Corneliu Leu

CARTEA EPISCOPILOR CRUCIAȚI

Mulțumim Conducerii SRI care ne-a aprobat accesul la aceste documente, mulțumim Conducerii Arhivelor MAI și doamnei arhivar Frusinica Moraru pentru asistența tehnică și precizăm că această carte apare abia acum doar datorită unor promisiuni electorale neonorate la Uniunea Scriitorilor: cererea pentru obținerea accesului am adresat-o cu mulți ani în urmă prin această instituție ai cărei lideri au promis la un congres că se vor ocupa de asemenea cazuri. Votați, ei și-au uitat promisiunea; apoi, situația s-a mutat și la case mai mari care au tărăgănat legea Ticu Dumitrescu, iar noi am așteptat ani de zile.

Facem această precizare pentru a preîntâmpina întrebări de genul: „De ce venim de abia acum cu asemenea dezvăluiri, când ele ar fi fost necesare mult înainte ?“

Nu putem răspunde decât că așa s-au întâmplat lucrurile și doar demagogia electorală despre care am vorbit a produs întârzierea. (C.L.)

© Corneliu Leu
Editura REALITATEA 2001
ISBN - 973 - 9025-14-5

CORNELIU LEU

CARTEA EPISCOPILOR CRUCIATI

Editura REALITATEA
2001

„…Putea-voi duce austeritatea persoanei mele după pilda Prototipului nostru, măcar până la drumul arzător al apostolatului zilnic, cu resemnare la auzirea vorbelor de ocară și chiar la primirea de lovituri și scuipări pentru învățătura Evangheliei ?… Căci de o încoronare cu spini și de întinsul mâinilor pe cruce… e prea greu să mai vorbim noi, muritorii de astăzi !…“

Episcopul Grigorie Leu

*(Revista **„Biserica Ortodoxă Română“** nr.3(538) martie 1925 - **„Cu ce nădejdi intră un nou arhiereu în Sfântul Sinod“** - discurs de recepție la 4 februarie 1925).* Rostită atunci doar ca un act de conștiință misionară, această dorință avea să-și demonstreze retorica premoniției cu un sfert de veac mai târziu, prin întinderea pe cruce nu numai a mâinilor sale, ci și ale mâinilor fiului său, prin încoronarea cu spini a martiriului lor de episcopi cruciați.

„… Îmi dau seama că urmăriți să aflați amestecul meu în serviciul englez de informații. Eu am spus și repet că nu am făcut nici un fel de spionaj pentru nimeni… Sunt un adversar al acestui regim din România care a transformat țara într-o închisoare …Am dus această activitate pentru că regimul comunist este o cămașă de forță pe sufletul și ființa neamului românesc. Singura sentință care m-ar onora pe mine și tribunalul ar fi condamnarea mea la moarte.“

Arhiepiscopul Victor Leu

(proces verbal de interogator în ședința publică a Tribunalului Militar Teritorial București din 16 noiembrie 1954)

Capitolul I

JILAVA, CELULA ZERO

„ ... Va executa pedeapsa cea mai gravă, adică moartea ...“

TRIBUNALUL MILITAR TERITORIAL BUCUREȘTI Dosar nr. 1872/1954

Nr. 22603 din 22 noiembrie 1954.-

Către PENITENCIARUL JILAVA.-

Vă facem cunoscut că acest Tribunal prin sentința nr. 2417 din 20 noiembrie 1954, a condamnat pe Leu Vasile, născut la 13 martie 1903 în orașul Galați, fiul lui Grigorie și Lucreția, în prezent deținut în acel penitenciar, la MOARTE pentru crima de trădare de patrie prev. și pedep. de art. 1 lit. a,b și c din Decretul 199/ 1950 și la 10 (zece) ani închisoare corecțională pentru delictul de trecere frauduloasă a frontierei prevăzut și pedepsit de art. 267 C.P.-

Conform art.1 C.P. va executa pedeapsa cea mai gravă, adică moartea.-

Îi confiscă întreaga avere și-l obligă și la 200 (doua sute) lei cheltuieli de judecată.-

Îi comută prevenția de la 20 august 1952.

Se află deținut în baza mandatului de arestare preventivă nr. 1429 din 2 iulie 1954.-

În consecință urmează de îndată a-i face cunoscut susnumitului condamnarea dată și a i se pune în vedere că împotriva sentinței de condamnare nu are dreptul de a declara recurs, ci numai cerere de grațiere la Prezidiul Marii Adunări naționale în termen de 5 (cinci) zile de la înștiințare.-

În cazul cînd acesta renunță a face cerere de grațiere ne veți comunica de îndată rezultatul.-

Președintele Tribunalului Militar
Teritorial București
Maior de Justiție — Grefier
(ss) Branovici I. — (ss) indescifrabil

M.A.I.
Penitenciarul Jilava
Bir. Evidență Cazier
Nr.17780 din 25 Noe. 1954

Către
TRIBUNALUL MILITAR TERITORIAL BUCUREȘTI

La adresa Dvs. nr.22603 din 22 Noiembrie 1954 vă trimitem odată cu prezenta dovada semnată de deținutul LEU VASILE, care după ce a luat la cunoștință de cuprinsul sentinței nr. 2417 din 20 Noe. 1954 pronunțată de către Dvs. în care este condamnat la pedeapsa cu moartea, a semnat și totodată a dat alăturata declarație prin care refuză să facă cerere de grațiere la Prezidiul Marii Adunări Naționale.

COMANDANT,
Maior — Sef. Bir. Evidență, Slt.
(ss) indescifrabil — (ss) indescifrabil

06.12.'54
Dată în fața noastră, Cpt. Just (ss) indescifrabil

Declarație

Subsemnatu Episcop Vasile Leu declar că am luat la cunoștință de sentința No. 2417/20 XI '954 a Tribunalului Militar Terit. Buc. prin care am fost condamnat la moarte și declar că nu fac cerere de grațiere.

Dată astăzi 6 dec. 1954
(ss) ✞ Episcop V. Leu

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECTIA PENITENCIARE LAGĂRE ȘI COLONII
Nr. S/1589 4 decembrie 1954

Către CABINETUL LOCTIITORULUI MINISTRULUI AFACERILOR INTERNE General Maior Adi Ladislau

Vă înaintăm anexat protestul deținutului LEU. V. VICTOR, care în prezent se găsește în penitenciarul Jilava.

Rog a dispune.-

PRIM LOCTIITOR SEF DIRECTIE Locotenent Colonel, (ss) Bădică Ilie.

M.A.I. Cabinet Ministru nr. 1696/21 XII 1954

Episcopul V. Leu
Prizonier de război
către
Procuratura Generală R.P.R.

Protest

Subsemnatul Episcop Ortodox Român, Leu V. Victor al Europei Apusene și Orientului Apropiat, Confesor Șef, General de Divizie al grupului de unități militare ortodoxe din Armata Atlanticului - am fost capturat de trupele Sovietice pe teritoriul Austriei, în vreme ce mă aflam în exercițiul misiunii mele.

Timp de doi ani jumătate, de când am fost capturat, am parcurs în Viena, Moscova, Odesa și București, toată gama sistemelor de anchetă Comuniste, suferind mari torturi morale și fizice. De la Moscova în contra voinții mele de cetățean Apatrid, am fost adus prin forță în R.P.R.

Aici am constatat o serie de stări revoluționare, printre care și creiarea în timp de pace a unui Tribunal Militar al Reg. Buc. în fața căruia am fost trimis spre judecată. În fața acestei instanțe am demonstrat, pe temeiuri juridice că, în cazul meu, instanța este ilegală, am protestat și fiind forțat am acceptat să fiu judecat.

În ziua de 20 noiembrie 1954 Tribunalul a pronunțat sentința

condamnării mele la moarte, iar în ziua de 25 curent mi s-a comunicat și oficial sentința, când mi s-a precizat că nu am dreptul la recurs, și că singurul drept ce-l mai am este numai formularea unei cereri de grațiere la Prezidiul RPR.

Am refuzat cu oroare formula cererii de grațiere și în acest sens am dat și o declarație scrisă. În conformitate cu uzanțele și procedurile anterioare, o sentință fără drept de recurs care are la dosar și declarația condamnatului de renunțare la cererea de grațiere trebuia să fie executată în 24 de ore de la pronunțare și comunicare.

Au trecut zece zile de la pronunțare și cinci zile de la comunicare și sentința mea nu a fost încă executată - în schimb eu am fost mutat într-o celulă a fortului Jilava, unde în plină iarnă sun ținut fără foc, fără geamuri, pe o rogojină, legat în lanțuri de mărime și formă medievală, lanțuri care din cauza rănilor din război și a reumatismului, ce mi sa agravat f. tare, nu-mi permit să mai fac nici măcar mișcările strict necesare pentru necesitățile fizice.

Deoarece eu, atribui acest regim barbar și neomenos și-n deosebi amânarea execuției sentinței mele unuia din cei 21 de „anchetatori“ pe care-i am avut în țară - și anume ultimului meu anchetator un domn maior din Securitate, care a ținut să vină în celula mea după ce mi se comunicase sentința și după ce mi se puseseră lanțurile, care maior, deși vedea că astăzi are în fața sa un om bătrân, bolnav, extenuat de anii grei de pușcărie Moscovită doborât de lanțuri, etc…- totuși a avut ferocitatea ca în ironie să mă întrebe - „Ce fac? Cum mă simt?“…

I-am răspuns că, cu ajutorul Lui Dumnezeu mă simt foarte bine. Apoi mi-a cerut să vorbesc despre anumite capitole de care nu am vrut să vorbesc în timpul anchetei, reamintindu-mi că am promis că voi vorbi după sentință. În fața acestei cruzimi și la o astfel de neomenie am răspuns că eu sunt un om sfârșit, desprins de orice legătură pământeană și puținele clipe ce le mai am de trăit le-am rezervat exclusiv meditațiilor mele religioase pentru purificarea și mântuirea sufletului și, în consecință, eu nu spun și

nu mai am nimic de vorbit. Am remarcat că răspunsul meu l-a enervat și demonstrativ a părăsit celula.

Pe temeiul celor arătate mai sus, în rezumat: **Protestez - în numele tuturor Principiilor Umanității și Civilizației (din care se susține că fac parte și Principiile Civilizației Comuniste) și cer ca să înceteze această culminândă barbarie - să se execute Sentința dată.**

(ss) ✞ V. Leu

TRIBUNALUL MILITAR TERITORIAL BUCURESTI Dos. No. 1872/54 Sentința No. 2417

Astăzi 16 Noiembrie 1954 Tribunalul Militar Teritorial București compus conform art. 7/1952 din: Lt. maj. de justiție Lavrov V. George Președinte, Lt. Maj. Solomon Iosi -Ases. Popular, Locot. Lalyer Iosif -Ases. Popular, Lt. Maj de justiție Oprea Ilie - Proc. Militar, Petre Zeciu Grefier.

S-au întrunit în ședință publică în scopul judecării cauzei privind pe LEU VASILE, născut la 13 martie 1903 în Comuna Oancea Reg. Galați fiul lui Grigorie și Lucreția cu ultimul domiciliu în București str. Gramont No. 9 bis, învinuit pentru crima de înaltă trădare pp. de art. 184 c.p. și pentru delictul de trecere frauduloasă a frontierei pp. de art. 267 C.P.

La apelul nominal făcut în ședință publică s-a prezentat acuzatul asistat de avocatul L. Horovitz.

Procedura complectă. Martori nu au fost propuși de nici una din părți. (de ce? n.a.)

Având în vedere că problemele ce se vor dezbate în instanță interesează securitatea statului, Tribunalul dispune evacuarea sălii declarînd ședință secretă (atenție! n.a.) în baza art.252 C.J.M.

Dată și citită în ședință publică (!?!n.a.) astăzi 16 noiembrie 1954.

Președintele a stabilit identitatea inculpatului, care este menționată în interogatoriul anexat la dosar.

Înainte de a i se lua interogatoriul, acuzatul solicită instanței

permisiunea de a ridica excepțiune asupra competenței tribunalului.

Avînd cuvîntul acuzatul a susținut că:

a. întrucît în străinătate i s-a conferit, de către ex. regele Mihai și Rădescu, gradul de general al așa zisei armate a Atlanticului, cere să fie judecat de un complet avînd gradul de general maior.

b. că el nu a recunoscut niciodată regimul democrat popular de la noi și că în străinătate a obținut printr-o hotărîre a O.N.U.-lui calitatea de cetățean apatrid, renunțînd la cetățenia romînă.

Procurorul militar avînd cuvîntul susține că ambele afirmații ale acuzatului sunt neîntemeiate deoarece contravin legilor țării noastre și ca atare cere respingerea lor.

Tribunalul deliberînd în secret asupra excepțiunilor ridicate de acuzat:

Avînd în vedere că potrivit art.37 lit. h din Constituția R.P.R., numai Prezidiul Marii Adunări Naționale are calitatea să atribiue gradele militare în țara noastră, că gradul de general al așa zisei armate a atlanticului conferit acuzatului de către ex. regele Mihai și Rădescu nu are nici-o valabilitate potrivit legilor țării noastre, deoarece a fost acordat acuzatului, cetățean romîn, prin uzurparea adevăratelor drepturi suverane ale statului nostru de către o clică de fugari, aruncați de mult peste graniță de către poporul nostru și cari au pierdut de mult dreptul de a vorbi în numele poporului romîn,

Avînd în vedere că potrivit legilor țării noastre și anume D.33/24 Ian. 1952 și a regulamentului pentru aplicarea acestui decret se stabilește că renunțarea la cetățenia romînă se aprobă de către Prezidiumul Marii Adunări Naționale la propunerea M.A.I., aprobare care lipsește în speță, că deasemeni calitatea de apatrid obținută prin aprobarea O.N.U.-lui de care se prevalează acuzatul, nu este opozabilă organelor noastre de stat întrucît țara noastră nu este membră a O.N.U.-lui iar autoritățile noastre competente nu au recunoscut acesată calitate,

Urmează a se vedea că susținerile acuzatului și excepțiunile

invocate de el nu sunt întemeiate și ca atare instanța le respinge.

Dată și citită în ședință publică (!?!n.a.) azi 16 noiembrie 1954.

S-a procedat apoi în continuare la luarea interogatoriului acuzatului iar cele declarate de acesta sînt consemnate în procesul verbal atașat la dosar.

Avînd cuvîntul apărătorul acuzatului arată că în cazul cînd se va constata că este nevoie, să se ceară de la Ministerul Justiției relații asupra faptului dacă acuzatului i s-a ridicat cetățenia romînă.

Procurorul militar arată că nu este nevoie a se mai cere de la Min. de Justiție aceste relații întrucît ele nu sînt concludente în cauză.

Tribunalul unește incidentul cu fondul și dispune continuarea dezbaterilor. Dată și citită în ședință publică (!?!n.a.) astăzi 16 noiembrie 1954.

Procurorul Militar avînd cuvîntul în fond, arată că faptele acuzatului sunt foarte grave, fiind recunoscute de el atît la primele cercetări cît și în fața instanței, cerînd condamnarea lui pentru crimă pp. de art. 1 D. 199/50 prin schimbarea calificării din crimă pp. de art. 184 c.p. întrucît fapele acuzatului reprezintă conținutul acestei infracțiuni. De asemeni Procurorul Militar cere condamnarea acuzatului și pentru del. pp. de art. 267 c.p.

Apărarea avînd cuvîntul arată că în cazul cînd se va constata că acuzatul nu mai era cetățean romîn, nu i se va mai putea reține crima pp. de art. 1 D. 199/50, în caz de răspuns negativ este de acord cu condamnarea acuzatului potrivit art. 1 lit. 1.b.c. D. 199/50 cu aplicarea de circ. atenuante, deoarece acuzatul a recunoscut sincer faptele și este la prima abatere.

Asupra incidentului unit cu fondul, Tribunalul deliberînd în secret, consideră inutilă intervenția la Ministerul de Justiție, pentru lămurirea situației cetățeniei acuzatului, întrucît așa cum s-a mai arătat înainte, acuzatul nu a obținut aprobarea pentru renunțarea la cetățenia romînă. Ca atare respinge cererea apărării.

Dată și citită în ședință publică (!?!n.a.), azi 16 noiembrie 1954.

După ce apărarea a avut ultimul cuvînt Președintele a întrebat pe acuzat dacă mai are ceva de adăugat în apărarea sa, la care acesta a declarat că singura sentință care ar onora deopotrivă pe el și Tribunalul ar fi numai condamnarea sa la moarte, și că el moare pentru ideile sale.

Tribunalul a declarat dezbaterile închise și s-a retras în camera de consiliu spre a delibera asupra culpabilității și aplicațiunii pedepsei în cauză.

Avînd nevoie de timp pentru studierea dosarului și a lucrărilor în cauză, amînă pronunțarea pentru 20 noiembrie 1954.

Dată și citită în ședință publică (!?!n.a.) azi 16 noiembrie 1954.

Azi 20 noiembrie 1954, în aceiași compunere ca în ședința precedentă:

TRIBUNALUL

Deliberînd în secret asupra acțiunii penale deschisă prin încheierea ședinței pregătitoare din 6 Oct. 1954 în cauza privitoare pe LEU VASILE învinuit pentru crimă de înaltă trădare pp. de art. 184 c.p. și delictul de trecere frauduloasă a frontierei pp. de art. 267 c.p.

Avînd în vedere concluziunile orale ale Procurorului Militar precum și susținerile acuzatului făcute personal și prin apărătorul său în fața instanței în ședință publică;

Avînd în vedere că din instrucția orală urmată în cauză în ședință publică cît și din actele dosarului, care au fost puse în discuția părților în ședință publică se constată următoarele:

ÎN FAPT

Acuzatul Leu Vasile, în anul 1947, odată cu alungarea monarhiei dela cîrma țării noastre se hotărăște să părăsească clandestin țara împreună cu preotul Gîldău Florian, nefiind de acord cu această acțiune a poporului romîn,-

În urma acestei hotărîri, acuzatul părăsește fraudulos țara, la 21 august 1948, sărind din trenul de Timișoara în dreptul stației Isanova, de unde au trecut în Jugoslavia.-

Din Jugoslavia acuzatul a plecat în Austria unde ia legătura cu

autoritățile engleze și americane care se ocupau de problema refugiaților, fugari din țările de democrație populară.-

În urma intervenției autorităților engleze, care urmăreau să-l folosească pe acuzat ca un pion important în lupta lor împotriva lagărului socialismului, acuzatul este ales episcop al romînilor din Europa Apuseană.-

Cu ocazia alegerei acuzatului ca episcop, la Salzburg, de față fiind delegatul general ecumenic al Austriei, englezul Atkinson, s-au ținut o serie de discursuri relevîndu-se meritele acuzatului și dușmănia lui sălbatecă față de regimul de democrație populară, față de Uniunea Sovietică.-

După acest act, acuzatul în calitate de episcop, înființează 3 parohii romînești luînd contact cu fugarii romîni din Austria și din celelalte țări capitaliste.-

În activitatea sa acuzatul a încercat să ridice moralul fugarilor spunîndu-le că în curînd va izbucni războiul între americani și Uniunea Sovietică și în R.P.R se va reinstaura vechiul regim.

În discursurile pe care le ținea, în numeroasele articole publicate în presa străină acuzatul s-a arătat ca un înverșunat dușman al țării noastre și al URSS.-

Vizitînd țările capitaliste acuzatul a luat legătură cu o serie de personalități conducătoare din aceste țări cerîndu-le să suprime buletinele publicate de reprezentanțele diplomatice ale țării noastre întrucît spunea el, aceste buletine slăbesc eficacitatea propagandei dusă împotriva țării noastre.-

În anul 1949 aflîndu-se la Londra acuzatul vorbește la postul de radio B.B.C. inaugurînd emisiunea religioasă în limba romînă, emisiune în care se aduceau injurii la adresa regimului nostru.-

Întreaga activitate a acuzatului în această perioadă era dirijată de serviciul de spionaj englez, care îl și subvenționa în scopul recrutării, prin intermediul acuzatului, de elemente trădătoare din rîndurile fugarilor romîni pentru misiuni de spionaj, cît și pentru alte acțiuni dușmănoase ale serviciului de spionaj englez.-

În toamna anului 1949, acuzatul se întîlnește la Paris cu Rădescu

și fostul rege Mihai, care îi conferă gradul de general al așa ziselor forțe armate romîne din cadrul armatei atlanticului și primește misiunea de a contribui împreună cu generalul Petrescu Puiu la crearea forțelor armate romîne din rîndul trădătorilor, a fugarilor și chiar prin aducerea vechilor coloniști romîni din America.-

Sarcina acuzatului era nu numai de recrutare a acestor elemente, dar și de educare a lor în spiritul urei față de țara noastră și față de URSS.- În acest scop acuzatul a vizitat toate lagărele de refugiați din țările occidentale, și a organizat o intensă rețea de informații și de recrutare a refugiaților, prin intermediul preoților pe care-i avea în subordine în calitate de episcop, a ținut legătura cu organele de presă ale romînilor refugiați în țările capitaliste publicînd articole calomnioase la adresa regimului nostru și îndemnînd pe refugiați să treacă în slujba puterilor imperialiste pentru folosirea lor într-un viitor război mondial.-

În anul 1950, acuzatul se întîlnește cu fostul rege Carol, cu care discută problema cazării ofițerilor romîni dela Paris, recrutați în armata atlanticului și acceptă propunerea acestuia de a folosi ferma fostului rege Carol, situată în Franța, pentru căminul ofițerilor romîni.-

În timpul cît a stat la Londra, acuzatul a ținut cîteva conferințe despre țara noastră la o școală a serviciului de informații englez, care pregătea cadre pentru misiuni de spionaj în țara noastră.-

În anul 1950 acuzatul vizitează Spania, unde este primit de dictatorul Franco și oficiază un parastas la mormîntul eroului necunoscut spaniol, pentru Moța și Marin.-

În acest timp acuzatul ia legătura și cu serviciul de spionaj american, dînd informații despre țara noastră și stabilește cu aceștia ca pe viitor ei să subvenționeze activitatea acuzatului și a cadrelor recrutate pentru așa zisa armata atlanticului.-

Acuzatul a mai făcut vizite în diferite țări capitaliste și în Orientul apropiat ducînd tratative cu diferite personalități politice și clericale, menite să grăbească deslănțuirea unui nou război

mondial împotriva țării noastre.-

Interogat în instanță acuzatul a declarat că activitatea sa îndreptată împotriva regimului nostru, este mult mai vastă decît cea arătată în rechizitor.-

Acuzatul recunoaște că a avut informații permanente asupra situației din țară prin refugiații fugiți din RPR, refugiați care erau triați prin preoții aflați în subordinea acuzatului, iar elementele capabile să dea informații prețioase, erau cercetate personal de acuzat care trimitea informațiile obținute, serviciilor de spionaj.-

Acuzatul declară că aprecia mai mult serviciul de spionaj american, deoarece se purta mai loial cu el.-

De asemeni acuzatul recunoaște că a plecat fraudulos din țară și că în Austria erau așteptați de autoritățile engleze.-

Acuzatul declară că a primit misiunea din partea fostului rege Mihai și din partea lui Rădescu de a se ocupa de pregătirea morală a celor ce urmau să fie încadrați în această armată și care urma să fie constituită din refugiații aflați în țările capitaliste și din cetățenii americani de origine romînă.-

Acuzatul recunoaște că din discuțiile avute cu personalitățile conducătoare, au stabilit că odată cu doborîrea regimului de democrație populară, se va restaura monarhia și sistemul parlamentar burghez avînd ca partid de bază, partidul creștin, în frunte cu Vișoianu partid care a luat ființă în Italia.-

Acuzatul declară că a organizat în țările capitaliste așa numitele săptămîni albe, perioade în care presa capitalistă ducea o campanie înverșunată împotriva țării noastre, iar conducătorii țărilor capitaliste făceau declarații împotriva comunismului.-

Această inițiativă pornea din partea serviciului de spionaj american.-

Acuzatul recunoaște că a ținut cîteva lecții la școala de spionaj englez a lui Nandreș.-

Asupra activității sale din trecut, acuzatul declară că și-a început activitatea anticomunistă încă din perioada cît a fost student, că în anul 1929-1930 a colaborat cu inspectorul de siguranță Maimuca,

pentru descoperirea activității comuniste dusă de Constantinescu-Iași și a celorlalți comuniști, care au fost judecați și condamnați în urma acestei activități a acuzatului.-

Acuzatul mai declară că icoana care a devenit patron al legionarilor, a fost sfințită în biserica unde slujea el, iar mai tîrziu a ținut strînse legături cu mișcarea legionară prin Moța Ion.-

Inculpatul declară că era de acord cu activitatea legionară și era considerat de către aceștia ca un fel de protector și consilier, atît în țară cît și mai tîrziu în străinătate.-

Activitatea anticomunistă mărturisită de acuzat culminează cu lecțiile care le-a predat la școala de ofițeri de jandarmi din București, lecții asupra mișcării comuniste și după recunoașterea sa, se consideră ca singurul autor moral și responsabil „al tuturor crimelor pentru care au fost judecați și condamnați, crime săvîrșite împotriva comuniștilor“ de către foștii lui elevi.-

La dosar se află depozițiile martorilor Ion C. Leu (f.287), Băleanu Alexandru (f.296), Silviu Crăciunaș (f.341) și Magos Olariu Constanța (f.344), care confirmă activitatea criminală a acuzatului atît în țară cît și în străinătate.-

Avînd în vedere probele de la dosar coroborate cu recunoașterile acuzatului, instanța reține ca dovedite faptele puse în sarcina sa.-

ÎN DREPT

Acuzatul a fost trimis în judecată pentru crima de înaltă trădare și delictul de tercere frauduloasă a frontierei.-

Avînd în vedere că faptele săvîrșite de acuzat și anume înrolarea sa în solda serviciilor de spionaj american și englez, propaganda sa dușmănoasă împotriva țării noastre, cît și activitatea sa în cadrul armatei atlanticului, reprezintă acțiuni deosebit de periculoase pentru țara noastră, ele fiind săvîrșite de acuzat uzurpînd calitatea de episcop și folosind influența sa religioasă în scopul dezlănțuirii unui nou război împotriva țării noastre și a țărilor socialismului, depășesc elementul material al crimei de înaltă trădare, astfel cum este arătat în disp. art.184 c.p. aceste fapte încadrîndu-se în dispozițiunile art.1, lit. a,b,c, D.199/950, instanța potrivit art.

292 CJM, urmează să schimbe calificarea faptelor în această crimă, din crimă p.p. de art. 184 c.p. așa cum a cerut procurorul militar.-

În speță există și elementul intențional al acestei crime, acuzatul vechi și înfocat dușman al comunismului și al țării noastre a săvîrșit faptele dîndu-și seama că prin aceste fapte uneltește împotriva patriei sale și a urmărit producerea rezultatului criminal și anume, prejudicierea securității externe a statului și înrobirea țării noastre capitaliștilor străini.-

Astfel fiind Tribunalul consideră că sînt întrunite elementele crimei de trădare de patrie sancționate de art.1 lit. a,b,c, D.199/950 și avînd în vedere periculozitatea excepțională a acuzatului, faptul că este imposibilă reeducarea lui, apreciază că nu sînt circumstanțe atenuante în favoarea sa, urmînd să sufere pedeapsa capitală pentru aceste fapte.-

Faptul acuzatului de a fi trecut frontiera prin alte locuri decît cele destinate trecerii, știind că acest fapt este pedepsit de lege și prevăzînd urmările faptei sale, întrunește toate elementele delictului de trecere frauduloasă a frontierei p.p. de art.267 c.p.

Avînd în vedere că ne aflăm în fața unui cumul real de infracțiuni instanța urmează să facă și aplicațiunea art. 101 c.p.

Pentru cheltuieli de judecată se va face aplicațiunea art.304 CJM, computarea prevenției se va face potrivit art.463 CJM.-

Pentru aceste motive, Tribunalul în unire cu concluziunile Procurorului Militar cu unanimitate de voturi declară culpabil pe Leu Vasile, învinuit pentru crimă de trădare de patrie p.p. de art.1 lit. a,b,c, D.199/950, prin schimb. calific. din crimă de înaltă trădare p.p. de art.184 c.p., culpabil pentru delictul de trecere frauduloasă a frontierei p.p. de art.267 al.1 c.p. și că nu sunt circumsatanțe atenuante în favoarea inculpatului.-

În consecință:

TRIBUNALUL ÎN NUMELE POPORULUI HOTĂRĂȘTE:

Cu unanimitate de voturi, făcînd aplicațiune art. 292 C.J.M., art.1 lit. a,b,c, D.199/950, 267 c.p., 304 și 463 C.J.M.,

Cu unanimitate de voturi îl condamnă pe LEU VASILE la

moarte pentru crima de trădare de patrie p.p. de art.1 lit.a,b,c, D.199/950,

Confiscă întreaga avere.

Îl condamnă la 10 (zece) ani închisoare corecțională, pentru del. p. p. de art. 267 c.p. Conf. art. 101 c.p., va executa pedeapsa cea mai gravă.

Îl obligă la 200 (doua sute) lei cheltuieli de judecată.

Compută prevenția de la 20 august 1954.-

Tribunalul, reintrînd apoi în ședință publică, Președintele a dat citire dispozitivului de mai sus.

Cu drept de recurs. (atenție! n.a.)

Dată și citită în ședință publică astăzi 20 noiembrie 1954.

Prezenta sentință s-a semnat de noi:

Președinte — Asesori populari

(ss) Lt. maj. Lavrov — (ss) Lt. Solomon Iosi

(ss) Lt. Lalyer Iosif

Grefier (ss) Petre Zeciu

PROCES-VERBAL

Astăzi 20 luna noiembrie 1954.

Sentința de față s-a citit condamnatului de noi, grefierul Tribunalului, în prezența Procurorului Militar care l-a încunoștiințat că are drept de recurs la Tribunalul Militar pentru unit. M.A.I. conform dispozițiunilor Codului de Procedură Penală, în termen de 4 zile.

PROCUROR MILITAR, (nesemnat) — Grefier, (ss) Petre Zeciu

Capitolul II

CĂTRE CITITOR

Cu aceste pagini prin care încerc să completez informația, mă adresez cititorului, deoarece restul, cele extrase din arhivele securității - declarații de interogator ale unui om împins cu preconcepție bolșevică și cinism tehnic spre plutonul de execuție - capătă obiectivitatea de a se adresa direct istoriei. Istoriei unui personaj al rezistenței încă necunoscut, istoriei convulsiilor la care ne-a fost supus neamul în acest secol, istoriei acelei fărâme din spiritualitatea română care a reușit într-un fel sau altul să se salveze.

Eu, cel care mă adresez cititorului, sunt și subiectiv și supus stărilor emoționale provocate de surpriza întâlnirii foarte recente cu cele declarate de vărul meu în fața anchetei de acum patruzeci și șase de ani. Cerându-mi iertare pentru impulsul de a pune paranteze cu atenționări în note de autor,(dar prea e de tot când sala e evacuată dar ședința e declarată „publică", prea e de tot când Hotărârea dă drept de recurs, iar comunicarea oficială menționează lipsa acestui drept), mă adresez cititorului care va înțelege că rămân totuși un scriitor, dar un scriitor în mâinile căruia a ajuns dosarul propriei sale familii. El mă va corecta acolo unde va găsi vreo urmă de literatură, sau va lua din considerațiunile mele numai ceea ce i se va părea într-adevăr întemeiat. Singurul lucru pe care-l pot promite este să nu fac literatură și să relatez cât mai sec. Aspectul

romanesc îl voi puncta doar prin titluri.

El însă, sărmanul personaj de multă vreme martirizat și-a spus ce avea de spus sub forma terorizată a declarațiilor la interogatorii.

Acesta este unicul său mesaj rămas, unicul document aflat până acum despre cruciada pe care o pornise și doar asupra acestuia ne putem apleca cu sfințenie. Pentru că, întotdeauna conștient de răspunderea sa, el a refuzat să declare tot ceea ce credeea că ar putea face prea mari servicii anticristului. A refuzat să le spună și le-a dus cu el în lumea cea dreaptă. Se pot cita din interogatorii multe refuzuri precum:„ În cele spuse sub patrafir, nu pot declara nimic fiind considerată, dacă spun, cea mai mare crimă omenească". Sunt refuzuri față de tot ce aveau mai multă nevoie anchetatorii - și cei de la Moscova și acoliții lor de aici. Pentru că ei îl anchetau pe marele duhovnic al întregii emigrații române și vroiau de la el date prin care să poată distruge rezistența acestei emigrații, adică tocmai oxigenul exterior de care avea nevoie rezistența românească.

Răpit de KGB din scaunul său episcopal tocmai pentru că reușise să coaguleze în jurul acestuia vârfurile exilului românesc și chiar al celui din alte țări supuse de armata roșie, el este stors în anchetă.

De către cine ? De către o putere aservită Moscovei până la a acuza soldatul român că luptă pentru pământul strămoșesc și pe duhovnicul acestuia că îl îmbărbătează.

Promițând din nou cititorului că mă voi abține cât voi putea de la comentarii, îl rog să-mi permită aici doar o constatare: cine sunt cei care anchetează și judecă acest proces de ***trădare națională*** *? Completul de judecată este format din Lavrov V. George - președinte, Solomon Iosi și Lalyer Iosif - asesori. Avocatul numit din oficiu este L. Horovitz, Președintele Tribunalului Militar Teritorial București este maior Branovici I..., șeful Direcției a VIII-a a securității, care-l anchetează este colonel Fr. Butyka. Apare, e drept, ca locțiitor al Direcției Penitenciarelor lt.*

colonelul Bădică Ilie - acesta fiind chiar cel care, în aceași perioadă îl împușcă în ceafă pe Pătrășcanu. El trimite dramaticul protest pe care l-am publicat mai înainte locțiitorului Ministrului de Interne - general maior Adi Ladislau, iar acesta pune rezoluția „Tov. Pintilie" - care nu e altul decât celebrul Pantiușa, șeful de import al securității venit aici în 1945 cu grad sovietic spre a-l omorâ pe fostul secretar general comunist Foriș, cu ranga, ca dovadă a faptului că idealul comunist al acestuia se înfăptuise.

Spre a nu fi înțeles greșit, precizez că înșirarea tuturor acestor nume străine care au judecat trădarea națională a vărului meu nu are nici cea mai mică intenție xenofobă, ci este doar demonstrația desnaționalizării ca procedeu curent al imperialismului moscovit care trimisese și promova în țările satelite o armată de mercenari funciarmente incapabilă de patriotism și simțire națională.

În lupta cu asemenea mercenari ai unei armate infecte care l-a capturat piraterește ca să-și arate puterea în spatele frontului și nu pe teren deschis, a căzut el fiind torturat apoi la Moscova și la București pentru a se afla tocmai firele cruciadei pe care o pornise. Cruciadă prin care devenise atât de periculos încât sovieticii au riscat chiar scndalul internațional al actului pirateresc prin care l-au răpit.

După cum se va vedea, despre sine, el spune tot la anchetă, ne ferindu-se cu nimic. Pe oamenii întâlniți îi menționează; opoziția sa fățișă la comunism și sovietizare nu o ascunde și nu și-o scuză nici o clipă, respinge ideea de a fi agent al cuiva, se proclamă singur dușman al regimului comunist și își recunoaște toate păcatele omenești prin care tinerețea sa n-a fost de sfânt. Dar, din clipa în care a avut revelația rostului său în salvarea națională prin Biserică, din clipa în care, din simplu slujitor cu păcatele lui lumești a trăit totala convertire devenind misionarul decis să-și sacrifice viața, nu mai face nici o concesie. Ia totul asupra sa, refuză să dea amănunte și salvează orice persoană și

orice stare creată care ar putea duce mai departe rezistența în care el a crezut.

Așa se explică apelul lui vehement, dar nu disperat, din celula numărul zero a închisorii Jilava, „în plină iarnă, fără foc, fără geamuri, pe o rogojină, legat în lanțuri ***de mărime și formă medievală****, cerând a fi executat conform sentinței pronunțate". Așa se explică ilegalitatea celor care îl țineau în viață și în celula zero pretinzându-i ca, înainte de execuție „să vorbească despre anumite capitole de care nu am vrut să vorbesc în timpul anchetei".*

Caligrafia seniorială a scrisului său pe care-l cunoșteam prea bine, m-a lovit cu cnutul sensurilor dramatice ale acestor pagini peste care am dat în dosar: In celula zero a Jilavei, în lanțurile sale „de formă și mărime medievală ", un înalt prelat al Bisericii și un om de seamă al Neamului se zbate pentru singurul drept pe care-l mai are: ***acela de a i se executa pedeapsa cu moartea.***

Nu numai că refuză cererea de grațiere dar, după cum se va vedea din documente, interzice oricui altcuiva de a o face în numele său. Iar, în plin secol douazeci, constatăm că, în numele „omeniei comuniste", i se poate ignora chiar și acest drept. Dar el luptă chiar și-n această situație.

Nu e deținut; nu se consideră un deținut ci un prizonier în războiul la care s-a înregimentat voluntar în numele crucii și pregătit să-și ducă crucea. Acest lucru ține ierarhul ortodox să-l precizeze dușmanilor săi: chiar dacă ei sunt călăi și nu adversari, el e prizonierul și nu condamnatul lor. Astfel, scriindu-și cutremurătorul protest de om căruia nu i se dă nici dreptul la moartea pentru care a căpătat sentința el precizează dușmanilor săi că li se adresează în calitatea de:

„Episcopul V. Leu - Prizonier de război"

Este deci un învins, dar nu un condamnat. Învins în cruciada în care a căzut tatăl său, cade acum el, dar trebuie s-o continue alții.

Îngemănare insolită pentru secolul și lumea noastră pragmatică, om rămas fără țară dar plin de conștiința Neamului său

și de misiunea națională a Bisericii sale, episcop și general în același timp, adică general cu misiunea de duhovnic-păstor și episcop-strateg al unei cruciade moderne, el nu mai are altă cale de a-și descrie personalitatea decât în paginile triste ale interogatoriilor. Aceste pagini le prezentăm nealterate în cronologia tehnicii securiste de a stoarce totul, alegând ceea ce descrie fapta lui care e singura importantă pentru cititor și lăsând pentru arhivă doar unele greșeli gramaticale și pasajele de rutină polițienească prin care anchetatul e răstălmăcit. Acelea sunt treburile de rutină polițienească a epocii demagogice, asupra cărora insistau securiștii în dorința lor de demascare a „capitalismului putred" și care, așa cum se vede și în referatele concluzive pe care le-am reprodus integral, oricât de grave acuze păreau atunci, astăzi devin plictisitoare și rizibile. Lozinci prăfuite de genul că: ***„e vinovat pentru că a îmbărbătat soldații români împotriva puterii sovietice"*** *sau că* ***„a slujit interesele bisericii care este o agentură imperialistă".***

Și totuși, să pornim de la asemenea referate-rechizitoriu ca să vedem cine este acest om ce-și strigă în celula zero a Jilavei dreptul creștin al sacrificiului suprem. Să-l descifrăm chiar și din caracterizările cele mai ostile și mai potrivnice.

Întrebându-ne cine este acest om care se zbate pentru singurul drept pe care-l mai are, acela de a i se executa sentința cu moartea și a nu mai fi chinuit în plus, să vedem câteva dintre caracterizările consemnate de instanțele cele mai ostile și oamenii cei mai potrivnici lui:

„După ce apărarea a avut ultimul cuvânt, Președintele a întrebat pe acuzat dacă mai are ceva de adăugat în apărarea sa, la care acesta a declarat că singura sentință care ar onora deopotrivă pe el și Tribunalul ar fi numai condamnarea sa la moarte, și că el moare pentru ideile sale.

(Dosar I, fila 384 - sentința nr.2417 a Tribunalului Militar Teritorial București în dosarul 1872/54)

„Interogat în instanță, acuzatul a declarat că activitatea sa îndreptată împotriva regimului nostru este mult mai vastă decît cea arătată în rechizitoriu".

(idem fila 387)

„Anchetatul caută să impresioneze Organele anchetatoare afirmînd că nu-i este teamă de moarte, sau de chinurile fizice la care ar fi supus. El afirmă că, din momentul în care a fost „răpit din lumea liberă" îi este indiferent ce se va face cu el. „Viața pământeasca - spune Leu V. - nu mai există pentru mine"…

(Dosar II - fila 178 - Referat al Serviciului III al Securității (probabil extern) privind rezultatul anchetei lui Leu Vasile - nr. 19A/14 mai 1953)

„Leu Vasile **n-a recunoscut** în declarațiile sale nici o activitate directă pe linia unui serviciu de spionaj, deși i s-au prezentat argumente din propriile sale declarații…" (N.A:știm noi ce argumente erau!)

(Idem - fila 183)

„Anchetatul încearcă să înșele Organele anchetatoare dînd declarații reale numai pentru faptele care oficial sînt cunoscute și negînd adevărata sa activitate de spionaj sub masca misiunilor religioase…"

(idem - fila 186)

„Fără a deține probe în această direcție, ci numai simple afirmații, ancheta noastră a urmărit să afle dacă arestatul a fost agent al Serviciului de informații englez sau a altor servicii de informații imperialiste. Lipsa de probe ne-a cauzat greutăți în anchetă". (N.A: știm noi cum se depășeau aceste greutăți!)

(idem - filele 179-180)

„În 1940 a devenit profesor înființînd catedra de „secte

religioase și curente subversive" la Școala de Ofițeri de Jandarmi din București unde, prin cursurile pe care le-a predat, a sădit în mintea ofițerilor ura împotriva PCR…

Prin faptele sale prin care a sprijinit efectiv războiul fascist de jaf și cotropire a Patriei Sovietice, Leu Vasile a fost de mai multe ori decorat cu decorații fascisto-antisovietice" (astea erau Crucea României, Steaua României, ordinul Mihai Viteazul, Medalia războiului din răsărit, Crucea de fier germană și Serviciul Credincios cu spade obținute în perioada 1941-1944)

(Dosar I - fila 402 - Referatul direcției MAI condusă de col. Fr. Butyka - Direcția III-a - privind rezultatele cercetărilor asupra arestatului Leu Vasile din 9 aprilie 1954)

„Este hirotonisit ca episcop al fugarilor romîni din Europa Apuseană și Orientul Apropiat, urmînd să lucreze sub masca activității religioase în cadrul Consiliului ecumenic".

(idem)

N.A: și ce este acuzator în asta de vreme ce el declară răspicat: „Din toată această propagandă a mea ziaristică și la radio, atacam dușmănos comunismul, în general, din toate țările democratice în frunte cu URSS. Aceste discursuri le făceam din proprie inițiativă. (N.A: pesemne că anchetatorul îl îndemna să dea vina pe cine știe ce agentură!) - în calitatea mea de episcop. …De acea eu mă consider cel mai mare dușman al regimului din țară."

(interogatoriul din ziua de 12 februarie 1954)

„Leu Vasile a stabilit înființarea unei ore religioase morale în cadrul emisiunilor radio BBC, cu scopul de a discredita în fața ascultătorilor tînărul nostru stat. În afară de postul de radio Londra, Leu Vasile a vorbit împotriva RPR de la posturile de radio Paris, Roma, Salzburg, Munchen, Atena, Istambul, Beyruth etc… Tot în 1949, după ce a luat legătura cu fostul rege Mihai în Elveția, a primit misiunea de la acesta de a convinge pe ofițerii fugari romîni să nu emigreze din Europa Occidentală în alte continente întrucît se va înființa armata europeană…Leu Vasile a adunat o parte din acești ofițeri la Paris pentru a putea lua parte ca asistenți la Școala

Superioară de Război din Franța… Amiralul Dumitrescu i-a explicat lui Leu Vasile că englezii i-au pus la dispoziție un vas de război care urmează să fie dotat cu echipaj complet din rîndurile fugarilor romîni… Leu Vasile a dus la îndeplinire această misiune, punându-l în legătură pe fostul amiral Dumitrescu cu o serie de marinari ce se aflau în special în Grecia, Italia și Liban… În Austria, în anul 1951, la Gratz, a înființat o organizație studențească numită „România Mare" care avea un caracter anti-comunist. Numitul Leu Vasile a desfășurat toată această activitate criminală împotriva RPR pînă în august 1952 cînd **a fost arestat de organele de stat ale unei țări prietene**, iar la data de 4 martie 1953 a fost predat organelor MAI" *(idem: Ref. Direcția a VIII-a)*

„Inculpatul recunoaște că a dus această activitate anticomunistă pentru că regimul comunist este o cămașă de forță pe sufletul și ființa neamului romînesc" *(Dosar 1- fila 379 - Proces verbal - Interogator de inculpat, 16 noiembrie 1954.Dosar 1872/1954)*

„În tot timpul activității sale învinuitul a dus o activitate împotriva clasei muncitoare fiind un dușman al acesteia. În timpul războiului Antonescian, în iunie 1941, a funcționat ca profesor și confesor la Corpul de Jandarmi. Mai tîrziu s-a încadrat ca voluntar în Reg.6 Mihai Viteazu și, pentru faptul că a intervenit în momente critice îmbărbătînd soldații și fiind rănit, a fost decorat cu „Coroana României". În iulie 1942 a fost repartizat în calitate de confesor militar la batalionul 991 format din deținuți, atașat pe lîngă Divizia 14 infanterie, luptînd în linia I a frontului în sectorul cotul Donului. În acestă calitate a îmbărbătat soldații pentru a lupta împotriva armatelor eliberatoare Sovietice, fapt pentru care a fost decorat cu „Serviciul Credincios". În 1945 a fost preot la Parohia „Jianu" și confesor al familiei regale". *(Dosar 1 - fila 358 - începutul rechizitoriului nr.186/2 iulie 1954 al Procuraturii Militare București)*

„Dacă se întâmplă ceva și veți ajunge la anchete și cercetări mă veți ponegri pe mine, veți da toată vina pe mine și mi se vor atribui mie toată răspunderile. Tata trebuie să rămînă de neatins pentru a putea rezista în țară și a-i ajuta pe ceilalți" - Acesta era cuvântul de ordine lăsat de vărul meu și însușit de familie.

Tatăl menționat, cel care trebuia să rămână de neatins, era Episcopul Grigorie Leu al Hușilor, fost înainte Episcop de Argeș, fost vicar și locotenent al Mitropoliei Moldovei, organizator , împreună cu patriarhul Miron Cristea al serviciilor religioase ale armatei, organizator al învățământului telogic în Basarabia, arhipăstor cu vocație misionară și atribuții ecumenice date de Sfântul Sinod, în acest sens având legături strânse de ascultare cu bisericile românești din diasporă.El era, de asemenea, o binecunoscută personalitate cărturărească, prieten cu Iorga, Gusti, Petrovici, Crainic, ierarh intransigent în afirmarea ideilor de credință națională pe care superficialitatea noului regim îl cataloga doar pur și simplu naționalist, teolog ortodox recunoscut pentru contribuția la consolidarea Bisericii Naționale în România Mare, urmaș a opt generații de preoți începând cu blagocinul Mihail Leu - popă de tabără al lui Ștefan cel Mare care este ascendentul direct într-un arbore genealogic ce se deschide cu Costea Leu, menționat în hrisoavele divanului lui Alexandru cel Bun începând cu 30 martie 1392.

În condițiile aservirii Bisericii după modelul țării închinate Moscovei, tatăl - Episcopul Grigorie - rămânea în țară străduind ca din scaunul său sinodal să mențină pe cât posibil echilibrul unei neatârnări bisericești, în vreme ce doi preoți tineri - fiul Vasile Leu - colonel, confesor militar și Florian Gâldău - doctor în teologie la Londra, plecau în străinătate pentru a atrage sprijinul diasporei românești, unindu-se astfel eforturile din țară și din străinătate și folosindu-se legăturile cu Consiliul Internațional Ecumenic.

Îmi amintesc faptul că o întrunire în acest sens a avut loc în casa noastră de la Medgidia la începutul verii lui 1948.

Petrecându-mi vacanțele anilor anteriori la palatul episcopal din Huși unde locuia unchiul meu, eu mai participasem la asemenea întâlniri cu personalități de seamă, care discutau stringentele probleme politice și la care, în loc de personalul obișnuit serveam noi, nepoții din familie, pentru a se evita, pesemne, vreo ureche neavenită. Întruniri de familie mai aveam, de obicei, la casa părintească din comuna Țuțcani - Covurlui, de Sfântul Ilie când era hramul bisericii la care slujiseră toți bunicii și străbunicii mei. Dar acolo, cu toate că datorită unchiului meu Nil Leu, ofițer din regimentul de roșiori de gardă trecut în rezervă, se discutau mai abitir problemele politice, participarea era largă venind neamuri multe și oaspeți ca la hram, familia noastră fiind compusă în special din învățători, profesori și preoți din toată Țara de Jos.

În condițiile de alungare a regelui, de naționalizare și de sovietizare riguroasă a guvernării împânzite cu consilierii lui Vișinski, poliția politică proceda mai dur iar, la Huși, Episcopului Grigorie îi fuseseră arestați o serie de călugări și preoți basarabeni cărora le dăduse adăpost și care duceau încă pastoralele în satele de peste Prut, binecuvântând în secret cu câte o slijbă oamenii ai căror preoți fuseseră deportați și reușind să treacă înapoi prin vaduri numai de ei știute. Aflată chiar pe graniță, Episcopia Hușilor a facilitat în primii ani asemenea legături spirituale, martiriul de mai târziu al Episcopului Grigorie venind și din acest motiv.În 1947 la ședința Adunării Deputaților din 13 august, deputatul comunist Al. Popescu-Ciorani vine în plen cu documente de „demascare" a acțiunilor antisovietice de la Huși pornite din îndemnul episcopului, îl declară pe acesta dușman al noului regim și exprimă cererea expresă ca Episcopul Grigorie Leu să fie judecat pentru crima de a fi naționalist și a se opune sovietizării. Era, deci îndeaproape urmărit, deputatul cerând deferirea lui la Curtea Criminală. Concomitent vine și o sesizare de la serviciul de siguranță a jandarmeriei județene care arată unele fapte din eparhie menționând cî „acțiunea de urmărire a episcopului continuă".

Acum suntem în iunie sau iulie 1948 când, după o întrunire sau discuție la București, la Patriarhie și Guvern, Episcopul Grigorie a preferat să vină la tatăl meu, la Medgidia, folosind casa noastră care era mai puțin probabil să fi fost luată în obiectiv. Se recunoștea și de data aceasta spiritul combinator al vărului meu care știa să găsească asemenea soluții. Episcopul Grigorie a poposit la Medgidia, el s-a dus la Constanța de unde a venit a doua zi cu episcopul Chesarie al Tomisului, care-și făcuse studii în Italia și avea bune relații și cu o rudă a lui Horia Grigorescu, fostul ambasador la Paris rămas în Franța odată cu îndepărtarea regelui Mihai. A mai participat și un avocat sau un fost judecător Puiu, coleg de-al tatei care stătuse la noi în timpul refugiului, pesemne rudă a mitropolitului Visarion Puiu cu care ținea legătura în străinătate și, tot o astfel de rudă a altcuiva din străinătate - droghistul Tanașoca. Episcopul Grigorie le-a relatat celorlalți faptul că, după ce la cabinetul lui Emil Bodnăraș care a controlat multă vreme guvernul Groza ca Secretar general al Consiliului de Miniștri, au fost cerute și centralizate toate listele cu toate parohiile și mănăstirile românești din străinătate precum și tabelele cu monahi și slujitori români de pe lângă alte lăcașuri ortodoxe. După o atentă clasificare a lor, pesemne la Moscova sau de către consilierii sovietici, Petru Groza a transmis Sinodului ucazul de a se indica acestor preoți să se supună ierarhic episcopiilor ortodoxe ruse din străinătate. Și nu acelora independente, care-i reprezentau pe rușii albi, ci să devină sufragane ale acelor episcopii care țineau de Patriarhia Moscovei înființată de Stalin în 1943. Prin aceasta, orice episcopie românească din străinătate urma să se desființeze; și nu era nici greu pentru că ierarhi nu prea rămăseseră, iar Mitropolitul Visarion Puiu, fugit din țară din pricina condamnării la moarte, nu avea putere de a-i aduna pe toți în jurul său fiind bolnav grav într-un sanatoriu elvețian unde i se cerea să treacă la catolicism.

Așadar, români și de limbă română puteau rămâne doar preoți

simpli, cei care aveau contactul direct cu enoriașii din diasporă. Ierarhia superioară fiind asigurată de moscoviți, era limpede că puterea sovietică, experimentată în a-și infiltra oamenii în coloniile emigraților, dorea să pună mână în acest mod și pe emigrația din țările pe care le cucerise, asigurându-se astfel că va putea să anihileze reacțiile din occident împotriva guvernelor promoscovite pe care le instalase în statele satelite. După aservirea țării, se urmărea și aservirea diasporei sau cel puțin anihilarea reacțiilor ei prin acest control asupra bisericilor naționale în jurul cărora este știut că se strânge diaspora.

Planul era perfid. Episcopul Grigorie, ca unul dintre cei mai vechi membrii ai Sfântului Sinod la ora aceea îl demontase bucată cu bucată într-o discuție sinceră avută cu Petru Groza și apelase la simțămintele de fiu de preot ale aceluia de a nu lăsa să se instaureze o „Sovrompatriarhie". Cum promisiunile lui Groza erau evazive, trebuia avertizată de urgență românimea din străinătate de pericolul care o paște, trebuiau găsiți episcopi activi și dedicați independenței Bisericii românești din emigrație și trebuiau organizați enoriașii diasporei spre a nu se lăsa înregimentați în eșalonul ortodox moscovit. Trebuiau cât mai mulți oameni onești și instruiți. Apoi cei instruiți trebuiau să avertizeze mai departe fiecare pe calea lor. Cei doi episcopi Grigorie și Chesarie urmau să încerce legătura cu Consiliul Ecumenic unde reprezentantul român fusese colegul lor arhimandritul Scriban, iar emisari de aici trebuiau să ajungă cât mai repede în occident.

Cu un tren de seară a sosit la noi acasă și preotul Gâldău care aducea o veste sau o relatare despre un contact avut recent, apoi cei doi episcopi au plecat la mănăstirea de la Techirghiol, cred, unde se aflau în sezonul balnear și alți ierarhi cu care aveau să decidă amănuntele acestei taine. Unii dintre cei cu care am vorbit mai târziu, înclină să creadă că nici Patriarhul Iustinian, om al lui Gheorghiu Dej, totuși nu era străin de aceste demersuri,

Episcopul Grigorie, ca mai vechi arhiereu, fiindu-i și duhovnic în perioada Iașilor. Nu știu în ce măsură patriarhul a cunoscut și a încurajat, sau a știut și a tăcut, ori dacă și-a făcut datoria față de Dumnezeu mai presus decât față de protectorii săi atei, pentru că documente nu există. Singurul fapt incontestabil este că această măsură de salvare a fost dorită și conlucrată de mai mulți ierarhi, de toate capetele luminate și însuflețite de simțire națională ale Sfântului Sinod. De plătit ca martir pentru acest act temerar a plătit doar Episcopul Grigorie pentru că fapta lui de demnitate creștină fusese publică și în fața lui Groza și prin acțiunile fiului său - personajul prezentei cărți. Datorită tăcerii acestuia nu s-a aflat însă nimic despre celelalte caractere tari și luminate de Duh care au ajutat această acțiune. Dar întru lauda ortodoxiei noastre știm astăzi că mulți dintre ierarhii vremii au consimțit și au încurajat într-o formă sau alta, de aici, din țară, această strădanie de a nu lăsa în mâinile anticristului Biserica diasporei noastre. Cei doi tineri preoți care urmau să plece cu această gravă misiune, au avut o încurajare și o recomandare prin glasuri înalte de aici către Consiliul Ecumenic, de vreme ce au putut face față tuturor încercărilor.

Cu aceștia doi -Vasile Leu și Florian Gâldău și cu rudele care aveau să transmită în străinătate ambasadorului Horia Grigorescu și mitropolitului Visarion Puiu, eu am rămas la vinul bun pe care tata îl lua din viile domnului Bârsan de pe o coastă însorită a Medgidiei. După ce episcopii au plecat cu același gând la frații lor de Sinod aflați la Techirghiol, mai în glumă, mai în serios, ceilalți m-au avertizat că voi avea și eu un mic rol de jucat și aceasta s-a întâmplat cam peste o lună, cum este relatat în documente.

Un lucru îmi confirmă citirea acestor documente după 46 de ani de la proces și după 53 de ani de la cele întâmplate: că toată lumea s-a ținut de cuvânt într-o morală mai presus de frica anchetei. Că s-a spus numai ceea ce se stabilise că se

putea spune. Și nu numai pentru salvarea unor oameni, sau a unor posibilități de moment, ci și pentru salvarea acelor căi prin care cele hotărâte cu deplină conștiință creștină - ferirea de ruși și de anticrist a unei părți a spiritualității noastre - să se poată îndeplini.

Astfel: pentru a nu lăsa să fie anihilat și a fi făcută cât mai eficientă prezența în mijlocul lucrurilor a Episcopului Grigorie care se dovedise a fi elementul de stimulare a valorilor național-creștine printre ierarhii vremii, a fost ponegrit fiul său și s-a vorbit chiar de ruperea relațiilor dintre ei. Pentru a se deruta ancheta de la legăturile ecumenice pe care Biserica noastră și le-a păstrat cu lumea civilizației creștine, au fost încurajate sloganurile cu agenturile imperialiste care conveneau semidoctismului anchetatorilor și erau singura satisfacție pentru incultura șefilor lor. Pentru a salva și a nu furniza date despre alte persoane care ar putea ajuta sau continua lupta, acuzatul principal nu a avut decât țelul execuției sale cât mai rapide... Etc, etc, etc...

Refuz să comentez înălțimea morală a unei înțelegeri atât de omenești a lucrurilor: că om ești și mâine poți spune ceea ce azi ai tăcut. Vărul meu știa asta în celula sa numărul zero de la Jilava, așa că prefera mai degrabă să se ducă el la Domnul, spre salvarea celorlalți care rămâneau pământeni. În ceea ce mă privește, așa am scăpat: am stabilit că, în caz de arestare vom spune amândoi că eu nu știam decât că el făcea gesturi disperate ca să se împace cu tatăl său cu care era certat. După șase ani, la anchetă, cu toate că lucrurile erau evidente și Episcopul Grigorie, tocmai pentru conlucrarea lor întru acest ideal fusese omorât, el n-a schimbat o vorbă din ceea ce stabilise cu mine și a obstinat, văd în declarații, până când m-a salvat și am ieșit din închisoare.

Același lucru, nu la scara unei griji de familie, ci la cea a importanței naționale a unei speranțe, a făcut-o nedivulgând nume și situații cu care s-ar fi putut apăra. Singura lui apărare, însă, îi era limpede în revelația sa arhierească - era conștiința că,

dacă el a căzut, rămânem liberi ceilalți prin a căror conștiință se va putea salva ceva.

Și, prin asta, împăcat, sufletul lui cere cu vehemență călăilor să execute actul final al trecerii sale Dincolo.

O face cu sinceritate și seninătate, deoarece, așa cum reiese din rechizitoriu, în puținii ani ai activității sale în străinătate, reușise lucruri de importanță crucială pentru soarta țării sale:

1) Mobilizase un puternic eșalon de români emigrați impulsionând formarea de către occident a acelei „Armate a Atlanticului" despre care încă nu s-a scris suficient, dar a constituit în epocă o mare speranță pentru toate popoarele subjugate și rezistența lor.

2) A înființat cu Vișoianu și alții Partidul Creștin care să asigure guvernul din exil și să conducă România după eliberare.

3) A inaugurat, pentru întreținerea sufletească a celor din țară, emisiunile religioase românești la posturile străine.

4) A găsit locuri în lume unde i-a îndrumat pe emigranți și datorită recomandărilor lui către statele respective s-au format colonii românești temeinice.

5) A făcut vizite la importanți șefi de state demascând bolșevizarea estului Europei, îndepărtându-i pe aceștia de aliațele cu Moscova.

6) A coagulat legăturile dintre liderii emigrației române, chiar și la nivelul capetelor încoronate. I-a atras pe cei care se deziceau unii de alții pe o cale foarte concretă a solidarității creștine românești, adică acțiunile diverse de eliberare: de la cea spirituală prin slujbele și predicile românești instaurate de el la majoritatea posturilor de radio, până la acea Armată Atlantică de eliberare a Estului, căreia i-a devenit general-spiritual și despre care istoria va mai avea de aflat multe ca imbold la rezistența celor subjugați la Yalta.

7) I-a adunat pe studenții români din emigrație înființând organizația „România Mare" care avea să cultive patriotismul și anticomunismul la generația tânără.

8) A pus în ființă marea sa operă: Arhiepiscopia diasporei românești pe care nici KGB-ul, nici securitatea nu au mai reușit s-o dezbine.

Astfel, insistența lui de a fi executat nu este o ambiție, sau un orgoliu cavaleresc, ci convingerea creștină că poate trece senin la Domnul fără a da dușmanilor amănunte prin care ei să încerce a distruge ceea ce toți cei păstrați în taina sufletului său puteau construi mai departe, sau puteau transmite.

Și iată că, în ciuda tuturor vicisitudinilor care, de la martiriul său de atunci, ne-au supus la mai multe decenii de împăgânare, conștiința lui, aceeași cu care murise și Episcopul Grigorie, s-a adeverit: Dacă e vorba de o renaștere a noastră astăzi, apoi aceasta se întemeiază - chiar greu, așa cum ne apare ea - tot pe ceea ce a păstrat mai sfânt Biserica din sufletul poporului nostru.

Capitolul III

DOMICILIUL: EUROPA

Notă - Dosar 71 - 7/A

La arestatul Leu Vasile nu este proces verbal de perchiziție domiciliară și a proprietăților celui arestat întrucât ne-a fost adus arestat de către o țară prietenă (? n.a.) ne având domiciliu în RPR.

03.02.'54 Lt. N. Dumitrășconiu

Unitatea MSS Sef Nr.82

PROCES VERBAL Nr.458

DE DEPUNERE SI PERCHEZITIE CORPORALA

Făcut astăzi, 3 iunie 1953 ora 24^{30} în București

Noi, Slt. Hnițcu Constantin din MSS în virtutea drepturilor ce ne sunt acordate, dispunem depunerea în arest în interesul cercetărilor a numitului Leu G. Vasile născut la 13 mart 1953 în comuna Oancea Reg. Galați fiul lui Grigorie și Lucreția de profesiune Episcop căsătorit cu -- domiciliat în București str. Gramond Nr. 9Bis primit conform ordinului Nr. din

Procedând la percheziția corporală a susnumitului, am găsit asupra lui următoarele obiecte și valori: una pereche ochelari vedere cu toc, una curea pantaloni pânză, una cravată, una pereche mănuși, un stilou fără peniță,(au luat-o rușii? n.a.) un portofel piele, două cruciulițe, un mărțișor fără lanț, una basma de cap, una pereche brandturi.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal

OFIȚER DE SERVICIU Slt. Constantin H. Percheziționat, V. Leu

REPUBLICA POPULARA ROMANA PROCURATURA MILITARA TERITORIALA BUCURESTI

MANDAT DE ARESTARE Nr. 6698/1953 Data 9 ianuarie 1954

În numele legii și al Poporului, Noi, Maior N. Dumitrescu Procuror Militar al Procuraturii Militare Teritoriale București;

Având în vedere actele de procedură încheiate în contra numit. LEU VASILE , născut în anul 1905, luna martie, ziua 13, în comuna Oancea, având ocupația funcționar, fiul lui Grigore și Lucreția urmărit potrivit art. 218 din Codul de Procedură Penală, pentru trecere frauduloasă a frontierei și Uneltire contra ordinei sociale,

Având în vedere că aceste fapte sunt prevăzute și pedepsite de art. 267 și 209 cp cu închisoare de la mai mare de un an,

Considerând că din cercetările făcute rezultă probe suficiente de culpabilitate contra susnumitului inculpat LEU VASILE,

Văzând că inculpatul se găsește în situațiunea prevăzută de art. 20 apt.9 din Codul de Procedură Penală, întrucât fapta comisă este gravă, văzând și dispozițiunile art. 253 C. Pr. Pen.

PENTRU ACESTE MOTIVE

Ordonăm tuturor agenților forței publice ca, conformându-se legii să aresteze și să conducă la Penitenciarul Jilava pe LEU VASILE.

Punem în vedere administratorului penitenciarului să-l primească și să-l rețină dela data de 1 ianuarie (emis pe 9 ianuarie) și până la data de 31 ianuarie 1954.

Dat în cabinetul nostru, Procuror Militar, Maior de Justiție SS indescifrabil

REPUBLICA POPULARA ROMANA MINISTERUL AFACERILOR INTERNE DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII STATULUI

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR 20 ianuarie 1954 orașul București

Inerogatoriul a început la ora 16 . Interogatoriul s-a terminat la

ora 19 și 30 minute.

Eu, locotenent Dumitrășconiu Nicolae am interogat în calitate de anchetator pe arestatul 1. Numele LEU ;2. Prenumele Vasile; 3. Anul, luna și ziua nașterii 1903 martie 13; 4. Locul nașterii în Comuna Oancea Jud. Covurlui; 5. Cetățenia apatrit; 6. Naționalitatea Română; 7. Apartenența politică neîncadrat; 8. Studii Facultatea de Teologie și Doctoratu; 9.Profesia cleric ortodox; 10. Ultimul loc de muncă și funcția Europa Apuseană Episcop; 11. Ultimul domiciliu Paris Bul. St. Michael; 12 Situația familiară Văduv. Am o fată Leu Florica în etate de 22 ani, studentă la Facultatea de litere, nu-i cunosc domiciliul actual; 13. Origina socială Tatăl, Episcop ortodox la Huși decedat a avut 5 ha vie și a fost donată episcopiei Huși în 1949; 14. Activitatea politică până în 1947 Neîncadrat; participare în alegeri Am participat până în 1948.

Semnătura, V. Leu

21 ianuarie, oraș București

Interogatoriul a început la ora 8; interogatoriul s-a terminat la ora 14.-

Întrebare: Care a fost activitataea Dtale. profesională de la terminarea școlii primare și până la 23 august 1944 ?

Răspuns: Am terminat 4 cl. primare în București în anul 1916, după care fiind perioada de război, ne-am retras în Moldova la diferite rude ale mele și nu am mai urmat nici o școală până la terminarea războiului.-

În anul 1919, m-am înscris la cursul inferior al seminarului din Ismail, unde am făcut 4 cl. până în 1923. Între 1923-1924 am urmat un an cl. 5 la liceul militar din Chișinău. Îmbolnăvindu-mă am întrerupt cursurile și am stat acasă până în anul 1925

În 1925 m-am înscris în cl. 5-a la seminarul din Constanța, unde am urmat 3 cl. până în 1928, iar cl. 8-a am urmat-o la seminarul din Galați, unde am luat și diploma.-

În 1929 m-am înscris la Facultatea de Teologie din București, unde am urmat 2 ani, până în 1931, când m-am

căsătorit și am fost trecut diacon la catedrala din Chișinău, unde am urmat și Facultatea de Teologie în complectare, deci până în 1933. În acest an m-am înscris la Doctorat în teologie și eram diacon la catedrală.-

În 1934 am întrerupt doctoratul și am fost făcut preot și numit în Iași la biserica Sf. Spiridon, unde am funcționat timp de doi ani, după care am fost făcut protopop misionar al Mitropoliei Moldovei, pentru combaterea stilismului, până în 1937.-

Terminându-se campania antistilistă, am fost trecut ca inspector la Serviciul Social București, unde m-am ocupat de probleme religioase.-

După un an de zile desființându-se serviciul social, am fost repartizat la Ministerul de Interne care m-a repartizat la Școala de Ofițeri de Jandarmi, ca profesor și confesorul corpului de jandarmi.-

Aici am funcționat până la declararea războiului, adică a intrării României în război, în iunie 1941, când aflându-mă în inspecție la batalioanele de jandarmi pentru intervenție ce erau aliniate dealungul Prutului, din proprie inițiativă, după ce am trecut Prutul în urma frontului la Țiganca, am trecut la regimentul 6 Mihai Viteazul de pe linia I-a, întrucât fusese rănit preotul regimentului.-

În ce privește Partidele istorice, nu m-au influențat. Aici țin să menționez că la Moscova mi s-au arătat diferite declarații din care rezulta că eu am fost în PNȚ Precizez că eu nu am fost în PNȚ însă eu am avut un unchi Leu Ion din Medgidia Str. Brâncoveanu nr.1 care a fost fruntaș în activitatea politică a acestui partid, iar eu aveam foarte bune relații cu el, vizitându-ne des. Pe acest lucru cred că este intemeiată afirmația ce mi s-a făcut la Moscova de către anchetatorii mei.-

În ce privește legionarii eu nu am fost contra lor, însă la venirea lor la putere, eu eram confesor al Corpului de Jandarmi și majoritatea comandanților au fost arestați și persecutați de legionari, eu însă nu am fost, pentru următorul lucru: Am avut doi veri pe nume Clime, care au fost mari legionari, cu care am fost în

bune relații.-

Aceștia, pentru activitatea lor legionară până în 1940 au fost împușcați. Atunci mama lor a rămas singură și pe care o ajutam eu.-

Aceasta se numește Matita Clime.-

Când au venit legionarii la putere, ca mamă a doi legionari morți, a mers la un general al cărui nume nu-l reținn căruia i-a explicat situația și a cerut să nu se atingă nimeni de mine, lucru care s-a și făcut.-

Regimul Antonescian a fost susținut de mine, deoarece pe Antonescu l-am cunoscut la Pitești, unde era comandant de Divizie și venea în vizită pe la tatăl meu (care era Episcop de Argeș) și astfel mi-am făcut o impresie bună despre el.-

Când a venit la putere în conducerea statului, eu l-am popularizat, arătând chiar elevilor de la școala de ofițeri de jandarmerie poziția de anti-comunist a lui Antonescu.-

Deasemenea l-am sprijinit în activitatea mea de confesor militar pe front așa cum am arătat.-

Când a fost procesul lui Antonescu, eu am făcut o cerere voluntar să fiu martor al apărării în procesul lui, însă acest lucru nu mi s-a aprobat.- …

București 26 ianuarie 1954

Inerogatoriul a început la ora 9; interogatoriul s-a terminat la ora 14.-

<u>Întrebare:</u> În procesele verbale de interogatoriu date anterior, ai arătat activitatea d-tale până la fuga din țară.

Arată cum a fost pregătită fuga d-tale din țară ?

<u>Răspuns:</u> Pregătirea fugii mele din țară a constat în diferite consfătuiri pe care le-am avut cu Gâldău Florian, cu care hotărâsem să fugim din țară în Anglia.

În cadrul acestor consfătuiri eu am ținut să fugim prin Ungaria, întrucât am auzit de la diverși cetățeni că este mai sigură fuga prin

Ungaria. Nu pot preciza de la cine anume am auzit că este mai sigură fuga prin Ungaria. Pentru această fugă aveam nevoie de o călăuză pe care în momentul acela nu o aveam și trebuia căutată.

Gâldău Florian nu a fost de acord cu planul meu, spunând că în căutarea călăuzei o să dăm peste un agent de siguranță care o să denunțe, explicându-mi că s-au mai întâmplat asemenea cazuri. Gâldău a venit cu un alt plan, spunând că un prieten englez de al lui i-a spus că cea mai reușită cale pentru fuga din țară este Jugoslavia.

Eu am întrebat de unde poate să cunoască acel englez așa de bine situația. În ce privește englezul eu nu l-am întrebat cine este acesta, întrucât știam că are relații printre funcționarii legației britanice din București pe care i-am văzut dese ori în casa lui. Gâldău Florian pentru a-mi demonstra seriozitatea indicațiilor date de englez, a venit la mine cu o schiță (hartă) făcută de mână în care era tot planul fugii.

Planul era următorul.

Și plecăm de la București cu trenul la Orșova. De acolo să mergem cu vaporul la Baziași, de unde să luăm o căruță până la gara Baziași. De la gara Baziași să mergem cu trenul spre Timișoara, care trece o porțiune de circa 40-50 km. prin Jugoslavia. Pe teritoriul jugoslav era desenată pe acea schiță stația Iosanova, unde trebuia, ca după ce trenul pleacă din stație să sărim jos pe fereastră, înainte de a-și lua trenul viteză. Trebuia să sărim pe fereastră întrucât așa cum explica Gâldău Florian, ușile sunt încuiate în timpul cât trenul se află pe teritoriul jugoslav.

Dela Iosanova explica să mergem într-un sat de români la 2 km. depărtare de Iosanova - satul nu-l reținem cum îi spunea - unde să ne prezentăm la părintele satului care domiciliază lângă biserică, într-o casă mare.

Gâldău Florian explica faptul că în Jugoslavia se află americani și englezi, care ne vor lua și ne vor trece în Austria mai departe.

În urma expunerii amănunțite a planului de fugă din țară de către Gâldău eu am accepta acest plan, rămânând să-l punem în

aplicare…

Atunci eu i-am dat următoarele acte:

- Diploma de licență
- Un certificat că am urmat doctoratul
- Certificatul de naștere
- Diploma de seminar
- Un act de preoție
- Diploma de protopop militar
- Un crisov vechi (un act) din care rezulta că sunt urmașul a nouă generații de preoți și fiu de episcop.

Actele cred că au fost trimise la Londra prin valiza diplomatică a Legației engleze.

Întrebare: Cui i-ai destăinuit că vrei să fugi din țară ?

Răspuns: Gâldău Florian m-a pus să jur faptul că nu am să spun la nimeni că fug din țară, lucru pe care eu l-am făcut. Mai târziu, însă nu mi-am respectat angajamentul. Eu i-am spus lui Ionescu Hareta, femeia mea de serviciu și lui Leu Cornel, student domiciliat în Medgidia, str. Brâncoveanu nr. 1, că am să fug din țară în străinătate.

Lui Leu Cornel i-am spus cu o zi înainte de a fugi din țară în următoarele împrejurări:

Gâldău Florian care susținea că eu sunt urmărit a precizat încă atunci când am căzut de acord asupra planului de fugă expus de el, că este bine ca eu să simulez un înec, iar pentru aceasta să mergem la Constanța, unde să vorbesc cu „nepotul meu“ - așa îi spunea lui Leu Cornel ca acesta să rămână pe mal cu hainele mele și să spună că eu m-am înecat.

Pe baza celor discutate cu Gâldău pe 19 august 1948, am plecat la Constanța. Gâldău a plecat la niște rude ale soției la Techirghiol , rămânând să mă întâlnesc cu el a doua zi, stabilind și ora, la țărm, în dos pe o limbă de pământ unde el mă aștepta cu hainele.

Eu m-am dus la Medgidia la Leu C. Ion, unchiul meu și am ajuns seara. Am luat masa împreună și le-am spus că mă duc să fac baie și să lase pe Cornel cu mine.

Seara am dormit cu Cornel în aceiași cameră.

Acolo i-am explicat lui Cornel că mi s-a anulat reabilitarea și că va trebui să fiu din nou arestat, iar pentru a nu se petrece acest lucru, am luat o hotărâre mai înainte, de a fugi din țară.

Deasemeni, lui Cornel i-am spus că pentru a nu alarma - dispariția mea - organele de stat, am hotărât să mergem la mare, unde să simulez un înec, rugându-l pe el să rămână și să facă propagandă că m-am înecat, după un timp de 1-2 ore, iar eu voi trece după un dâmb, unde mă aștepta un prieten cu haine și cu care voi fugi. Nu pot preciza dacă i-am spus că acest prieten este Gâldău Florian.

București 27 ianuarie 1954

Interogatoriul a început la ora 8; interogatoriul s-a terminat la ora 14.

…În ziua și ora fixată între mine și Gâldău, eu m-am dus la ștrand la o plaje improvizată din marginea orașului Constanța, unde am luat două cabine. Una pentru mine și una Leu Cornel cu care am stabilit ca peste o oră două, după ce intru în apă, să înceapă să mă caute și să spună că m-am înecat.

Iar pentru a confirma cele afirmate de el să arate cetățenilor dinprejurul lui hainele mele din cabină și actele, banii, un portvizit ce au rămas în haine. Buletinul Populației l-am luat și l-am pus în hainele de la Gâldău.

Am intrat în apă și am ieșit după un dâmb, unde mă aștepta Gâldău Florian cu alte haine. Am omis să adaug că lui Leu Cornel sau lui Ionescu Hareta le-am spus să dea telefon la părinții mei și să le spună că m-am înecat. Lui Leu Cornel știu că i-am spus să dea o telegramă la femeia mea de serviciu Ionescu Hareta și să-i spună că m-am înecat aceasta pentru a putea arăta la cei care întreabă despre mine.

Ajuns pe dâmb la Gâldău, m-am îmbrăcat și am plecat amândoi la gară, am luat trenul și am venit la București, unde am stat până a doua zi și am dormit la hotelul Bratu de pe Cal. Griviței.

A doua zi, în ziua de 21 august am plecat cu trenul din București la Orșova, unde am ajuns noaptea.

În Orșova am stat în timpul nopții la birjarul care ne-a luat de la gară, întrucât la hotel nu am găsit locuri. Birjarul nu știu cum îl chiamă, însă era un om de circa 60 ani și stătea într-o margine de oraș. A doua zi ne-am dus în port la Orșova, de unde am plecat cu vaporul la Baziaș. În timpul când mergeam cu vaporul, Gâldău a văzut un comandor prieten al lui, care însă nu a stat de vorbă cu Gâldău și i-a șoptit în mod discret că sunt trei comisari de poliție și că este urmărit, este vorba de comandor.

Acest comandor este singura persoană cunoscută cu care ne-am întâlnit după plecarea noastră de la Constanța.

Ajuns cu vaporul în portul Baziaș, am luat o căruță până la gara Baziaș, de unde am luat trenul spre Timișoara, care trece prin Jugoslavia.

La Baziaș ni s-a făcut control, am fost întrebați unde mergem și am spus că mergem în excursie la Timișoara.

Înainte de a ajunge pe teritoriul jugoslav cu trenul, un polițist român ne-a luat buletinul de identitate și ne-a spus că ni-l dă la Timișoara.

Deasemeni ușile au fost închise cu pază la ele.

Conform planului stabilit amănunțit dinainte, eu cu Gâldău după ce trenul a plecat din stația Isanova- Jugoslavia, am sărit pe geam. Acum era în ziua de 23 august 1948 seara.

După ce am stat doua zile la preotul bătrân am plecat cu trenul pe care l-am luat din comună și am ajuns la Belgrad.

Rucsacul l-am lăsat în gară și eu cu Gâldău am plecat la patriarhie. Acolo am vorbit cu un episcop vicar Visarion Popovici care cunoștea bine limba română, acesta ne-a dus la Patriarhul Gavril care ne-a primit și s-a întreținut cu noi. După ce i-am spus scopul venirii noastre am fost prezentați unui protopop ministru în guvernul lui Tito, pentru a avea grije de noi și pentru a ne facilita plecarea în străinătate. Protopopul se numea Smelanovici sau Smilanovici.

După discuție, am fost repartizați să dormim la un hotel din Belgrad numit „Moscova“.

La hotel am fost vizitați de un colonel de Siguranță, șeful UDB-ului care ne-a fost prezentat de protopop.

După câtva timp colonelul ne-a invitat în mașină spunând că plecăm. Noi știam că mergem într-un lagăr de lângă frontiera italiană, de unde o să fugim clandestin.

Aici am avut altă deziluzie, întrucât am fost duși la închisoarea Kovacița. O închisoare veche, la un etaj, cu circa 12 celule și doua camere mari, un etaj era făcut tip vechi.

La Kovacița nu am întrebat nimic pe colonel, aci am fost duși în cabinetul comandantului închisorii Kovacița, un locotenent, căruia colonelul ne-a prezentat ca pe niște prieteni. Prezentarea ca și ancheta până aci toată a fost făcută în limba franceză, însă cu locotenentul am vorbit în limba română.

Colonelul ne-a urat voiaj bun în străinătate și a plecat, iar cu el împreună a ieșit și locotenentul, care a revenit peste câteva minute.

Locotenentul a chemat un plutonier și ne-a dus la etaj într-o celulă, fără a ne face percheziție. Eu și Gâldău trăiam cu impresia că noaptea o să fim trecuți peste graniță.

Acolo la etaj, am mai găsit și alți români, care spuneau că stau mai demult. Atunci ne-am dat seama că nu o să plecăm în noaptea aceia, ci o să mai stăm. Închisoarea era numai pentru români, la parter în două camere mari stăteau femeile, iar sus la etaj bărbații. La început nu eram multe persoane în celulă, eram 9 persoane.

Într-o zi din luna februarie, eram dus de un UDB-ist, cred că era șef de schimb, dela camera locotenentului în celulă. Când suiam scările, mi se adresează în limba română, deși până atunci eu credeam că nu știe românește, spunându-mi că a primit sarcina dela preotul lui, mi-a spus și numele, însă nu-l reținși acesta dela Patriarhie, să se ocupe de evadarea mea, iar pentru aceasta o să mă cheme el în camera comandantului, când acesta este plecat.

Eu atunci văzând așa am cerut ca să meargă cu noi și unul Bârsan Ion, originar din Banat, care cunoștea locurile și limba sârbă, plutonierul a fost de acord și mi-a dat detalii de felul cum putem fugi.

Am plecat cu trenul spre Zagreb. În tren am avut un control de bilete și un control militar, în timpul căruia ne-am urcat pe vagon.

La Zagreb am fost la un restaurant până la plecarea trenului spre Maribor.

După ce am plecat din Zagreb la Maribor, acolo am văzut gara împresurată de UDB-iști.

Atunci noi ne-am strecurat într-un restaurant, apoi BÂRSAN care cunoștea orașul, ne-a scos la marginea orașului fără să fim controlați.

Dela marginea orașului, ne-am îndreptat într-un sat spre frontiera Austriei, unde am trecut frontiera în cursul nopții.

București29 ianuarie 1954

Interogatoriul a început la ora 8; interogatoriul s-a terminat la ora 14.

Întrebare: În procesul verbal de interogatoriu anterior, ai arătat că ai trecut frontiera din Jugoslavia în Austria.

Arată amănunțit ce ai făcut după ce ai ajuns în Austria.

Răspuns: După ce am trecut în Austria, am mers la o stație c.f. numită Spielfeld, cu intenția de a pleca cu trenul la Gratz întrucât Gâldău știa că acolo ne așteaptă un maior Montgomery.

Astfel am plecat cu o mașină engleză la lagărul Strasse unde era un lagăr de refugiați și unde se făcea o anchetă amănunțită. Nouă însă nu ni s-a făcut anchetă.

Ajungând în lagăr, am fost vizitați de un medic care în urma vizitei făcute m-a internat la infirmerie, iar pe Gâldău și Bârsan i-a trecut în dormitoare comune.

În acest lagăr am stat două sau trei săptămâni timp necesar pentru a ne face injecții de carantină.

Eu am stat în infirmerie unde am fost vizitat de Gâldău și

Bârsan, care mi-a spus că mai sunt câțiva români din cei care au fost în Jugoslavia, însă nu reține cine sunt aceștia. Deasemeni, la infirmerie eu am fost vizitat de un delegat al org. „Caroman", fiind trimis de Dr. Teodoru pentru a vizita lagărul și a se interesa de refugiați. Dr. Teodoru era directorul Caroman-ului la Salzburg și care se ocupa de refugiații români din Austria. Acest delegat văzând că sunt bolnav mi-a dat 3 sau 400 șilingi.

Nu știu cum de a ajuns svonul repede însă s-a auzit până și la Paris, printre persoane refugiați români, că sunt bolnav.

Astfel, după ce a plecat delegatul Caroman-ului a venit un delegat din partea Consiliului Ecumenic (organizație internațională bisericească cu sediul la Geneva, și avea o sucursală la Salzburg). Acest delegat a venit special pentru mine și mi-a dat o mie de șilingi și s-a interesat de sănătatea mea, aducându-mi și unele alimente.

Încă din lagărul Strasse eu i-am spus lui Gâldău să-i spună lui Montgomery că situația sănătății mele este șubredă și să se intereseze el pentru a-mi recomanda medici buni. La cererea mea, Gâldău mi-a răspuns afirmativ, pe care bază eu am refuzat să mă internez într-un spital de refugiați, așa cum îmi făcuseră medicii din lagărul Strasse formele.

După plecarea lui Bârsan, Gâldău a luat iarăși legătura cu Montgomery și i-a cerut să-mi trimită niște medici buni. Astfel, a venit medicul oculist Beok și un doctor internist Klein care m-au vizitat și m-au consultat chiar la cabinetul lor la circa o săptămână, după care am fost internat în sanatoriul de lângă Gratz, numit Planchenvort, unde am stat circa trei luni de zile.

Gâldău la fel a fost internat în același sanatoriu unde a stat circa una lună de zile, apoi a plecat la Salzburg pentru a face slujba de pași, deoarece lipsea preotul de acolo.

Gâldău Florian mi-a spus felul cum a luat în primire biserica română dela Salzburg, dela preotul român care a plecat în Argentina, mi-a spus că a luat legătura cu Delegatul general al Consiliului Ecumenic pe întreaga Austrie, Atkinson.

Acest delegat i-a comunicat lui Gâldău că a primit instrucțiuni dela Consiliul Ecumenic pentru organizarea bisericii române din afara hotarelor țării.

În acest scop, a hotărât că în ziua întâi de pași să fie adunați la Salzburg delegați ai tuturor coloniilor și comunităților religioase române, din toate țările din Europa Apuseană. Acesată adunare generală a românilor refugiați, să aleagă un episcop al românilor refugiați, fiindcă bătrânul mitropolit Visarion Puiu era bolnav și paralizat într-un sanatoriu din Elveția.

Atkinson i-a comunicat lui Gâldău cu această ocazie că a primit instrucțiuni dela Geneva din partea Consiliului Ecumenic, ca să susțină candidatura mea la episcopat și să facă toate demersurile necesare pentru a fi sigur ales ca episcop.

Gâldău a fost însărcinat de Atkinson să pregătească la consiliul Caroman-ului cât și într-o casă particulară ce se afla lângă biserica română din Salzburg, casă ce fusese închiriată de Atkinson pentru găzduirea delegaților români ce urmau să vină din alte localități pentru sărbătorile paștelui la Salzburg, ca să ia parte la adunarea românilor mai sus arătată.

Întrebare: Arată mai departe amănunțit activitatea d-tale ?

Răspuns: În gară la Salzburg am fost întâmpinat de Gâldău, Atkinson și un grup de români din colonia română din Salzburg.

Cu acest prilej, pe lângă discursurile lui Gâldău și ale unui fost maior Croitoru, președintele comitetului român din Salzburg, a ținut să-mi vorbească și Atkinson care a arătat că .poporul englez se simte legat și consideră un frate pe poporul român și a vrut să arate prin discursul lui că venirea mea în Salzburg și Europa Apuseană, va fi un pas înainte spre urmarea de către români și susținerea politicii engleze. Cam același conținut l-au avut și discursurile celorlalți doi care speculau participarea mea la războiul din Răsărit și decorarea mea cu „Crucea de Fier". În același sens le-am vorbit și eu în discursul de răspuns.

La gară a mai fost și un maior în armata americană, de origină

român, actualmente cetățean american care era șeful serviciului de spionaj american secția română, pe întreaga Austrie, anume Neagoe.

Dela gară am plecat cu mașina maiorului Neagoe împreună cu Gâldău și Atkinson la apartamentul ce mi-l pregătise lângă biserica românească, unde am locuit împreună cu Gâldău în tot timpul cât am stat în Salzburg.

Deoarece ne aflam în săptămâna mare, aici au început slujbele pregătitoare pentru paști.

Între timp au sosit delegați români dela diferite colonii din străinătate, cu care eu m-am întreținut și am luat cunștință pentru prima oară de existența acestor grupuri de români din străinătate, de viața și preocupările lor.

În ziua de Paști, după terminarea slujbei, s-a procedat în biserică la constituirea adunării eparhiale a Episcopiei ortodoxe române autonome din Europa Apuseană. S-a format un prezidium al adunării în care a intrat Gâldău, maiorul Croitoru, Dr. Teodoru din partea Caroman-ului. Avocatul Nicolae Baciu de care am vorbit în perioada din Jugoslavia, fost Maior de Cavalerie Florescu, unul din fruntașii coloniei române din Austria, Puiu Traian, comandant legionar al legionarilor din Austria, originar din Constanța, Titi Constantinescu, care purta numele de Petre Bogdan, fost ofițer de aviație în țară, de profesie inginer, lucra pentru serviciul de spionaj american. Tânase teolog, lucra la Insbruk, reprezentantul legionarilor papanaciști pentru Austria, agent francez, în 1951 a plecat în Canada; profesorul Sanjoj care venea din Germania, fost profesor universitar în București, mare nazist cât și alții pe care nu mi-i reamintesc.

Primul act al adunării eparhiale mai sus arătate a fost înființarea episcopiei ortodoxe române autonome din Europa Apuseană și Orientul Apropiat.

Al doilea act a fost alegerea mea ca episcop al susmențională episcopii.

Ambele acte au fost redactate în formă juridică de către

avocatul Nicolae Baciu și în formă canonică de către preotul Gâldău, teologul Tănase și preotul Surtucan din Italia. Aceste acte au fost trimise prin Atkinson la Viena, celor trei reprezentanți ai guvernului american englez și francez pentru recunoaștre. Atkinson s-a dus personal cu aceste acte la Viena și a adus recunoașterea celor trei guverne.

După aceste evenimente, împreună cu Gâldău am făcut prima vizită la birourile lui Atkinson. Cu acest prilej mi-au fost prezentați șefii serviciilor Consiliului Ecumenic din Austria și am discutat și am hotărât înființarea celor trei parohii din Austria, în afară de Salzburg care le gira în acea parte, și anume: Gratz, Lintz și Insbruk.

Șefii serviciilor sunt: Prințul Alexandru Liven refugiat rus alb, vorbea perfect românește, un cehoslovac, fost profesor universitar în Cehoslovacia al cărui nume nu-l reținși încă trei pe care nu-i reținși cu care nu am avut nici un fel de legături în afară de Liven cu care mă împrietenisem.

Acum intervine o perioadă de una lună zile, luna Iunie, când eu am umblat în calitate de episcop în toată Austria pentru înființarea celor trei parohii și înființarea de biserici române, acolo unde erau români, luînd contact cu români și primarul localității respective cât și reprezentantul bisericii catolice.

În acest timp Gâldău și cu Atkinson au plecat la München în Germania occidentală unde se aflau trei mitropoliți ruși albi, pentru a discuta cu aceștia în vederea sfințirii mele de către ei, ca episcop, întrucât eu fusesem numai ales însă nu sfințit.

Aceasta a făcut ca la cererea celor trei arhierei Anastase, fost arhiepiscop al Basarabiei Țariste, Serafim, fost arhiepiscop în Rusia țaristă și Filip, episcop vicar al Mitropolitului Serafim al Germaniei, să mă duc în Germania pentru a discuta personal cu ei. Am fost la München însoțit fiind de Gâldău și Virgil Pop legionar, secretarul comitetului român la München.

Acolo m-am prezentat celor trei arhierei, le-am arătat actele originale semnate de toți românii, prin care se înființa episcopia

și prin care eu am fost ales episcop și am discutat cu ei modalitatea slujbei în care eu trebuia să fiu sfințit episcop.

În discuțiile avute, s-a ivit un obstacol, pentru care nu s-a putut fixa data sfințirii mele. Ei mi-au cerut să le prezint în original diploma de licență în teologie și un act prin care să dovedesc că soția mea este moartă, iar eu aceste acte le aveam la Londra, așa cum am arătat în alt proces verbal de interogatoriu.

Pentru aceste motive, principial ei au căzut de acord și au aprobat să-mi facă hirotonia, rămânâd ca ziua sfințirii să fie fixată după ce eu le voi aduce actele originale de la Londra.

Întrebare: Ai arătat că ai fost internat într-un sanatoriu și îngrijit de medici specialiști. Arată cine a suportat cheltuielile întreținerii d-tale în sanatoriu și mai departe în activitatea pe care ai dus-o de cine ai fost întreținut materialicește în facerea călătoriilor de care ai arătat.

Răspuns: Toate cheltuielile mele au fost suportate de Consiliul Ecumenic, plățile făcându-se de Atkinson, care mi-a făcut haine preoțești, haine negre pentru a mă putea deplasa și cu câte eram îmbrăcat și mi-a comandat și haine de episcop.

Țin să adaug că Atkinson când a fost cu Gâldău la München, a dat câte 1000 dolari la fiecare arhiereu pentru sfințirea mea.

Întrebare: Ce formalități ai făcut când ai trecut granița din Austria și Germania ?

Răspuns: Atkinson a avut grije ca atunci când a fost la Viena pentru a lua recunoașterea de către cele trei guverne - America, Anglia și Franța - a mea ca episcop al românilor fugiți din țară, a luat și un fel de pașaport provizoriu sau certificat de călătorie, cu care puteam să trec în toate zonele și Europa Apuseană, punând viza, fiind specificat pe el și subliniat că în afară de zona rusă.

Acest certificat era pe o coală dublă de hârtie groasă, cu un timbru sec pe ea cu fotografia mea în colțul drept, pe care era aplicat iar un timbru sec, jumătate pe fotografie și jumătate pe coală, cu toate datele mele biografice, cu noua titulatură a mea de episcop al românilor din Europa Apuseană, semnat de cei trei

înalți comisari ai puterilor de ocupație, America, Anglia și Franța. Acest pașaport provizoriu îl foloseam când treceam dintr-o țară în alta și când treceam dintr-o zonă în alta de ocupație.

București 1 februarie 1954

Interogatoriul a început la ora 8; interogatoriul s-a terminat la ora 15^{30}

Atkinson ne-a cetit o adresă venită dela Consiliul Ecumenic din Geneva, în care Președintele Consiliului Ecumenic își exprima dorința că voiește să mă cunoască personal, să discute problema refugiaților români cu mine sub toate aspectele ei (cazare, emigrare etc.) înainte de a se întruni conferința delegaților Consiliului Ecumenic mai sus arătați.

Am mai stat în Salzburg circa 3-4 zile în care timp am rânduit la biserica și parohia românească să fie suplinită în lipsa lui Gâldău de un preot ucrainean care știa și românește, al cărui nume nu-l reținși apoi am plecat la Geneva cu trenul, folosind pașaportul provizoriu eliberat dela Viena. Am plecat împreună cu Gâldău.

La Geneva am fost primit de fostul ministru al României monarhice în Elveția, Bossi și de un delegat al Consiliului Ecumenic fost coleg cu Gâldău la Universitatea din Londra. Aceștia ne-au așteptat la gară. Delegatul se numea Makie.

Dela gară ne-a condus la un hotel al Cosiliului Ecumenic, care era vis-a-vis de biserica rusă.

După masă la orele 17, împreună cu Gâldău și cu Bossi am făcut prima vizită președintelui Consiliului Ecumenic Wiesertuft.

Președintele la prima întrevedere cu noi s-a interesat de peripețiile suferite de noi după fuga din țară (perioada jugoslavă) de starea sănătății mele, după care ne-a invitat la un ceai, unde au fost mai mulți șefi de servicii din Centrala Consiliului Ecumenic pe care nu le reținnumele lor decât pe secretarul general al Consiliului Ecumenic Makie, de care am arătat.

Aici nu s-a discutat nimic important. Seara am luat masa la Bossi. După masă, Bossi mi-a făcut un referat general asupra

istoricului și stării Consiliului Ecumenic din punct de vedere al activității lui.

Consiliul Ecumenic a luat ființă odată cu Liga Nțiunilor și se compune din delegații tuturor bisericilor ortodoxe - în afară de Uniunea Sovietică - anglicane, luterane, calvine, catolice vechi (nu biserica Vaticanului), adventiști și baptiști din America. Scopul inițial și oficial al Consiliului Ecumenic a fost apropierea dintre toate aceste biserici arătate mai sus și pregătirea viitoarei uniri a tuturor bisericilor creștine din lume.

A doua zi m-am dus la Wiesertuft președintele Consiliului Ecumenic, împreună cu Gâldău, unde prima dată venind vorba despre delegatul permanent al românilor în Consiliul Ecumenic, i-am spus că părerea mea ar fi ca să rămână pentru un an de zile Bossi la care președintele a fost de acord.

În legătură cu stabilirea sediului episcopiei președintele și Makie au spus că eu va trebui să merg la Londra și numai acolo să-mi stabilesc sediul episcopiei, așa cum sunt toate episcopiile refugiaților din țările de democrație populară, afirmând că de acolo pot să am pașaport pentru oriunde și că numai în acest fel voi putea fi de folos emigranților români. Eu nu am fost de acord la început ci după aceea când am discutat această problemă cu regele Mihai și mitropolitul Visarion Puiu de care am să arăt la timp.

Ziua a trecut fără nici o chestiune mai importantă ci mergând eu cu Gâldău prin oraș în vizită.

A treia zi am fost invitat la masă la Makie care era secretarul general al Consiliului Ecumenic și cel mai activ în consiliu. Acesta mi-a spus că biserica română va fi sub influența engleză, deoarece s-a stabilit că în viitor România să fie sub influență engleză și eu să merg la Londra unde să caut să fac cunoștințe printre oamenii de stat pentru a putea să ajut și să servesc cauza românilor, insistând mult asupra stabilirii mele la Londra.

În continuare, Makie a arătat că fundația regală (căminul studențesc pentru români) să se stabilească la Londra sau New-York nu la Paris, așa cum se stabilise înainte și spunând că dacă

voi sta de vorbă cu regele să susțin acest punct de vedere, deoarece Parisul nu mai este un centru de educație și că a decăzut, o adevărată atmosferă sănătoasă va fi la Londra sau New-York. Adevărul era că Makie nu vedea cu ochi buni legăturile românilor cu francezii și că așa cum se stabilise, românii să fie sub influența engleză, el voia ca să primească chiar o educație filo-engleză. El nu mi-a spus unde s-a stabilit ca românii să fie sub influența engleză.

Makie mi-a mai spus că este bine să mă duc să-l vizitez pe mitropolitul Visarion Puiu, care era internat într-un sanatoriu catolic din Elveția și să-l sfătuiesc ca să nu mai stea acolo ci să treacă la un sanatoriu protestant din Elveția unde-l va îngriji Consiliul Ecumenic. Acest lucru avea o mare importanță pentru Makie, întrucât el era un mare dușman al catolicismului și vroia ca Visarion Puiu să nu treacă la catolicism așa cum se auzea acolo. Deoarece odată cu el va trece și o parte din românii fugari, întrucât Visarion Puiu avea influență între ei mai ales în rândul legionarilor.

Până la începerea adunării cu delegații Consiliului Ecumenic care s-a ținut peset 2-3 zile, am discutat cu Bossi și Gâldău despre cerințele noastre în legătură cu situația românilor, care erau în colonii separate, colonii de munte pentru copii și problema emigrărilor. Deasemeni, am vizitat orașul Geneva.

După venirea delegaților a început conferința. Acum suntem în Iulie 1949.

La deschiderea conferinței, am fost prezentat tuturor cei prezenți care m-au rugat ca nou venit, să le prezint o situație, un expozeu al situației bisericii române din RPR.

Eu atunci am arătat în mare cu date concrete situația bisericii din RPR din punctul de vedere al concepției mele. Deasemeni, acelaș lucru l-am spus și despre biserica rusă, dând exemple din perioada războiului când am fost pe teritoriul Uniunii Sovietice și am luat contact cu cetățeni. În acest expozeu am arătat în special poziția statului față de biserică.

După aceea delegații au început să dea rapoarte arătând situația cazării, întreținerii și emigrărilor refugiaților și datele sau

informațiile culese dela ultimii refugiați despre situația din țările democratice, adică Bulgaria, România, Ungaria etc. Atkinson a arătat că are informații în legătură cu Colonelul Uță, prezentându-l ca erou care a murit în luptă cu organele statului din RPR și cerând să se facă o slujbă religioasă, sau alte informații de acest fel.

Delegatul din Italia al Consiliului Ecumenic, a arătat în legătură cu Jugoslavia că acolo nu este comunism însă este o bandă de călăi la conducere care subjugă poporul jugoslav, arătând date concrete în acest sens.

Menționez că aceasta a fost ultima dată când regimul din jugoslavia a fost atacat, iar în conferințele ulterioare, nu a mai fost lovit acest regim.

Paralel cu rapoartele administrative, au dat și rapoarte referitoare la probleme strict bisericești, propunând înființarea de noi parohii, cu biserici noi, scoaterea preoților români din jugoslavia și cei bulgari, pentru ca aceștia să fie folosiți în coloniile românești și bulgare, precum și alte propuneri referitoare la orânduirea vieții bisericești.

La acestă conferință am cunoscut episcopii

- IRINEU al sârbilor fugari
- IOAN la bulgarilor fugari
- GHERMANOS al grecilor și SAVA al polonezilor ortodoxi fugari, care aveau toți sediul la Londra.

După conferință, a doua zi am plecat la ex regele Mihai la Lauzane la circa 70 km. de Geneva.

Mihai stătea la un mare hotel Borivac, împreună cu soția lui Ana, o fetiță a lui și generalul Lazăr care era ajutant regal. Eu m-am dus cu Gâldău și încă un tânăr de origină ardelean numit Toni pe care-l foloseam cântăreț la slujbele bisericești,

La sosirea noastră, eu și Gâldău am fost invitați într-o cameră și peste puțin timp am fost conduși de generalul Lazăr în apartamentul lui Mihai. În salonul apartamentului, se aflau regele MihaiI soția, ex regina Elena și aghiotantul ei Vergoty.

Atât regele cât și mama lui, Elena, primul lucru de care ne-a întrebat, a fost asupra peripețiilor suferite în Jugoslavia, în închisori și în general despre toți refugiații români din Jugoslavia și dacă în ultimul timp au mai venit refugiați români din România în Jugoslavia.

Eu i-am răspuns tot ce am știut la întrebările pe care ei mi le-au pus fiind complectat de Gâldău. Apoi s-au interesat dela mine și Gâldău, despre situația politică, economică, militară, culturală și socială din România, la care noi i-am răspuns absolut tot ce am cunoscut.

Fiindcă regina își reamintea că parohia mea din București cuprindea și palatul ei regal, (e vorba de Palatul Elisabeta - n.a.) m-a întrebat ce s-a făcut cu palatul lor după ce ei au plecat. Eu i-am spus că întâmplător am trecut pe acolo și am văzut cum un plutonier le vorbea ostașilor că acel palat de lângă lac este unul din multele palate ale familiei regale, arătându-le jaful pe care l-a făcut familia regală țării.

Am discutat chestiuni de acest fel până seara, când am luat masa acolo, iar după masă, începând cu regele Mihai și terminând cu ajutanții, i-am spovedit pe toți iar a doua zi i-am împărtășit.

În legătură cu cele spuse sub patrafir, nu pot declara nimic, fiind considerată dacă spun, ca cea mai mare crimă omenească. La slujba oficială au fost de față circa 12 români din împrejurimi, unde deasemeni am vorbit, despre situația bisericii din România, ca la acea conferință a Consiliului Ecumenic.

După toate cele arătate mai sus, sau la a doua întâlnire, nu pot preciza, Mihai regele era interesat dacă eu am legături cu legionarii și i-am spus că special nu, însă la alegerea mea ca episcop au fost și legionari.

Atunci el m-a rugat dacă mă întâlnesc cu Horia Sima să insist pentru a nu mai face propagandă împotriva lui prin legionari și ziarul legionar „Curentul“, pentru că nu este vorba de el ca persoană, ci de principiul monarhic. I-am promis că la prima întâlnire am să-i spun lui Sima.

Deasemeni, am discutat problema fundației regale, propusă de Makie de care am arătat și Mihai a fost de părere că fundația regală să rămână la Paris.

Întrebare: Cum se explică faptul că ex Regele Mihai ca monarh ținea ca studenții să primească educație republicană, și nu în Anglia unde este monarhie ?

Răspuns: La Paris, românii studenți întotdeauna au fost bine văzuți și ajutați de profesori și în Franța educația în Facultăți se face pur științifică ci nu împotriva monarhiei.

Întrebare: Arată mai departe felul cum s-au petrecut lucrurile în ce privește activitatea d-tale ?

Răspuns: Regele mi-a spus că este bine să mă stabilesc la Londra cu reședința episcopiei.

Apoi m-a întrebat că ce părere am eu în ce privește ofițerii fugari, dacă nu este bine să rămână în Europa sau emigrați în alte continente. Explicându-mi că eset bine să rămână în Europa pentru viitoarea armată română care el spera s-o facă și pentru acest lucru este bine ca eu să duc muncă de lămurire printre ofițerii fugari să nu se emigreze și să mă interesez de situația lor de existență. Eu am fost de acord cu punctul lui de vedere și i-am promis că voi face tot în legătură cu rămânera ofițerilor în Europa.

După ce am discutat toate acestea am plecat împreună cu Gâldău la Geneva și am fost iar la Makie căruia i-am spus că regele nu este de părere ca fundația regală să rămână la Londra ci la Paris, fapt care l-a indispus.

A doua zi am plecat la Lugano la Mitropolitul Visarion Puiu. Aici am plecat singur fără Gâldău.

Acolo, la Lugano am găsit pe Visarion în sanatoriu bolnav, i-am adus niște bani, circa 1000 franci elevețieni și un pachet cu mâncare, acestea le aveam de la Consiliul Ecumenic. Am discutat cu el mutarea într-un sanatoriu protestant și el a spus că vrea însă nu în Elevația, deoarece îi era frică că vor ajunge acolo comuniștii și el în țară fusese condamnat la moarte, cerând că vrea însă într-un sanatoriu la Londra. Am discutat cu el problema episcopiei și a

spus că este bolnav și nu poate veni la sfințirea mea.

S-a plâns de legionari (Horia Sima) că-i cer tot felul de semnături, șantajându-l pentru a arăta că legionarii sunt factori reprezentativi ai emigrației românești și m-a rugat să fac tot ce-i posibil să-l mut în Anglia la un sanatoriu, deoarece catolicii îi pun sula în coastă, forțându-l să treacă la catolicism.

După aceasta i-am cerut și lui părerea în legătură cu sediul episcopiei și el mi-a spus că este bine ca sediul să fie la Londra, deoarece e mai multă siguranță.

Apoi am plecat la Geneva unde am avut iarăși o întâlnire cu președintele Consiliului Ecumenic și cu Makie, cărora le-am spus că m-am decis să plec la Londra.

Astfel, a doua zi am plecat la Londra cu un avion de pasageri englez, împreună cu Gâldău.

Țin să adaug că lui Makie i-am comunicat dorința lui Visarion Puiu în legătură cu mutarea lui la Londra și a rămas ca eu împreună cu Gâldău să mă interesez la Londra de acest lucru, întrucât aceasta depindea numai de anglezi.

Cu aceasta începem capitolul Londra.

Prezentul proces verbal de interogatoriu a fost cetit de mine cuvânt cu cuvânt și el corespunde întru totul cu cele declarate de mine.

Anchetator prim.(ss) Lt. DUMITRASCONIU Anchetat (ss) LEU VASILE

Capitolul IV

Sovrompatriarhia sau: Doar cei ce nu se pot desprinde de propria lor existență spioană și aservită denigrează misionarismul și solidaritatea creștină.

Întrebare: Călătoreați des de la Gratz, de cine erați trimis, cu cine luați legătura și ce realizați ?

Răspuns: La Gratz veneam cam de doua ori pe an pentru a vizita biserica și colonia română. Locuiam la hotel și luam contact în primul rând cu preotul Dumitrașcu de la Biserica Română din Gratz. La Gratz nu eram trimis de nimeni, ci veneam din proprie inițiativă pentru scopurile pe care le-am arătat mai sus, adică pentru scopuri bisericești.

Rămâneam uneori în Gratz, doua trei săptămâni, alteori 2-3 zile și de câte ori veneam luam legătura cu maiorul englez Montgomery, pentru a primi de la el pachetele cu ajutoare din partea englezilor.

Maiorul Montgomery era nepotul mareșalului Montgomery. El mă primea foarte politicos, protocolar. Avea o politeță exagerată. Cu Gâldău Florian am fost primiți numai la sosirea noastră la Gratz.

Discuțiile noastre (între mine și Montgomery) erau banale. Montgomery n-a încercat să mă folosească, să mă recruteze și nici alți militari din cdt. lui sau alți civili din Gratz.-

Nu cunosc care era Șeful Serv. de Inf. american la Gratz.

Întrebare: Ce agenți americani din rândul fugarilor români, ai cunoscut la Istambul ?

Răspuns: Decei și Abeles, ambii în Serviciul americanilor. Alți români în Serviciul americanilor, nu mai cunosc.

Întrebare: În ce constă activitatea acestor agenți ?

Răspuns: Nu am nici un element concret care să-mi arate

activitatea acestor agenți și nici din altă parte nu am auzit nimic în legătură cu activitate lor.

Întrebare: Ce agenți români cunoști în Serviciul turc ?

Răspuns: În Serviciul turc cunosc pe fostul Director al închisorii din Constanța, în perioada 1935.

Este turc sau tătar de origină, avocat de meserie - îmi scapă numele acestuia. El a format un Comitet al refugiaților turci din România. Este o figură proeminentă a serviciului turc. Este prezent la toate anchetele care se fac românilor fugari și se dedă la o serie de schingiuiri cu ocazia acestor anchete.

Întrebare: Care a fost activitatea d-tale în Serviciul de Informații englez ?

Răspuns: N-am avut nici un fel de activitate informativă. Vă promit că mă voi gândi dacă nu am avut vre-o activitate informativă inconștientă.-

Întrebare: Din ce Consiliu ai făcut parte ?

Răspuns: Am făcut parte din Consiliul bisericilor ortodoxe refugiate. Din acest Consiliu făceau parte: episcopul SAVA al polonezilor, IRINEU al sârbilor, GHERMANOS al grecilor. Activitatea acestui Consiliu, consta în împărțirea ajutoarelor pentru refugiați și ajutorarea pentru acordarea vizelor de emigrare.-

Întrebare: Cu cine dintre fugarii români ai avut legături ?

Răspuns: Cu Gafencu, cu Rădescu, Vișoianu, Crețeanu și alții.

Întrebare: Dar cu Horia Sima n-ai vorbit ?

Răspuns: Da, am vorbit în 1949 la Paris. Primisem mandat din partea lui Mihai de a vorbi cu Sima și a-l determina să ordone legionarilor de a înceta campania împotriva lui Mihai și de a rupe legăturile cu Nicolae.-

Horia Sima a acceptat în principiu cele cerute de Mihai, însă a pus o condiție ca Mihai să accepte intrarea legionarilor în Comitetul Național dela Washington, să dea un act de amnistie pentru legionarii condamnați.-

Întrebare: Ce ai făcut în Spania ?

Răspuns: În Spania se găsesec toate vârfurile simiste. Și generalul Chirnoagă este la Madrid, dar face dese călătorii la Paris. Nu știu ce interese are el la Paris. Cu Platon Chirnoagă am discutat la Paris, sfătuindu-l să vorbească cu Sima pentru a înceta certurile între refugiați. Chirnoagă părea însă mai intransigent ca Horia Sima.-

Nicolae stă la Madrid într-un palat somptuos. Pe acesta nu l-am văzut niciodată.

Pe Mihai l-am văzut de doua ori. Cel mai apropiat și cel mai intim om al său este Generalulu Petre Lazăr.-

… Regele mi-a spus că Visarion Puiu se află la Lugano, sfătuindu-mă să-l vizitez și să-l ajut, fiind internat într-un azil de bătrâni. Regele m-a rugat să-l sfătuiesc pe Visarion Puiu să rupă relațiile cu legionarii. La Lugano, am mai întâlnit pe preotul Vasilovschi, pe M. Răutu și câțiva alți tineri internați în Sanatoriul de Stat de acolo.

Întrebare: Unde v-ați deplasat din Elveția ?

Răspuns: Am plecat cu avionul la Londra pentrucă se stabilise de către Consiliul ecumenic, ca vizita (pesemne „investirea" - n.a) mea oficială să se facă la Londra. Aici urma să fie și sediul meu stabil. Deși eu eram de părere să rămân cu reședința la Geneva, unde era și regele, că la Paris biserica era închisă fiindcă luptau două tabere. Toți cu care am luat contact, m-au sfătuit să plec în Anglia. Printre aceștia care m-au sfătuit să plec la Londra, au fost: regele, Bossi, Visarion Puiu.

Visarion Puiu susținea că dacă am posibilitatea să obțin un pașaport, ar fi foarte bine, pentrucă înarmat cu un astfel de pașaport, nu poți fi niciodată bănuit a fi agent comunist.

Punctul de vedere al Consiliului ecumenic, era hotărâtor și categoric - în măsură civilizată - pentru plecarea mea la Londra.

Atkinson, delegat pentru cele patru zone de ocupație din Austria, al Consiliului ecumenic, era pentru plecarea mea la Londra.

Lungile discuții pe care le avusesem cu Visarion Puiu, mă convinseseră că nu voi putea realiza nimic pe tărâm bisericesc,

dacă nu voi accepta propunerea de plecare și de a deveni rezident al Angliei (adică stabil în Anglia). Am plecat împreună cu Gâldău, cu avionul pe la începutul anului 1949.

Am fost așteptat la aeroport de Maiorul Iliescu, Gogu Constantinescu, Laptiev, un arhiereu vicar englez cu un mic grup de ofițeri englezi care fuseseră la misiunea engleză din București. Nu le știu numele acestor ofițeri, dar unul din ei era căsătorit (un maior) cu Ada, fiica scriitorului Jean Bart.

Un alt ofițer englez, un căpitan, era căsătorit cu o soră a soției lui Camil Bărbulescu.

Maiorul și căpitanul englez vorbeau românește. La aeroport se mai găsea episcopul Gibraltarului, vreo 6-7 români de la BBC printre care îmi amintesc de Cristea apoi Bercu și Bischof, Iancu, Rațiu, Radu Tilea.-

Arhiereul vicar englez mi-a urat bun sosit în numele arhiepiscopului Londrei, iar Iliescu în numele emigrației.

Vizita noastră la Londra era anunțată de către Consiliul ecumenic.

După sosirea la Londra, am fost condus la familia Iliescu, soția fostului general-medic Iliescu, deci nu la maiorul Iliescu.

De găzduirea mea și a lui Gâldău, se îngrijise maiorul Iliescu care nu era rudă cu familia generalului Iliescu, ci numai o simplă potrivire de nume. Aici am stat vreo trei luni de zile în care timp am fost vizitat de maiorul Iliescu.

Însoțit de Iliescu și Gâldău plus arhiepiscopul Gibraltarului, am fost prezentat arhiepiscopului Londrei. Am mai făcut vizite la Minist. de Externe, la mareșalul curții regale.

Ministrului de Externe Eden am fost prezentat ca episcop al românilor din Europa de Vestică. Acesta m-a primit foarte bine.

Gâldău mă asista în calitate de translator.

Arhiepiscopul de Canterbury, cunoștea activitatea bisericească a lui Gâldău și i-a adus mulțumiri pentru activitatea depusă în folosul bisericii anglicane.

Au mai fost prezenți vre-o șase episcopi englezi, cărora pe rând le-am făcut vizite oficiale.

La domiciliul meu de la Dna Iliescu, am fost pe rând vizitat de cei șase episcopi și am primit cărți de vizită de gratulare dela curtea regală și din partea episcopului de Canterbury.

București 2 Februarie 1954.

Interogatoriul a început la ora 8; interogatoriul s-a terminat la ora 17.

Întrebare: În continuarea procesului verbal de interogatoriu din 1 Februarie, arată amănunțit activitatea d-tale după plecarea dela Geneva la Londra ?

Răspuns: Am plecat cu avionul dela Geneva la Londra și pe drum nu s-a întâmplat nimic, ajungând bine. La Londra, la aerodrom, am fost întâmpinați de secretarul particular (funcție în ierarhia bisericii anglicane) care se numea Deiken.

Deasemeni, erau veniți la aerodrom maiorul Iliescu președintele comitetului anglo-român, profesorul Nandriș, fost profesor la universitatea din Cernăuți și actualmente profesor la universitatea din Londra, Puiu Cristea avocat dela emisiunea de radio Londra BBC, iar ei spun BBS, doctorul Iliescu, fiul generalului doctor ILIESCU din București, a făcut studiile în Anglia și este medicul coloniei române la Londra, Florin Bercu și Hugo Bisov, foști directori la Astra-Română București și Adina Iliescu, doctor în teologie dela Oxford, secretara parohiei române din Londra, soră cu dr. Iliescu, fiica generalului doctor Iliescu din București.

Sosirea noastră fusese anunțată din timp dela Consiliul Ecumenic.

Deiken mi-a adresat un cuvânt de bun sosit în numele arhiepiscopului Londrei, Maiorul Gh. Iliescu în numele comitetului anglo-român și Adina Iliescu în numele parohiei române din Londra. Tuturor le-am răspuns, aducându-le mulțumiri pentru dragostea cu care m-au primit și considerându-mă eu un trimis al

poporului român, le-am spus că le aduc salutul din partea poporului român rămas drept credincios.

Dela aerodrom am mers la casa familiei doctorului Iliescu. Deoarece dintre toți românii aflați la Londra, doctorul Iliescu avea cea mai mare casă de locuit, ne-a pus mie și lui Gâldău, un apartament la dispoziție, în casa sa.

A doua zi am început șirul vizitelor protocolare însoțit de Gâldău și Adina Iliescu, prima vizită am făcut-o maiorului Gheorghe Iliescu președintele comitetului anglo-român. Aici se aflau adunați majoritatea fruntașilor coloniei române din Londra, fiind în vizită la Iliescu. Seara am fost reținuți cu toții la masă și cu acest prilej am cunoscut pe acești fruntași și totodată am cunoscut primele aspecte românești - este vorba de români fugiți - și englezești, din Londra.

La masă au luat parte profesorul universitar Nandriș, profesorul doctor Alexandru Ionescu, originar din Iași, unde a făcut facultatea de medicină, venit la Londra pentru studii de specializare, devenit unul din cei mai renumiți cardiologi din Londra, fapt care în mod excepțional i s-a aprobat - fiind singurul străin - dreptul de a practica medicina în Anglia, Florin Bercu și Hugo Bișov, directori în compania Schell (O companie internațională unde intra și fosta Astra-Română) Fostul director al uzinelor Reșița Ing. ..... unul din cei mai mari specialiști în problema oțelului care a fost angajat de trustul fabricelor de oțel din Anglia în postul de consilier tehnic, Doctorul și Adina Iliescu, frați amândoi, Avocat Puiu Cristea, profesorul Podea, prof. Iancu Rațiu, fostul secretar al Legației române la Bruxelles și Ing. Gacevici (toți de la BBC), Viorel Tilea, fostul ministru al României monarhice în Anglia cu nepotul lui avocatul Radu Tilea care lucrează la Ministerul de Interne ca funcționar, fostul ministru monarhic Gh. Constantinescu, fostul ministru monarhic Loptev și au mai venit trei românce căsătorite cu ofițeri englezi: Coca Devis, cu soțul ei căp. Devis…

5 ianuarie 1954, București

Interogatoriul a început la ora 8; interogatoriul s-a terminat la ora 14.-

Întorcându-mă de la Stockholm am fost împreună cu Gâldău și maiorul Iliescu la BBC unde am cunoscut pe Dir. General al BBC-ului, al cărui nume nu-l reținînsă era englez, pe Dir. Secției românești dela BBC tot englez, al cărui nume deasemeni nu-l reținși pe asistenta acestuia, o englezoaică, care de fapt era ca un fel de subdirector conducând toate acțiunile secției române dela radio BBC, ea vorbea și puțin românește.-

Cu toți cei arătați mai sus am avut o consfătuire asupra emisiunilor religioase morale pe care noi trebuia să le organizăm.- Cu acest prilej Dir. General al BBC-ului mi-a spus și mi-a arătat un buletin săptămânal cu tot felul de informații din țară precum și ziare mai principale ce apar în RPR, spunând că din acest material pe care-l vom avea la dispoziție tot timpul eu și Gâldău trebuie să extragem toate informațiile în legătură cu subiectele religioase sau morale pe care apoi trebuie să la prelucrăm scoțând în evidență cât mai mult posibil persecuția bisericii în RPR așa cum eu și cei dela BBC o vedeam.-

Deasemeni ne-a cerut să scoatem în evidență incultura și imoralitatea actualului patriarh Marina Justinian, precum și a tuturor episcopilor noi aleși sub regimul democrat din țară, amestecul bisericii ruse în viața bisericii române.

Directorul a cerut ca la prima emisiune să vorbesc și de câte ori voi fi la Londra atunci la ora emisiunii religioase să vorbesc eu, rămânând ca Gâldău să vorbească în mod regulat în fiecare duminică când nu vorbesc eu.- Directorul a cerut ca eu să vorbesc întrucât eu eram episcop și în calitatea mea, aveam mai mare influență în rândurile ascultătorilor.-

Astfel în una din duminici, la sfârșitul lunei Septembrie 1949, am vorbit pentru prima dată la postul de radio BBC inaugurând emisiunea religioasă morală română dela BBC.-

Întrebare: Continuă mai departe cu activitatea d-tale ?

Răspuns: Înainte de a trece la activitatea mea, trebuie să arăt

anumite stări de lucruri pentru a se înțelege felul cum am plecat eu dela Londra la Paris.-

Comitetul român al refugiaților compus din Rădescu, Zisu Visarion, Crețeanu, Gafencu, Buzești, Caranfil, Bianu, Crihan, Răutu și încă doua persoane pe care nu mi le amintesc, se aflau la New-York și toate comitetele fugarilor din toate țările democrat populare.-

Scopul pentru care s-au stabilit acolo este clar pentru oricine, adică aveau fonduri mari puse la dispoziție, și SUA este țara care învârtește toate lucrurile în lagărul țărilor capitaliste.-

Pela sfârșitul lunei Septembrie 1949 Rădescu care era președintele comitetului român a plecat la Paris pentru a recruta alte elemente în comitet care era descomplectat, să organizeze un comandament al ofițerilor români refugiați aflați în Europa, să organizeze fundația regală studențească la Paris și să dea la aprobare, de către regele Mihai a bugetului comitetului. Mihai aproba numai fondurile depuse de Antonescu, iar fondurile date de americani nu mai trebuiau aprobate de rege.-

Deasemeni Rădescu urma să aibă o consfătuire cu președinții comitetelor românești ale refugiaților români din Europa.

Când el se afla la Paris, a murit la New-York Niculescu Buzești și i s-a comunicat de către Comitetul român dela New-York să facă un parastas lui Buzești la Paris care să fie transformat într-o manifestație a românilor fugari din țară împotriva regimului actual al RPR.-

Rădescu apoi a hotărât ca parastasul să aibă loc la biserica ortodoxă română dela Paris, în care scop a făcut și invitații conform celor ce i s-au comunicat dela New-York de a invita toți diplomații țărilor capitaliste aflați la Paris și autoritățile franceze.-

Dar într-o duminică un grup de legionari au intrat în timpul slujbei în biserica română din Paris și după ce în fața celor prezenți au citit decizia de caterisire a preotului care făcea slujba, au tăbărât asupra lui să-l dezechipeze și să-l dea afară.- În acea învălmășeală a apărut poliția franceză, care i-a dat pe toți afară

și a închis biserica.

Rădescu urma ca la prima duminică să facă parastasul lui Buzești și când a auzit cele petrecute la biserică a mers la guvernul francez să deschidă biserica.- În urma discuției avute a rămas să deschidă biserica și pentru a evita scandalul până se va lua hotărârea definitivă asupra căruia va rămâne biserica, să caute alt preot.- Astfel Rădescu m-a chemat pe mine la Paris.-

După masă am avut prima întrevedere cu Rădescu, care mi-a spus că a doua zi la orele 11 să mă duc la Ministerul de Interne, să mă prezinte secretarului general care urma să-mi predea cheia bisericii.-

În prima zi nu am discutat cu Rădescu decât amănunte în legătură cu parastasul.-

A doua zi am fost cu Rădescu la Ministerul de Interne în apropiere de Opera din Paris. Aici am cunoscut un general al cărui nume nu-l reținem, era un om de 50 ani, înalt, slăbuț și brunet.-

Acolo secretarul general mi-a făcut reproșuri că dece m-am stabilit la Londra, mi-a cerut informații asupra lui Visarion Puiu și asupra lui Boldeanu pe care-i cunoșteam din țară, și mi-a cerut să caut un preot neutru pentru biserica română.-

La reproșurile făcute de secretarul general că dece m-am stabilit la Londra, eu i-am răspuns că problemele bisericii românești au cerut să mă stabilesc la Londra, fără a-i da alte detalii.-

Mi-a dat cheia bisericii și mi-a precizat că a doua zi la ora 10^{30} va veni comisarul circumscripției de poliție care va rupe sigiliile depe ușa bisericii și că acelaș comisar după terminarea serviciului religios va pune sigiliu și eu să-i dau cheia lui.-În ziua aceia am luat masa cu Rădescu și cu secretarul lui, profesorul Herescu, timp în care ei m-au pus la curent cu toate cele întâmplate la Paris cu biserica română și scopul venirii lor în Europa.-

După masă am stat de vorbă cu Sanda Stătescu cerându-i să-mi facă un expozeu mai larg asupra celor întâmplate la Paris cu biserica română, și i-am dat să-mi scrie la mașină câteva adrese prin care aduceam la cunștință celor doua tabere, adică legionarilor

și preotului Ivanovici, mitropolitului Visarion Puiu și consiliului parohial al bisericii, format din vechii colonișți români, că autoritățile franceze mi-au încredințat cheia bisericii, că a doua zi la orele 11 voi oficia un parastas pentru Niculescu Buzești și îi invitam pe toți să participe la această slujbă care era o manifestare a românilor fugari împotriva regimului din RPR.- După aceea am însărcinat-o pe Sanda Stătescu să ducă aceste adrese la cei indicați.-

A doua zi la 10^{30} am fost la biserică și am deschis biserica, iar la 11 după ce au sosit toți invitații am oficiat parastasul.-

La sfârșitul slujbei am rostit câteva cuvinte, arătând personalitatea lui Niculescu Buzești, considerându-l ca un luptător care cade pe frontul luptei împotriva comunismului, îndemându-i pe toți refugiații români să stea în jurul lui Mihai și a comitetului român și să lupte până la victorie împotriva comunismului.- A vorbit apoi Rădescu și profesorul universitar Veniamin. Rădescu a vorbit în numele comitetului român și Veniamin în numele PNȚ din care făcea parte Buzești.-

Cu aceasta a fost terminată slujba, am închis biserica și am început să mă interesez de împăcarea celor doua tabere de care am arătat.-

10 februarie 1954, orașul București

Interogatoriul a început la ora 8; interogatoriul s-a terminat la ora 16,-

Întrebare: În continuarea procesului verbal de interogatoriu din 5 Febr., arată ce altă activitate ai mai avut d-ta la Paris ?

Răspuns: După ce m-am ocupat de problema deschiderii bisericii cu care nu am putut face nimic și a rămas tot închisă, toată activitatea mea din Paris pentru un timp s-a rezumat la consfătuirile pe care le-am avut cu Gen. Rădescu, la participarea diferitelor vizite făcute împreună cu Rădescu autorităților franceze, organizațiilor românești și fruntașilor politici români existenți la Paris, adică cei care sunt împotriva regimului din țară.-

Înainte de a se da explicații celor discutate cu Rădescu, pentru

ca aceste explicații să fie cât mai complecte, țin să arăt un alt punct din activitatea mea dela Paris, prin care se pot înțelege mult mai bine explicațiile pe care le voi da asupra discuțiunilor mele cu Rădescu.-

Pentru a-mi îndeplini misiunea dată de regele Mihai și pe care am arătat-o în alt proces verbal de interogatoriu, am rugat pe Horațiu Comănici fost legionar, președintele tineretului țărănesc al românilor fugari să-mi organizeze o întrevedere cu Horia Sima, de care aflasem că a venit la Paris.-

Întrevederea a fost fixată într-o zi după amiază la hotel Opera.-

Horia Sima după ce i-am fost prezentat m-a rugat să-i povestesc despre cele ce am văzut în țară la plecarea mea și despre peripețiile românilor în Jugoslavia.- Eu am spus tot ce am văzut în țară privind situația economică, politică și militară a țării-

Trecând la subiectul propriuzis al misiunii mele, i-am arătat pe de-oparte nemulțumirea lui Mihai contraatacurilor ce i se aduc de către legionari, atât prin presa legionară din apus cât și prin propaganda verbală dusă de legionari contra sa, iar pe de altă parte i-am arătat nemulțumirea tuturor fruntașilor români din străinătate cu care am stat de vorbă, asupra atitudinii pe care legionarii au adoptat-o în ultimul timp față de rege.-

La toate acestea Horia Sima mi-a răspuns următoarele: Regele Mihai a vândut pe Antonescu, el s-a depărtat de români, căsătorindu-se și cu o filo-americană și este mai bine ca rege în viitor să fie Prințul Nicolae care este căsătorit cu o româncă și am face atunci în țară o monarhie semiromânească. Totuși el va înceta propaganda de ponegrire a regelui prin ziarul Chemarea și verbal dacă Mihai în caz că se va întoarce în țară ca rege, așa cum este considerat de românii fugiți din țară, va ține cont de trei chestiuni:

1.- El (Horia Sima) să fie primit în Comitetul Național Român din Apus.-

2.- Toți legionarii care au fost condamnați în țară să fie amnestiați.-

3.- Să se respecte decorațiile și gradele legionarilor care fac parte din divizia (formațiunea lui Chirnoagă Platon sau cei care au făcut parte din armata germană sub Hitler).

În caz că Mihai va accepta aceste trei condițiuni el (Horia Sima) va da ordine să fie încetată propaganda da ponegrire și va începe treptat o propagandă de înălțare a lui Mihai de către legionari.-

După câteva zile am plecat la Lausane la regele Mihai pentru a-i comunica cele discutate cu Horia Sima, unde am rămas numai o zi, timp în care am discutat cu Mihai răspunsul lui Horia Sima și alte lucruri fără importanță.-

Mihai a răspuns că în nici un caz H. Sima care a instigat la radio Viena în timpul lui Hitler armata română și poporul român contra monarhiei și anglo-americanilor, nu poate face parte din comitetul național dela New-York.-

În ce privește cererea a doua a lui Horia Sima, Mihai a promis că va da o amnistie generală pentru toți legionarii, însă aceasta numai atunci când se va întoarec în țară, întrucât el și-a luat angajamentul față de americani că nu va face niciun act de guvernământ în afara de țară.-

Referitor la a treia cerere a lui Sima, MihaiI a răspuns că și această problemă se va rezolva dela caz la caz, după pregătirea fiecăruia în parte, însă numai când se va întoarce în țară.-

Mihai mi-a spus să caut să mențin relațiile cu H. Sima și să-l conving să renunțe la aceste condițiuni și să înceteze propaganda împotriva lui.-

Reîntorcându-mă la Paris nu l-am mai găsit pe H. Sima și i-am cerut lui Comăniciu să comunice el lui H. Sima răspunsul și rugămintea regelui Mihai.-

În acest timp la Paris, Rădescu întrunise pe președinții comitetelor românești din diferite țări din Europa, care sub președinția lui Rădescu urma să discute toate problemele fugarilor români privitoare la emigrare și la propaganda anticomunistă împotriva regimului din țară.-

La acesată conferință am participat și eu în calitate de episcop

al românilor din Europa Apuseană și Orientul Apropiat.

Luând cuvântul am arătat importanța bisericii și importanța unirii tuturor românilor fugiți din țară în jurul bisericii, care este singurul organ român acceptat de către cele trei guverne Anglia, SUA și Franța și în cadrul bisericii se poate duce lupta împotriva comunismului, împotriva regimului actual din țară.-

Întrebare: Arată acum ce ai discutat concret cu Rădescu ?

Răspuns: Rădescu era filo american, acest lucru a rezultat și din cele ce mi-a spus el privitor la organizarea de viitor a țării după căderea regimului actual din țară care după părerea noastră se va produce în urma unui război dezlănțuit de anglo-americani împotriva Uniunii Sovietice și țărilor de democrație populară.-

Întrebare: Ce ți-a spus Rădescu cu privire la organizarea țării așa cum spunea el în viitor ?

Răspuns: Rădescu mi-a spus că din câte a observat el se duce o luptă între Anglia și America cu privire la țările balcanice, vrând să rămână aceste țări ca România, Ungaria, Bulgaria etc. sub zona lor de influență.-

Astfel Truman într-o consfătuire secretă avută cu Churchill ar fi promis că România și Ungaria vor rămâne sub influența engleză.-

Pe baza acestui lucru englezii caută ca toți românii aflați în străinătate să fie pregătiți pentru a fi buni prieteni lor și să lucreze pentru ei.- Deasemeni ei au birouri speciale, care se ocupă cu centralizarea tuturor veniturilor pe care ei le-ar fi avut din RPR, dacă nu s-ar fi naționalizat industria, iar după război pe care ei sunt siguri că-l vor câștiga, să dea la Curtea Internațională dela Haga să statornicească pierderile englezilor, calculând pe baza vechilor contracte dintre societățile lor și societățile române, dacă ele - aceste contracte - ar fi funcționat cât ar fi avut englezii de câștigat.-

Rădescu cunoscând că la alegerile din SUA va cădea Truman și deci această convenție dintre Truman și Churchill nu va mai fi valabilă, făcuse un alt plan cu americanii printr-un subsecretar de stat dela externe. El spunea că Truman nu mai are popularitate în

SUA. Acest plan prevedea ca după război să devină în România un guvern de „tehnicieni“ care să se prezinte drept neutri, iar capitalul întrebuințat pentru refacerea țării să fie cel american introdus sub o formă mai ascunsă, adică pe baza unor contracte între un grup de financiari americani și guvernul român.-

Rădescu singur a recunoscut că în viitorul război pe care-l vor deslănțui americanii, vor căuta să distrugă întrega industrie din RPR pentru a se putea astfel infiltra mai bine în viața internă a României, sub forma ajutorului economic.-

Întrebare: În ce au constat vizitele pe care le-ai făcut cu Rădescu la diferiți fugari români din Franța ?

Răspuns: Aceste vizite aveau un caracter politic, întrucât se adunau mai mulți refugiați români și puneau în discuție diferite chestiuni dușmănoase regimului democrat popular din RPR deci aveau caracter anticomunist.- Astfel se discuta sub aspectul arătat mai sus planul de electrificare, colectările, etc.-

La aceste discuții ca nou venit am contribuit și eu arătându-mi ura mea împotriva regimului din RPR.-

Întrebare: Altă activitate pe care ai desfășurat-o d-ta la Paris ?

Răspuns: Tot în acest timp, în Octombrie 1949 Regele Mihai plecase la Florența în Italia, unde avea castel regal.-

Rădescu a mers la Mihai pentru a discuta problema organizării armatei și au hotărât să numească pe Gen. Petrescu Puiu în fruntea armatei pe care ei o pregăteau.- Armata urma să aibă un cămin la Paris, unde să fie comandamentul.-

În acest scop au avut loc unele consfătuiri între mine, Petrescu Puiu, col. Neferu, col. Ivanovici fost atașat militar la Paris, comandorul Udriţchi, Lt. col. Gherghel și Generalul Ion Gheorghe.-

În consfătuirile avute s-a hotărât înființarea acestei armate unde să se dea leafă de cheltuieli zilnice.- Formarea unui corp de comandament dintre ofițerii români din Europa apuseană și să se aducă trupă din vechii coloniști români din america care să fie încadrați voluntar precum și din refugiații politici din țară.-

Ofițerii urmau să ia parte ca asistenți la cursurile superioare de război din Paris până în momentul formării armatei atlantice, în care va intra și formațiunea română și vor lua atunci comanda acestei formațiuni.-

Eu aveam calitatea de a duce propagandă printre ofițerii pe care-i întâlnesc pe unde mă voi duce, să renunțe la emigrare și să vină la Paris la căminul ofițerilor români.-

Formarea armatei române în apus nu a avut loc întrucât a intervenit o ceartă în sânul comitetului român dela New-York, care s-a autodizolvat împărțindu-se în doua, din această cauză nu s-au dat fondurile necesare pentru întreținerea ofițerilor.-

Tot la Paris m-am ocupat de fundația regală studențească discutând cu Rădescu și hotărând ca studenții să urmeze studiile la Paris și să le dăm bursă la fiecare, întrucât e mai greu de format și întreținut un cămin.-

Pentru a evita ca în facultate și cu drept de bursă să se strecoare români studenți agenți comuniști a rămas ca la toți studenții să se facă un certificat despre comportarea lui.-

Certficatele să fie făcute de oameni de vază din rândul refugiaților români și de către profesori.- În acest sens eu am făcut 30-40 de certificate asupra unor studenți pe care i-am avut în Jugoslavia, Austria și care scăpaseră din Jugoslavia. În prezent nu mai reținnici un nume de studenți.-

Deasemeni am făcut diferite acte de naționalitate, botez, naștere, căsătorie, etc, pentru toți refugiații români, care nu aveau acte asupra lor.- La refugiații care-i cunoșteam eu personal le făceam direct, pe cei care nu-i cunoșteam, le spuneam să-mi aducă doi martori care-l cunosc.- Pe aceștia îi puneam să jure că-l cunosc și pe baza datelor spuse de ei le complectam acte de care aveau nevoe.- De aceste acte la Paris am eliberat foarte multe și apoi am dat dispozițiuni la preoți să facă și ei acelaș lucru.-

Pentru această operație am avut mandat din partea lui Mihai și Rădescu.-

Altă activitate la Paris nu am avut.-

Din Paris am plecat la sfârșitul lui Octombrie 1949 la Londra.-

Întrebare: Arată altceva din cele discutate cu RĂDESCU în afară de cele ce ai arătat ?

Răspuns: În general am arătat tot.- Mai țin să adaog că Rădescu mi-a spus că Comitetul Român dela New-York este de acord ca la reîntoarcerea în țară, eu să fiu ales patriarh.-

În ce privește tot planul lui și cele explicate de el privitor la viitoarea organizare politică și economică a României, eu am fost de acord cu el.-

11 februarie 1954; orașul București

Interogatoriul a început la ora 8; interogatoriul s-a terminat la ora 13^{30}

În timp de o lună cât am stat la Paris am vorbit de 3 ori la radio Paris la secția română.- Primul discurs s-a referit la comemorarea lui Niculescu Buzești, arătând personalitatea lui politică și ca un mare anticomunist. Deasemeni cele doua discursuri nu-mi amintesc precis temele lor însă erau discursuri îndreptate împotriva regimului din RPR, îndemnând poporul din țară să lupte împotriva regimului democrat popular din țară și împotriva Uniuniii Sovietice și am arătat că în curând le vom veni în ajutor deci să aibă curaj în lupta lor că vor fi sprijiniți de noi cei din străinătate și de marile puteri.-

Asemenea propagandă împotriva RPR și Uniunii Sovietice am făcut și prin presă scriind câteva articole la ziarele (Nation Roumaine) Națiunea Română și cred că și în „Bire“ (era un buletin de știri - Buletin de Informații al Românilor din Exil).

Am plecat împreună cu Deviss în multe localități din Anglia unde erau români. Aceasta la începutul lui Noiembrie 1949. Nu pot să redau toate localitățile întrucât au niște nume englezești pe care nu le țin.- Țin minte că am fost la două campuri lângă un oraș Mancester un campus lângă Dublin la două lagăre în nordul Scoției în alte localități unde erau români însă mai puțin dela unul de 20 persoane.-

Toți românii erau încarcerați în diferite munci. Ei duceau o viață grea în Anglia, pe lângă faptul că nu era niciun interes din partea autorităților engleze de a se ocupa de viața românilor, era întreaga viață grea și plină de lipsuri și greutăți în Anglia.- Pentru aceasta toți românii vroiau să se întoarcă în țară după ce va cădea regimul actual.- Eu am căutata să le întăresc moralul spunându-le că în curând ne vom întoarce în țară, m-am interesat de viața lor în general și luam măsuri sau interveneam la autorități acolo unde era cazul, pentru a rezolva cerințele românilor.-

Spre exemplu: la o mină am găsit circa 9 (nouă) români printre care studenți și de alte meserii care erau ținuți la munca de mină foarte grea, în loc să fie trecuți fiecare la specialitatea lui.- În urma intervenției mele aceștia au fost mutați fiecare la locul unde avea specialitatea. Intervențiile le făceam la Oadams.-

Când am venit la Londra am fost la Oadams, căruia după ce i-am făcut un expozeu asupra celor ce am constatat și văzut în coloniile române, i-am mulțumit pentru unele măsuri luate asupra celor solicitate de mine, cerute de români.-

Oadams mi-a dat actele mele și mi-a spus ca să mă duc pentru sfințire la München să dau pe la Geneva să iau bani dela Consiliul Ecumenic.

Din Franța m-am întors la Londra și apoi am plecat la München în Decembrie 1949, unde am fost hirotonisit episcop de către mitropolitul ortodox al Germaniei, numit Serafim, arhiepiscopul Ștefan al Austriei și episcopul Filip al Münchenului vicar al mitropolitului Serafim.

Hirotonirea s-a făcut în biserica rusă din München. Au asistat români din München, legionarul Virgil Popa, șeful legionarilor dun München, români din Salzburg, generalul Ion Gheorghe, maiorul Croitoru, maiorul Florescu, legionarul Titi Constantinescu, Mihăilescu dela Freiburg, Deyken, reprezentantul Consiliului Ecumenic pentru Germania, legionarul Lasinski, de alții nu-mi mai amintesc.

După hirotonire, din partea românilor a vorbit maiorul Croitoru,

delegat al Caromanu-ului pentru Germania și Austria. A mai vorbit mitropolitul Serafim și arhiepiscopul Ștefan.

La München, prima dată cum am sosit, am luat legătura cu Deyken, reprezentatntul Consiliului Ecumenic în Germania.Hirotonirea mea s-a făcut de către mitropolitul Serafim, la cererea lui Atkinson, delegat general al Consiliului Ecumenic pentru Austria.

Întrebare: Ce ai făcut la Geneva în această perioadă ?

Răspuns: Am plecat la Geneva la începutul anului 1950, pentru a aranja plecarea unui grup de români prin ajutorul IRO. Am mai plecat pentru a mulțumi Consiliului Ecumenic pentru cheltuielile care le făcuse pentru hirotonirea mea.

În această perioadă, am plecat în Italia, la Milano. Aici am avut concursul consulului englez Englezis, pentru scoaterea din lagăr a preotului Surtucanu.

Soția acestui Englezis este românca, iar el care a fost consul în România, la București, știa bine românește.

La intervenția lui Englezis, preotul Surtucanu a fost eliberat din lagăr și m-a însoțit apoi tot timpul.

La Milano am amenajat o capelă, unde am oficiat o slujbă pentru puținii români aflători în Milano, elemente fără suprafață.

De aici am plecat la Florența. Aici era profesorul Caragata, maiorul Ciorba, avocatul Paraschivescu și un grup de foști marinari români care rămăseseră la Passau în Germania și de aici veniseră la Florența pentru emigrare.Neputând emigra, s-au stabilit la Florența.

La Florența am locuit la hotel.

După Florența am mers la Roma, unde am luat legătura cu grupul Papanace. Scopul călătoriei mele la Roma a fost vizitarea lagărelor din jurul Romei și ajutorarea fugarilor români. La lagăre am mers cu Papanace, cu Ghițea și preotul Surtucanu.

La Roma am văzut pe inginerul Slăvescu, pe fiica lui Nicolae Iorga căsătorită cu un italian care vorbește perfect românește, un oarecare Bujin, macedonean de origină, avea un depozit de vinuri,

fiica lui Trancu-Iași, căsătorită cu un italian care știe perfect românește.

În Roma n-am mai cunoscut alți români.

Rferitor la Papanace, pot spune că el este șeful grupului legionar antisimist. (Constantin Papanace fusese subsecretar de stat la Externe în 1940 și conducea în străinătate un grup disident față de Horia Sima - n.a.) El se ocupă mult cu scrisul; are o serie de lucrări.

Papanace are un ziar numit „BALCANICA“ care apare lunar. La acest ziar scriu toți balcanicii fugari.

Nu cunosc nume de fugari români sau alți fugari din Balcani, care scriu la ziarul „BALCANICA“.

Cu Papanace am discutat mai mult în legătură cu luptele lui cu Sima pe care îl socotea un intrus, instrument al regelui Carol, vinovat de moartea lui Codreanu și a celorlalte vârfuri legionare. Papanace arată că Sima în timpul războiului fiind în Germania, a avut o atitudine foarte necamaraderească. Papanace susține că Sima a fost agentul și omul de casă al lui Armand Călinescu.

Chiar în lucrările sale, Papanace arată că gruparea simistă a decăzut datorită conducerii ei.

El era nemulțumit de legionarii din grupul său, care trecuseră la catolicism.

Întrebare: Ce alte centre din Europa ai mai vizitat în afară de cele declarate ?

Răspuns: Am mai fost în Germania, Italia, Spania, Portugalia.

De cele mai multe ori am fost în Germania la München, cu scopuri bisericești. Acolo slujea preotul Stegaru originar din Bucovina. Acest preot plecase apoi în Brazilia, iar în locul lui rămăsese să slujească un preot ucrainean.-

În München rămăseseră puțini români, întrucât mai toți emigraseră în Brazilia sau Australia. La data când am fost eu la München - prin 1950 și 1951 - conducătorul coloniei române din München, era ginerele preotului Tincoca - nu-mi amintesc numele - dar știu că era avocat, un tip negricios, cult, în vârstă de 40 de

ani, legionar. Cred că este în Serviciul de Informații al americanilor.

La München am fost de 3-4 ori și locuiam la un hotel lângă gară - nu-mi amintesc numele hotelului.-

De câte ori veneam la München, îl vizitam pe englezul Deyken, șeful Consiliului Ecumenic din München. Dela acesta primeam ajutoare pentru românii refugiați.

12 Februarie 1954 - București

Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 16

Întrebare: În procesul verbal din ziua de 12 Februarie 1954, ai arătat că ai plecat la Geneva. Arată activitatea d-tale amănunțită și toate legăturile d-tale după ce ai ajuns la Geneva ?

Răspuns: La Geneva, m-am dus la acelaș hotel, al consiliului ecumenic, unde am avut o primă întrevedere cu Bossi. Acesta m-a pus la curent cu lucrările secției române din consiliul ecumenic și că după masă la orele 17 mi s-a fixat întrevederea cu președintele consiliului ecumenic Wiesertuft. După masă la ora 17, am fost la Wiesertuft, unde se afla și Machie. În timpul acestei întrevederi, i-am făcut un expozeu general asupra activității mele din ultimele luni. După aceasta ei mi-au adus la cunoștință că în ultimul an au venit noi refugiați și majoritatea intelectuali. Ei mi-au cerut ca imediat după sfințire (hirotonie), să vizitez toate lagărele unde se aflau noii refugiați și să caut pe cât posibil să-i cunosc pe toți îndeaproape, deoarece după sărbătorile de iarnă (Crăciun) urmează să avem o conferință, numai a episcopilor ortodocși la Geneva, conferință în care se vor discuta și rezolva toate problemele emigranților și eu să fiu în deplină cunoștință de cauză a tuturor emigranților. Tot atunci mi-au adus la cunoștință că IRO (International Refugees Organisation - Organizația Internațională de ajutorare a refugiaților politici) se află într-o situație foarte critică, deoarece majoritatea guvernelor țărilor unde au emigranți diferiți, refugiații au comunicat și protestat pentru faptul că printre refugiați sunt unii agenți comuniști și unii care erau recalcitranți și le făceau greutăți. Toate aceste guverne au avertizat IRO, că dacă se mai

repetă aceste cazuri pe viitor va refuza viza de intrare a oricărui refugiat, indiferent cine ar fi. Pentru aceste considerente IRO studiază posibilitatea îngrădirii verificării și responsabilității, ca pe viitor s-o facă birourile respective prin reprezentanții lor. Instrucțiunile precise, se vor da după sărbători, la conferință/

Întrebare: În mod concret care era misiunea d-tale ?

Răspuns: Misiunea mea era de a verifica în linii mari, după cum găsesc eu de cuviință, pe toți refugiații, mai ales noii veniți, pentru a vedea dacă printre ei sunt agenți comuniști. Verificarea amănunțită și măsurile împotriva lor, trebuiau să se facă pe baza instrucțiunilor ce le vom primi la conferință.

Întrebare: Arată în continuare cum s-au petrecut lucrurile ?

Răspuns: După ce am primit dela casieria consiliului suma de 6000 dolari pentru cheltuieli, am plecat la München singur. La München am luat primul contact cu Deyken, delegatul consiliului ecumenic pe întreaga Germanie Occidentală și împreună cu el am fost la mitropoliții ruși albi, pentru fixarea zilei de sfințire. Deoarece se apropiau sărbătorile Crăciunului, când eu trebuiam să fac slujbe religioase, s-a fixat ziua de sfințire mai apropiată, înaintea Crăciunului 1949. Făcându-se sfințirea canonică, mi s-a eliberat actul de hirotonie, în triplu exemplar după care am plecat în lagărele din Germania pentru a vedea pe noii veniți și apoi în lagărele din Austria și Italia. Tot acest timp, dela 25 Decembrie și până la 10 ianuarie 1950, când am avut conferința la Geneva, am vizitat încontinuu și am oficiat slujbele nașterii, Anul Nou, Boboteaza, etc. pela diferite lagăre, unde am avut prilej, am cunoscut pe noii fugari români, care însă nu erau intelectuali prea mulți cum se spusese la Geneva, și mai mulți din Banat.

În acest timp, am trecut prin următoarele lagăre: În Germania Occidentală lagărul München, unul dintre cele mai mari lagăre, lagărul de lângă Baden-Baden (zona franceză), lagărul de lângă Frankfurt și încă un lagăr din zona Franceză, într-un orș mai mic.

În Austria lagărul dela Insbruk, Lintz, Salzburg și Strosel lângă Gratz. În Italia lagărul din Triest, Roma și Neapole.

La aceste lagăre, am fost în scopul îndeplinirii misiunii mai sus arătate, și am trecut fugitiv, pentru a-mi da seama de noii refugiați veniți, numărul lor și cine sunt ei. Aici am luat legătura cu delegații consiliului ecumenic din zona respectivă și cu comandanții legionarilor. Dela Roma am plecat direct la Geneva, cu avionul, în ziua de 10 Ianuarie, pentru a participa la conferința episcopilor. La conferință a participat grecul mitropolit Ghermanos dela Londra care a prezidat conferința, fiind un om de încredere al englezilor. Arhiepiscopul polonez Sava, episcopul sârb Irineu, episcopul bulgar Ioan, un episcop protestant ungur, nu-i știu numele, episcopul protestant cehoslovac. La conferință au participat deasemeni președintele consiliului ecumenic Wiwsertuft scretarul general al consiliului ecumenic Machie și funcționarii permanenți ai diferitelor naționalități din consiliul ecumenic. Pentru români a participat Bossi.

La deschiderea ședinței, mitropolitul Ghermanos mi-a salutat venirea mea ca nou episcop sfințit recomandându-mi să iau exemplu de activitate dela episcopii bătrâni, care cunosc importanța misiunii și lucrările consiliului ecumenic.

După aceasta, Machie ne-a citit o adresă trimisă dela IRO Consiliului Ecumenic, prin care aducea la cunoștință că pe viitor verificările tuturor refugiaților ce urmează să emigreze, să se facă de reprezentanții bisericilor respective, care să cerceteze dela caz la caz pe refugiați, după care se va elibera un certificat de creștin practicant, fără de care nu se va mai da pe viitor nici o viză de intrare în diferitele țări de emigrare. Dând instrucțiuni precise că celor ce credeam de cuviință noi și ne asumăm răspunderea lor, să le eliberăm certificate de emigrare, iar celor ce nu suntem de acord și avem suspiciuni, să nu le dăm certificat, anunțând comandantul lagărului, pentru a lua măsuri de arestare a individului respectiv, sau dacă noi nu cunoaștem pe un individ, nu avem suspiciuni și nu ne putem asuma răspunderea de emigrare, însă individul este cunoscut de trei persoane, cărora le eliberăm certificatul de emigrare (creștin practicant) aceștia dau câte o declarație că-l

cunosc, atunci îi eliberăm și respectivului certificat de creștin practicant (bun creștin).

Totodată ni s-a adus la cunoștință ca să fim mai atenți asupra refugiaților care au părăsit religia națională și au devenit sectanți. Deoarece în rândurile lor s-au dovedit că s-au ascuns cei mai mulți agenți comuniști. Machie, cu acest prilej, ne-a recomandat ca să păstrăm strânse legături de colaborare cu delegații consiliului ecumenic, din țările respective, deoarece ei cunosc mai bine ca noi stările legale și ne vor fi de mult ajutor.

După aceasta, episcopii vechi au semnalat diferite lucruri pentru refugiații lor. Eu nu am semnalat nimic atunci la conferință. După conferință, eu m-am reîntors la Salzburg și am început să trec prin lagăre, după ce înainte m-am ocupat cu diferite probleme de ordin bisericesc.

Întrebare: Fă o descriere a certificatelor de bun creștin ?

Răspuns: Certificatele erau pe coală de hârtie albă. În colțul din stânga erau trei culori care tăiau colțul și era scris EPISCOPIA ORTODOXĂ AUTONOMĂ ROMÂNĂ, desenată stema țării României monarhice și sub stemă, scria „Europa Apuseană".

Cam la câțiva centimetri, era scris în latul coalei CERTIFICAT. Dedesupt era scris:

„Noi, Arhiepiscopul VICTOR LEU al Europei Apusene și Orientului Apropiat, certificăm prin prezentul că domnul ....., născut ....., comuna ....., județul ....., ziua ....., anul ....., fiul lui ....., și al ....., este de origină ....., născut sau nu născut ortodox, căsătorit, s-au necăsătorit cu d-ra ....., numele și de fată, copii ....., toate datele lor.

Este un bun creștin pe baza declarațiilor date și temeiul jurământului făcut. Certificăm că domnia sa nu este un agent comunist trimis pentru propagandă sau instigare ci numai un refugiat real, fugit din țară de ordin politic.

Drept care i-am eliberat prezentul certificat.

Data ....., spre a-i servi la viza de emigrare.

semnătura .....

Întrebare: În afară de activitatea acesta de eliberare a certificatelor, cu ce anume te-ai mai ocupat în această periadă ?

Răspuns : M-am mai ocupat de activitatea bisericească, adică organizarea episcopiei, deasemeni am mai avut activitatea ziaristică și am vorbit la radio.

Întrebare: Arată concret ce anume ai făcut ?

Răspuns: Am scris la ziarul PATRIA dela München organ al românilor din Germania, fiind editat de gen. Ion Gheorghe. Acest ziar era subvenționat de americani și apărea în condițiuni tehnice din cele mai bune.

La Lintz am scris la ziarul VESTITORUL, organ al românilor din Austria, iar la Roma, am scris la ziarul VATRA, care deasemeni era al românilor din Italia. Articolele se refereau la combaterea în mod dușmănos a RPR și URSS și combaterea comunismului în general, în scopul de a influența pe români și cititori împotriva regimului din țară. Articolele erau scrise la cererea diferiților ziariști. Totodată am vorbit la posturile americane de radio din Salzburg și München, la postul englez de radio din Gratz și la postul de radio francez din Insbruk. Discursurile erau în limba română și adresate poporului român, prin care îndemnam poporul să lupte sub toate aspectele împotriva regimului din țară și făcând propagandă de calomniere și ponegrire a conducătorilor din RPR și a realizărilor din țară.

Pe scurt din toată această propagandă a mea ziaristică și la radio, atacam dușmănos comunismul, în general, din toate țările democrate în frunte cu URSS.

Aceste discursuri le făceam din proprie inițiativă în calitatea mea de episcop.

Întrebare: Cum explici d-ta legătura dintre calitatea d-tale de episcop și misiunea de a cerceta pe românii din lagăr ?

Răspuns: La întrebarea Dvs. dau următorul răspuns: în calitatea mea de episcop al bisericii ortodoxe române din Europa Apuseană și Orientul Apropiat, prima sarcină era activitatea religioasă sac-

ramentală, iar în al doilea rând combaterea și lupta sub toate aspectele împotriva comunismului. Această luptă a mea anticomunistă nu consta numai în propagandă, ea consta și în felul arătat mai sus de cercetare a refugiaților și la fiecare pas și ori cu cine discutam arătam în culori cât se poate de negre și exagerat uneori, situația din RPR deaceia eu mă consider cel mai mare dușman al regimului din țară.

Întrebare : Din felul cum ai explicat d-ta problema eliberării certificatelor pentru emigrare, rezultă că hotărârile org. IRO și consiliului ecumenic, erau valabile pentru toate guvernele țărilor în care se găseau români refugiați. Cum se explică acest lucru ?

Răspuns: IRO, Consiliul Ecumenic și alte organizații internaționale, din Apus, erau recunoscute de toate guvernele țărilor apusene, lucru care a fost stabilit la o conferință a miniștrilor de externe ai tuturor țărilor capitaliste din Europa cât și Orientul apropiat.

Având delegație dela aceste organizații, așa cum am vrut eu, am putut să îndeplinesc misiunea fiind nestingherit de nimeni din organele statului respectiv.

Eu nu m-am amestecat în treburile interne ale țării respective, ci m-am ocupat numai de problema refugiaților români, pentru a putea emigra acolo unde ei voiau.

Aceasta este explicația.

Prezentul proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și corespunde întru totul ce cele declarate de mine.

(ss.) LEU VASILE ANCHETATOR PRIM. LOCOTENENT, (ss.) N. Dumitrășconiu.

Capitolul V

CĂTRE CITITOR

Pentru cei care cunosc, măcar teoretic, dramele exilului - ale îndepărtării de matcă și ale dezrădăcinării indiferent în ce condiții s-ar petrece ele, este ușor de înțeles ce înseamnă pentru o turmă să-și găsească păstorul.

Dar o asemenea nevoie există chiar și pentru cei care pleacă din țară în condiții normale și se duc în anumite locuri unde au o primire pregătită dinainte. Pentru că lipsa mediului cu care te-ai obișnuit, căutarea de noi prieteni și semeni cu care să ai ceva comun, nevoia de a ști că poți apela la cineva și te poți simți solidar cu cineva își află chemare mai puternică spre Biserica neamului tău, în adunarea căreia găsești spiritualitatea pe care a-i lăsat-o acasă iar, sub binecuvântarea Hristosului întru care te-ai botezat, retrăiești datinile neamului de departe. Aceasta este chemarea care dă tărie coloniilor de emigranți în jurul bisericilor lor, chiar în condițiile cele mai prospere.

Dar să ne gândim ce înseamnă aceasta pentru o mulțime de oameni terorizați, care au fugit cum au putut din țara ocupată și au luat drumul bejeniei nu din vreun calcul și cu o pregătire făcută mai înainte, ci cu disperarea produsă de cizma străină, alungați de instaurarea unei puteri a anticristului, sub amenințarea unei răzbunări „de clasă“ sau a deposedării de drepturile lor. O mulțime de oameni pentru care singurul țel era să ajungă „dincolo“; doar atât, cu speranța oarbă a sorții necunoscute și cu riscurile imense a vagabondării într-o lume în care nu te cunoaște nimeni și nimeni nu are obligația să te ajute.

Și deodată apare un prelat, un duhovnic din neamul tău, care vorbește limba ta, caută căutările credinței tale, îți înțelege soarta care este ca și a lui și are tăria de a vorbi cu cei de care îți depinde de acum înainte această soartă ajutându-te să-ți faci

un rost. Nu este aceasta o binecuvântare pentru fiecare năpăstuit al sorții care a luat drumul exilului ? Ca să nu mai spunem ce înseamnă pentru o grupare întreagă de oameni adunați care cum s-a nimerit, fiecare cu fuga lui și cu dramele lui, fiecare cu nevoile lui și cu capacitățile sau incapacitățile lui de a se adapta străinătății, într-o lume din care nu s-au șters urmele războiului, care nu și-a aflat precis reorganizarea și care te adună la un loc cu alții doar pe criteriul că vorbești aceeași limbă sau că fugi de aceeași dușmani, dar nepregătită să te asimileze și, de ce n-am spune-o, îndreptățită a te suspecta pentru că vii de după cortina de fier... Să ne gândim că emigrația de atunci era o masă necunoscută de oameni necunoscuți între ei, sau foarte puțin cunoscându-se fiecare ca persoană, unii lipsiți și de acte. Niște oameni fără o matcă națională în străinătate care să-i poată primi și îndruma, ale căror unice speranțe erau firavele informații despre unele zone îndepărtate ale lumii unde și-ar putea reface viața mai repede: o Argentină, o Canadă sau o Australie. Atât.

Și, să ne gândim ce ar fi însemnat pentru acești oameni care bâjbâiau într-o lume necunoscută, să fie păstoriți de o episcopie care în mod subtil și cu o finanțare bună ar fi urmat ordinele Moscovei. Cum ar mai fi fost „triați" și „îndrumați" bieții români care tocmai de frica aceleiași puteri fugiseră din țară ?! Ce mișcare prosovietică, în însuși interiorul „capitalismului putred" ar fi clocit acolo, în locul germenilor de rezistență națională pe care-i puteau purta nealterați doar cei care reușeau să fugă din țară ?

Bătând lagărele de români, episcopul nou ales și uns își cunoaște enoriașii, îi ajută să își obțină actele de identitate și garantează pentru ei în fața statelor care voiau să-i primească. Garanta ca român, pentru niște români și le dădea astfel posibilitatea să-și facă coloniile lor românești în care să nu se îndepărteze de simțirea față de țară și să nu intre în jocul perfid prin care Moscova voia să-și introducă agenții distructivi în întreaga lume.

Din sutele și miile de oameni sortiți bejeniei străinătății de „instaurarea regimului de democrație populară" doar doi sunt menționați a nu fi primit certificatul Episcopiei Ortodoxe Autonome Române din Europa Apuseană, aceștia fiind cazuri evidente de infiltrație. Că or fi fost și alții pe care mila creștină i-a crezut capabili de a ieși din ispită, e posibil, mai ales că prin aceștia, desigur, s-a facilitat răpirea care l-a dus pe Episcop, la modul propriu, în mâinile Moscovei. Dar fapt este că toți românii aflați în deriva emigrației fără perspectivă, la care recurge omul doar din disperare, au primit ajutorul Bisericii lor. Iar la temelia multor colonii românești ale diasporei care-și păstrează și astăzi spiritualitatea, se află acele Certificate semnate de Arhiepiscopul Ortodox Român al Europei Apusene.

Acesta era țelul principal cu care plecase din țară, aceasta era cerința misionară ce stătea în fața Bisericii Neamului care, în ciuda ciopârțirilor teritoriale și a dihoniei luptei de clasă adusă de anticrist, în ciuda interzicerii de atribuții prin care guvernarea, ne putând s-o distrugă, o îngrădea, păstra în sinodul ei conștiința creștină a îndatoririlor față de toți fii săi, oriunde s-ar afla aceștia. Și a răspunderii față de păstrarea conștiinței lor.

Există, în fibra constitutivă a marilor oameni ai neamului sensul îndatoririi lor față de țară și populație, mai presus decât ambițiile puterii trecătoare. Să ne gândim la testamentul lui Ștefan cel Mare, la „pohta ce-am pohtit" care nu numai pohta lui Mihai Viteazul era, ci a țării, la neaplecarea dinspre lumina creștină a capetelor Brâncovenilor decât sub securea călăului, la înțelepciunea celor care-și deziceau rangurile personale când găseau calea întăririi doar prin domn străin și la refuzul lui Antonescu de a-și aresta adversarii politici prin celebra rezoluție pe referatul Siguranței prin care recunoaște că nu el este singura soluție, ci țara trebuie să aibă mai multe căi, tocmai spre a fi sigură că se poate salva.

La fel au gândit și au acționat acei membrii ai Sinodului Bisericii Autocefale Ortodoxe Române în situația disperată în

care dușmanul ne ocupa nu numai țara, dar încerca același lucru și cu diaspora. Și, fiindcă o încercare prin Biserică, prin supunerea parohiilor românești tocmai forțelor oculte cu care dușmanul își regiza provocările în lumea liberă și crea agenturi comuniste printre emigranți, ortodoxia română a încercat salvarea prin îndatorirea misionară pe care Episcopul Grigorie a dat-o celor doi preoți trimițându-i la românii din lumea liberă. Tocmai spre a întări sufletește acolo rezistența, înainte ca cel rău să se poată infiltra.

Cine au fost ei ? Care dintre înalții prelați au consimțit la această taină pe care le-o propunea fratele lor întru hirotonire, Episcopul Grigorie al Hușilor, nu s-a aflat niciodată din gura anchetatului cu toate că, am văzut, chiar și execuția îi este amânată pentru aceasta, iar ancheta continuă inuman și antijuridic, chiar și după ce e dată sentința capitală. Tăcerea lui asupra acestui subiect ca și asupra secretelor de organizare a diasporei, a acțiunilor politicienilor importanți și a Casei Regale, este consemnată cu evidență, iar refuzul lui este declarat pe față tocmai ca o provocare la pedeapsa supremă pentru a se asigura cât mai repede că nu vor scoate de la el nici o informație prin care să fie periclitată continuarea rezistenței. Încolo, el spune tot ceea ce știe sau se poate afla de la alții, semnează procesele verbale de interogator lăsând toate epitetele puse de școlirea pro-sovietică și limbajul „antiimperialist" al semidoctismului anchetatorilor, ba chiar se bucură de câte ori are prilejul să-și agraveze vina, recunoscând cu satisfacție că a fost cel mai mare dușman al comunismului și asumându-și toate actele posibile întru aceasta. Pomenește nume, pomenește locuri, pomenește instituții și personalități străine lăsând anchetatorilor satisfacția funcționărească de a se lăuda față de șefii moscoviți că au smuls secrete ale capitalismului în putrefacție. Dar, din tot ce spune despre o lume a cărei realitate poate fi cunoscută la fel din ziare sau documentări publice, nu transpare nici o dată nimic despre vreo direcție, vreo forță

personală sau colectivă, din țară sau din străinătate, care a fost angrenată în misiunea sa și ar putea-o continua după anihilarea lui.Nici măcar despre biserica română din Paris care în acea perioadă era disputată între legionari și moderații refugiului, conflictul fiind atât de grav încât guvernul francez ia măsura de a o închide, nu dă amănunte. Pomenește, doar, ce e necesar și trece mai departe spre a nu servi anchetei nimic în plus. Păstrează realitatea de acolo cât mai departe de știința celor de aici ca să nu le dea arme prin care să se infiltreze. Și păstrează secret asupra celor care l-au ajutat aici, pntru ca ei să poată duce mai departe lupta. Aceasta este toată grija: La îndemnul tatălui său Grigorie Leu și a celorlalți arhierei români care l-au încurajat, el a pornit o idee, a aprins-o destul de bine în lumea liberă încât să nu mai poată fi deturnată, a creat pentru rezistența română forul spiritual al Episcopiei Europei Apusene și a Orientului Apropiat care îi poate și cataliza și coagula eforturile, iar din celula sa de osândit, are grijă ca, nici din țară, nici din străinătate să nu mai potă fi aflate acele persoane care ar putea continua ideea și după dispariția lui. Îi apără pe toți și nu spune decât cele stabilite înainte de plecare, adică lucruri de care e sigur că pot fi confruntate devenind căi închise pentru anchetator și lăsându-i în libertate de acțiune pe cei care știu mai multe despre eforturile lui. Am confirmarea acestui fapt chiar prin exemplul mărunt pe care îl reprezint personal: Nimic despre ceea ce știam eu, sau mai ales tatăl meu; totul în limitele a ceea ce ne înțelesesem dinainte să spunem. Își asumă totul, ia toată răspunderea acestui foarte important act național asupra sa și cel mult asupra tatălui său al cărui rol de inițiator și de principal exponent al mișcării de apărare națională prin Biserică era și așa bine cunoscut, derutând astfel atenția de la toți ceilalți care trebuiau să rămână liberi ca să poată continua. Acesta este sensul refuzului său categoric și al insistenței în executarea pedepsei: Nu e vorba numai de cavalerismul celui care ia totul asupra sa, ci și de credința că Dumnezeu îi va păstra pe cei care pot continua acest misionarism

în slujba ideii de salvare națională.

Iar rezultatul este că după aproape o jumătate de veac, putem constata că speranța i s-a îndeplinit. Realitățile diasporei românești o arată. Deoarece, conștientizată atunci, împlinită prin cei binecuvântați de el cu certificatele care le-au dat identitate în fața autorităților din locurile unde s-au stabilit, această diasporă, chiar dacă a avut de trecut prin multe convulsii, chiar dacă a cerut ajutorul altor ierarhii ortodoxe, nu a cedat nici o dată presiunilor făcute de ierarhia moscovită și nu s-a supus acesteia. Prin acei patru ani (că doar atâția au fost !) ai misionarismului său arhieresc, emigrația română a fost decontaminată pentru totdeauna de pericolul sovietizării care, în fond, însemna la modul perfid chiar distrugerea esenței creștine și intrarea noastră sub zodia anticristului.

Dar ceea ce este chiar mai important decât cele de mai sus, ceea ce a garantat această salvare, se constituie în crearea unui curent de opinie asemănător chiar în interiorul țării. Bine înțeles la temelia acestuia stă personalitatea puternică a tatălui său, Episcopul Grigorie al cărui rol de mentor național al unor asemenea idei de rezistență prin Biserică era bine cunoscut. Dar și activitatea lui și procesul lui și liniștea acelora care și-au dat seama că nu au căzut și ei în urma acestui proces, au dat impuls și viabilitate îndârjirii de a continua asemenea idei de afirmare națională. Aș îndrăzni să afirm că însăși oficialitățile vremii care au știut despre proces și conținutul său, dacă au avut cât de cât simțire creștină, nu s-a putut să nu cadă pe gânduri și să nu reacționeze în forul lor intim în sprijinul ideii de păstrare a ființei naționale; dacă nu într-o acțiune directă, cel puțin în sensul de a nu mai admite asemena ucazuri de supunere necondiționată față de interese strict străine. Ca dovadă că, odată cu timpul, chiar poziția oficială față de ideea susținerii unor relații de natură națională cu emigrația s-a modificat în însăși mijlocul guvernării comuniste, simțirea patriotică având întâietate și Biserica fiind lăsată să aibă grijă de nevoile diasporei în așa fel încât, s-o spunem

cinstit, chiar dacă pătrundeau provocatori de-ai noștri, tot era mai bine decât provocatorii unor interese străine. Acestora, printr-un asemenea sacrificiu, li se închisese pentru totdeauna calea către simțirea românească.

Episcopul Grigorie al Hușilor străduise mereu pentru aceasta. El nu recunoștea limitarea eparhiei sale la Prut considerând-o o formă administrativă între state, care nu avea cum să limiteze drepturile spirituale ale Bisericii Naționale. În tiparnița sa de la Huși el scotea pastorale, îndemnuri și cărți de rugăciune pe care călugării basarabeni adăpostiți de el după refugiu, le treceau prin vadurile Prutului ducându-le fraților lor din Basarabia ai căror preoți fuseseră deportați. Ca senator de drept, câtă vreme a mai avut cuvântul, el a luptat cu guvernarea împotriva cotelor puse țăranilor și împotriva pensionării preoților, modalitate prin care Guvernul Groza voia să scape de liderii spirituali pe care-i aveau satele. Iar când și-a dat seama de forța străină prin care se încerca deturnarea bisericilor din emigrație, a apelat la toți cei apropiați și a devenit sufletul unei mișcări de apărare a identității autocefaliei noastre, pe toată extinderea ei, în țară și străinătate, angajându-și chiar fiul în această misiune riscantă. Iar acesta, organizându-i pe românii din diasporă și-a aflat, prin mijloacele moderne ale mass-mediei , posibilitatea misionară chiar și pentru cei mulți, din țară, inaugurând primele emisiuni liturgice și de cult ortodoxe la posturile de radio care se adresau românilor și predicând adevăruri pe care preoții din țară nu și le-ar fi putut permite. Îmi amintesc de impactul fascinant al acelor emisiuni în epocă și de reacția celor care ascultau posturi străine; practic, asculta, toată populația țării. Când îi spuneam cuiva numele meu, sau eram prezentat ca membru al familiei Leu, rar om să nu simtă nevoia de a mă întreba intim și discret: „ești rudă cu cel care vorbește despre sovrompatriarhie?“ - Pentru că vărul meu, preluase replica gravă prin care Episcopul Grigorie făcuse apel la sentimentele de fiu de preot ale lui Petru Groza

cerându-i ca, dacă a făcut „sovrompetrol“„sovromconstrucții“ și tot felul de sovromuri prin care ne era spoliată industria, să nu cumva să-și permită a face și o sovrompatriarhie. Aceasta o spusese public unchiul meu, și avea să-l coste!... Iar fiul lui a preluat termenul și încheia fiecare predică de la sfârșitul serviciului religios pe care-l prezenta duminica la BBC sau la alte posturi de radio unde-l duceau drumurile sale arhierești: radio Paris, radio Roma, radio München (ce conținea germenii Europei Libere), radio Salzburg, radio Istambul, radio Atena și altele. Toate slujbele se terminau cu:„ferește-ne Doamne de sovrompatriarhie!“ Prin aceasta, ambii, tată și fiu, intrau deschis și pe față în lupta lor cruciată.

*

Să încercăm, totuși, din documentele existente, să vedem pe cât posibil, cine erau și celelelte personalități implicate.

Dintre cei din străinătate, este clar: el pomenește întâlniri și conlucrări permanente cu toate numele de rezonanață ale exilului: Constantin Vișoianu, Grigore Gafencu, Virgil Veniamin, generalul Nicolae Rădescu, generalul Ion Gheorghe, general Platon Chirnoagă, V.V.Tilea, Ilie Gârneață, Mircea Eliade, Radu Constantinescu, Stelian Popescu, avocat Nicolae Baciu, general Puiu Petrescu, general Ulea, Radu Tilea, Horațiu Comăniciu N.N.Brătianu, Vasiliu-Cluj, Tanașoca, Horia Sima,Constantin Papanace, Mihai Răutu, comandorul Udrițchi, Ernest Urdăreanu, Amiral Constantin Dumitrescu, Prof. Grigore Nandriș, general Petru Lazăr, Mitropolit Visarion Puiu, Gogu Constantinescu, avocat Puiu Cristea, preoții Surtucanu Stegaru, Dărvărescu Bârlea, Ivanovici Ursache, Gâldău, Dumitrașcu, Boldeanu, Goștinaru.

Pe unii dintre aceștia îi cunoștea dianainte, avuseseră legături și în țară și au reînnodat conlucrarea în străinătate. La fel s-au petrecut lucrurile și cu Familia Regală deoarece, în calitate sa de

paroh al Parcului Jianu, a devenit în ultima perioadă a regalității, când Curtea s-a mutat la Palatul Elisabeta de la Șosea, confesorul reginei Elena. În exil, după cum relatează, relațiile se restabilesc și el, înaltul prelat recunoscut de ambii ex regi, Carol și Mihai, devine chiar un foarte activ mediator al intereselor casei Regale cu diferite grupuri ale emigrației și chiar cu familia tutelară de Hohenzollern-Sigmaringen. Întreaga emigrație în frunte cu Casa regală Română îl recunosc drept întâistătător duhovnicesc al românilor. Iar activitatea sa asiduă la zeci de ziare și la douăsprezece posturi de radio îl fac cunoscut și în lume, dar și în țara care în taina ei asculta aceste posturi. Nimeni dintre capii emigrației nu l-a contestat. Toți românii de pretutindeni i-au susținut lupta și sunt astăzi cunoscuți.

Dar sprijinitorii și încurajatorii episcopului Grigorie, constituind focarul inițiativei de rezistență și salvare națională prin Biserică, care cu perseverență și riscuri mari au permanentizat apoi, în toată perioada guvernării comuniste apelul la emanciparea de interesele străine, trebuie căutați aici, în țară, printre credincioșii din mijlocul cărora au fost trimiși cei doi preoți. Și putem descifra acest focar extrăgând numele menționate în diverse relatări banale sau în listele de prieteni și cunoștințe apropiate pe care ancheta te obliga să ți le reamintești cât mai des și când nu te așteptai, tocmai ca să verifice prin confruntarea propriilor tale declarații dacă ascunzi sau nu ceva. Lista este lungă și începe cu frații întru ierarhie arhierească ai Episcopului Grigorie: Patriarhul Nicodim care a trăit până la începutul lui 1948, Mitropolitul Irineu Mihălcescu al Moldovei - câtă vreme a viețuit în retragerea pe care i-o impusese Gheorghiu Dej înlocuindu-l cu omul său care l-a găzduit la Vâlcea, apoi, Mitropolitul Nifon Criveanu obligat și el să se retragă din scaunul de întâistătător al Olteniei și chiar urmașul acestuia, mai docilul mitropolit Firmilian, Mitropolitul Tit Simedrea păstrându-și simbolic, în țară, spre neplăcerea ocupanților, titlul de prelat al Bucovinei

și episcopul Partenie Ciopron mutat din Alba Iulia unde nu mai putea funcționa o episcopie a armatei. Aceștia erau cei care fuseseră deja izolați de administrația bisericească luânduli-se eparhiile, dar rangul arhieresc păstrându-le locul în Sfântul Sinod. Congener al lor rămas în funcție, recunoscut de ei din trecut ca lider de inițiativă națională, Episcopul Grigorie a devenit pionul principal al curentului care se opunea modificării statutului Bisericii, îngrădirii drepturilor ei spirituale asupra țării și neamului, nerecunoașterii jurisdicției ei canonice asupra românilor din afara granițelor. Acești prelați rămași fără eparhie, plus doi episcopi basarabeni ale căror nume nu mi-le amintesc, puteau fi întâlniți deseori la Huși sau la mănăstirile eparhiale ca oaspeți de taină ai Episcopului Grigorie iar, uneori în preajma sinoadelor, se întâlneau la casa din București a vărului meu Vasile, care se afla chiar în preajma Patriarhiei. Tot asemenea oaspeți de care îmi amintesc - desigur în perioadele când nu erau arestați vreunii - erau prietenii cărturari ai Episcopului Grigorie - Dimitrie Gusti, I.Al. Brătescu-Voinești, Emil Gârleanu, Păstorel și Ionel Teodoreanu, Lucian Blaga, Dr. Paulescu, Ion Marin Sadoveanu, I.D. Ștefănescu, Nicolae Lungu, Cezar Petrescu, Ion Pillat, Constantin Silvestri, Pan Halipa, George Gregorian, Ion Sân Giorgiu, Mircea Vulcănescu, Constantin Bobescu, Dimitrie Cuclin, Gala Galaction, Ion Agârbiceanu, miniștrii liberali tătărăscani Radu Roșculeț, George Vântu, Bujoiu.

Închei această listă cu Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului care, nu știu de ce , a trăit în ultimii ani un fel de autoclaustrare în reședința metropolitană de la Sibiu unde unchiul meu îl vizita, cu episcopul Chesarie al Tomisului, pe care l-am pomenit la întrevederea de la Medgidia, episcopul Valerie Moglan al Clujului, arhiereul Șarpe, locotenent în sacunul de la Curtea de Argeș după plecarea unchiului meu la Huși și episcopul Nicolae al Oradiei scos abuziv din scaun, încheindu-și apoi viața pământească într-o mânăstire de domiciliu obligatoriu.

Până aici am reconstituit din memorie și din menționări fără

legătură cu anchetatul; dar numele prietenilor lui, chiar dacă el refuză categoric să-i implice cu ceva, sunt smulse meticulos de anchetator: vin întâi prelații din generația sa, care i-au fost colegi de seminar ori de teologie: Mitropolitul Vasile Lăzărescu al Banatului, episcopul Antim Nica al Dunării de Jos, episcopul Policarp Morușca al Maramureșului, episcopul armean Vasile Boldian, preofesorii de teologie Nichifor Crainic, preotul Ion Ravența, arhimandritul Laurențiu Busuioc, și preotul Dumitru Chirilă, preotul Gh. Vintilescu director-consilier al Sinodului, preotul Constantin Nonea directorul-consilier al Mitropoliei Moldovei, preotul dumitru Veștemeanu director în ministerul Cultelor, preoții Victor Popescu și Ionel Boboca de la biserica Radu Vodă, Constantin Pistol de la biserica Icoanei, Ion Hagiu de la biserica Cuțitul de Argint, Ion Constantin Sârbu din Parcul Călărași, Ion Gălățeanu biserica Domenii, Ion Solomei și diaconul Gh. Pantiru de la biserica Sf. Spiridon - Iași, Ilie Gheorghiță directorul seminarului din Iași, Gh. Gheorghiu de la biserica Uspenia din Botoșani, Ion Popovici și Vasile Vasiliu protopopi de Neamț, preotul Ion Smărescu de la biserica Sf. Gheorghe - Pitești, preotul Pavel Ginaru din Rm. Vâlcea, preotul Teodor Voineagu și tatăl meu, avocatul Ion Leu din Medgidia, preotul Ion Mărculescu din Cuza Vodă, preoții Dima, Popoiu și Blănaru din Bârlad, arhimandritul Ambrozie Filiuță, fost vicar și ieromonahii Partenie, Mina, Silvan și diaconul Dragoș Alexandrescu de la Huși. Lângă aceștia apar cu caracter dubitativ numele unor miniștrii ai cultelor din guvernul Groza: Stanciu Stoian și Mihai Ralea. Dar și cu ei, totuși, ca profesori universitari aparținători de cultura română, cred că s-au putut discuta unele aspecte ale problemei. Ralea, cunoscut fiind din Huși, avea relații cu vărul meu Vasile, iar Stanciu Stoian cu preotul Gâldău. Pentru că, în ciuda interdicției moscovite, problema identității noastre spirituale își făcea loc indiferent de sloganurile prosovietice și, ca dovadă că momentele pe care le evocăm noi aici au avut și rezonanță dar au avut și făclieri printre cei pomeniți mai înainte și printre

alții care le-au urmat, este faptul că, douazeci de ani mai târziu, chiar dacă ne aflam tot sub guvernare comunistă, în revista „Studii Teologice“ nr.XXV-1973, studiul „Principiul Sinodalității în viața Bisericii Ortodoxe Române“ al academicianului dispărut Nestor, Mitropolitul Olteniei putea vorbi despre „temeluirea credinței ortodoxe în inimile tuturor credincioșilor Bisericii“ și despre „reorganizarea sau organizarea sub jurisdicția Patriarhiei Române a unor comunități ortodoxe române de peste hotare“ afirmând nestingherit faptul că „Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a încredințat cârja episcopală părintelui spiritual al românilor ortodocși din America“ și „a primit sub jurisdicția Patriarhiei Române pe Prea Sfințitul Teofil Ionescu de la Paris“.

Se schimba, deci, ceva chiar în oficialitatea acelui regim, precum Apostolul zice despre păgânii cei fără lege. Iar asta, ca dovadă că sămânța a încolțit la noua generație de prelați, iar ceea ce era considerat act de trădare conducând la martiriul Episcopului Grigorie Leu și a fiului său Vasile Victor Leu, s-a dovedit act de înaltă demnitate și de morală cerștină, și chiar de salvare națională în acel moment când, cu orice chip, flacăra rezistenței nu trebuia lăsată să se stingă. Ea a avut ecou chiar la generația următore, când regimul era încă puternic.

Etichetele barbar-semidocte care abundă în aceste documente confundând în mod răuvoitor misionarismul creștin de valoare națională cu „trădarea de patrie și uneltire împotriva statului sovietic“ (însăși apropierea acestor doua învinuiri califică cu evidență „patriotismul“ acuzatorilor) și confundând înalta solidaritate creștină a Consiliului Internațional Ecumenic pe care omenirea modernă tocmai pentru asemenea principii evanghelice a simțit nevoia să-l înființeze, cu „momeala unei agenturi capitaliste“, s-au spulberat rămânând doar aspectele lor rizibile, dacă uităm crimele ce le-au generat. Dar simțămintele cu adevărat patriotice rânduite atuncea în taină de câțiva bărbați de conștiință

care s-au simțit datori a acționa au dat tărie și rezistență Bisericii în îndatorirea ei față de neam și au condus la posibilitatea de reînnodare a celor mai sfinte tradiții chiar sub apăsarea vechii orânduiri, aflându-și slujitori care au dus destinul românesc mai departe.

Cine sunt însă ei este mai greu de aflat de vreme ce anchetatul refuză categoric să spună vreo vorbă în legătură cu aceasta. Prin actul său el i-a salvat și de la pedeapsă, salvând și continuitatea ideii; dar le-a adus și dezavantajul de a nu putea fi cunoscuți astăzi. Cunoscuți nominal, vreau să spun, deoarece, categoric lucru, ca entitate colectivă de oameni ai unei înalte conștiințe ei sunt, clar, unii dintre cei citați mai înainte. Ca animator al lor, ca făclier al lor, cum spunea un înalt ierarh, rămâne cunoscut Episcopul Grigorie care, însă, a avut de plătit cu viața pământească pentru această notorietate publică.

Pentru că, da, ajungem la acel mod dramatic în care - cu toate că am promis a nu face literatură, n-am cum să nu-l subliniez - prin crimă păgână, cârja episcopală trece de la o generație la alta: Anul 1949, anul hirotonisirii în arhiereu a lui Vasile - Victor Leu, este și anul în care ura atee se răzbună în țară anihilând și scaunul episcopal al Hușilor și pe înaltul slujitor care stă în el și distrugând apoi întreaga eparhie spre a nu mai putea rămâne nici o urmă, ca în vremurile când barbarii arau pe locurile arselor cetăți. Opunându-se cu vehemență Regulamentului de funcționare impus de comuniști prin acel „Decret privind aprobarea statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii ortodoxe române din 23 februarie 1949“ *care, printre alte dureroase îngrădiri ateiste prevedea scoaterea la pensie a preoților de peste 55 de ani, adică pregătirea terenului de a se aduce la sate propăvăduitori tineri formați pentru colectivizare, se încearcă și se reușește în mod criminal anihilarea lui ca lider de opoziție în Sfântul Sinod și în întreaga lume bisericească. I se smulge în primul rând scaunul de arhipăstor adăugându-se în Decretul căruia i se opusese mențiunea desființării*

dificilei Episcopii a Hușilor prin care el își pretindea jurisdicția istorică a păstoririi și în stânga Prutului - lucru evident și chiar consemnat în literatura de mai târziu:„ ...drept măritorii creștini din Basarabia aparținând bisericește de Mitropolia Moldovei de la Iași direct, și indirect prin Episcopiile Hușilor și Rădăuților“. (I.P.S. Nestor Vornicescu - „programe simultane pentru înființarea Patriarhatului de la București - în „Mitropolia Olteniei“ XXVII - 1975 p. 821-851 - catedrala din Huși fiind ctitorită ca Biserică Domnească de Ștefan cel Mare, iar Sfânta Episcopie a Hușilor fiind întărită în întinderea scaunului ei (cf. Nicolae Iorga) de Alexandru Lăpușneanu pentru a păstori Țara de Jos a Moldovei și Țara de Jos a Basarabiei“. *Ei bine, tocmai acest „scaun întărit în întinderea sa“ asupra teritoriilor unde viețuiesc români ortodocși, păstrându-și drepturile spirituale perene indiferent de trecătoarele schimbări administrative pe care întotdeauna năvălitorii le-au adus în aceste părți ale teritoriului românesc, tocmai acest scaun episcopal îi stătea în coastă lui Stalin și planurilor lui de desnaționalizare. El trebuia desființat, șters de pe suprafața țării iar, cum întâistătătorul său, Episcopul Grigorie, ca personalitate bine cunoscută pe plan național și în lumea creștină, avea încă destulă autoritate ca să se opună, trebuia și el anihilat.*

În perioada aceea de la începutul anului 1949, urmând protestelor și apelurilor publice lansate prin Sinodul din care, pentru măsuri de docilizare, fuseseră scoși unii dintre ierarhii pomeniți mai înainte, rămas mai singur Episcopul Grigorie a făcut totuși mari demersuri și nu a cedat o clipă în eforturile de a împiedica promulgarea acelor prevederi înrobitoare din Decret, după cum relatează toți sinodalii, colaboratorii și membrii familiei: Tatăl meu, ca avocat a fost mereu cu el la Huși și București spre a fi consilier în toate formulările juridice. Casa încă neconfiscată a lui Vasile de la București a devenit sediu pentru cei care mai îndrăzneau să se întrunească. Iar în ultima săptămână a lui

februarie, aceea în care MAN-ul prezidat din păcate de Parhon și Sadoveanu, a votat Decretul, el a protestat la aceștia, la Patriarh și la Primul Ministru sfidând acuzele că are fiul plecat în străinătate și propunând ultima soluție:„ Îndepărtați-mă pe mine, dar lăsați Episcopia“. Atunci pesemne, dacă nu ar fi fost vorba de vreun cinic scenariu premeditat în manieră kaghebistă, de teama unor proteste mai mari, care prin fiul său se puteau întinde și în străinătate, s-a hotărât și anihilarea sa fizică. Petru Groza, căruia Episcopul i se opusese și în 1947 cerând public guvernului să nu ia cote de cereale de la țăranii pe care politica comunistă încerca să-i aducă la sapă de lemn și proclamând ca un păcat pedepsit de Biserică faptul că satele Moldovei care sufereau de pe urma marii secete să mai fie supuse și la cote - Petru Groza, deci, acest prim ministru al comuniștilor provenit dintr-o familie preoțească, a acceptat sau a fost obligat să fie complice la crimă.

Pe ziua de 23 februarie a fost promulgat Decretul, pe ziua de 24 februarie s-a primit ultimul protest din partea Episcopiei Hușilor, cu argumente care se adresau și lumii internaționale, de la răsărit și de la apus, pe ziua de 25 februarie Episcopul Grigorie Leu a fost invitat la guvern pentru o discuție pe marginea a ceea ce solicitau demersurile sale.

Aici s-a aplicat același tratament de asasinare a adversarilor ce nu pot fi aduși în fața plutonului de execuție, pe care serviciile secrete moscovite l-au practicat de la Maxim Gorki până la Gheorghiu Dej, cu același cinism, chiar dacă tehnica s-a modificat de la otravă la iradiere. În cazul lui Gorki a fost clar otravă pusă în zugrăveala camerei lui din care tot a inhalat până a ajuns la funeralii naționale. În cazul lui Gheorghiu Dej a fost un puternic bombardament cu radiații la o ședință a Pactului de la Varșovia. În cazul de față, anul fiind 1949 și durata de trei zile până la efect fiind semnificativă și altor cazuri, se presupune că ceea ce s-a folosit la întâlnirea protocolară cu primul ministru a fost otrăvirea, cu toate că, e posibil să se fi folosit acest termen doar pentru că în 1949

încă nu devenise notoriu procedeul de iradiere secretă.

Fapt este că, luând trenul spre Huși după ultima sa întâlnire oficială, Episcopului Grigorie nu numai că i s-a făcut rău, dar a știut clar că va muri, lucru pe care l-a evidențiat tot timpul cu seninătate creștină vreme de trei zile, obligându-se la luciditate în momentele când durerea nu-l dobora prea tare și rânduindu-și toate cele ale marii plecări în ordine desăvârșită de la legațiile testamentare materiale și mai ales morale, până la amănuntele veșmintelor și a slujbei sale de trecere întru Domnul. Din trenul care-l aducea de la protocolul cinic al execuției sale, în stația Crasna a cerut șefului de gară să telegrafieze mamei mele care era medic, să vină de urgență. Iar, a doua zi, când ea a ajuns, nu i-a cerut să-l trateze ci doar să-i spună cum evoluează sistemul de ucidere la care fusese supus și cât mai avea de trăit. Conștient de termenul scurt, i-a spus mamei mele că vrea să o aibă pe ea la căpătâi ca neam, ca să-l țină lucid până în ultima clipă pentru a se putea despovăra de toate problemele familiei și ale bisericii, părăsind această lume cu ele clarificate. Cerea în mod expres ca însemnele arhierești cu care ritualul prevedea înmormântarea, să fie unele noi și lipsite de valoare materială, cele care i-au aparținut urmând a fi transmise fiului său, ca un simbol de continuitate a celor noua generații de slujitori ai ortodoxiei naționale care se încununau în familia noastră prin rangul ierarhic care-l transmitea acum. Tatăl meu era legat cu îndeplinirea acestei voințe ultime și îmi amintesc cum a străduit până la sfârșitul vieții sale, chiar înfruntând unele disensiuni din familie pentru aceasta.

Conform ceasornicului metodei necruțătoare prin care fusese executat de puterea ateistă, Episcopul Grigorie a închis ochii în zorii primei zile de martie 1949 în mijlocul rudelor și a tuturor slujitorilor episcopiei, vorbindu-le și îmbărbătându-i el pe dânșii, subliniindu-le mereu speranța că omenirea creștină nu ne va lăsa pentru multă vreme în mâinile anticristului și că sacrificiul său nu trebuie plâns ci doar urmat. Avea această

grijă a continuării luptei spun toți cei care au fost lângă el în ultimele clipe din acea zi de întâi martie.

În legătură cu aceasta Înalt Pra Sfințitul Antonie întâistătătorul Transilvaniei relatează într-o scrisoare pe care o includ printre aceste documente, faptul cum târziu, într-o mânăstire, a întâlnit un călugăr tuns întru monahism cu numele de Gamaliel, care păstra cu sfințenie o cămașă veche (pesemne precum acelea pe care le știu prea bine din copilăria mea, cu țesătură albă aspră, mănăstirească). Călugărul fusese frate tânăr, cămăraș la palatul episcopal din Huși -palat ridicat drept curte domnească de Ștefan cel Mare. El s-a aflat printre cei care, după închiderea ochilor, i-au îndeplinit întregul serviciu religios al îmbrăcării Vlădicăi Grigorie în hainele arhierești cu care trecea în viața veșnică și a păstrat cu sine cămașa ultimelor lui suferințe lumești. Dacă va cădea această carte în mâinile lui sau ale altora care dețin astăzi cămașa îi rog să o așeze undeva cu aceste rânduri de mai sus ca o inscripție pentru muzeul neamului.

*

Date mai ample și documente despre viața, opera și trecerea lumească a Episcopului Grigorie se pot găsi în cartea recent editată la Episcopia Hușilor: „Omul și fapta: Episcop Grigorie Leu“ de preot-doctor Nicolae Hurjui. În legătură cu documentele pe care le includ la acest capitol, pomenesc o scrisoare-adresă pe care mama mea a scris-o cu mână tremurândă și caligrafie precipitată în încăperea alăturată celor unde se împlinea ritualul spălării, ungerii și îmbrăcării vlădicești.

Era adresată colegului ei - medicul director al spitalului din Huși doctorul Găitulescu care, până la venirea ei și apoi, împreună cu ea, îl îngrijise pe Episcop. Întrucât în ultimile ore rămăsese doar mama, ea îi trimitea acum probe de laborator - evident pentru confirmarea bănuielilor de diagnostic pe care , profesional, desigur că le discutaseră

împreună. Mai ales că mama mea mi-a confirmat clar ca medic, faptul că Vlădica (acesta era apelativul pe care-l foloseam în familie fără a adăuga numele, deoarece el era, pentru noi, doar unul singur: - Vlădica) i-a spus că se știe de nevindecat, dar vrea să cunoască din diagnosticul de care însuși era sigur evoluția următoarelor ore, înseamnă că directorul spitalului i-a fost mamei confidentul căruia îi încredința acum și probele de laborator. Călugărul Partenie care îndeplinea slujba de șofer (în orânduirea palatului episcopal erau o serie de monahi cu profesii precise: mecanici, vieri, pivniceri, bucătari conform nevoilor domeniului, dar și tipografi, sculptori în lemn, pictori, compozitori și chiar niște mari cântăreți refugiați de la Opera din Chișinău, pe care unchiul meu îi aduna conform preocupărilor sale culturale) - a fost trimis cu probele și scrisoarea respectivă la spital, dar s-a întors cu ele înapoi: medicul plecase brusc din oraș sau, mai degrabă, fusese sfătuit să plece, tocmai pentru a nu parafa o asemenea confirmare.

Îmi permit această bănuială, pentru că un lucru asemănător s-a petrecut și cu o sesizare pe care tatăl meu în calitate de avocat și împreună cu frații și cumnații săi, au vrut să o depună la procuratura județului care ulterior s-a desființat. În sesizarea al cărui text îl public de asemenea, ei cereau o anchetă în cazul motivelor suspecte ale morții Episcopului. Procedeul a fost delicat și perfid: Un personaj important de la guvern și un reprezentatnt al Ministerului Cultelor (tata își amintește că pe unul dintre aceștia îl chema Fârșerotu), au venit imediat de la București pentru organizarea funeraliilor. Ei l-au convocat pe tata și pe frații săi și le-au cerut să nu strice ceremonia oficială pe care guvernul avusese bunăvoința să o stabilească prin demersul de la procuratură care o putea întârzia. Argumentul era că nici Biserica nu permite autopsierea trupului unui prelat, deci aceasta nu poate avea loc, iar cercetările asupra altor probe se pot efectua și după înmormântare. Promițându-li-se chiar sprijinul ulterior, rudele au acceptat. Abia după acest accept, oficialii guvernamentali au

permis venirea reprezentanților Bisericii. Astfel a avut loc slujba de despărțire a prelatului de enoriașii care se adunaseră nu ca la plecarea unui muritor ci cu drama vremurilor și mai triste pe care le prefața acest eveniment zguduitor oficializat de prezențele și cuvântările reprezentanților guvernamentali, dar oficializat ca un avertisment. Acest serviciu religios în care rezona durerea situației grele a întregii Biserici, a fost oficiat de prietenul și, cum știm, confidentul său Chesarie Păunescu, episcopul Tomisului (care nu s-a sfiit să vină cu toate că, pesemne,și lui i s-a atras atenția ca și episcopului Antim de la Buzău care a fost întors din drum), episcopul Antim Nica de la Galați, arhimandritul Teoctist Arăpașu - actualul Prea Fericit Patriarh, pe atunci vicar al Mitropoliei Moldovei și cunoscutul preot cărturar Constantin Nonea din Iași, singurii care nu au avut teamă să se alăture marelui sobor al preoților și monahilor din eparhia proaspăt condamnată la desființare pentru plăcerea ocupantului.

După epuizarea unui asemenea act oficial, opinia publică a fost otrăvită cu informații false de la cea naivă că era bătrân și bolnav, când toată lumea îl văzuse până atunci în plină forță și sănătate la cei doar 68 de ani încă neîmpliniți, până la zvonul că s-ar fi sinucis și că din acest motiv, el fiind ierarhul, episcopia trebuia desființată. Ca să nu mai vorbim de etichete ca „agent imperialist", „trădător al regimului" și „dușman al colectivizării" a căror semnificație este, de fapt, cu totul alta decât cea din limbajul pomenit. Cât despre insistențele în materie de justiție ale familiei, ele au fost liniștite cât se poate de simplu: au fost arestați sub diverse pretexte sau chair fapte incriminabile pe atunci, atât tatăl meu cât și unchii mei, bătuți bine și trimiși în lagăre în așa fel încât preocuparea de a se salva pe ei înșiși să nu le mai dea vreme pentru demersuri întru aflarea adevărului morții Episcopului.

Tatăl meu, Ion C. Leu, avocat din Medgidia, cu dosarul aflat astăzi în Arhiva de Fond Penal cu nr. 454, a fost condamnat la

cinci ani detenție administrativă - neexistând probe pentru o condamnare penală și fiind deținut doi ani în lagărele Peninsula și Capul Midia. Această metodă a condamnării administrative fiind culmea abuzului totalitar fără nici o legătură cu justiția întrucât securiștii care te anchetau îți hotărau și pedeapsa fără a mai cere avizul cuiva, lucru nepermis în nici un sistem judiciar din lume. Unchiul meu, Constantin Nil Leu, fost ofițer de roșiori, deoarece locuia în comuna natală Țuțcani - Covurlui și avea în jurul său opinia întregului sat, a fost condamnat 12 ani la temniță grea și a zăcut în închisoarea din Galați șase ani și jumătate, conform dosarului 104.205 tot din Arhiva de Fond Penal, iar unchiul meu Șerban Onose, dat afară din funcția de revizor școlar, a fost și el vreme de vreo patru ani urmărit ca „chiabur" și ținut prin lagăre. Singura iertată de batjocura securității prin vârsta ei, a fost sora lor cea mai mare pe care o numeam cu toții Mama Zoița și depășea 70 de ani, fiind capul unei numeroase generații în care Episcopul Grigorie era al doilea, iar tatăl meu al optulea, așa explicându-se marea diferență de vârstă între mine și vărul meu. Ea a fost lăsată în pace locuind în alt sat și numindu-se, după căsătorie, Blănaru. Astfel, prima veste din străinătate a venit pe adresa ei. Era o carte poștală ilustrată care nu atrăgea atenția și conținea un text banal care numai nouă ne spunea ceva recunoscând scrisul vărului meu:„Salutări dumneavoastră și fratelui dumneavoastră din sanatoriul unde acum mă simt ajutat să pornesc tratamentul". Dar spre durerea expeditorului, fratele ei, ceea ce însemna Vlădica Grigorie, nu mai era în viață. În schimb sanatoriul, ceea ce însemna Consiliul Mondial Ecumenic, îi acorda ajutorul cerut de conclavul celor ce-l sprijineau de aici, spre bucuria noastră. Iar, așa cum am spus mai înainte, numele acestora a fost salvat de la dezvăluire, prin martiriul Episcopului Grigorie și martiriul la care avea să se supună și el, fiul acestuia. Noua nu ne rămâne decât să-i căutăm pe cei din conclavul sprijinitor printre cei din listele anterioare.

Dar, mai întâi, un amănunt de substanță în legătură cu

fotografia Episcopului Grigorie pe catafalc, pe care o dețin printre documente: Această fotografie i-a fost adusă mulți ani mai târziu tatălui meu de către un bătrân evreu care fusese fotograf la Huși. El nu și-ar fi permis să se apropie de catafalc - i-a mărturisit, dar l-au adus acolo „organele" care i-au cerut să developeze repede și să le dea fotografia care trebuia trimisă de urgență undeva. Dacă ne gândim la similitudinea dintre această situație și filmul execuției lui Antonescu pe care l-a cerut Stalin drept confirmare, înseamnă că exista o practică curentă a Moscovei de a se pune la dosarul adversarilor și documentul final. Foarte posibil ca această fotografie să-i fi fost arătată fiului său în primele interogatorii de după răpire, când, conform relatării lui, ancheta de la Moscova o conducea un maior Panov care vorbea fluent franțuzește și se ajuta cu unii ofițeri cu accent basarabean: Vărul meu le spune acestora că semnează orice declarație și recunoaște orice vină împotriva Uniunii Sovietice deoarece este dușmanul declarat al acesteia și vrea să aibă cât mai repede soarta tatălui său.

Mulți ierarhi, dintre cei cărora nu li s-a permis sau care nu și-au permis să ia parte la funeraliile mi-au declarat în decursul vremii că ei, din primele zile. l-au pomenit în slujbele lor printre martirii Bisericii, iar în bisericile din străinătate, tot din primele zile s-au ridicat slujbe pentru martiriul său, ceea ce înseamnă că vestea a ajuns foarte repede, iar reacția a fost promptă,chiar în acel martie 1949 prin știrea difuzată de BBC-Londra și agenția de presă „Cortina de Fier" din Paris, adică înainte ca vărul meu să fi intrat în legătură cu emigrația română din Franța și Anglia- prima lui prezență oficială la Londra fiind datată după Sfintele Paști ale anului 1949, iar începutul emisiunilor sale la BBC în sptembrie 1949. Înseamnă aceasta că, în slujba ideii lui de unitate românească prin ortodoxie, atât conștiințele din țară cât și cele din străinătate s-au unit pentru prima dată chiar deasupra proaspătului mormânt. La Huși, în slujbele de taină, în închisorile unde se aflau foștii lui călugări arestați, la mânăstirea Cernica

ale cărei chilii îi adunau pe arhiereii scoși din funcție înainte sau o dată cu el, ca și la Argeș și la Sfântul Spiridon al Iașilor unde fusese egumen, glasurile celor care l-au cunoscut și l-au urmat au făcut slujbe pentru pomenirea și mărirea martiriului său, episcopul Chesarie al Tomisului m-a chemat la el când episcopia desființată i se muta la Galați - deci tot în 1949 - și mi-a încredințat un text de epitaf pentru piatra de mormânt a Vlădicăi spunându-mi că străinătatea știe tot și se fac slujbe. Valorile creștine și naționale propăvăduite de Episcopul Grigorie Leu își făcea loc chiar sub obrocul dictaturii ateiste. Chiar dacă nu se pomenea asasinatul, preoții și călugării tineri cunoșteau cu toții sensurile și idealul creștin al martiriului său, ca și viața sa cu adevărat exemplară:

S-a născut la 2 mai 1881 în familia preotului Sachelar Constantin Leu, proaspăt întors din războiul de la 1877 și uns parohul bisericii cu hramul Sfântul Ilie din comuna Țuțcani, județul Covurlui. Avea în linie directă numai ascendenți preoți și dascăli de țară, până la străbunicul blagocin Mihail Leu, popă de tabără al lui Ștefan cel Mare, cu piatra de mormânt datată 1507. Alți ascendenți ai familiei - „nepoții Leului" care-și împart între dânșii satele sunt pomeniți de un uric de la 26 iunie 7054 (1546), Ștefan cel Mare dă un uric la 24 noiembri 1492 lui Ivancu și Vascu - fii lui Leu, în 1458, acest Vascu - scris Vasco Leu după grafia poloneză, se află la Camenița în bejenie cu Petru Aron, iar în divanele lui Alexandru cel Bun și Iliaș, hrisoavele îi pomenesc pe postelnicii Leu la 20 iunie 1438, 24 februarie 1437, 23 mai 1436, la 10 februarie, 3 iunie și 1 septembrie 1429, la 15 aprilie și 16 februarie 1428, în „anul de la facere 6929", adică 1421, la 1402 și în 30 iunie 1392. Numele de Leu conjugat cu Postelnicu apare și la generații mai noi, de după Mihai Blagocinul: Gorie Leu (Leoag) când postelnic și când vornic de poartă și șătrar, apare la 1650 și la 1659, alte documente sunt din vremea lui Alexandru Lăpușneanu și a domniilor fanariote. În timpul lui Grigorie Ghica și al lui Constantin Mihai Racoviță, sub

binecuvântarea mitropolitului Nichifor, apare în legătură cu înscrisurile mânăstirii Adam un Grigore Postelnicu Leu, iar sub Grigore Ghica, Ion Leu sin ot Postelnicu fiind dascăl al școlii și bisericii din comuna Țuțcani face un înscris privind niște braniști ale locuitorilor de pe valea Horincei în legătură și cu propriile lui moșteniri de la „răsbunicul nostru de demult Mihail Blagocinu", către prezidentul judecătoriei Covurlui care nu este altul decât Alexandru Ioan Cuza. Ceea ce înseamnă că suntem în anii 1849-1850. Și tot în legătură cu Vodă Cuza îl găsim pe Ion Leu-sin Postelnicu la Dobrovăț pentru secularizarea averii mănăstirești.

Botezat cu numele Gheorghe de către tatăl său, viitorul episcop-martir face școala primară cu neamurile sale care erau dascăli, este luat la mănăstirea Neamț de către un neam al nostru care era stareț - ierodiaconul Teodosie Branișteș, ajunge la seminarul de la Roman și termină cursul superior al seminarului din Iași de unde, cu binecuvântarea mitropolitului Partenie pleacă la Kiev să studieze teologia. Se întoarce la Cancelaria Episcopiei de Galați, este uns preot și păstorește parohia Oancea unde este și director de școală, iar din 1907 îl găsim la București ca preot Spiritual al Seminarului Central unde începe să publice lucrări privind problemele sociale ale Bisericii precum „Măsurile administrative și obiceiurile tradiționale", „Pregătirea de astăzi a clerului", „Sistemul sanitar și organizarea bisericească"*, ceea ce îl va duce mai târziu la proiectul unui curs la granița dintre doua discipline, lucru insolit pe atunci: „sociologia teologică", care-l apropie și-l leagă cărturărește de Dimitrie Gusti. Războiul mondial îl aduce confesor militar și protopop organizator al serviciilor religioase ale armatei iar, la încheierea păcii transformă un spital militar în înaltă școală teologică și, cu sprijinul viitorului patriarh, episcopul de Caransebeș Elie Miron Cristea și al Mitropolitului Pimen Georgescu pregătește dintre foștii rezerviști cu care s-a ajutat în confesionatele armatei, preoți pentru numeroasele parohii care*

au nevoie de ei în Provinciile Alipite. Pregătește aici promoțiile care aveau să asigure imediat spiritualitatea națională pe întreg teritoriul României Mari. S-a mutat apoi în Basarabia, unde arhiepiscop al locului era încă ierarhul uns de Patriarhia țaristă-Atanasie, l-a ajutat din plin pe acesta să introducă canoanele sinodului autocefaliei române și a organizat învățământul teologic românesc dovenind chiar el rectorul Seminarului teologic din Ismail ceea ce îl face pe Nicolae Iorga să scrie:„În vechiul Ismail românesc, episcopul Melchisedec a adus grija întoarcerii la românism a acelui mal dunărean. Basarabia de Jos am pierdut-o și opera trebuie luată de la capăt. Este meritul arhiereului Grigorie Leu că a făcut-o.“

Și nu fusese ușor. Ierarhii care țineau de fosta Patriarhie țaristă aveau înclinațiile lor care, până la urmă, l-au făcut pe Atanasie să-i aibă sufragani doar pe rușii albi și să meargă după ei în occident, dar teologii rămași de pe urma lui confundau riturile; convulsiile amenințau Biserica și preotul misionar avea nevoie de multă înțelepciune. Au venit în jurul lui mulți tineri cărturari deveniți apoi bine cunoscuți în viața publică, iar în 1926 Iorga îi recunoștea prin aceste cuvinte succesul unei străduanii de șase ani; străduanii culminând cu înființarea Mitropoliei Basarabiei. La acel ceas, preotul Gheorghe Leu, fusese hirotonisit în arhiereu, uns vicar al Mitropoliei Moldovei cu numele de Grigorie Leu-Botoșăneanul și devenea membru al Sfântului Sinod, cu care prilej rostea un cuvânt plin de premoniția destinului său:„Putea-voi duce austeritatea persoanei mele după pilda Prototipului nostru, măcar până la drumul arzător al apostolatului zilnic, cu resemnare la auzirea vorbelor de ocară și chiar la primirea de lovituri și scuipări pentru învățătura evangheliei?… Căci de o încoronare cu spini și de întinsul mâinilor pe cruce… e prea greu să mai vorbim noi, muritorii de astăzi!…“

(Revista„Biserica Ortodoxă Română“ nr.3(358) martie 1925 - Arhiereul Grigorie Leu: „Cu ce nădejdi intră un nou arhiereu în Sfântul Sinod“ - discurs de recepție la 4 februarie 1925).

Rostită atunci doar ca un act de conștiință misionară, această dorință avea să-și demonstreze retorica premoniției cu un sfert de veac mai târziu, prin întinderea pe cruce nu numai a mâinilor sale, ci și ale fiului său, prin încoronarea cu spini a martiriului lor de episcopi cruciați.

Războiul cu nevoile spirituale ale oastei, Marea Unire, cu nevoile de preoți pe care el a trebuit să-i formeze, Basarabia având o ierarahie bisericească pe care țarismul încercase să o înstrăineze iar bolșevismul o molipsise cu secte anarhice, l-au ținut strâns de munca misionară, didactică și profesorală. Acum, arhieria - prin aducerea lui la Iași ca vicar și egumen al Spiridoniei, ca o mână tânără pe care se sprijină în ultimii săi ani de viață înțeleptul Mitropolit Pimen pe care-l ajutase în actele Marii Uniri a Bisericii Ortodoxe române odată cu țara - îl reașează și la preocupările sale cărturărești. Anii de la Iași, ca vicar iar după trecerea lui Pimen Georgescu, chiar la cârmele Mitropoliei, sunt și cei mai rodnici pentru opera sa preferată. Studiul teologico-social îl îndeamnă spre opere nenumărate întrunite într-un mare ciclu de studii cu o singură direcție: ***Întărirea Bisericii și prosperitatea națională prin Ea.*** *Multe dintre lucrări au chiar asemenea titluri iar cauzele sociale sunt adânc și modern analizate ceea ce atrage în jurul ideilor promovate de el, cu conlucrare și admirație prietenească un Iorga, un Petrovici, un Gusti, un Rădulescu-Motru, Gala Galaction, Ion Agârbiceanu, I.E.Torouțiu, Tzigara-Samurcaș, Brătescu - Voinești, N. Tonitza, Nichifor Crainic, I.D. Ștefănescu, Iuliu Valaori, Scarlat Strutеanu, C. Tăslăoanu, George Murnu, Radu Rosseti, Geoge Voievidca, Radu Gyr, Vasile Pârvan, George Brătianu, Const. Lapedatu, Eugen Boureanul, George Topârceanu, George Lesnea. ca să nu mai vorbim de universitarii ieșeni, de teologii de la Chișinău la a căror facultate a străduit și de cei mai importanți politicieni - de la Duca, Titulescu și Mihalache până la Octavian Goga care* „pentru verbul său de simțire națională îi exprimă admirația nu doar ca scriitor ci ca smerit fiu de preot care a învățat să-i iubească pe prelații întăritori

ai neamului precum Episcopul Grigorie“. *În aceste condiții, când devine vacant scaunul de episcop al Argeșului, laolaltă liberalii Brătieni, Bălăceni și alte familii celebre din zonă, împreună cu țărăniștii lui Mihalache, dar și cu casa Regală a cărei criptă este mânăstirea lui Manole, îi cer să vină aici întâistătător și îl instalează cu mantie liliachie în 1936.*

Episcopia Argeșului în afara marii ei importanțe istorice o avea și pe cea misionară - la seminariile și școlile ei pregătinduse în secolele trecute preoții și cântăreții de limbă română pentru parohiile ortodoxe din Transilvania, aici venind să se formeze cu duh național tinerii slujitori ardeleni. Episcopul Grigorie a continuat această tradiție misionară, adaptând-o la epoca modernă când diaspora noastră avea nevoie de păstori în multe colonii din lume și a obținut de la Palat, de la Patriarhie și de la Guvern burse și întâlniri pastorale de vară pentru aceștia, devenind întâistătătorul lor duhovnicesc. Din acest motiv, desigur, în 1940, când dragostea de Moldova și de zonele de dincolo de Prut pe care le-a păstorit, îl fac să ceară a fi înscăunat la Huși, Patriarhul Nicodim spune:„Cu credință, Episcopul Grigorie a slujit și păstorit în trei provincii istorice ale românilor: în Basarabia ca misionar, în Moldova ca vicar, în Muntenia ca Episcop de Argeș. Aflarea lui în fruntea întregii lucrări misionare a Sinodului este bine meritată. Acum, prin înscăunarea la Huși, îl readucem în Moldova de a cărei populație este atât de legat și, care, pot spune că îl venerează și îi ascultă cuvântul“.

*Și astfel a venit la Huși „**în anul 1940 când pe lume nu era pace**“ după cum arată inscripția sa din pronaosul Catedralei Domnești, fiind instalat în scaun la 28 iulie, zi înscrisă în calendar de către Episcopia de astăzi, pentru pomenirea martirului ei, martirizat prin crimă păgână a anului 1949, după cum scrie Prea Fericitul Teoctist pe care vrem să-l citățm alături de ceilalți capi ai Bisericii noastre citați mai înainte:* „În soborul ierarhilor Bisericii noastre strămoșești, se găsește și chipul de vrednic prelat al episcopului Grigorie Leu, cel care a avut parte de un sfârșit atât

de dureros.

Provenind dintr-o familie de slujitori ai sfintelor altare, acest vrednic, preot mai întâi, și apoi ierarh, a adus în câmpul misionarismului nostru ortodox, al culturii și al cunoșterii trecutului nostru, valori de mare însemnătate.

Legat de pătura de credincioși de la sate, el a moștenit din neamul său acel duh de apropiere, acel duh de slujire a semenilor și, mai ales, acel duh de comunicare cu moșii și strămoșii noștri.

Ajuns mai întâi arhiereu-vicar al Mitropoliei Moldovei și Sucevei, el a desfășurat o mare activitate misionară; poate, în vremea aceea, era singurul dintre cei care, sărbătoare de sărbătoare și chiar zi de zi, îi plăcea să fie în mijlocul credincioșilor. Doar episcopul Aradului, Grigore Comșa, mai era înzestrat cu o asemenea vocație Dumnezeiască.

Pe lângă exegeza teologică, Grigorie Leu a tipărit numeroase broșuri de îndrumare a credincioșilor. Pe înțelesul lor de a cunoaște adevărurile de credință și de a le apăra de multele curente care dezbinau credința. Și e dureros faptul, atunci când dezbinarea se îndreaptă asupra credinței neamului nostru, pentru că aceasta însemnează și „o dezbinare a însăși ființei naționale“, cum foarte deseori sublinia Vlădica Grigorie Leu.

A ajuns apoi episcop de Argeș iar, la 28 iulie 1940, a urcat în ultimul scaun episcopal, la Huși, ca să ilustreze și din această poziție, aceeași misiune sfântă de unitate națională, de slujire a Bisericii, cum Dumnezeu i-a înzestrat pe marii ierarhi ai neamului nostru românesc.

A fost, îndeosebi, legat de latura din stânga a Moldovei, de acei credincioși blânzi, buni, ascultători și păstrători de tradiție cum, numai în aceste părți încă se păstrează până în ziua de azi.

Numele episcopului Grigorie Leu rămâne adânc înscris în istoria Bisericii noastre, în istoria culturii noastre, în istoria atât de vitregă a neamului nostru românesc. El nu înceta a face apel la simțămintele de unitate națională pretutindeni. Nu înceta a-și exprima durerea atunci când puhoiul necredinței și întunericului

a ocupat țara noastră dinspre răsărit.

În acest groaznic vârtej moral, acest vârtej care a ajuns apoi să dărâme și biserici și credința în Dumnezeu, el, episcopul Grigorie, a fost printre primii care a protestat. Printre primii, însă, care a și suferit !…

Pentru că, în acel început de pătrundere a comunismului în țara noastră, el a trebuit să plătească. Să plătească și personal și cu desființarea scaunului episcopal de la Huși, scaun întărit și așezat acolo de Ștefan cel Mare și Sfânt.

Este vrednică cinstirea care i se aduce acestui mare ierarh al Bisericii Ortodoxe Române. Am avut bucuria să-l cunosc și i-am sorbit cu admirație cuvântul și chipul său care a rămas și-n sufletul meu și-n sufletele altora dintre cei care slujim Biserica noastră strămoșească".

Încheiem această scurtă încercare biografică mai citând din: „Calvarul României creștine" de Sergiu Grosu - Edition France Empire, Paris 1987: „La 28 februarie 1948, Patriarhul Nicodim a murit într-un mod total misterios ca și alți doi demnitari ortodocși dispăruți, după știrea agenției „Cortina de Fier", ca urmare a actelor de teroare comunistă: fostul mitropolit al Moldovei Irineu Mihălcescu și episcopul Grigorie Leu al Hușilor"…

Iar, aflându-se în Europa de uciderea sa, postul de radio BBC din Londra lua atitudine anunțând în 1949:

„Urmare a terorii comuniste, trecerea în neființă a Episcopului Grigorie Leu subliniază opiniei publice internaționale o dublă crimă: Și fizică, prin martiriul unui înalt prelat ortodox, dar și morală, prin anihilarea unui mare propăvăduitor al adevărurilor naționale românești".

*

În acest mod tragic, la mari distanțe despărțite de o neiertătoare cortină de fier, a fost transmisă cârja episcopală de la tată la fiu.

Pe lângă rugăciunile celor trei arhierei care l-au sfințit și uns cu taina lor, pe lângă cele ale Mitropolitului Visarion Puiu căruia neputințele bătrânești (și poate teama de a veni de la Lugano la

München, care era mai apropae de zona unde el era un condamnat la moarte) nu i-au permis să ia parte la ceremonie, atunci când a a fost hirotonisit arhiereul Victor, Vasile Leu a avut-o și pe cea făcută chiar pe patul de moarte de tatăl și întâiul său ierarh. Se simte în toate faptele lui această schimbare. Eu, care l-am cunoscut la vârstă mai tânără și din legendele unei vieți zburdalnice, simt deasupra paginii reci și terifiante a documentului penal pe care îl descifrez, încărcarea de răspundere pe care o trăiește în vicisitudinile sale personajul. Este exact sentimentul despre care vorbește revelația creștină cea atotbiruitoare și capabilă de convertirea oricărui păcătos.

Îmi este foarte limpede astfel, momentul de creștină taină reformatoare a slujbei de iarnă din preajma crăciunului Münchenez, când, în afara celor trei ierarhi ortodocși: Mitropolitul Serafim al Germaniei, arhiepiscopul Ștefan al Austriei și episcopul Filip al Münchenului - care oficiau slujba, cel îngenuncheat pentru a primi stiharul arhieresc, simte cum Duhul se coboară asupra lui și la rugăciunile de pe patul de suferință ale lui Visarion și la cele ale martiriului tatălui său Grigorie. Atunci când se ridică spre o asemenea chemare, păcătosul îngenunchiat astfel înalță cu el toată curățenia pe care i-o poate da Revelația. Avem ca dovadă toată fapta ulterioară, plină de curaj abnegație și sacrificiu întru Hristos al lui Vasile-Victor Leu.

Aici, din punct de vedere istoriografic, ar mai fi de precizat un amănunt: La prima vizită pe care o face în primăvară, ca episcop ales dar nu uns, celor trei arhierei ce urmează să-l hirotonească, el vorbește despre Serafim - fost arhiepiscop în Rusia țaristă, iar la acea vreme mitropolitul ortodox al Germaniei, Anastase fost arhiepiscop al Basarabiei țariste și Filip, episcop ortodox de München și vicar al mitropolitului Serafim. În legătură cu cel de al doilea, este aproape sigur vorba de aceeași persoană - arhiepiscopul Atanasie pe care, în 1918, la proclamarea dreptului

Basarabiei de a-și hotărâ singură soarta, îl aflăm în fruntea slujbei de la catedrala din Chișinău, împreună cu vicarul Gavriil de la Cetatea Albă și 26 de arhimandriți și preoți. Și tot în 1918, îl găsim invitat la Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române de unde pleacă, însoțit spre ajutor de arhimandritul Iuliu Scriban și preotul Gheorghe Leu - viitorul episcop Grigorie - pentru a îndeplini în Basarabia prevederile „Cărții pastorale a Sfântului Sinod a Bisericii Autocefale Ortodoxe Române dreptslăvitoare de Răsărit". Atunci arhimandritul Scriban s-a dedicat parohiilor Țării de Sus a Basarabiei, iar părintele consilier econom stavrofor Leu celor Țării de Jos, amândoi conlucrând pentru problemele arhiepiscopiei din Chișinău și înființarea Facultății de Teologie la care au transferat organizarea didactică universitară pe care părintele Leu o înființase și omologase încă dinainte pentru perfecționarea teologică a celor ce primeau parohii în Provinciile Alipite.

Ar fi fost emoționanat pentru preotul Vasile Leu, care-și dăduse doctoratul în teologie cu Nichifor Crainic la acesată facultate de la Chișinău, să fie hirotonisit în arhiereu de fostul ei ierarh, cu care și tatăl său colaborase sub auspiciile Sinodului Ortodoxiei Române.

Dar lipsa de informație (pe care sperăm să o completăm la o altă ediție) nu ne lasă să știm de ce în decembrie, peste mai multe luni, deci, în care vârsta înaintată contează, în locul arhiepiscopului Anastase care îl binecuvântase prima dată, apare Ștefan - arhiepiscopul ortodox al Austriei, împlinind treimea arhierească ce-l hirotonisește. Așadar, această treime fizică de arhierei care-l hirotonisiseră pe fratele lor Victor Leu ca înalt prelat ortodox la München, de Sfântul Crăciun al lui 1949, este dublată de veghea depărtată adusă prin Sfântul Duh a încă trei arhierei trecuți prin ierarhii de păstorire a Sfintei Moldove: Anastase, Visarion și însuși tatăl Grigorie. Să medităm la acest

simbol !

În depărtarea față de țară, după cum vom vedea, toate capătă un simbol. Dar simbolul cel mai important al acestui moment rămâne transmiterea însemnelor arhierești de la tată la fiu - purtând cu ele și semnificația implicării sfinte a Bisericii în afirmarea națională.

ADDENDA

la acest capitol, câteva documente lămuritoare

Scrisoarea mamei mele - doctor Valentina Leu:

Domnule coleg,

Așa cum v-am comunicat și când ați venit să constatați decesul P.S. Episcop Grigorie, ca medic ce l-am îngrijit în ultimile două zile am constatat o evoluție anormală, cu destule reacții fiziologice provocate de factori necunoscuți. Fapt care mă face să suspectez cazul, decesul putând să nu aibă la bază factori naturali. Violența ultimei hemoragii din care am recoltat probe, confirmă.

Din sputa recoltată rezultă la observație urme de arsenic. Am luat o probă pe care vă rog să mă ajutați să o supunem unei analize da laborator. Am discutat, cum mi-ați sugerat, problema autopsiei, dar nu se poate face din punct de vedere religios, mai ales că sunt anunțate oficialități pentru înmormântarea de mâine.

Convinsă fiind că doar o analiză de laborator competent ne poate ajuta, vă trimit aceste probe, contând pe sprijinul dumneavoastră colegial și voi mai încerca să iau și altele, dar fără autopsie.

Cu mulțumiri (ss.) Dr.V. Leu 2.III.'49

Plângerea depusă de familie la procuratura Fălciu:

Domnule procuror,

Subsemnații Ioan C. Leu, avocat în orașul Medgidia, jud. Constanța, str. C. Brâncoveanu nr. 1, Constantin-Nil C. Leu,

locotenent de rezervă, proprietar în comuna Țuțcani, jud. Covurlui, Zoe Blănaru, proprietară în comuna Mălușteni, jud. Covurlui și Elisaveta Onose, proprietară în comuna Schineni, jud. Tutova în calitate de frați și surori ai decedatului Episcop Grigorie Leu al Hușilor, solicităm respectuos Parchetului deschiderea unei anchete privind decesul acestuia din ziua de 1 Martie 1949, în condiții și împrejurări neclare.

Prea Sfințitul Episcop Grigorie, a cărui sănătate nu a avut nici un simptom maladiv, s-a întors de la București unde fusese chemat pentru rezolvarea unui conflict, acuzând grave dureri abdominale și inghinale care i-au declanșat o hemoragie acută în urma căreia, în decurs de mai puțin de 36 (treizeci și șase) de ore, a decedat. Cazul a fost constatat de domnul Doctor Găitulescu de la Spitalul Oraș Huși și Doctor Valentina Leu, rudă, precum și de Ieromonahul Ciprian de la Sfânta Episcopie a Hușilor, care l-a asistat în ultimile clipe.

Punându-ne la dispoziținea Dumneavostră pentru toate celelalte relațiuni, rugăm respectuos Parchetul să ia în considerațiune prezenta, ordonând anchetă.

Fapt pentru care semnăm astăzi 2 Martie 1949,

Ioan C. Leu, Constantin-Nil Leu, Zoe Blănaru, Elisaveta Onose

Domniei Sale Domnului Procuror, Parchetul Tribunalului Huși.

Capitolul VI

„Lucrurile trebuie să stea așa chiar dacă n-avem probe“

Strict secret; 14 mai 1953.- serviciul III, Referat privește: rezultatele anchetei lui Leu Vasile*

I. Scurtă prezentare a anchetatului

Leu Vasile fost preot, este în vârstă de 48 ani, născut în comuna Oancea Regiunea Galați. Este fiul lui Grigore fost Episcop al Hușilor și al Lucreției, ambii decedați.

Leu Vasile a fost preot la diverse parohii din Moldova și în ultimul timp, în 1948, era stabilit în București ca preot la biserica din Satul Românesc, (Muzeul Satului n.a.)parohia Jianu.

Încă din timpul școlii și mai târziu ca preot, a comis o serie de excrocherii mai mari sau mai mici, care au constat în înșelarea colegilor săi, falsificarea numelui tatălui său, delapidare de fonduri publice, excrocherii, care s-au soldat prin două condamnări.

În timpul regimului antonescian, a fost trimis pe front pentru reabilitare cu gradul de soldat. Reabilitându-se a fost făcut confesor militar și întors în țară a fost repartizat la Inspectoratul General al Jandarmeriei și numit profesor la Școala de Ofițeri de Jandarmi.

În august 1948, Leu Vasile simulând un înnec, fuge din țară, însoțit de Gâldău F. Trece prin Jugoslavia, Austria, Elveția și de aici la Londra.-

* Caracterul strict secret, de informare către cine știe ce vârfuri din țară sau de la Moscova, se vede și după modul redactării: Textul e dactilografiat dar numele proprii sunt trecute de mână de către autorul referatului în așa fel încât să nu se producă vreo scurgere de informație la dactilografiere.

În primăvara anului 1949, Leu Vasile cu ajutorul englezilor este numit episcop al românilor fugari din Vestul Europei, având reședința la Londra. În această calitate, el a colindat aproape întreaga Europă Vestică precum și centre din Orientul Apropiat și Mijlociu.-

Aceste deplasări, sunt motivate de Leu Vasile prin activitatea sa religios-misionară.-

În august 1952 până-n martie 1953 , după declarațiile sale, Leu Vasile a fost anchetat la Moscova.-

Dela 16 martie 1953, a început ancheta lui Leu V. pe linia Direcției noastre.-

II. Ancheta

Arestatul Leu Vasile, a fost anchetat începând dela data de 16 Martie 1953 până la data de 8 Mai a.c. cu întreruperi. Întreruperile au fost cauzate pe deoparte de boala arestatului, iar pe de altă parte, de necesitatea studierii declarațiilor sale.-

Ancheta noastră s-a desfășurat după un plan, care cuprinde activitatea arestatului pe etape.-

Întrucât din materialul aflat la dosarul său, rezultă că arestatul a fost agent al Serviciului englez de Informații fără a deține probe în această direcție*, ci numai simple afirmații, ancheta noastră a urmărit să afle dacă aresatul a fost agent al Seviciului de Informații englez sau a altor servicii de informații imperialiste.-

Lipsa de probe ne-a cauzat greutăți în anchetă.-

Ancheta a fost dusă pe bază de întrebări și răspunsuri fără a se folosi intimidarea, amenințarea sau bruscarea.-

Deoarece anchetatul a declarat încă de la primul contact că nu poate scrie, fiind suferind de ochi, declarațiile sale au fost scrise de către un tov. de al nostru, apoi bătute la mașină, citite în fața anchetatului și semnate de acesta.-

* N.A.: Specifică formulare „rezultă…fără a deține probe“. Nu mai comentăm lăsând cititorul să deducă singur actul de „justiție“.

Încă din primele zile ale anchetei, aresatul a afirmat că este un adversar al regimului nostru și un dușman al Republicii și că nu așteaptă milă din partea nimănui.-

Republica - afirmă arestatul - este „cămașa de forță a poporului român“.-

El adaugă că în calitatea pe care a avut-o în străinătate, a făcut mult rău țării noastre, scriind articole în ziarele fugarilor, vorbind la posturile de radio și îndemnând pe fugari să nu se întoarcă în țară, înlesnindu-le drumul spre Vest.-

Pentru activitatea sa împotriva Republicii noastre, anchetatul a afirmat că își așteaptă pedeapsa și că ar fi mulțumit dacă într-o zi ar fi scos din camera de anchetă și împușcat.-

La data de 18 Martie 1953 a declarat greva foamei spunând că este hotărât să termine această „viață pământească“.-

Menționăm, că și în arestul Ministerului, anchetatul a nutrit gândul de a se sinucide.-

În timpul anchetei și în celulă, el este foarte frământat, se gândește mereu și face rugăciuni.-

Leu Vasile n-a recunoscut cele declarate la Moscova în legătură cu activitatea sa de spionaj și anume:

-el afirmă că la Moscova a declarat că a urmat o școală de informații la Dublin, că a avut sarcina de a organiza Serviciul de Informații englez în Orientul Apropiat și alte afirmații pe care el le socotește „invenții“ dar a făcut acestea cu scopul de a accelera ancheta și a-și primi pedeapsa. Arestatul afirmă că Organele anchetatoare Sovietice au trimis ofițeri care să verifice afirmațiile sale la fața locului și că aceștia s-au înnapoiat, întocmind rapoarte negative, dovedindu-se - spune el - nevinovăția sa pe această linie.

Arestatul nu recunoaște că a încercat un atentat în sectorul sovietic al Vienei. El afirmă că după ce a fost „răpit“ la Bruk, în Austria, zona engleză la 16 August 1952, i s-a făcut o injecție care l-a ținut adormit până la 18 Aug. 1952, când „s-a pomenit“ în casa unei bătrâne croitorese din Viena - sectorul sovietic - alături de un tânăr. În acest timp, - afirmă aresatul - i s-a tăiat barba și i s-a

vopsit părul.-

Tânărul l-a îndemnat să coboare repede din casă, întrucât vine poliția să-i aresteze.-

Coborând, a văzut uniforme militare austriece și sovietice și dându-și seama că se află în sectorul sovietic, a încercat să se sinucidă înghițind 20 pastile somnalin, care l-au adormit și nu s-a trezit definitiv decât la Baden, de unde a plecat la Moscova.-

Întreaga perioadă Bruk-Viena-Baden, o descrie vag și confuz, motivând că nu-și poate aminti cuprinsul interogatoriilor care i-au fost luate și declarațiile care le-a dat. Își amintește doar, de un interogator luat, probabil la Baden, unde a avut un traducător, cu care nu se înțelegea.-

Asupra perioadei Moscova, declară că a fost tratat foarte civilizat și demn, însă afirmă că n-a spus adevărul și că a inventat mult în declarațiile sale, pentru motivele pe care le-am arătat mai sus.-

Declarațiile arestatutului, verifică o parte din materialul Serviciului nostru, în legătură cu problema emigrației și complectează materialul aflat la dosarele noastre.-*

III. Concluzii

a/ Arestatul Leu Vasile este un vârf al fugarilor români, care ajuns în străinătate, a desfășurat deschis o activitate multilaterală împotriva țării noastre, prin cuvântări la radio, păblicații în presa fugarilor și îndemnuri făcute fugarilor români, de a nu se întoarce în țară.-

Pe de altă parte, el a avut și o activitate de spionaj, făcută sub masca hainei sale preoțești și a poziției pe care a avut-o în rândul fugarilor, poziție obținută prin sprijinul imperialiștilor.-

Părerea noastră este că fuga lui Gâldău și a lui Leu Vasile, trecerea lor spre Vest și înființarea episcopiei lui Leu V., au fost

* N.A.: Acesta era și scopul. Unicul scop real, deoarece scenariul vinovăției și al condamnării fusese gata preconceput.

organizate și sprijinite din timp de englezi.-

Ținând seama de afirmațiile fostei femei de serviciu a lui Leu V. și anume că la locuința lui Leu V., venea adesea Gâldău însoțit de patru-cinci „domni“ care în unele cazuri nu vorbeau românește;

Ținând seama că femeia de serviciu era trimisă „după cumpărături“ atunci când veneau acești „domni“ nu este exclus ca Leu V., îndemnat și sfătuit de Gâldău să fi lucrat pentru englezi și pe timpul cât era în țară.-*

Noi considerăm că Leu V. ajuns la Londra, a intrat efectiv în slujba englezilor și sub masca misiunilor religioase a făcut o serie de călătorii activând pe tărâm informativ în folosul englezilor.-

Dealtfel, în afară de argumentele prezentate la cap. B se mai adaugă și faptul că anchetatul este destul de familiarizat cu termeni specifici muncii informative, folosind cu ușurință noțiunile: investigație, filaj, supraveghere, muncă conspirativă, rezident, etc.,ceea ce ne face să credem că Leu V. a avut o activitate de spionaj.-

b/ Arestatul este foarte calculat în darea răspunsurilor în timpul anchetei.

Considerăm că aceasta se datorește pe deoparte faptului că a mai fost anchetat și în timpul regimului trecut, (a avut două condamnări și mai multe înfățișări la Instanțele Judecătorești) deci are o experiență în ceea ce privește comportarea în anchetă, iar pe de altă parte, faptului că Leu V. a fost instruit de englezi pentru eventualitatea unei căderi.-

Pentru **a acoperi unele persoane din interior** cu care a corespondat, sub nume fals, și pentru a ascunde anumite etape din viața sa de ex. perioada Bruk-Viena-Baden, care ar duce la demascarea sa, Leu V. se preface că și-a pierdut memoria în urma șocurilor nervoase pe care le-a avut în timpul arestării la Bruck, sau în timpul anchetei la Viena-Baden și Moscova.

* N.A.: Formulare asemănătoare cu cea din procesul intentat nunțiaturii Apostolice în aceeași perioadă.

c/ Anchetatul caută să impresioneze Organele anchetataore afirmând că nu-i este teamă de moarte, sau de chinurile fizice la care ar fi supus. El afirmă, că din momentul în care a fost „răpit din lumea liberă", îi este indiferent ce se va face cu el.-

„Viața pământească - spune Leu V. - nu mai există pentru mine, el se consideră un „strigoi" printre noi, care vrea să se „desprindă de pământ".

Și în această privință minte, întrucât deși afirmă că nu mai ține la „viața pământească", mănâncă cu multă poftă și se îngrijește de corpul său.-

d/ Anchetatul încearcă să înșele Organele anchetatore dând declarații reale numai pentru faptele care oficial sunt cunoscute și negând adevărata sa activitate de spionaj pe care a desfășurat-o sub masca misiunilor religioase.

Ancheta lui Leu Vasile trebuie continuată.

Pentru continuarea și adâncirea ei, PROPUNEM ca arestatul Leu Vasile, să fie predat Organelor interne, cărora Serviciul nostru le va înainta câte un exemplar din declarațiile arestatului și un exemplar din prezenta sinteză.

Pentru informare și documentare în problema Leu Vasile Serviciul nostru va acorda tot sprijinul Organelor de anchetă.

Propunem deasemeni, ca în tot timpul anchetei, să existe o strânsă colaborare între Organele interne și Serviciul nostru, cât și o preocupare din partea Organelor anchetatoare, de a înainta la timp materialul informativ rezultat din ancheta lui Leu Vasile privind aspectul extern al muncii Serviciului nostru.-

Menționăm că, arestatul Leu Vasile este un vârf al fugarilor români, un cunoscător al stărilor de lucruri din țările lagărului imperialist în general, și un cunoscător al vieții fugarilor români și al activității acestora, în special.-

13 Februarie 1954; Orașul București

Interogatoriul a început la ora 8; s-a terminat la ora 13.

Întrebare: În procesul verbal de interogatoriu din data de 12.2.954, ai arătat că dela Nissa te-ai reîntors la Geneva și ai făcut cunoscut membrilor Consiliului Ecumenic situația românilor refugiați. Arată în continuare amănunțit, activitatae d-tale după reîntoarcerea dela Geneva ?

Răspuns: La Geneva m-am reîntors la jumătatea lunei Februarie 1950 și după ce am comunicat lui Wiesertuft și Makie situația refugiaților români, terminându-se lucrările la Consiliul Ecumenic, am fost împreună cu Bossi la sediul central al Crucii Roșii din Geneva unde îmi spusese Bossi că se discută tocmai acum problema pe care Crucea Roșie Română - Crucea roșie din țară și Caromanul din străinătate - să o recunoască ca legală și să o subvenționeze cu fonduri, alimente și îmbrăcăminte.-

La sediul central al Crucii Roșii am luat contact cu secretarul general al Crucii roșii, un elvețian al cărui nume nu-l reamintesc și cu un consilier american pentru toate țările balcanice.- Acestora le-am demonstrat că fondurile, alimentele și hainele ce se trimit în România nu sunt împărțite după principiile de bază ale Crucii Roșii populației băștinașe, ci sunt împărțite membrilor de partid și în majoritataea cazurilor nu se dau populației.-

Eu am făcut referatul de care ei au fost foarte mulțumiți și astfel nu au recunoscut Crucea roșie din țară ci Caromanul.-

Tot la Geneva, Bossi organizând un ceai cu niște ziariști de dreapta, după ce căzuse de acord cu mine, aceștia (ziariștii) mi-au luat un interwiew în legătură cu amestecul evreilor în statul democrat din RPR. După ce am răspuns la întrebarea lor cu lux de amănunte dând date din buletinul informativ de la Londra și cu ce mai cunoșteam eu, toate ziarele au publicat un comentariu pe baza datelor spuse de mine în care erau diferite calomnii la adresa regimului din RPR. Pe lângă toate acestea m-am ocupat de probleme strict bisericești.-

Mi-am amintit că tot la Geneva Bossi mi-a făcut cunoștință cu un ameriacn președintele Federației Universale baptiste și adventiste care auzind că eu episcopul bisericii române din exil

sunt acolo, a ținut să mă cunoască.-

Aceasta după o introducere în care a arătat că ortodoxia este împotriva sectelor religioase și că nu mă consideră un prieten al lui, totuși pentru faptul că aveam un singur dușman comunismul m-a rugat să-i spun unele lucruri ce cunosc eu despre persecuția sectelor religioase din RPR. Acest material eu i l-am dat, după care am făcut și o declarație a mea personală, întrucât materialul urma să fie prelucrat la ONU și probat cu declarația mea și alte declarații, pentru a demonstra mai bine faptul că sectele religioase nu au libertate în RPR, deci acest material era îndreptat împotriva regimului din RPR.-

Dela Geneva am plecat la Paris unde am rămas câteva zile, timp în care am avut câteva întrevederi cu consiliul parohial al bisericii, care prin președintele consiliului parohial avocatul Răutu mi-a cerut să dau aviz pentru redeschiderea bisericii, lucru pe care l-am făcut, urmând ca preot al bisericii să rămână tot Ivanovici.-

Aflând legionarii de avizul dat, întâi mi-au trimis un ultimatum prin preotul Boldeanu pentru ca eu să revin asupra acestui aviz, amenințându-mă că în caz contrar vor începe o campanie împotriva mea, făcându-mă cu ou și cu oțet pentru a mă desconsidera.- Propaganda o va face verbal și prin presa lor.-

Eu nu am retras avizul pe care l-am dat și se hotărâse deschiderea bisericii, însă la intervenția generalului De Gaulle la Guv. Francez a rămas biserica tot închisă până la venirea unui preot neutru.- De Gaulle susținea pe legionari.-

Aici am avut o situație foarte delicată întrucât o serie de ofițeri din Italia, Anglia și Germania dintre refugiații români, pe baza celor spuse de mine au venit la Paris pentru a intra în acel comandament român, care nu luase ființă din cauza certurilor survenite între Rădescu și Vișoianu pentru care aceștia erau muritori de foame.-

Aceștia erau circa 11 la care le-am împărțit 1500 dolari întrucât primisem dela Geneva încă 2000 de dolari și am intervenit la Caroman pentru a li se da imbrăcăminte și câte

un pachet american KER în care erau provizii cam pentru una lună zile.

Aceste persoane au rămas acolo întrucât generalul Puiu Petrescu a susținut ca ofițerii să rămână pe loc deoarece a primit instrucțiuni dela regele Mihai să facă ceva cu întreținerea ofițerilor, pentru că în vară are să ia ființă armata atlanticului de nord și are să intre acolo.-

După ce am vorbit la radio Paris ca și până acum împotriva regimului din țară, am plecat la Londra.- Aici am ajuns la începutul lunii Martie 1950. Fiind o aniversare a unirii României cu Basarabia am vorbit la o serbare care s-a făcut la Londra unde am atacat în primul rând Uniunea sovietică arătând planurile de acaparare a Basarabiei. Acelaș subiect l-am vorbit și la BBC radio Londra.-

…Plecând pe la campusuri am împărțit bibliile date, am oficiat diferite servicii religioase și am ascultat diferite doleanțe ale românilor refugiați.-

De data aceasta am fost pus într-o situație foarte delicată deoarece majoritatea românilor din Anglia intraseră în legătură prin corespondență cu românii refugiați în Canada și aceștia le arătase condițiunile de trai mai bune din Canada incomparabile cu condițiile de trai din Anglia și-i sfătuiau să vină și ei în Canada deoarece războiul mult așteptat va mai întârzia.-

În urma acestor informații și invitații, românii din Anglia mi-au cerut să le obțin aprobarea de plecare în Canada.-

Eu cunoscând punctul de vedere al oficialităților engleze care considerau o adevărată ofensă plecarea unui refugiat din Anglia în altă țară, am căutat să-i conving că războiul este totuși foarte aproape și nu mai este cazul ca pentru câteva luni sau maximum un an să se trambaleze prin Canada.- Mulți din ei însă au insistat, cerându-mi să le obțin aprobarea deoarece ei vor să plece indiferent când va fi războiul.-

Renâtorcându-mă la Londra am comunicat lui Iliescu cele întâmplate și i-am cerut sfatul lui ce-i de făcut.- Maiorul Iliescu

mi-a spus că de cerut aprobarea de plecare nici nu poate fi vorba și că dacă eu voi face această cerere voi supăra foarte mult pe englezi, însă el este de părere ca totuși să folosesc acest prilej, adică cererea românilor de a pleca în Canada, cerere pe care eu s-o comunic lui Oadams și să propun ca un compromis, adică să nu li se aprobe plecarea românilor în Canada, dar să li se aprobe dreptul de a părăsi localitatea și întreprinderea unde se află și posibilitatea să se stabilească în orice altă localitate din cuprinsul Angliei unde ei vor crede că traiul este mai favorabil.

Acest lucru eu l-am făcut și după câteva amânări de termene, a celor cerute de mine s-a aprobat cererea făcută.

Când am fost ultima dată la Oadams, venind vorba despre doctoratul meu cu subiectul „Război și Pace“, pe care trebuia să-l susțin în luna Iunie la Paris, eu i-am spus că intenționez, după sfaturile mitropolitului grec Ghermanos să mă duc în Grecia la Atena și Sft. Munte unde voi găsi în bibliotecile teologiei și mânăstirilor scrieri și material foarte important pentru teza mea de doctorat.- El mi-a cerut să-i precizez data când intenționez să plec, spunându-mi ca cu o zi sau două înainte de plecare să trec pela el pentru a-mi da câteva recomandațiuni la niște profesori greci și că totodată îmi va da anumite indicații de felul cum trebuie să mă comport eu în Grecia, deoarece Grecia în ultimul timp a devenit o arenă politică foarte importantă și foarte periculoasă pentru refugiați politici români.-

Înainte de a pleca am trecut pe la Oadams și cu acest prilej el mi-a dat două scrisori de recomandație, una către un profesor universitar grec nu-i reținn numele și una către generalul Tiganis șeful postului de emisiuni radio, grec, născut în România, căsătorit cu o româncă și vorbea românește.-

Tot acum el mi-a adus la cunoștință că în Grecia luptele dintre partizanii lui Marcos și trupele grecești au avut loc în majoritatea cazurilor în regiunile locuite de aromâni (macedoneni).-

Majoritatea acestor aromâni, bărbați, astăzi sunt arestați, sub

învinuirea că au participat și ajutat trupele lui Marcos.- În consecință eu trebuie să fiu foarte atent ca în vizitele ce le voi face pe la aromânii din Grecia, când desigur mi se va comunica faptul că mulți aromâni sunt arestați, etc și mi se va cere să intervin pentru salvarea cazului lor, să fiu foarte prudent și să nu mă angajez cu nimic, deoarece această problemă este foarte spinoasă și în deosebi să nu cumva ca în mod indirect folosind faptul că vin dela Londra să angajez într-o formă oarecare biserica anglicană sau guvernul englez, în deosebi cu vreo promisiune sau intervențiune la autoritățile grecești.-

Întrebare: Ne oprim la acest capitol și fă unele precizări.- Ai arătat că dela Geneva ai luat 2000 de dolari și 1500 dolari i-ai dat la românii ofițeri din Paris. Arată de unde ai luat banii pentru vizitele făcute în Anglia și plecarea la Atena ?

Răspuns: Bani aveam încă dinainte dela Consiliul Ecumenic când am luat 6000 dolari. Iar în Anglia am primit dela Gâldău cei 30-40 de l.s. pe care îi primeam lunar, iar când nu eram în Anglia se vărsau în cheltuielile bisericești.-

Deci bani mai aveam asupra mea cca. 3000 dolari.-

Întrebare: Dela plecarea d-tale la Geneva și la sfințire și până la plecarea în Atena cum ai ținut legătura din țară ?

Răspuns: În această perioadă am trimis dela Geneva, Gratz și Londra, câte un pachet pentru fica mea cu alimente și îmbrăcăminte pe adresa Magda Ștefănescu București str. Plantelor nr. 10.-

Iar eu am primit dela fica mea confirmarea că a primit, iar adresa pe numele Magdei Ștefănescu dată pe alt nume fals sau fictiv. Confirmările erau pe o carte poștală. Pe altă cale nu am avut legătură în țară cu nimeni altul.-

Prezentul proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și el corespunde întrutotul cu cele declarate de mine.

(ss)Lt. Dumitrășconiu N. (ss) Leu Vasile

26 Februarie 1954; orașul București

Interogatoriul a început la ora 8; s-a terminat la ora 17.-

Întrebare: Ai arătat verbal că vrei să faci unele comunicări. Arată tot ce ai de comunicat ?

Răspuns: În timpul anchetei am arătat că am făcut cel mai mare rău RPR prin activitatea mea. Pentru a dovedi că eu nu am făcut-o pentru a mă umfla în pene sau pentru că sunt bolnav mintal, care nu-mi dau seama ce vorbesc, ci am declarat cele de mai sus în deplină conștiință.-

Dându-mi seama că pe lângă faptele arătate și vorbite despre ele în anchetă până în prezent în care se confirmă afirmația mea că eu mă consider unul care am făcut cel mai mare rău RPR pot confirma și prin alte fapte despre care nu s-a vorbit până în prezent în anchetă, vreau să declar următoarele:

Când am plecat spre Grecia, am făcut o escală de o zi și o noapte la Roma, aici mă aștepta Papanace pe care-l anunțasem cu o scrisoare din vreme că trec prin Roma spre Grecia.-

Cu Papanace pe lângă problemele discutate despre care am vorbit în cursul anchetei, el mi-a pus problema necesității unei acțiuni rapide și de mână forte, pentru lămurirea aromânilor din Gercia și ruperea lor din lagărul și influența comunistă pe care Generalul Marcos a reușit prin comportarea sa cu românii.- Deasemeni, el mi-a arătat că în munții Macedoniei după informațiile lui se află cca. 300 de partizani aromâni, care din cauza ascunzișurilor muntoase și alimentarea ce le-o fac satele românești din apropiere, trupele grecești nu pot să-i prindă și ei provoacă continui turburări în această regiune.-

El mi-a arătat că fiind macedonean, întâi de toate niciodată nu va uita lupta secular dintre aromâni și greci și întotdeauna va rămâne un luptător pentru drepturile românilor mecedoneni în contra Greciei.-

Astăzi însă, ne aflăm în fața unei probleme excepționale când neânțelegerile locale dintre greci și români trebuiesc

suspendate pentru un timp și trebuiește făcut un front unic contra celui mai mare inamic comun, atât grecilor cât și aromânilor - comunismul.-

În consecință el mi-a spus și mi-a arătat că a pregătit și redactat o proclamațiune scrisă în dialectul macedo-român, proclamațiune pe care el deja a semnat-o și care înainte de a fi răspândită în regiunea românească din munții Pindului, trebuiește să fie semnată mai întâi de șeful românilor macedoneni Hagigogu care a evadat din închisorile grecești și se află momentan în Turcia în orașul Smirna.-

El (Papanace) mi-a cerut să fac un drum special până la Smirna să predau o scrisoare a lui adresată lui Hagigogu și cel conspirativ de Hristu care este cunoscut ca o parolă de fruntașii macedoneni-români.

Papanace mi-a cerut că dacă voi vedea că Hagigogu ezită și refuză de a semna această proclamațiune pentru motivul că prin această proclamațiune el ar vinde și trăda pe partizanii români din munți care au luptat sub conducerea lui, eu să fac uz de presiunea turcă și americană, amenințându-l că nu i se va mai acorda dreptul de azil politic și va fi predat autorităților monarhice grecești. Papanace mi-a explicat că pentru a fi mai sigur efectul moral asupra românilor macedoneni, să iscălesc și eu această proclamațiune. Eu i-am arătat cele ce am discutat cu Oadams la Londra și îndeosebi asupra recomandațiunilor ce mi le-a făcut el de a nu mă amesteca în frământările politice din Grecia. Papanace însă m-a convins că mai presus de toate legăturile și instrucțiunile date de englezi, este de datoria mea de anticomunist și în consecință m-a convins și am semnat această proclamațiune, am fost la Smirna, am predat scrisoarea și manuscrisul proclamației lui Hagigogu și după ce am avut cu Hagigogu o lungă discuție, fără a mai fi nevioe să mai recurg la presiunea autorităților turcești și americane locale, Hagigogu mi-a semnat proclamațiunea cu ambele sale nume, proclamațiune pe care eu am adus-o și predat-o la întoarcere lui Papanace, în Roma.-

Această proclamațiune a fost multiplicată, răspândită, în toate satele românești în regiunea arătată și rezultatul a fost că majoritatea aromânilor care simpatizau trupele lui Marcos l-au părăsit dându-și seama că lupta pentru dușmanul lor comun - comunismul - și-au schimbat atitudinea, un mare număr de partizani au fost trădați și predați armatelor monarhiste grecești, iar ceilalți ne mai având ajutorul și acoperirea aromânilor din acea regiune s-au refugiat în Macedonia jugoslavă.-

Astfel, ultimul nucleu al mișcării comuniste din Grecia a fost lichidat și prin contribuția mea.-

Întrebare: Într-un proces verbal de interogatoriu dat anterior, ai arătat că ai vorbit cu un Hagigogu la Salonic. Precizează dacă este una și aceeași persoană, sau dacă nu, cine este Hagigogu despre care ai arătat în prezentul proces verbal de interogatoriu ?

Răspuns: Aromânii din Grecia au avut în fruntea lor pe un bătrân Hagigogu, care conducea lupta lor pentru drepturile lor legitime. Când au venit trupele generalului Marcos, pentrucă drepturile aromânilor au fost rezolvate, acest Hagigogu care era simpatizat de aromâni a trecut de partea lui Marcos cu majoritatea aromânilor.-

Acest bătrân s-a refugiat la Smirna în Turcia după înfrângerea lui Marcos.-

Bătrânul Hagigogu de care am arătat, mai avea rude cu numele de Hagigogu: unul la Salonic de care am arătat, care avea o poziție mai neutră și unul în orașul Bitolia în Macedonia jugoslavă care a fost un ajutor al bătrânului Hagigogu.-

15 Februarie 1954 - București.

Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 14.-

Întrebare: În pr. verbal de interogatoriu din 31.02.1954 ai arătat că ai plecat în Grecia. Arată amănunțit activitatea d-tale din Grecia ?

Răspuns: Dela Londra am plecat cu un avion englez de pasageri

la Atena, făcând o noapte escală la Roma.

Pe aeroportul dela Atena am fost așteptat de fostul consul Bezi care a fost cu mine în închisoare în Jugoslavia, Arion, fost ministru al României monarhice la Atena, președintele comitetului refugiaților români din Grecia, cu încă câțiva refugiați români și greci din țară, al căror nume nu le reținu. Dela aeroport, am fost dus la un hotel în centrul Atenei, pe artera principală a orașului, lângă piață, unde am găzduit tot timpul cât am stat la Atena.

Împreună cu Arion și Bezi, am fost la palatul regal unde m-am înscris în registrul protocolar. Dela palatul regal, am plecat direct la reședința arhiepiscopului Greciei - Spiridon. După salutările protocolare arhierești, am transmis arhiepiscopului Spiridon salutările arhiepiscopului Londrei. Arhiepiscopul Spiridon vădit impresionat de această atenție, mi-a mulțumit și m-a rugat ca la întoarcerea mea la Londra, să transmit aceleași salutări, și totodată să asigur pe arhiepiscopul Londrei de sentimentele de recunoștință față de biserica anglicană, pentru tot sprijinul și ajutorul dat bisericii Greciei. Cu arhiepiscopul Spiridon m-am întreținut multă vreme, deoarece în tinerețe fusese și el în România, și dela refugiații greci veniți de curând din România cunoștea situația din RPR. El a ținut să mă informeze că sinodul bisericii grecești după expulzarea preotului grec Moroitache din București, a întrerupt orice legături canonice cu biserica și sinodul român, că el nu recunoaște ca legal pe actualul patriarh Justinian al României și este foarte fericit că are prilejul să salute prin persoana mea pe adevăratul și singurul reprezentant al bisericii române, care are girul și ocrotirea bisericii anglicane. Mi-a arătat ultimele lui informații date de ultimii greci veniți din România, informații care deși guvernul din RPR nu a luat măsuri contra bisericii ortodoxe, ci numai contra bisericii catolice, totuși el a aflat dela diferiți refugiați greci care au venit din românia că nici biserica ortodoxă nu este scutită de atacurile diferiților agitatori politici care vin la țară și arată cetățenilor că omul este provenit din maimuță și că proveniența lui nu mai este ceva necunoscut.

După ce i-am spus scopul vizitei mele, am cerut permisiunea de a cerceta biblioteca din mânăstirea Atos. După aceia mi-a dat un delegat care să mă însoțească rugându-mă ca înainte de plecare să mai trec pela el.

Întrebare: Informațiile date de Spiridon d-tale ce anume ai făcut cu ele ?

Răspuns: Informațiile date de Spiridon, au fost complectate cu alte informații dela refugiații români și greci, veniți din țară, și le-am folosit în facerea unor articole la ziarele „Nation Roumainne“ și „Patria“, articole prelucrate în mod dușmănos la adresa RPR și le-am comunicat lui Oadams.

Întrebare: Continuă mai departe cu activitatea d-tale ?

Răspuns : Împreună cu delegatul patriarhului Spiridon am cercetat și studiat biblioteca facultății de teologie din Atena și apoi peste două zile am plecat spre Salonic, la Sf. Munte Atos. Înainte de a pleca la Salonic, au venit la mine la hotel mai mulți refugiați români și greci, veniți proaspeți din România, deoarece vizita mea în Atena era anunțată prin ziarele grecești. Din discuțiile pe care le-am avut cu aceștia, am obținut informații din RPR de ordin militar, politic, economic, social și cultural și am discutat și alte lucruri personale de ordin bisericesc. Dintre refugiați nu țin minte numele lor și știu că era un ziarist care a fost expulzat din țară, însă nu-i rețin numele. După ce am ajuns la Salonic, cu delegatul dat de Spiridon, am cunoscut pe unul din frunțașii aromânilor din Salonic, care ieșise de curând din închisoare. Acesta mi-a comunicat suferințele românilor din Grecia, care sunt acuzați de comunism. El mi-a arătat că închisorile grecești sunt pline de români, care se află arestați, între care se află și patru preoți români. Adevărul asupra zisei acuzațiuni de comunism, a românilor este următorul: Atunci când trupele generalului Markos intrau în satele românești, spre deosebire de autoritățile grecești, care în ultimii ani închiseseră toate școlile românești, persecutau pe preoții români care slujeau în bisericile lor în limba română, și interziceau orice manifestare culturală românească, generalul

Markos primul lucru care-l face după ce intră într-o regiune românească, era să redeschidă școlile românești și în satele cele mai mici unde nu erau școli, înființau școli românești, aducând profesori români. Deși gen. Markos era comunist, printr-o dispoziție publică autoriza pe toți preoții români să slujească numai în limba română, acolo unde populația era în majoritate română. Deasemeni gen. Markos a înființat cămine culturale românești, băi populare și creșe pentru copii. Toate aceste acțiuni cum era și firesc au creiat un sentiment de simpatie a românilor în trupele generalului Markos și au reînviat vechea dușmănie între români și greci.

Acesta este adevărul cu acuzația unanimă pe care autoritățile grecești le-o aduc românilor, făcându-le procese colective de necredință. Acest român se numea Hagigogu. El mi-a cerut să intervin la Atena să cer o audiență la Ministrul de externe, unde să arăt suferințele nedrepte ale românilor, cerând sistarea lor și totodată să cer și arhiepiscopului Spiridon - șeful legal al celor patru români preoți arestați să intervină și să-i elibereze, așa cum de fapt este datoria lui să o facă. Ministrul de interne era cunoscut ca un mare dușman al românilor și cel dela Externe era mai aproape de români, fiind de originea lui strămoșească român.

Pe baza celor spuse de Oadams i-am spus lui Hagigogu că nu mă pot amesteca în chestiunile politice, însă în ce-i privește pe cei patru preoți și chestiunile religioase, am să vorbesc cu arhiepiscopul Spiridon. Dela Salonic am plecat la Sf. munte Atos, unde am stat la mânăstirea românească Protrom și unde am găsit refugiați călugări din toate țările: ruși albi, bulgari, români, unguri, etc. Călugării români și bulgari m-au întrebat dacă este bine să se întoarcă în țară, RPB și RPR, întrucât acolo o duceau foarte prost cu alimentația. Eu le-am spus că să nu se întoarcă și să mai stea, deoarece în scurt timp va începe războiul și va cădea regimul din RPR, după care se vor întoarce în țară. Ei au ascultat de mine și nu au mai plecat. Din călugări șapte persoane aveau vize de intrare în țară, date de consulul RPR dela

Istambul. Aceștia aveau pașapoarte turcești și pe ele erau puse viza de intrare în țară. Terminând lucrările mele dela muntele Atos, m-am reîntors din Salonic la Atena, cu vaporul.

Reântorcându-mă la Atena, am dat un interview ziariștilor greci, asupra bisericei românești din trecut și prezent și am făcut un apel la poprul grec și român, aflat în Grecia, să se unească în lupta contra singurului lor dușman care este comunismul. În aceiași zi seara, am vorbit la radio așa cum stabilisem prima dată la venirea mea în Atena, cu gen. Tiganis directorul radiodifuziunii grecești. La radio am vorbit tot ce am cunoscut dela refugiați și ce am știut eu despre RPR prelucrând acest material în mod dușmănos la adresa regimului din RPR în scopul de a influența pe ascultători și în special poporul român, îndemnându-l să lupte împotriva RPR.

După ce am fost pela Bezi Ștefan și la Arion la masă, conform înțelegerii avute cu Spiridon, m-am dus pela el, după ce i-am mulțumit pentru concursul dat, cu foarte multă prudență, pentru a nu indispune pe Oadams la Londra, i-am comunicat suferințele românilor ce locuiesc în Grecia, precum și arestarea celor patru preoți români, rugându-l să intervină pentru eliberarea preoților și încetarea persecuțiilor. Arhiepiscopul s-a arătat foarte surprins și voia să mă convingă că el nu știe nimic de aceasta și a promis că va face tot ceea ce va putea și totodată m-a rugat ca despre aceste lucruri regretabile să nu mai vorbesc și prin alte țări, pe unde trec, pentru a nu arăta politica reală a regimului monarhist din Grecia.

Din Grecia am plecat la Paris, unde am stat circa vreo zece zile, timp în care mi-am pregătit materialul pentru teza de doctorat. La sfârșitul lunei Martie, am plecat dela Paris la Londra, întrucât încă mai demult mi se adusese acuzația de Oadams că stau mai mult pe continent și de refugiații din Anglia nu mă ocup, deși Londra este reședința episcopiei. Pentru aceste considerente, am hotărât ca slujbele arhierești de Sf. Paști din 1950 să le fac la Londra.

După Sf. Paște, a treia zi m-am dus la Oadams, căruia i-am relatat ceea ce făcusem în Grecia și Paris. Mi-am dat seama imediat însă că Oadams cunoștea întreaga mea activitate, atât din Grecia cât și din Paris.

Cu toată politețea și abținerea lui specific englezească, de data aceasta Oadams nu s-a putut reține ca să nu-mi arate nemulțumirile lui, pentru faptul că deși el m-a prevenit și mi-a explicat pentru ce nu trebuie să mă amestec în treburile interne politice ale Greciei, totuși eu nu am ținut cont de raporturile lui și prin amestecul meu în frământările româno-grecești dela Atena, am provocat nemulțumiri și reproșuri ce s-au făcut de către prietenii lor din Grecia, pentru faptul că eu deși veneam dela Londra, unde se presupune că am fost încunștiințat de tensiunea politică internă a Greciei și capacitat pentru susținerea politicii vechi anglo-grecești, totuși am călcat cuvântul dat la Londra și să susțin cauza minorității române din Grecia.

Cu acest prilej, Oadams pentru prima dată interveni foarte politicos și mi-a spus că pe viitor dacă se mai întâmplă un astfel de caz, trebuie să mă gândesc bine la ceeace fac și să aleg una din două, ori o colaborare loială și exactă cu politica engleză, ori activitate independentă de politică bisericească românească din exil, care însă nu va avea nimic comun cu biserica anglicană, sau cu politica generală anglicană. Văzând că pentru prima dată se încearcă ca în mod oficial și concret să mi se îngrădească drepturile și activitatea mea episcopală, am luat și eu pentru prima dată în mod oficial și concret poziție de adevărat misionar creștin și refugiat român. I-am arătat lui Oadams că eu înțeleg să fiu recunoscător, pentru tot ce a făcut biserica anglicană, atât pentru mine personal cât și pentru biserica română din exil, dar că înainte de toate la alegerea și sfințirea mea ca episcop, eu am depus un jurământ acela că voi sluji, cu timp și fără timp și înaintea oricărei alte acțiuni numai pe Hristos și duhul neamului românesc. În consecință, cu toată părerea de rău, țiu să aduc la cunoștință că indiferent

care vor fi urmările și mijloacele mele personale, eu nu mă voi îndepărta de jurământul depus. Oadams se vede că a rămas neplăcut surprins și impresionat de panta pe care apucasem discuțiile noastre și motivând că la ora aceea trebuie să se ducă cu niște lucrări la semnat la arhiepiscop s-a scuzat că nu poate să mai stea de vorbă cu mine și mi-a spus să reflectez mai profund cele discutate cu el astăzi, eu singur, și dacă voi avea ceva de adăugat la cele ce am spus astăzi, să-l vizitez. În această atmosferă reciproc dârză, ne-am despărțit.

În prima zi de Paște, încă din ianuarie se stabilise să transmit un mesaj special semi-conferință și semi-deslegare arhiepiscopală, către poporul român din RPR. Eu am făcut acest mesaj, care fusese stabilit de șeful secției române de la radio.

După discuția avută cu Oadams, eu am relatat lui Bercu Bișof și episcopul Sava, al refugiaților polonezi, tot ce am discutat cu Oadams și aceștia au fost de acord cu mine. Arătându-i maiorului Iliescu, acesta mi-a spus că nu am făcut bine și că trebuie să găsim o formulă să mă duc la Oadams și să-i explic sub altă formă poziția mea, întrucât nu va fi bine dacă englezii își vor schimba atitudinea față de refugiații români. Eu am rămas să judec toate cele petrecute, ca apoi să văd ce fac. Între timp se produce venirea ex regelui Carol la Londra. Cu prilejul unui serviciu religios, pe care el mi l-a solicitat, eu am luat legătura cu el, ajungând cu timpul la o apropiere sufletească și la o strânsă colaborare. Ex regele Carol, a stat în Londra una lună de zile, timp care a coincis cu înăsprirea raporturilor mele cu englezii.

După ce m-am apropiat sufletește de el, i-am povestit situația critică în care mă aflam, atât eu cât și preoții din exil și i-am cerut sfatul și ajutorul lui material. Carol m-a rugat ca să nu forțez deocamdată nota, să las ca timpul să niveleze și să clarifice asperitățile, însă să iau act că dacă totuși englezii nu îmi vor mai da fondurile necesare pentru activitatea bisericească, el ia asupra lui întreg bugetul episcopiei ortodoxe române din Europa Apuseană și Orientul Apropiat.

Tot în acest timp, am discutat cu el problema viitoarei monarhii românești, atunci când ne vom întoarce în țară. El mi-a arătat satisfacția sa că eu nu m-am pretat la jocul lui Horia Sima, care-l decretase pe prințul Nicolae drept viitorul rege al românilor, menționând că Mihai a abdicat și a devenit impopular prin arestarea lui Antonescu. El m-a sfătuit să rămân pe linia mea monarhică mai departe, să recunosc și să susțin pe regele Mihai în cercurile românești emigrante, sfătuindu-mă îndeosebi să mă apropii de regina Ana, care va fi pentru destinele neamului românesc exact ceea ce a fost regina Maria pentru înfăptuirea României Mari. El m-a rugat ca la prima ocazie când trec prin Germania să fac o vizită la Singmaringen, principelui de Hohenzollern, șeful casei de Hohenzollern Singmaringen, care la acea vreme susținea alături de Horia Sima, în calitatea sa de șef al familiei Hohenzollern că viitorul rege al României să fie prințul Nicolae. Ex regele Carol, mi-a cerut să-i arăt acestuia că biserica românească din exil niciodată nu va accepta înlăturarea lui Mihai de la tronul României și totodată să arăt impopularitatea și răul mare de care se bucură prințul Nicolae în țară.

Totodată am discutat cu Carol problema ofițerilor români aflați în Paris care erau amenințați de spectrul foamei și mizeriei, deoarece înființarea armatei Atlanticului și formațiunii românești se tot amâna. Ex regele Carol, impresionat de ceea ce eu îi arătam spontan, a oferit castelul său și ferma din Franța, situat la o distanță de 120 km de Paris, pentru a se face acolo un cămin al ofițerilor români refugiați, cu obligația ca acești ofițeri, pe tot timpul cât vor locui acolo să administreze și să lucreze în muncile compatibile cu situația lor fermă de la acel castel.

Totodată ex regele Carol mi-a explicat ce a determinat înființarea șefiei casei regale române, arătând că prin această șefie nu se știrbește cu nimic drepturile și activitatea regală a regelui Mihai și că din contră, el prin calitatea sa de șef al casei regale, rămâne, adică Carol cu experiența și relațiile sale externe va consolida poziția regelui Mihai, care astăzi trebuie

să recunoaștem cu durere că este șubredă.

A rămas ca pe viitor să păstrez legătura cu el, să-l țin la curent cu toate probleme refugiaților români și să mă duc neapărat să-l vizitez la locuința lui din Estoryal - Portugalia.

Întrebare: Ai arătat că d-ta te ocupai cu întreținerea ofițerilor români, care urmau să ia conducerea formației române din armata Atlanticului. Arată care era scopul acestei armate ai Atlantice ?

Răspuns: Scopul acestei armate, deși că i se spunea că este o armată de autoapărare și defensivă, ea avea scopul de a începe un nou război împotriva U. Sovietice și a țărilor de democrație populară, sub comanda instructorilor americani.

Întrebare: Din cele spuse de d-ta despre acest punct rezultă că d-ta te ocupai de formarea acestei formațiuni române în cadrul armatei atlantice, pentru a lupta împotriva RPR ?

Răspuns: Da, eu am luat parte efectivă la formarea acestei formațiuni pentru a lupta împotriva RPR, ca din cadrul armatei atlantice să lupte pentru desrobirea RPR și înființarea unei orânduiri monarhice.

Prezentul proces verbal a fost citit cuvânt cu cuvânt de către mine și corespunde întru totul cu cele declarate.

Anchetator prim (ss) Lt. Dumitrășconiu Nicolae
(ss) ✞ Leu Vasile

16 februarie 1954 - București. Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 14.

Întrebare: În continuarea procesului verbal din 15.02.1954 arată care a fost activitatea d-tale după discuțiile avute cu ex regele Carol ?

Răspuns: După discuțiile avute cu ex regele Carol, am rămas la Londra, ocupându-mă de activitatea pur religioasă și am pregătit teza pentru doctorat.

Întrebare: Altă activitate în afară de aceasta ?

Răspuns: În acest interval în luna mai 1950, am fost pentru o zi la Bruxelles fiind chemat de ex regele Mihai, cu care am discutat

chestiunea legionarilor, care în ultimul timp agravaseră atacurile contra lui Mihai. Totodată, i-am comunicat lui Mihai că a fost Carol la Londra și că am discutat cu el.

Întrebare: În Londra ce altă activitate ai avut ?

Răspuns: Am mai vorbit de mai multe ori la Radio Londra, așa cum rămăsese stabilit, iar discursurile aveau același caracter, adică atacuri dușmănoase regimului din RPR.

Întrebare: Continuă mai departe cu activitatea dumitale ?

Răspuns: La sfârșitul lunii mai 1950 am plecat la Paris, unde am stat până prin 10 iunie, timp în care am susținut teza de doctorat. După ce am susținut teza de doctorat m-am întors la Londra; aici maiorul Iliescu a organizat o masă, chipurile în cinstea mea, pentru faptul că am luat doctoratul în teologie, unde a luat parte și Oadams, care a ținut să mă felicite rostind un cuvânt de prietenie, la care eu i-am răspuns în același ton. Oadams cred că a întins această mână, în urma celor auzite că ex regele Carol a promis ajutor material bisericii române, văzând că eu nu mă duc la el.

Întrebare: Ce altceva ai mai făcut la Londra ?

Răspuns: Am continuat să mă ocup cu activitatea bisericească în Anglia și am făcut un program pentru turneul de vară pe continent. Astfel că la sfârșitul lunii iunie, după ce luasem - când am fost la Paris - de la delegatul Consiliului ecumenic 2.000 de dolari, am plecat în Germania.

Întrebare: Altă activitate a d-ta înainte de a pleca în Germania, desfășurată la Londra ?

Răspuns: În timpul în care era ex regele Carol la Londra, într-una din zile, am fost invitat de maiorul Iliescu la un ceai, motivând că vrea să mai discutăm chestiunile ce trebuiesc spuse lui Carol. Ducându-mă la Iliescu, mi-am dat seama că invitația era mai mult un pretext și că în realitate el mă chemase ca să mă prezinte lui Churchill Junior, ce se afla la el, fiul premierului englez și subșef al Inteligence Service. Cu acest prilej am fost supus iarăși unui examen camuflat, fiind provocat să

discutăm o serie întreagă de probleme românești și internaționale și îndeosebi să le povestesc impresiile mele asupra soldatului rus ca luptător și diferite aspecte din războiul din răsărit.

Întrebare: Concretizează ce anume probleme românești și internaționale a-ți discutat ?

Răspuns: J. Churchill a ținut să afle care este părerea mea despre monarhie, dacă eu sunt pentru Carol sau Mihai, întrucât în cercurile din străinătate se svonise că fugarii români, vor să abandoneze pe Mihai și să pună pe Carol rege. Eu i-am spus punctul meu de vedere și că însuși Carol nu vrea să fie rege, ci el vrea să consolideze poziția lui Mihai ca rege. Deasemeni Churchill m-a întrebat care este părerea mea despre toate partidele politice istorice, dacă aceste partide vor mai avea vreun rol în țară după război, din care noi credeam că regimul actual RPR va cădea.

La acesată întrebare eu i-am făcut un expozeu asupra fiecărui partid în parte arătând că aceste partide s-au compromis și că va trebui în viitor să se găsească noi formule politice de guvernare cu oameni noi necompromiși, sugerând Partidul Creștin pe care l-au format.

În ce privește problemele internaționale, Churchill Jr. s-a interesat de politica engleză în țările satelit și de părerea fugarilor polonezi asupra comportării engleze față de ei.

Am arătat că polonezii din câte am constatat eu venind în contact cu ei, sunt nemulțumiți de politica engleză susținând că aviația refugiaților polonezi în timpul războiului a făcut acte de bravură apărând Londra, ca după război, să fie tratați cu ingratitudine de către englezi.

Altceva important nu am discutat cu J. Churchill.

Peste câteva zile ducându-mă la profesorul Nandriș am găsit la el pe maiorul Müller de care am mai arătat. Profesorul Nandriș pe lângă catedra lui pe care o are la Universitatea din Londra este și profesor la secția română a școlii care pregătește cadre pentru I.S. Această școală se află la circa 40-50 de km.

de Londra, lucru pe care l-am aflat după timpul mașinii. La secția română în acea vreme erau 15 elevi ofițeri englezi care se pregăteau. Dintre aceștia cunosc pe Müller și un căpitan Tape. Pe când mă aflam la profesorul Nandriș, maiorul Müller a provocat o discuție în legătură cu fostul război din Rusia punându-mi și mie o serie întreagă de întrebări. Din felul în care mi-au fost puse întrebările și din rugămintea ce mi-a făcut la urmă mi-am dat seama că ceea ce discutam eu cu Churchill Jr. la Iliescu în casă, el cunoștea deja.

Împreună cu profesorul Nandriș mi-au spus că un grup de 15 ofițeri englezi, elevi ai profesorului se pregătesc pentru cadrele viitorului corp diplomatic civil și militar. Fiind la sfârșitul cursurilor, ar fi foarte mulțumiți dacă ar accepta să le țin și eu două conferințe cu următoarele subiecte:

„Amintiri și aspecte din lupta soldatului român contra Rusiei“ și „Descrierea Galațiului și împrejurimile lui din toate punctele de vedere“. Ei știau că sunt de la Galați originar.

În ce privește al doilea subiect mie nu mi-a fost prea clar și i-am cerut lui Nandriș unele lămuriri.

Acesta mi-a spus că interesează amănunțit toate lucrurile, accentul populațieie, portul lor, manifestările lor, ocupația lor principală și ce altă ocupație au, așezarea orașului, împrejurimi, drumuri, locuri unde duce fiecare drum, drumurile spre Basarabia, dacă oamenii sunt primitori, felul lor de viață, ce mănâncă, etc.

Eu am promis că voi face acest lucru. Peste câteva zile am predat prima conferință, care a ținut o oră. Conferința a avut loc într-o cameră din Londra, unde era profesorul Nandriș, apoi am ținut a doua conferință în același local, unde am arătat așezarea pitorească a Galațiului și împrejurimile lui. Elevii au pus o serie de întrebări amănunțite, din care mi-am dat seama că vor să afle absolut totul de acolo. Pentru că mie mi se spusese că îi interesează legături economice, la urmă, după întrebările puse de elevi, am arătat: în orice caz, fiți siguri că este cel mai bun loc de parașutare, pe lângă toate celelalte locuri pe care ei

le știau.

La cele spuse de mine, ei au bătut din palme, ceea ce m-a făcut să înțeleg că acesta era scopul.

Întrebare: Din cele spuse de d-ta rezultă că ai fost conștient de faptul că faci un serviciu pentru Inteligence Service ?

Răspuns: Da eu am știut că acesta este un serviciu al meu pe care-l fac pentru serviciul de informații britanic, întrucât eu consideram pe acei ofițeri ca niște luptători, pentru eliberarea României, și deci eram îndreptățit să fac acest serviciu, care se deosebea de serviciul simplului agent.

Întrebare: Continuă și arată altă activitate a d-tale în Londra ?

Răspuns: Cu o zi înainte de plecarea din Londra a fost la mine acasă Amiralul Dumitrescu, care a fost cu mine în Jugoslavia, fost ultimul atașat al României monarhice în Anglia. El știa de la Ionescu că eu trebuie să plec în turneul de vară în țările de pe continent, în țările apusene. Cu caracter de mare confidență, el mi-a comunicat că englezii i-au promis că-i vor pune la dispoziție un vas de război, tip ca distrugătoarele românești pe care el însă trebuie să-l doteze cu un echipaj complet românesc. Acest distrugător, va face parte din viitoarea flotă a armatei Atlanticului și până la declanșarea războiului, acest distrugător va avea o misiune specială. Deoarece în ultimul timp corespondenții și informatorii lui Carol arată că emisiunile de radio din Apus sunt din ce în ce mai bruiate și nu se aud aprope deloc, s-a luat hotărârea de către englezi ca să se instaleze un puternic post de emisiune pe acest distrugător, care să retransmită emisiunile BBC-ului, schimbându-și locul mereu, adică staționând când în apele turcești în marea Neagră, când în marea Adriatică, pentru a deruta pe comuniștii care bruiază emisiunile BBC-ului. Amiralul Dumitrescu mi-a arătat că el a intrat deja în legături de corespondență cu majoritatea ofițerilor de marină români fugari și că, în principiu, toți acești ofițeri au acceptat să se îmbarce pe acest distrugător cu gradul și poziția lor respectivă.

Deasemeni el a reușit să recruteze și câțiva simpli marinari, tot dintre fugarii români, însă nu sunt suficienți. Pentru aceste considerente, el m-a rugat ca în drumurile mele ce urmează să le fac în vara aceasta, (1950) să mă interesez pe unde se află marinari refugiați și să stau de vorbă cu ei, și să-i conving ca să se îmbarce pe acest distrugător. Distrugătorul și postul de emisiune urma să intre în funcțiune în cursul lunii octombrie 1950. Amiralul Dumitrescu mi-a atras atenția, însă, că sub nici un motiv să nu vorbesc cu acești marinari indiferent dacă sunt ofițeri sau soldați simpli, nimic despre instalarea postului de emisiune și despre misiunea acestui distrugător, până la declanșarea războiului. Până la îmbarcare toată lumea trebuia să știe că ei se îmbarcă pe un vapor ce face parte din armata Atlanticului, distrugător care urmează să facă o serie de manevre în mările apropiate de RPR în vederea luptelor viitoare.

Eu i-am arătat lui Dumitrescu ce am pățit cu ceilalți ofițeri români, fugari, pe care i-am adus la Paris pe baza spuselor generalului Rădescu și a generalului Puiu Petrescu, ca apoi să fiu obligat să întrețin eu personal din banii Consiliului Ecumenic și cu pachetele KER de la Crucea Roșie, pe acești ofițeri, deoarece căminul proiectat nu a luat ființă, fondurile promise pentru realizarea lor nu au mai fost trimise din America din cauza certei dintre Rădescu și Vișoianu. Pentru aceste considerente i-am spus că eu nu pot să-mi mai iau angajamentul cum mi l-am luat rândul trecut față de ceilalați ofițeri, în schimb, însă mă voi interesa în toate părțile pe unde voi trece de marinarii care se află acolo, voi vorbi cu dânșii principial, explicându-le proiectul acestui distrugător și îi voi sfătui să se adreseze în scris amiralului Dumitrescu, cerând înrolarea lor și totodată îi voi trimite și amiralului Dumitrescu toate adresele marinarilor aflați de mine. Acest angajament mi l-am îndeplinit cu ocazia călătoriilor mele misionare în țările europene și Orientul Apropiat.

Întrebare: În ce scop ai fost chemat de Mihai așa cum ai arătat d-ta cu privire la atacurile legionarilor împotriva lui ?

Răspuns: Ex regele Mihai mi-a cerut mie ca să stau de vorbă cu forul legionar papanacist compus din „cavalerii bunei vestiri“, pentru a face aceștia propagandă pentru el, în care scop să arate că nu toți legionarii sunt împotriva lui de a fi rege și numai fracțiunea lui Horia Sima, care sunt niște mercenari și sunt împotriva lui. Deasemeni mi-a cerut ca și eu în discursurile mele să arăt acest lucru și cu toate ocaziile pentru a ține mereu trează ideea monarhică pentru regele Mihai.

Întrebare: În fracțiunea papanacistă cine era în forul legionar ? Numiți „cavalerii bunei vestiri“.

Răspuns: „Cavalerii bunei vestiri“ este forul suprem legionar, numit de Codreanu, iar după moartea lui Codreanu a rămas ca întreaga conducere să nu mai fie dată unei singure persoane ci unui colectiv numit „Cavalerii bunei vestiri“.

După fuga legionarilor în străinătate și după cearta dintre Horia Sima și Papanace, Gârneață Ilie și Lefter Emil, aceștia trei au făcut o fracțiune aparte legionară, care se numește fracțiunea foristă, deorece este condusă de un for și anume: Papanace care este la Roma, Ilie Gârneață care este în Argentina, Emil Lefter deasemeni este în Argentina și Radu Mironovici, care este în RPR. Ei susțineau că Mironovici este în țară și cu acesta au legături, deoarece este șeful unei bande din munți și conduce pe legionarii care mai sunt în țară.

Întrebare: Arată tot ce cunoști d-ta despre Radu Mironovici ?

Răspuns: Radu Mironovici a făcut facultate de drept la Iași odată cu Codreanu, originar din Moldova, a fost unul din apropiații Căpitanului și făcut cavaler al bunei vestiri, fost prefect de poliție în timpul legionarilor, nu a participat la rebeliune, pentru care motiv Antonescu nu l-a arestat și nu a plecat din țară, rămânând tot timpul ca drept conducător al legionarilor din RPR.

În străinătate se spunea printre legionari, mie mi-a spus

Papanace, că el este retras în munți, fără a-mi preciza în care munți, însă comandorul Abeles de la Constantinopol mi-a spus că este arestat.

Alte date nu mai cunosc despre Radu Mironovici.

prezentul proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și el corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Anchetator prim (ss) lt. Dumitrășconiu Nicolae (ss) ✞ Leu Vasile

Capitolul VII

PRELUAREA EPARHIEI:
DE LA GIBRALTAR LA MAREA ROȘIE

17 februarie 1954 București. interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 14.

Întrebare: Arată activitatea d-tale după plecarea de la Londra în Germania Occidentală ?

Răspuns: De la Londra, am fost în Germania Occidentală, zona engleză, în orașul....., în jurul căruia se aflau mai multe lagăre de fugari și era așezat în dreptul provinciei belgiene. Aici am avut un preot Emilian Vasilovschi, fost preot în București și stabilit la Berlin; pe timpul regimului hitlerist, era preot în biserica română din Berlin.

Împreună cu acest preot, am vizitata cele două lagăre, unde se aflau români, unde am găsit un lot care urma să plece a doua zi pentru emigrare la Bremen, port german, iar de aci urma să plece în Australia. Lotul era compus din circa 300 de persoane, de toate naționalitățile.

Vizita ne-a fost numai de formă, întrucât toate celelalte erau făcute de preotul Vasilovschi. Aici am participat la o serbare cu caracter anticomunist și unde am ținut și eu o predică, în care am arătat că toți au datoria să lupte pentru eliberarea țării lor, și că între ei nu trebuie să fie divergențe, ci unire în lupta împotriva comunismului.

În acest orășel am stat 3-4 zile, după care am plecat la Frankfurt pe Mein (în zona americană), unde am stat circa 10 zile. Aici m-am ocupat de eliberarea certificatelor de creștin practicant, pentru emigrare, unde am fost însoțit de maiorul Rațiu, ardelean de origine.

De la Frankfurt, terminând lucrările, am plecat la Sigmaringen, unde am fost însoțit de Drăghici, am fost primiți de prințul care era un bătrân de 70 de ani, șeful casei de Hohenzolern. Acestuia i-am motivat vizita mea, pretextând că în această regiune am avut câțiva refugiați români, cărora le-am făcut niște servicii religioase.

Eu fiind un devotat monarhist - i-am spus prințului - și slujitor al case regale române, casă regală care își are obârșia la Sigmaringen, de unde a venit întemeietorul statului român, marele rege Carol I, am găsit că este de datoria mea să viu să salut pe șeful casei de Hohenzolern și să-l asigur că biserica română din exil, va rămâne totdeauna devotată și apărătoare a monarhiei românești, recte a regelui Mihai I. I-am vorbit apoi prințului că în emigrația românească, ca și în toate celelalte emigrații, sunt turburări vremelnice, provocate de mici grupuri de elemente anarhice, care însă niciodată nu vor putea reprezenta și vorbi în numele maselor de emigranți, sau în numele țărilor respective. Fracțiunea legionară simistă, care nu reprezintă nici măcar majoritatea masei legionare, majoritate care a rămas sub ordinele forului, alături și devotați regelui Mihai, această fracțiune simistă nu poate vorbi în numele mișcării legionare și cu atât mai mult nu poate vorbi în numele poporului român.

Persoana prințului Nicolae, pe care fracțiunea simistă încearcă s-o lanseze drept viitor rege al României, este absolut imposibilă, atât în țară cât și în străinătate, în rândurile românești, fapt care se datorește, prin comportarea lui Nicolae, atât în țară prin certurile avute cu diferiți români, ci și prin părăsirea țării românești de către prințul Nicolae, încă de acum 20 de ani. În numele bisericii românești din exil, eu l-am rugat pe prinț, șef al Casei de Hohenzolern, să nu se lase influențat de o minoritate mercenar legionară, care nu poate avea nici un fel de mandat de a vorbi în numele intereselor românești.

Prințul la toate acestea mi-a răspuns că într-adevăr el este surprins la tot cele ce aude, că nu a cunoscut până acum adevărata

situație politică dintre fugarii români, că își dă seama că a fost indus în eroare, și că, conform principiilor Casei de Hohenzolern, el nu se poate amesteca în viața politică a unui stat străin, chiar dacă pe tărâmul acestui stat se află un membru al Casei de Hohenzolern, dar dacă acesta este adevărul, în calitatea lui și în limitele prerogativelor lui, el va susține pe regele dorit de poporul român, pe regele Mihai I.

Terminându-se misiunea la Sigmaringen, am plecat la München, iar Drăghici a plecat înapoi. La München am fost împreună cu Galin, care fusese împreună cu mine la Sigmaringen. În München am luat imediat legătura cu Deyken, consultându-l și pe el, cerându-i părerea în legătură cu ultimile acțiuni ale misiunii Vaticanului la München, pentru atragera românilor ortodocși la catolicism.

Deyken mi-a adus la cunoștință că misiunea Vaticanului folosește în ultimul timp pe un asistent român, al cărui nume îmi scapă, originar din Ardeal, căsătorit cu o nemțoaică bogată din München, care deține postul de asistent universitar la Politehnica din München. El frecventează lagărele unde sunt români, le facilitează tot felul de intervenții la autoritățile germane, împarte daruri trimise de Vatican pentru refugiați și duce o propagandă activă de trecere a ortodocșilor la catolicism. Pe doi studenți, originari din Bucovina, al căror nume îmi scapă, care aveau toate formalitățile făcute de emigrare în Anglia, acest asistent, i-a determinat să refuze de a mai pleca în Anglia, le-a obținut înscrierea la anii lor respectivi în Politehnica din München, băgându-i în căminul studenților germani și trecându-i de la ortodoxism la catolicism.

Preotul Bârlea cu fondurile Vaticanului și cu concursul bisericii catolice locale germane a reușit să tipărească în limba română, în condiții tehnice foarte bune, prima carte de slujbe bisericești semicatolice, semiortodoxe. Această carte a provocat multe dezorientări chiar preoților ortodocși români. Ea a fost tipărită în 10.000 de exemplare și răspândită gratuit în toate

colțurile lumii pe unde se aflau emigranți români. Deyken mi-a comunicat că a cerut lui Oadams să-i trimită urgent câteva sute de biblii românești, care să fie răspândite și să poată înlocui, într-o măsură oarecare cartea tipărită de Bârlea. El mi-a spus că a primit deja răspuns de la Oadams și că zilele acestea (începutul lunii iunie 1950), urmează să le primească și mi le va pune mie la dispoziție să le împart.

La München am stat circa două săptămâni, în care timp am pregătit anumite lucrări de ordin bisericesc.

Deasemeni Deyken mi-a spus să vorbesc cu generalul Ioan Gheorghe, pentru ca prin ziarul lui „Patria“ să începem o propagandă împotriva catolicismului. Eu am vorbit cu Ioan Gheorghe, care însă nu a acceptat, spunând că el este un simplu montator (?) și că are ordin și directive de la americani să nu se amestece în luptele religioase, ori între fracțiunile românilor fugari, ci să ducă numai o propagandă anticoministă.

De la München am plecat la Baden-Baden. Aici am stat numai două zile, la preotul de acolo Stefart, originar din Basarabia. Am vizitat pe românii care erau în lagăr, după care am plecat. Menționez că în acest lagăr erau români veniți de mult.

De la Baden-Baden am plecat la Salzburg. Aici m-am ocupat de eliberarea de certificate pentru noii fugari veniți din țară. Cu aceștia căutam prin discuții a afla informații importante din țară pentru a-mi împrospăta cu nou material discursurile mele la radio și articolele din ziare, pe care le făceam împotriva regimului din RPR.

Astfel aici am vorbit de câteva ori la radio Salzburg discursuri cu caracter anticomunist. Deasemeni, întrucât misiunea Vaticanului căuta să atragă românii de la ortodoxie la catolicism, am dus propagandă printre români pentru a nu trece la catolicism și, întrucât se făceau slujbe religioase în biserica română din Salzburg laolaltă, adică odată catolice, odată ortodoxe, am căutat să iau biserica din mâna catolicilor numai pentru ortodoxie. Tot la Salzburg m-am ocupat de

organizarea căminului Caroman-ului, care să fie folosit numai de ortodocși.

Între timp, într-o zi am fost la Lintz, tot pentru eliberarea de certificate fugarilor români și am scris un articol în ziarul „Vestitorul", articol ce avea scop de propagare a ideii anticomuniste printre refugiați, îndreptat împotriva regimului din RPR.

Deasemeni am fost pentru două zile la Insbruck, unde am făcut același lucru, adică eliberarea certificatelor de buni creștini pentru fugarii români care voiau să emigreze.

La Salzburg, am luat legătura tot cu vechile persoane, adică Atkinson, Neagoie etc. La începutul lunii august 1950 am plecat la Gratz.

Întrebare: Arată la Gratz ce ai făcut, cu cine ai luat legătura și întreaga d-tale activitate ?

Răspuns: Cu Montgomery am discutat mai multe probleme privind fugari români nou veniți, emigrarea lor, îmbrăcăminte etc. Deasemeni am discutat în legătură cu preotul Dărvărescu care era închis în Jugoslavia și pentru care intervenisem să fie adus pentru a fi pus preot la Paris. Atkinson mi-a promis că va face acest lucru și pentru că problema se tot amâna, am cerut și lui Mongomery, care a spus că va face el, întrucât are și el un aviator Popescu Botoșani pe care voia să-l scoată pentru a-l folosi la ei ca inginer și odată cu aceasta, va scoate și pe preotul Darvarescu, originar din Rm Vâlcea. Preotul a fost scos mai târziu tot de Atkinson prin amiralitatea engleză, atunci când niște vase engleze au făcut o vizită în Jugoslavia, iar un amiral a luat aprobarea de la Tito.

În ce privește pe Văcărescu, încă dinainte, când eram la Salzburg, acesta m-a anunțat că unul Nöghi, care spune că este consul al legației RPR la Viena, vine la Gratz și duce activitate propagandistică pentru ca românii să se reântoarcă în țară. Eu când am venit la Gratz, am dus o contrapropagandă printre români ca să nu se întoarcă în țară, că nu este bine. Gratz-ul fiind un centru universitar mare și unde erau mulți studenți români, încă mai demult, m-am gândit pentru înființarea unei organizații

studențești „România Mare", care să aibă un caracter anticomunist. Necesitatea acestei organizații era acută, întrucât sârbii și bulgarii aveau organizația lor, care însă erau semicomuniste. Pentru aceasta, împreună cu Văcărescu, am organizat o excursie (pelerinaj) la o cruce pe un munte între Gratz și Salzburg cu studenții români și o mică parte din studenții unguri, bulgari și jugoslavi, care erau mai apropiați de studenții români, toți fugiți din țară.

Cu aceștia am format sâmburele organizației române pe care am înființat-o în 1951.

18 februarie 1954, București. Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 17^{30}.

Întrebare: Urmare a procesului verbal de interogatoriu din 17.02.1954 arată în continuare activitatea d-tale după ce ai plecat din Gratz la Triest ?

Răspuns: Din Gratz am plecat la Triest în prima jumătate a lunii august 1950. În Triest am stat o zi și jumătate în care timp am vizitat lagărul cu fugari români unde am găsit pe inginerul Chirilă, care fusese cu mine în Jugoslavia. Acesta este originar din Basarabia, a fost în Ministerul Industriei la București, soția lui l-a părăsit pe el și cei doi copii, fugind cu un legionar în Germania Occidentală. În toamna anului 1948 a fugit și el în Jugoslavia, unde a stat puțin timp în lagăr, după care a fost utilizat la unele din fabricile jugoslave, la frontiera italiană, de unde a fugit.

Am stat de vorbă cu el interesându-mă despre preotul Darvarescu și ceilalți fugari care mai sunt în Jugoslavia și apoi inginerului Chirilă și la trei-patru fugari le-am eliberat certificate de buni creștini, pentru emigrare fără a le mai face anchetă.

După aceea aflând de la Chirilă că în port se află un vapor american al cărui căpitan este român, originar din Tulcea, azi ofițer american numit Vasca, am fost împreună cu Chirilă și am vizitat acest vapor și pe căpitanul Vasca. Deoarece a doua zi vaporul pleca drept spre New York am profitat de ocazie și am trimis o

scrisoare generalului Rădescu, în care îi comunicam activitatea mea din ultimele luni și îl rugam să-l determine pe arhimandritul Teofil Ionescu, ce se afla în New York, să vină la Paris ca preot la biserica română, deoarece scoaterea preotului Darvarescu din Jugoslavia se prelungea la infinit. Vasca și-a luat angajamentul că va lua această scrisoare, însă Teofil Ionescu nu a vrut să vină la Paris.(ulterior, conform Mitropolitului Nestor, îl aflăm pe Teofil Ionescu episcop la Paris; deci inițiativa de atunci a avut rezultat n.a.) Deasemeni am discutat chestiuni la ordinea zilei privind RPR. , întrebându-ne unul pe altul ce mai știm din țară. A doua zi dimineață am plecat spre Roma. Aici am luat legătura cu delegatul Consiliului Ecumenic din Italia care m-a informat despre lagărele unde sunt români, că le trebuiesc eliberate certificate de creștini practicanți pentru emigrare. Astfel am fost în lagărul de lângă Roma, unde se afla și preotul Surtucanu, care făcuse deja pentru acest lagăr certificatele pentru emigrare.

Am luat parte la slujba religioasă de la biserica din Roma cu ocazia zilei de 15 august (Sf. Marie Mare), după care am plecat împreună cu preotul Surtucanu la lagărul de lângă Neapole. Aici am găsit patru ofițeri aviatori, foști cu mine în lagărul din Covacița, dintre care reținnumele cpt. Sălăjan și încă câțiva refugiați români, veniți tot din Jugoslavia. Le-am făcut certificatele necesare, am stat de vorbă cu ei asupra locului de emigrare, unde voiau să plece și i-am convins să renunțe la emigrarea în Australia, ci să plece în Argentina, unde condițiunile de viață sunt mai bune. Deși intenționam să rămân mai mult timp la Neapole pentru a vizita Vezuviu și împrejurimile, am primit o telegarmă de la preotul greco-catolic Tocan care îmi aranjase o întrevedere cu Montini - secretarul de stat al Vaticanului, anunțându-mă că întrevederea s-a fixat pentru a doua zi la ora 17. Am plecat de la Neapole venind la Roma, unde a doua zi într-o vilă din apropierea Romei, unde era reședința de vară a cardinalului Montini, a avut loc

întrevederea arătată mai sus. Cardinalul Montini este un fel de prim ministru al guvernului Papal și unul din favoriții Papei, de origină italiană, foarte bine pregătit și este considerat ca un prieten și protector al românilor catolici.

Obiectivul întrevederii noastre a fost cazul misiunilor Vaticanului din Germania Occidentală și Austria, misiuni care prin activitatea lor au provocat mari turburări românilor fugari și comentarii internaționale nefavorabile, atât bisericii catolice cât și bisericii ortodoxe.

Eu am rugat și am arătat că în momentul de față, când lumea este împărțită în două tabere (apus și răsărit), este o crimă morală de a provoca și a alimenta continuu discuții și certuri în lagărul creștinilor din Apus. Am rugat să se revizuiască instrucțiunile date acestor misiuni. Cardinalul Montini, deși catolic, a recunoscut și a fost de acord. Epuizând obiectivul principal, Montini m-a întrebat ce cred eu și cum privesc problema viitoare, a unirii tuturor bisericilor într-o singură turmă cu un singur păstor. La acesată întrebare eu i-am răspuns: „mai mult ca oricând acestă problemă se pune astăzi și nu într-un viitor prea îndepărtat, deorece salvarea omenirii din ghiarele comunismului nu se va putea face decât numai printr-o unire frățească și loială a tuturor forțelor spirituale creștine și contra forțelor materialiste păgâne“.

Montini m-a provocat întrebându-mă care este dovada și aportul bisericii creștine ortodoxe române la acest mare act. Deoarece din ultimile comportări săvârșite de episcopii români ortodocși față de episcopii greco-catolici și catolici, față de preoții catolici și de toți credincioșii catolici, nu se întrezărește nici cea mai mică preocupare sau măcar o dorință de apropiere etc.

La cele spuse de Montini eu i-am răspuns că acestea nu sunt acțiuni ale bisericii, ci ale unor personalități interesate și i-am arătat că biserica în frunte cu mine, ia atitudine publică împotriva comunismului și intervenția mea în legătură cu certurile dintre ortodocși și catolici este tocmai pentru a stăvili aceste discuții între creștini și a-i urni împotriva comunismului. Montini a ținut

să-mi spună că biserica catolică și îndeosebi Sf. Părinte Papa, încă de acum 30 de ani când a văzut încolțind sămânța otrăvii comuniste în Rusia a început să ia măsuri și să pregătească recreștinarea Rusiei și umplerea golurilor spirituale în toate colțurile lumii, pe unde focul distrugător pustiește pământul.

Astfel la Roma, Sf. Părinte încă de atunci a înființat o academie teologică greco-catolică în limba rusă, care a scos între timp sute de preoți și călugări ce formează armata albă a Papei și care stau gata după Sf. război viitor să înceapă opera lor misionară. Papa și-a luat angajamentul față de guvernul SUA, Franța, Anglia, Spania, America Latină că până la declanșarea războiului pe toate căile de propagandă să țină trează lupta anticomunistă, sprijinind și alimentând prin toți preoții catolici aflați prin toate colțurile pământului. Papa a declarat că adevăratul război sfânt este războiul viitor care va distruge comunismul. După acest război, armata lui albă va realiza recreștinarea lumii și unirea tuturor bisericilor. După discuție ne-am despărțit în bune raporturi.

Întrebare: Arată în continuare activitatea d-tale după discuțiile avute cu Montini ?

Răspuns: După discuțiile cu Montini, am făcut o vizită la Florența ex reginei Elena și lui Mihai, pe care l-am informat asupra tuturor celor ce am făcut în ultimul timp și îndeosebi asupra celor discutate cu Montini. De la Florența am plecat la Milano unde era un lagăr în care erau doi foști cismari din Giurgiu, care fuseseră respinși la emigrare. Am stat cu ei de vorbă și după ce am văzut că nu sunt comuniști, cu ajutorul lui Englesis - un consul englez la Milano - am obținut viza pentru Australia. Pe când eu mă aflam la Englesis, am primit un telefon de la Roma, de la delegatul Consiliului Ecumenic, în care mă anunța că a primit două telegrame de la Londra pentru mine, una de la preotul Gâldău și una de la maiorul Iliescu care îmi cere ca, cu primul tren să plec la Londra. Am plecat cu trenul spre Londra, oprindu-mă o zi la Paris pentru probleme bisericești. Când am ajuns la Londra, Gâldău mi-a spus că va trebui să fac o declarație publică, întrucât Oadams și

superiorii lui sunt foarte intrigați de acțiunea mea în legătură cu tratativele duse cu Montini în numele bisericii ortodoxe române. Eu am explicat tuturor ce anume am discutat. Dar, întrucât acolo era o ceartă mare între biserica catolică și cea anglicană - care are mai mare influență - se ducea acțiunea de unificare a bisericii anglicane cu biserica ortodoxă, pentru care fapt Gâldău mi-a făcut propunerea acestei unificări, propunere pe care eu am refuzat-o.

În urma refuzului meu, s-a făcut un consiliu parohial în Londra, iar Gâldău cu o parte din fugarii români a declarat că iese de sub parohia mea și trece la episcopul Trifa din SUA. Peste câteva zile am fost vizitat de Devis, care era secretarul meu dat de Oadams, care mi-a comunicat că Oadams ar vrea să stea de vorbă cu mine. M-am dus la Oadams la întrevedere, a spus că-i pare rău de ce s-a întâmplat între mine și Gâldău și pentru a se drege acest lucru este bine să mă mai gândesc ce voi face, adică dacă trec și eu cu ceilalți preoți români la biserica anglicano-română. De asemeni m-a întrebat în legătură cu întrevederea cu Montini despre care i-am relatat așa cum s-au petrecut lucrurile. Eu i-am spus că prin ianuarie 1951, după ce voi sta de vorbă cu preoții de pe continent îi voi da răspunsul, la care el a fost de acord. Scopul meu era ca până atunci să vorbesc cu Carol pentru a-mi da el fondurile pentru întreținerea bisericii ca să rămână autonomă.

Întrucât preotul Darvarescu sosise din Jugoslavia am plecat la Paris pentru deschiderea bisericii și instalarea lui acolo ca preot.

Întrebare: Cum se explică faptul că în această perioadă nu ai întreprins nici o acțiune anticomunistă ?

Răspuns: Acum în majoritatea timpului eram preocupat de problema mea și a preoților pe care îi aveam în subordine, ce vom face. Însă mi-am amintit că la Paris, cu ocazia deschiderii bisericii, am vorbit la radio și am făcut un articol la „Nation Roumaine“. Acestea au fost îndreptate împotriva regimului din țară, pentru a influența pe fugarii români în lupta anticomunistă. De asemeni,

în discuțiile neorganizate și personale, eu îmi manifestam atitudinea mea dușmănoasă regimului din RPR.

Întrebare: Continuă și arată ce ai făcut la Londra ?

Răspuns: De la Londra am plecat în Germania Occidentală. Austria, Italia și Turcia pentru a sta de vorbă cu preoții fugari români care vor rămâne cu mine sau vor trece de partea lui Gâldău. Deasemeni am făcut slujbe bisericești în diferite centre unde erau români. Astfel, prima dată m-am dus la preotul Vasilovschi, într-un orășel din Germania Occidentală zona engleză, apoi la Baden-Baden la preotul Stefart, la München unde am făcut o slujbă religioasă, de unde am plecat în Austria la Salzburg. Aici am făcut iarăși o slujbă și am luat declarația preotului Corobeanu, care deservea ca preot al bisericii române.

Din Salzburg am plecat la Gratz unde am rămas 2-3 zile, în care timp am făcut un serviciu religios de Anul Nou 1951 și apoi am plecat la Roma.

La Roma am vorbit cu preotul Surtucan și am făcut un serviciu religios într-un lagăr de lângă Roma. De la Roma am plecat cu avionul la Isatmbul. La Istambul m-am prezentat patriarhului ecumenic al Istambulului Atenagora, căruia i-am arătat situația critică materială în care se află biserica ortodoxă română din exil și totodată i-am arătat că în urma acțiunii preotului Gâldău - pe care el o cunoștea de la mine dintr-o scrisoare - atât eu cât și preoții din eparhia mea suntem amenințați să ne pierdem autonomia pentru îndeplinirea asistenței religioase ortodoxe. În consecință i-am cerut să-mi dea un act oficial din partea patriarhiei, în care să mă recunoască pe mine ca pe arhiepiscop șef al bisericii ortodoxe române din exil cu dreptul de a reprezenta întreaga biserică ortodoxă română din țară, pe tot timpul cât țara va fi sub regimul comunist. Cu acest act, urma ca eu să mă prezint autorităților respective turcești sau Transiordaniene și să încasez toate veniturile proprietăților bisericii românești atât din Turcia cât și din Transiordania (Ierusalim). Patriarhul Atenagora mi-a cerut să mut reședința episcopiei din Londra într-un centru realmente

ortodox. Eu am spus că momentan nu pot să dau nici un răspuns, ci după ce mă voi consulta cu consilierii mei, cu ex regele Carol. Însoțit de preotul ortodox român Teofil Luca - plecat din țară de 30-40 de ani - am plecat la Smirna unde se afla un grup de fugari macedoneni români (aromâni) fugiți din Grecia, care mi-au cerut să mă duc să le oficiez câteva slujbe religioase…

Am revenit la Istambul unde am mai rămas circa o săptămână, timp în care am vizitat pe toți românii și am luat contact cu autoritățile turcești, cât și fruntașii fugarilor bulgari, unguri, etc, pentru a mă informa de felul lor de viață și eventuala mea stabilire în Turcia. Președintele asociației turcilor născuți în România, Homdi mi-a adus ziariști turci la hotel unde le-am dat un interviu asupra situației economice, politice, militare, sociale și culturale din țară, despre motivele care m-au determinat să fug din țară și despre organizațiile anticomuniste compuse din fugarii români din străinătate. Deasemeni am făcut un apel către poporul turc ca să sprijine pe fugarii români și să lupte pentru „eliberarea" Țării Românești, așa cum au luptat în Coreia.

Cu acestea am terminat activitatea mea la Istambul și am plecat iarăși în Italia.

Întrebare: Arată în continuare activitatea d-tale în Italia și mai departe ?

Răspuns: De la Istambul am venit cu avionul până la Roma de unde am luat trenul spre Franța la Monte Carlo, unde am stat două-trei zile la Mihai Răutu, căruia i-am spus chestiunea cu Gâldău și că am fost pe continent și toți preoții au rămas de partea mea. Menționez că Răutu era membru în consiliul parohial. Aici am vorbit la radio, dându-mi cuvântul Răutu. Discursul a avut același caracter împotriva regimului din RPR. De la Monte Carlo am plecat spre Spania la Barcelona unde am rămas o zi vizitând câteva familii de români stabiliți de multă vreme acolo. De la Barcelona am plecat la Madrid unde am rămas circa o săptămână. În acest timp am fost primit în audiență de către Franco, fiind dus

de ministrul Dumitrescu, care este singurul din foștii miniștri monarhiști care și-a păstrat toate prerogativele diplomatice, deoarece Franco îi subvenționează întreaga relație așa cum a fost ea în timpul monarhiei, îi recunoaște actele și pașapoartele ce le eliberează.

Acesta a organizat ora de radio de la Madrid, care este cel mai feroce în propaganda lui anticomunistă, iar el este un mare anticomunist. La Franco a fost mai mult o vizită protocolară cu prilejul căreia eu i-am mulțumit pentru sprijinul ce-l acordă fugarilor români, asigurându-l că toți cei care au mâncat o pâine spaniolă nu vor uita acest lucru. Aici, la Madrid, se află fostul director al ziarului „Universul“ Stelian Popescu; fostul director al ziarului „Curentul“ Pamfil Șeicaru; fostul consilier al Curții de Apel București Crivăț, prințul Sturdza cu soția lui, care a fost cu mine în închisoarea din Jugoslavia, generalul Chirnoagă, prințul Nicolae și toți fruntașii legionari simiști (Horia Sima, Iașinschi, Boroborra, Sturza, fostul ministru de externe). Eu am vizitat pe mai mulți cu care am avut un schimb de cuvinte fără importanță. Am fost la fica lui Franco, care este căsătorită cu șeful protocolului de la președinție, pe care o cunoscusem în casa avocatului Răutu la Paris; aici am participat la o masă, unde erau invitați majoritatea diplomaților ai țărilor apusene din Madrid. Fiind rugat de gazdă, am făcut un expozeu general asupra României privind situația din toate punctele de vedere astăzi, am arătat motivele fugii mele din țară, apoi perioada din Jugoslavia precum și lupta anticomunistă pe care o desfășuram eu în prezent în rândurile emigranților români. Cu acest prilej, ultimul ministru al Spaniei din București, a cărui fică este căsătorită cu un inginer român în Madrid, a ținut un discurs anticomunist în care arată diferite date privind situația economică din țară, din care rezultă că este foarte bine informat.

După aceia am fost la Stelian Petrescu - președintele societății Hispano-Române, care era și consilierul și referentul juridic al episcopiei mele. Cu acesta am discutat problemele religioase respective și mi-a spus că a doua zi are audiență la Franco, căruia

vrea să-i ceară permisiunea ca în cadrul societății să oficiez eu la mormântul eroului necunoscut spaniol un parastas ortodox pentru Moța și Marin, care au murit pentru și pe pământul spaniol.

Franco menționând că face o primă excepție, a aprobat ca să se facă acest parastas ortodox la care au participat toți românii și reprezentanții autorităților spaniole, în afară de legionarii simiști.

Am fost în Portugalia, la Lisabona, prin 1950 sau 1951, pentru a face o slujbă a înmormântării lui Pangal, care murise și fusese îngropat fără preot, întrucât preoții catolici nu acceptaseră să participe la această înmormântare.

În Portugalia am rămas cam o săptămână, fiind găzduit la fostul rege Carol II.

Pe Carol îl interesa soarta fiului său și soarta arhimandritului Martinian Ivanovici, care celebrase la Paris căsătoria lui Carol cu Elena Lupescu și avusese din această cauză neplăceri cu legionarii, neplăceri care au dus la caterisirea lui de către mitropolitul Visarion Puiu, omul legionarilor.

Carol locuiește la Lisabona, la Estoryl, într-un palat foarte frumos care este proprietatea lui.

La Estoryl este o mică colonie regească compusă din regi care-și așteaptă tronurile. Dintre toate palatele acestor foști regi, palatul lui Carol este cel mai frumos.

Cât am stat la Carol acesta a dat o recepție în palatul său, la care au participat toți foștii regi stabiliți la Estoryl și mai mulți diplomați invitați de Carol.

Carol voia prin această recepție să arate invitaților că șeful Bisericii române, adică eu, am venit a discuta cu șeful Casei Domnitoare române, adică cu fostul rege Carol, probleme românești. Acesta a fost un aspect al recepției. Al doilea aspect: Carol urmărea ca eu să arăt lui Mihai prestigiul de care se bucură Carol al II-lea.

Carol are o foarte bună situație materială pe care și-a făcut-o în special în timpul războiului. El este bun prieten cu

președintele Portugaliei și cu ambasadorul american la Lisabona.

La recepția pe care a dat-o, Carol arăta foarte bine, era bine dispus și era îmbrăcat în uniforma de general de gardă al fostei armate române.

19 februarie 1954, București. Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 14.

Întrebare: În procesul verbal de interogatoriu din 18 februarie 1954 ai arătat că ai plecat în Portugalia. Continuă și arată activitatea d-tale mai departe ?

Răspuns: De la Madrid am plecat cu trenul la Lisabona; aici am fost așteptat de ministrul Casei Regale a lui Carol, Urdăreanu care m-a luat cu mașina până la Estoryl, la reședința ex regelui Carol II. La Estoryl am fost găzduit timp de o săptămână la ex regele Carol. A doua zi împreună cu Carol, Urdăreanu, generalul Ulea, profesorul Busuioceanu, consulul Dumitrescu și cu încă câțiva români fugari, al căror nume nu-l reținam fost la Lisabona în cimitirul central și am oficiat înmormântarea fostului ministru Pangal. Cu acest prilej s-a hotărât ca toți românii să se întrunească a treia zi la Carol, unde am făcut o liturghie. Revenind la Estoryl, am început discuțiile cu Carol asupra următoarelor subiecte:

Întâi i-am făcut un expozeu general asupra activității mele de la plecarea lui din Londra. I-am relatat pe larg întrevederea avută cu prințul - șeful Casei de Hohenzolern - comunicându-i hotărârea acestuia ca pe viitor să-l abandoneze pe Nicolae și-l va susține pe regele Mihai. I-am arătat apoi că, ceea ce prevenisem: ruptura cu consiliul anglican,s-a produs; și că în general de la 1 februarie 1951 atât eu cât și preoții mei am rămas fără salarii și fără fonduri de asistență religioasă.

I-am arătat că pe lângă motivele locale care mă detremină să mut reședința episcopiei de la Londra la Paris, patriarhul Atenagora de la Istambul mi-a condiționat recunoașterea mea ca episcop șef al bisericii ortodoxe române din exil și până la „eliberarea“ țării, ca reprezentant legal al întregii biserici ortodoxe române,

numai dacă mut reședința episcopiei din Londra. Carol mi-a cerut să fac un expozeu detaliat asupra stadiului popularității regelui Mihai, comentariile românilor fugari ce se fac pe seama comitetului național român rupt în două: Rădescu și Vișoianu și ce cred eu despre zisa vinovăție a generalului Lazăr, care era acuzat că este omul guvernului Groza.

Mi-a cerut să-i comunic cele discutate cu ceilalți preoți și consilieri care nu se duc la anglicani.

La cele relatate de mine, el mi-a cerut să-i fac cât stau la el un proiect de buget, pentru tote cheltuielile episcopiei mele ca să potă da dispoziție lui Urdăreanu, să poată trimite bani preoților.

Asupra mutării episcopiei din Londra, el a spus că este de acord să mut reședința deocamdată la Paris, cu caracter provizoriu deoarece el crede că este bine ca reședința permanentă a episcopiei să fie pe lângă una dintre cele două patriarhii ortodoxe Istambul sau Ierusalim.

Totodată Carol mi-a precizat ca pe viitor toți preoții români, care vor primi salariu din bugetul lui, să le cer să-mi facă lunar un raport detaliat de activitate strict religioasă și de activitate a lor anticomunistă, dând toate informațiile pe care ei eventual le vor culege de la noii români fugiți din țară. Mi-a mai precizat iarăși, că el cere ca la toate slujbele bisericești oficiale, la toate serbările românilor fugari, tedeumurile rugăciunile care se fac la diferite aniversări ca 10 mai, 24 ianuarie, etc. preoții să pomenească întâi numele lui, cu calitatea sa de șef al Casei Regale române și apoi numele cu titlu de rege legal al României Mihai I și regina Ana, fără a mai pomeni pe regina mamă Elena și Nicolae.

Mi-a spus iarăși că îl trimite pe generalul Ulea la Paris să rezolve situația ofițerilor români fugari, prin fixarea soldelor ce urmează să le primească în mod regulat de la misiunea militară americană, până la înființarea armatei Atlanticului.

În discuțiile avute cu Carol, acesta a ținut să-mi recomande în deosebi să mă apropii cât mai mult de regina Ana și s-o țin în curent cu toate problemele fugarilor români cât și din țară.

Întrebare: Arată ce ai răspuns d-ta la cele crezute de Carol cu privire la ex regele Mihai, generalul Lazăr și cearta dintre Rădescu și Viișoianu ?

Răspuns: Eu am arătat lui Carol că Mihai se bucură de mare polpularitate în rândurile fugarilor români și propaganda simistă nu a avut nici un efect.

Asupra generalului Lazăr i-am comunicat tot ceea ce aflasem și eu de la Mihai Răutu.

Se susține că generalul Lazăr a plecat din țară cu învoirea guvernului român, cu pașaport legal RPR, că soția lui și fica primesc în mod regulat pensia în țară, că în 1950 și-a scos sora din țară, că este la Paris și că toate aceste favoruri li s-au făcut numai ca el, prin tot felul de intrigi, prin induceri în eroare și sfaturi greșite să facă pe regele Mihai să-și piardă popularitatea și să facă desordine în rândul fugarilor.

După verificare s-a constatat că nu a fost adevărat și a rămas mai departe aghiotantul lui Mihai. Asupra Comitetului Național Român rupt în două, fracțiunile Rădescu și Vișoianu, majoritatea fruntașilor politici români fugari sunt de partea lui Rădescu și consideră că Mihai a făcut o mare greșeală când a recunoscut ca legală fracțiunea lui Vișoianu. Fracțiunea Rădescu, pentru a-și cosolida situația, cu aprobarea și concursul moral și material al americanilor, a înființat „asociația românilor fugari". Acestă asociație și-a înființat filialele în toate țările unde se aflau de la 12 fugari români în sus, păstrând o permanentă legătură, trimițându-le fonduri și un buletin informativ tipărit la New York și instrucțiuni pentru organizarea manifestărilor și propagandei anticomuniste.

Întrebare: Clarifică acum felul cum s-au îndeplinit cele cerute de Carol cu privire la acele rapoarte pe care trebuiau să le facă preoții ?

Răspuns: Când am trecut prima oară pe la fiecare preot, după ce ei primiseră deja ultimul salariu de la Carol le-am explicat fiecăruia cele cerute de Carol și astfel ei au început să facă, de la acea dată aceste rapoarte.

Întrebare: Ce făcea Carol cu informațiile date de preoți ?

Răspuns: Carol organiza diferite ceaiuri cu diplomații străini și voia să le arate acestora că el este informat și ține legătura cu România.

Întrebare: Cu cine a aranjat Carol ca ofițerii fugari români să primească soldă de la misiunea americană și ce altceva ți-a mai spus el cu privire la acest lucru ?

Răspuns: Carol mi-a povestit că atunci când a fost în America, majoritatea timpului a fost ocupat cu delegații ministerului de război american, pentru predarea armamentului lucrat în fabrica sa și că între timp a fost și pe la departamentul de stat american, unde a arătat situația critică a ofițerilor români de la Paris, care așteaptă de un an de zile înființarea armatei Atlanticului și a cerut ca până la înființarea misiunii militare americane de la Paris, să dea solde acestor ofițeri. El nu mi-a precizat cu cine anume a vorbit. Discutând cu Carol asupra datei începerii războiului, el mi-a spus că din toate informațiile și discuțiile avute cu SUA, el crede că războiul se va declanșa sigur în primăvara anului 1954, deoarece la acea vreme toate comenzile de armament, provizie, etc., sunt îndeplinite.

Întrebare: Ce cunoști d-ta despre fabrica de armament a lui Carol ?

Răspuns: Din spusele lui Carol, cu doi-trei ani înainte de a intra America în cel de-al doilea război mondial el a cumpărat o mică fabrică de armament în apropiere de New York, nu știu locul precis, pe care treptat, treptat a mărit-o, ajungând în ultimul timp să facă din ea una din cele mai mari fabrici de armament din America. El mi-a spus că tot ce a agonisit o viață întreagă la un loc, nu face nici a zecea parte din ceea ce a reușit să câștige cu această fabrică în acele campanii de lucru ale războiului trecut și a războiului ce vine. El a spus că acolo se fac tot felul de arme, fără a-mi specifica ce anume.

Întrebare: Arată alte discuții pe care le-ai avut cu Carol ?

Răspuns: Momentan nu-mi amintesc discuții pe care să le fi

avut cu Carol, în afară de cele arătate, însă, țin să menționez că odată pe lună în palatul lui Carol din Estoryl se organizează un ceai diplomatic. La un astfel de ceai am participat și eu.

Au fost invitați toți miniștrii diplomați din Lisabona. (Nu este nici unul deplasat din lagărul comunist.) Toți atașații militari, autoritățile portugheze, în frunte cu președintele Salazar și toți ex regii stabiliți la Estoryl. (Regele Umberto al Italiei, Otto al Austro-Ungariei, contele de Paris al Franței, Ioan al Bulgariei, unul din fii Kaizerului, Juan Carlos pretendentul la tronul Spaniei, regele Leopold al Belgiei și membrii casei lui Carol. Acest ceai nu a avut un caracter de festivitate ci numai o reuniune prietenească.

Întrebare: Continuă și arată activitatea d-tale mai departe ?

Răspuns: De la Estoryl am plecat cu trenul spre Paris unde am rămas o zi, două, în care timp m-am ocupat de probleme strict bisericești. De la Paris am plecat la Londra unde am avut o consfătuire cu membrii consiliului eparhial cărora le-am făcut cunoscută problema hotărârii luate de a muta sediul episcopiei de la Londra la Paris. Am făcut câte o adresă lui Oadams și Arhiepiscopului Londrei în care le-am mulțumit de ajutorul dat și le-am spus că interesele episcopiei cer să mut reședința la Paris. Astfel am plecat cu tot bagajul și actele episcopiei la Paris, unde le-am dus la avocatul Răutu.

20 februarie 1954, București.

Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 14.

Întrebare: În procesul verbal de interogatoriu din 19.02.1954 ai arătat că ai plecat de la Londra la Paris. Arată activitatea d-tale după ce ai ajuns la Paris, mai departe ?

Răspuns: După ce am ajuns la Paris am dus toate actele episcopiei și bagajul la locuința lui Răutu și timp de o săptămână, am căutat locuință, găsind pe b-dul Michel lângă Sena. O cameră am făcut-o locuința mea, iar într-una am instalat cancelaria episcopiei, punând ca director al cancelariei pe Nicu Baciu, care

avea misiunea de a se ocupa cu rezolvarea corespondenței venită la episcopie și trimeasă, cât și cu centralizarea rapoartelor religioase și informative făcute de preoți pentru ex regele Carol II. Acum intervine o perioadă neclară pentru mine, perioada martie - aprilie.

În prezent memoria nu mă ajută să le clarific cu certitudine. Știu doar că acuma trebuia să trec pe la fiecare preot în parte, pentru a-i pune la curent cu cele discutate cu Carol. Știu că am făcut acest lucru, însă nu pot preciza cât am stat în fiecare loc și ce anume am mai făcut în acest timp.

Îmi amintesc de un singur caz doar, luat aparte, de preotul Vasilovschi care avea fata bolnavă și de care m-am ocupat mai mult, însă nu pot preciza cât anume.

Întrebare: Ce preoți ai anunțat în acest interval de cele discutate cu Carol ?

Răspuns: Ca să fiu corect, eu nu pot preciza ce preoți am anunțat, însă din cele ce mi-a comunicat av. Nicu Baciu, că a primit rapoarte de la toți preoții, rezultă că eu i-am anunțat… Se poate să-i fi anunțat prin corespondență, însă cu Vasilovschi am vorbit sau la Paris sau la el acolo în Germania, zona engleză.

Întrebare: Asupra acestui capitol o să mai revenim.

Din interogatoriile mai vechi: 9 aprilie 1953.

La Istambul am plecat în urma unei consfătuiri cu consiliul parohial al episcopiei, care se compunea din: maior Iliescu, Răutu, Bercu, Bischof, Papanace, Stelian Popescu, Raul Bossy, maior Croitoru, colonel Neferu, inginer Traian Nițescu, avocat Nicolae Baciu, Gogu Constantinescu.

21 februarie 1954, București.

Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 14.

Cu comandorul Vasilescu m-am dus împreună să-l vizitez pe Visarion Puiu, care se afla abandonat de toți fugarii într-un azil de bătrâni catolici de lângă Cannes. L-am găsit bolnav în pat și m-a

rugat să-i dau o mână de ajutor să poată ieși din acel azil să-și îngrijească sănătatea și să trăiască mai omenește, menționând că, catolicii special l-au lăsat în această mizerie, să-l forțeze să treacă la catolicism. El mi-a declarat că deși dorește să rămână în legea lui strămoșească, totuși simte că este la capătul puterilor și nu mai poate duce lupta și responsabili de trecerea lui la catolicism vor fi mai toți românii fugari, care l-au abandonat.

Impresionat de toate acestea, i-am dat un costum de haine de al meu și o sumă de bani, nu-mi amintesc cât, spunându-i să aibă în vedere, că după ce voi rezolva problema proprietăților din Orient, îi voi trimite lunar banii necesari. După aceasta am plecat cu vaporul la Istambul, unde eram întâmpinat de profesorul Decei Aurel de la comitetul român, comandorul Abeles, fostul consul al României monarhice, Malioglu, fostul comisar de siguranță Mircea Vasilache, Iorgulescu, Hamdi Nusuret și alții pe care nu-i reținu.

După ce mi-au făcut o primire festivă, deoarece ei au crezut că mi-am mutat complect sediul la Istambul, am plecat în oraș și am luat o cameră la hotelul central din Istambul.

La acest hotel am rămas o săptămână, timp în care mi-am căutat o locuință, pentru faptul că intenționam să stau mai mult timp. Am găsit un apartament de trei camere, unde m-am mutat luând cu mine și pe tânărul Ion Bodea, venit de curând din țară care îmi venea ca un fel de secretar.

Întrebare: Continuă cu activitatea d-tale ?

Răspuns: Împreună cu Aurel Decei și cu Abeles am fost la patriarhul Atenagora, căruia i-am adus la cunoștință că mi-am mutat reședința din Londra așa cum dorise el. El mi-a spus că dacă vreau și mă simt în stare să preiau asupra mea întreaga răspundere de reprezentant al bisericii ortodoxe române, în această calitate, înainte de a intra în posesia bunurilor românești din Turcia, eu trebuie să rezolv vechea problemă a bunurilor patriarhiei ecumenice, bunuri aflate în România, care până astăzi nu au fost răscumpărate. El mi-a cerut să dau o declarație, în care să menționez calitatea mea recunoscută de patriarhie, aceia de

reprezentant legal al întregii biserici românești, declarație în care eu să arăt că recunosc dreptul de proprietate al patriarhiei ecumenice asupra tuturor pădurilor și moșiilor avute în țară, și ca șef al bisericii românești, voi despăgubi patriarhia ecumenică pentru toate aceste bunuri.

Pus în fața acestei noi probleme ridicate de patriarhul Atenagora, ei i-am spus că momentan nu pot să-i dau astfel de declarație și că urmează să mă consult cu consilierii episcopiei mele asupra acestei probleme. Văzând că pe cale legală nu pot intra în posesia bunurilor românești, am angajat un mare avocat turc, care s-a ocupat și cu alte probleme juridice, al cărui nume nu-l mai reținu, pentru a încerca pe calea juridică, fără actul patriarhiei să intru în posesia bunurilor arătate. Această acțiune juridică a durat câteva luni, făcându-mă să cheltuiesc mari sume de bani și tot felul de intervenții, care până la urmă s-a soldat cu o nereușită din cauza patriarhului care urmărea această chestiune. În Istambul am stat până în septembrie 1951. Pe lângă lupta pe care am dus-o pentru câștigarea bunurilor mai sus arătate în acest interval, eu m-am ocupat de întreaga situație a fugarilor români cu care am stat de vorbă și pe care am căutat să-i plasez la lucru prin intervențiile fostului ambasador turc Suphi Tanrioer. Am vorbit de câteva ori la radio împotriva regimului din RPR. De asemeni am vorbit la sărbătorirea de 10 mai, care a avut loc la Istambul cu toți fugarii români, discurs care era îndreptat împotriva RPR; am acordat diferite interviuri la ziariștii turci, în care îmi manifestam atitudinea mea dușmănoasă față de RPR. Am participat la o reuniune a asociaților turci născuți în România de sub președinția lui Suphi, la care am luat cuvântul, asigurându-i pe cei prezenți că în curând se vor întoarce în țara în care s-au născut, discurs îndreptat impotriva RPR.

La Decei acasă a avut loc un ceai, unde am fost și eu invitat găsind acolo toată legația americană din Turcia, în frunte cu ministrul. Aci Decei a ținut să mă prezinte ca pe un mare anticomunist, după care ministrul american a cerut să le povestesc

impresiile mele din țară, sub regimul comunist și îndeosebi impresiile formate din spusele ultimilor fugari români cu care eu am stat de vorbă.

Eu am arătat unele date chiar cu exagerări, cu privire la unele măsuri luate de regimul actual din RPR și alte lucruri împotriva RPR și scopul de a adăuga și eu ceva la toate cele cunoscute chiar exagerate și impresionate pentru a-i face să dezlănțuiască cât mai curând războiul.

Cu procesul de care am arătat, nu am putut rezolva nimic și atunci m-am hotărât să plec din Istambul spre Ierusalim pentru a încerca să intru în posesia bunurilor din Transiordania.

Din Istambul am plecat cu vaporul la Beiruth. Aici fiind stabilit comandorul Udrischi, fost ajutant regal, azi angajat ca pilot la compania de aviație libaneză, care-mi era un vechi prieten din țară, am rămas la el pentru un timp, înainte de a trece la Ierusalim. În Beiruth am descoperit o adevărată colonie de români fugari, destul de mare, care era deservită de preotul grec Moraitache, care fusese la biserica greacă din București în 1946, expulzat din țară, astăzi devenit preot român și mare anticomunist. Totodată în Beiruth am găsit o serie de conducători bisericești, foarte importanți, pentru problemele interne ale bisericii creștine.

22 februarie 1954, București.

Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 14.

Întrebare: În procesul verbal de interogatoriu din 20 februarie 1954 ai arătat că din Beiruth te-ai deplasat în mai multe țări din orient. Arată unde anume te-ai deplasat și pentru ce ?

Răspuns: Primul drum pe care l-am făcut din Beiruth a fost la Ierusalim (jumătatea orașului din Transiordania). Aici am venit întâi pentru chestiuni bisericești și al doilea pentru a trata cu patriarhul ortodox al Ierusalimului luarea în posesie a bunurilor bisericești române din Transiordania.

Patriarhul Ierusalimului, spre deosebire de patriarhul Constantinopolului a fost foarte bine voitor și loial față de mine.

El mi-a eliberat imediat actul prin care mă recunoaște ca episcop, șef al bisericii ortodoxe române din exil, act cu care m-am prezentat la autoritățile Transiordaniene pentru a fi pus în posesia bunurilor mai sus menționate. Dintre toate bunurile românești din Transiordania cel care valora mai mult și putea aduce un venit serios, era căminul românesc, clădire nouă făcută în Ierusalim de patriarhul Miron. În timpul războiului arabo-israelit, acest cămin a fost bombardat și când m-am dus să-l iau în primire am constatat că era nelocuibil, iar pentru reparații necesita o sumă foarte mare. Al doilea bun important se afla pe malul Iordanului, o mănăstire clădită tot sub patriarhul Miron, care are o mare livadă cu pomi, circa 3-4 ha., livadă care a produs numai atâta timp cât o pompă mecanică a funcționat, deoarece în acea regiune lipsită de ploi, pomii ne udați artificial se uscau, așa cum jumătate din livada mânăstirii s-a și uscat.

Împreună cu starețul mânăstirii, fost călugăr la mânăstirea Neamț, plecat din țară de vreo 20 de ani, originar din Bucovina, am încercat să reparăm motorul pompei și întreaga instalație, însă la atelierul mecanic din Ierusalim mi-a spus că atât motorul cât și instalația sunt vechi și uzate și nu se mai poate face nimic cu ele.

De aici am făcut o adresă oficială președintelui comitetului român de la New York Vișoianu, cerându-i să ne trimită din fondurile comitetului o pompă și instalațiile necesare din America. Această livadă nu ar fi putut aduce venit decât după 2-3 ani de funcționare a pompei.

Vișoianu a promis că va trimite, însă până la răpirea mea nu a trimis nimic.

Alte lucruri românești erau în orașele Ierihon și Bethleem, reprezentate prin câteva case particulare lăsate moștenire de niște foste călugărițe române ce muriseră la Ierusalim. Dintre toate aceste case singurele care se prezentau în stare bună, care puteau fi închiriate, earu numai două din Ierusalim. Acestea însă, când a venit valul mare de refugiați din Palestina Israelită au fost

rechiziționate pentru refugiații arabi și toate încercările mele de a le elibera au fost zadarnice.

În consecință toate sursele de venit din Transiordania, cu care eu speram să-mi echilibrez bugetul episcopiei s-au dovedit inexistente.

23 februarie 1954, București.

Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 14.

Întrebare: Înainte de a pleca din Orientul apropiat arată în ce alte localități ai fost ?

Răspuns: Am fost la Damasc, capitala Siriei și în Alexandria - Egipt.

Întrebare: Pentru ce ai fost acolo și arată activitatea d-tale în aceste localități ?

Răspuns: În Damasc am fost sfătuit de grupul de români din Beiruth (Udrischi, Vasiu Decebal și Spuza Nicolae și în deosebi de Knezovici, care nu mi-a ascuns că americanii ar fi foarte mulțumiți dacă eu m-aș duce la Damasc să conving pe patriarhul ortodox al Antiohiei și Damascului de libertatea religioasă și libertățile regimului din țările democrate (comuniste) și totodată să stau de vorbă cu episcopii care au fost induși în eroare de propaganda comunistă. Patriarhul Antiohiei, un bătrân de 75 de ani, și-a făcut studiile în Rusia țaristă și a fost coleg de facultate cu actualul patriarh al Uniunii Sovietice Alexei.

În vara anului 1951, el a fost invitat de patriarhul Alexei să vină la Moscova, să participe la un congres bisericesc. Cu acesstă ocazie, patriarhul Antiohiei a fost dus în câteva orașe mai mari din Uniunea Sovietică, unde se regizaseră din vreme câteva slujbe religioase, la care au participat foarte mulți cetățeni sovietici. Pe de altă parte, sub pretext că i se despăgubesc proprietățile patriarhiei sale avute în Rusia țaristă (proprietăți naționalizate după revoluție), s-au dat 500 mii de ruble pentru susținerea cheltuielilor Patriarhiei Damascului.

La reîntoarcere, patriarhul Antiohiei s-a oprit în București,

unde a fost întâmpinat de patriarhul Justinian al RPR, timp de câteva zile.

În RPR deasemeni a fost dus să viziteze o serie de biserici și mânăstiri, pe care patriarhul Antiohiei le-a văzut în plină funcțiune. La plecare, patriarhul Justinian l-a încărcat cu tot felul de daruri (odăjdii bisericești, haine bisericești, cruce, evanghelie, bani) și totdată i-a dăruit ca proprietate dreptul de a trimite un preot al său și de a încasa toate veniturile bisericii Sf. Spiridon din piața Senatului din București.

Toate aceste daruri, primite atât la Moscova cât și la București, în urma celor auzite și văzute de patriarhul Antiohiei, acesta înainte de a pleca din București a dat un mare și detaliat interviu agenției TASS în care arăta că el, care și-a făcut studiile teologice în Rusia țaristă, că el care a cunoscut toată viața bisericească, atât rusă cât și română, înainte de război și înainte de revoluția din1917, poate să declare astăzi, în urma celor văzute și trăite de dânsul personal, că regimul comunist, atât din Uniunea Sovietică cât și din RPR nu persecută biserica, ci din contră o susține, acordându-i toată libertatea misiunii religioase, libertate care nici sub regimul țarist n-a avut-o.

Tot acum el arată că marea acțiune și luptă deschisă de Generalisimul Stalin pentru semnarea apelului Consiliului Mondial al Păcii pentru un pact al păcii, nu este altceva decât îndeplinirea învățăturii creștinești ce se concretizează prin cuvintele „Pace Vouă".

Iar toți episcopii ortodocși din Apus, Papa cu toți episcopii săi și toate guvernele din Apus care combat această acțiune, sunt adevărați dușmani ai păcii creștine și trădătorii legii învățăturii lui Hristos, etc.

Acest interviu a fost tipărit cu lux de amănunte cu fotografii ale patriarhului Antiohiei în toate ziarele comuniste, progresiste și democrate din lumea întreagă, provocând foarte multe comentarii și multe induceri în eroare.

În acesată atmosferă și tensiune mă aflam eu la Beiruth, care

era foarte aproape de Damasc și motivat: întâi de revolta și convingerile mele anticomuniste, de cele ce mi-au spus românii arătați mai sus și îndeosebi cele spuse de Kenzovici am plecat la Damasc. Aici am făcut o primă vizită patriarhului Antiohiei cu care am avut în prima zi un schimb de vederi generale contradictorii cu el. După aceasta am vizitat pe rând pe cei 12 episcopi, membrii ai sinodului, cărora le-am arătat marea greșeală pe care au făcut-o legând soarta bisericii lor de regimul comunist, le-am spus că în curând Siria va fi ocupată de trupele americane, că în curând va începe războiul și că securitatea lor personală și situația generală a bisericilor este foarte gravă. Majoritatea lor s-au grăbit să ofere și declarații scrise că nu au cunoscut realitatea și că astfel, după ce un episcop român le arată adevărata realitate din regimurile comuniste, ei regretă faptul că au fost induși în eroare de patriarhul lor și se desolidarizează pentru totdeauna de astfel de acțiuni. Acești episcopi cunoșteau că eu am fost ales și sfințit episcop în refugiu și că în țară am fost numai preot militar care am participat la războiul antisovietic.

După ce am terminat turneul făcut pe la toți episcopii, am revenit la patriarhul Damascului, cu care am avut iarăși unele discuții, asupra problemei religioase din regimurile comuniste. I-am arătat declarațiile obținute de la episcopii săi și am încercat să-l determin să dea el singur un comunicat presei, în care să arate că regretă interviul dat agenției TASS. Patriarhul Antiohiei și Damascului a promis că va face acest lucru, însă până la arestarea mea acest comunicat nu a apărut.

Declarațiile le-am arătat lui Knezovici și celorlalți fugari români, iar pe baza acestor declarații am făcut niște interviuri la ziariștii de dreapta din Beiruth și Roma, în care arătam că acești episcopi se desolidarizează de patriarh.

Întrebare: Pe ce te-ai bazat d-ta când ai spus episcopilor sinodului Damascului că în curând Siria va fi ocupată de trupele americane și că va începe războiul pentru a-i intimida ?

Răspuns: Eu am spus cele de mai sus episcopilor sirieni pe

baza credinței mele că va începe războiul în curând.

Întrebare: Despre ce americani a spus Knezovici că ar fi foarte mulțumiți dacă te-ai duce la Damasc ?

Răspuns: Despre serviciul de informații american, în a cărui slujbă era Knezovici, având responsabilitatea secției pentru țările balcanice, în cadrul acestui serviciu de informații.

Întrebare: Rezultă atunci, că d-ta ai îndeplinit o misiune de la serviciul de informații american ?

Răspuns: Da. Întotdeauna atunci când convingerile mele anticomuniste coincideau cu interesele unui serviciu de informații eu făceam acea acțiune, deși știam că este un aport adus serviciului de informații respectiv.

26 februarie 1954, București.

Interogatoriul a început la ora 8 și s-a terminat la ora 17.

Aceasta am avut de declarat cu privire la activitatea mea contra RPR-ului în străinătate, care ar avea o explicație prin faptul că, aflându-mă în străinătate am fost prins și eu de valul propagandei și al luptei pentru existență, dar în cazul meu, nu este acesta adevărul.

Vreau să dovedesc că încă și în țară, când încă nici nu se punea problema existenței, când eram absolut liber, independent, când adevărata și prima mea misiune era de simplu preot și am rămas străin de orice activitate politică, mai ales aceea cu caracter polițienesc, eu am adus și am făcut un mare rău partidului comunist român care era în ilegalitate.

Eu am fost primul și singurul preot militar care din proprie inițiativă am transformat postul de simplu confesor al corpului de jandarmi, pe care l-am găsit la venirea mea la această unitate militară, înființând catedra de secte religioase și curente subversive, unde prin cursurile ce le-am predat, am sădit în mintea și inima tinerilor ofițeri de jandarmi, ura contra comunismului și convingerea că trebuie să lupte până la moarte contra comunismului.

Iată deci, că toate prigoanele, schingiuirile, etc, săvârșite de ofițerii de jandarmi în contra comuniștilor din ultimul timp - perioada războiului și a pregătirii lui - au un singur responsabil moral și acesta sunt eu.

Capitolul VIII

CĂTRE CITITOR

Este limpede faptul că anchetatul nu vrea nici o clipă să se disculpe tocmai pentru că nu-l încearcă nici un regret și nici o rușine pentru faptele sale ci le consideră fireasca misiune creștină pe care și-a asumat-o. El subliniază mereu tot ce este mai incriminatoriu în defavoarea sa ca probe oferite acuzatorilor săi, din două motive: acela că ancheta este singurul loc unde misionarul din el are putința exprimării adevărului care i s-a revelat și dorința categorică de a ajunge cât mai repede la capătul martiriului său, adică la pedeapsa capitală. Dorință care nu e prima dată când și-o manifestă, fiind consemnată și de anchetatorii de aici (care au cinismul să remarce că mănâncă și își îngrijește trupul, ca și cum mintea lui lucidă ar trebui să se lase dinainte condamnată la starea de prostrație) și de cei de la Moscova - în fața cărora, pentru a-l condamna mai repede își însușește atâtea delicte încât nici ei nu-l cred și își trimit spionii să verifice.

Ca studiu psihologic făcut asupra textului care ne ajunge în mâini astăzi, după marele răstimp de o jumătate de veac ce impune de la sine obiectivitatea, ajungem la concluzia că este unul dintre cazurile real-schimnice sau chiar apostolice aș îndrăzni să spun, precum cererea Sfântului Petru de a fi răstignit cu capul în jos - în care acuzatul nu face nici măcar o încercare să se apere ci le arată în permanență călăilor săi că este mai înverșunat și mai vinovat decât faptele cu care îl acuză ei. Iar înnegrirea anchetelor și rechizitoriilor nu e încă nimic pe lângă cele ce afirmă propriul său glas.

Pentru că înnegrire s-a căutat tot timpul, pagină de pagină și anchetă cu anchetă iar el nu s-a opus o clipă la altceva decât la ceea ce-i leza demnitatea și credința. Singurul lucru pe care-l respinge este tentația mârșavă, venită nu doar din incultură ci și

din totalitatea de oameni vânduți sovietelor, din micimea sufletească a anchetatorilor de a-i confunda misionarismul revelat și asumat prin propria-i conștiință și prin îndatorirea pe care i-au încredințat-o tatăl său și ceilalți oameni de înaltă morală din jurul aceluia, care reprezentau, de fapt, însăși simțirea de credință națională în momentul trimiterii sale, a-i confunda aceste comandamente înalte cu lipsa de scrupule a agentului înregimentat. În colo, cu toată vehemența, el recunoaște mai multe acuze decât îi pot aduce acuzatorii și afirmă valabilitatea în fața Marii Judecăți a tuturor metodelor de a se opune anticristului.

Înnegrirea - denigrarea personalității lui, nu începe odată cu ancheta. Ci mai înainte, mult mai înainte încă - atunci când, dându-și seama de pericolul pe care îl reprezintă, dușmanii i-au pus gândul rău al răpirii, al aducerii lui în genunchi prin orice mijloc.

Iar primul mijloc a fost compromiterea.

Prin emisiunile sale de radio, ca și prin informațiile provenite de la agenții infiltrați în colectivitățile românești, sau kagebiștii infiltrați în lumea ortodoxă occidentală, ajung cunoscute în țară poziția înaltă și activă pe care el o capătă în mijlocul emigrației. Faptul că acțiunile sale atât de eficiente direcționate și în ajutorarea celor proaspăt fugiți de a se stabili în diferite țări făcându-și colonii, și în conștientizarea colectivităților deja existente ale diasporei de a-și spori eficacitatea rezistenței față de comunismul din țară, dar și în apropierea vârfurilor emigrației spre aplanarea conflictelor dintre ele și conjugarea eforturilor pentru a se crea o adevărată guvernare unică a exilului românesc - faptul că aceste acțiuni subminau intențiile „lagărului socialist" - devine evident.

Să ne gândim numai la drumurile sale descrise în paginile de mai înainte: de la lagărele de refugiați români pe care-i ajută să fie primiți de diferite țări în care-și găsesc un rost, la aplanarea conflictelor de la biserica din Paris; de la organizarea unor parohii pentru diaspora din Austria și Germania la medierea relațiilor

Casei Regale cu diverse grupări și chiar în interiorul ei; de la îmbunătățirea stării emigranților români din Anglia la eforturi pentru mijloacele de trai ale bisericilor din Orientul Apropiat; de la generalul Rădescu și guvernul în exil din New York, până la aromânii ce trebuiesc salvați de moscovitul Marcos; de la generalul Franco la ministrul de externe englez Eden; de la grupul de români ce se îmbarcă la Bremen, la mica noastră colonie din Beiruth; de la pretențiile englezilor care l-au găzduit și până la pretențiile lui Atenagoras privind actul secularizării pentru care de multă vreme suferise și Cuza; de la ajutoarele cuvenite și pachetele pe care le duce în lagăre și până la organizarea marinarilor români din flota Atlanticului sub amiralul Dumitrescu; de la emisiunile de radio adresate țării, la grija pentru soarta ofițerilor români stabiliți la Paris; de la strădania consecventă de a demasca comunismul și-n ziare, dar și-n rătăcirea patriarhului Antiohiei și până la formarea grupului de studenți „România Mare"; de la strângerea de pachete pentru emigranții săraci, până la înaltele consilii episcopale ale Consiliului Ecumenic; de la căutarea unui mic grup de români pe coasta Africii, până la convingerea marelui cardinal Montini că e necesară unirea anticomunistă a emigrației și nu ruperea ei în mai multe confesiuni; de la strădania scoaterii unor preoți din lagărele jugoslave și până la capacitarea în favoarea cauzei românești a șefului casei princare Hohenzolern-Sigmaringen. În plus, drumurile la Geneva pentru ca, din sprijinul creștinesc acordat de Consiliul Mondial Ecumenic să facă rost de fonduri și pentru nevoile eparhiei sale ortodoxe și pentru ajutorarea directă a credincioșilor din lagăre sau, cum a fost cazul cu grupul de ofițeri de la Paris; și, pe lângă toate acestea călătoriile lui misionare pentru servicii religioase și predici de la München la Londra, de la Londra în Grecia, din Grecia la Gratz și Salzburg, de aici la Paris, la Stocholm, la Istambul, la Madrid, la Alexandria, la Florența, la Lausanne, la Ierusalim și Beiruth, la Escoryl printre capete încoronate și la Pireu în port la marinarii fugiți de regimul

din țară, la reuniuni de înaltă clasă mediind între foști miniștri și oameni politici pentru a-i uni în lupta anticomunistă, la întruniri ale militarilor români pe care încearcă să-i organizeze pentru armata Atlanticului și în porturile de la Marea Nordului, adunând ajutoare bănești, sfătuindu-i pe bieții refugiați unde să-și stabilească exilul. Iar, mai presus de toate, înafara liturghiilor și predicilor pe care le-a înființat și le-a permanentizat ca emisiuni săptămânale la BBC, la radio München și radio Salzburg, căutând oriunde ajunge - la Atena, Istambul, Beiruth, Paris sau Roma încă un post de radio prin care să adreseze încurajări și binecuvântări celor din țară.

La toată această sforțare peste puterile umane pe care o găsim decisivă în interogatorii, mai trebuie să adăugăm o categorie de fapte: înființarea de noi biserici și parohii, organizarea și consolidarea celor existente. Aici, anchetatul este foarte zgârcit cu amănuntele și chiar, ca în una dintre paginile de mai înainte, invocă amnezii, cu toate că, din relatările colaterale rezultă cu evidență un întreg eșalon al acestora. Ajungând, pesemne să-și cunoască victima, anchetatorul nu insistă, dar face notificarea de rigoare: „Asupra acestui capitol o să mai revenim" - Și, desigur, a revenit până în ultima clipă - până la inumanul asalt asupra celui care-și aștepta execuția în celula zero de la Jilava. Dar condamnatul tace tot până-n ultima clipă. De ce ? Ca și oamenii din țară care puteau continua răspândirea ideii de rezistență, aceste parohii din străinătate erau locul principal al însămânțării ei. Ele trebuiau să cadă cât mai greu și cât mai târziu în mâna dușmanului, sau chiar salvate total, pentru ca ideea să poată încolți. Salvate și de distrugerea directă pe care o putea face dușmanul dacă i se dădea ținta, dar și de otrăvirea lentă prin infiltrarea de diversioniști, spioni moscoviți, elemente de scandal care să rupă unitatea, cum, din păcate s-a mai întâmplat. Și, în virtutea unui asemenea scop, tăcerea lui era pecetluită cu o forță venită de Sus.

O imensă muncă misionară deci, care nu mai avea cum să nu

atragă ura guvernanților din țară și mai ales, a celor vânduți ideii de integrare a noastră la interesele sovietice. Mai mult birocratic decât inteligent, motorul se mișcă greu dar măsurile lui sunt lipsite de orice scrupul, cu o perseverență perfidă și obscură. Din fericire un arhivar meticulos, a anexat la dosar câteva documente care nu au legătură nici cu ancheta, nici cu procesul, dar ne sugerează pornirea și desfășurarea celeilalte activități: cea de diversiune și contracarare care, în termeni civilizați își înfășura mârșăviile în conceptul pudic de „contraspionaj". Iată-le:

La plecarea sa din țară (fuga - în termeni securiști n.a.) Direcția Generală a Securității Poporului din MAI dă, cam târziu e drept, ordinul 118/61529 din 21.12 pentru investigații.

1

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII POPORULUI
Nr. 118/61529 21. dec. 1948. Confidențial
DIRECȚIUNEI SECURITĂȚII CAPITALEI

Cu onoare vă rugăm să dispuneți să se facă investigații pentru a stabili dacă numitul Vasile Leu, fiul episcopului Grigore Leu, a părăsit țara și în ce condițiuni.

Grigore Leu a fost episcopul Hușilor, iar ultima Parohie o are în București str. Doamna Oltea nr. 2.

Colonel de securitate (ss) indescifrabil
Maior de securitate (ss) Negreanu I.

Ceea ce apare ciudat în acest ordin este mențiunea privindu-l pe Episcopul Grigorie Leu ca „fost episcop al Hușilor" cu „ultima parohie în București str. Doamna Oltea " din două motive: 1) la 21 decmbrie 1948 (ce coincidență: e și ziua lui Stalin !) doar în cercuri oficiale se poate cunoaște intenția de a se face din Episcopul Grigorie un „fost episcop al Hușilor" deoarece Decretul pe care l-am pomenit s-a votat de-abia la 23 februarie 1949; 2) Menționata parohie din str. Doamna Oltea nr.2 - este absolut necunoscută până la descoperirea prezentului document, ceea ce

ne face să bănuim că informațiile au fost luate de la un funcționar - sau înalt funcționar de stat, care s-a grăbit să dea securității informații în legătură cu ceea ce se pregătea în viitor, parohia din „Doamna Oltea nr. 2“ - fiind astfel un loc unde primeau domiciliu obligatoriu foștii ierarhi bisericești.

La acest ordin, Direcțiunea Securității Capitalei face referatul semnat de locotenentul Nicolaescu Gh.

2

DIRECȚIUNEA SECURITĂȚII CAPITALEI
Nr. 13/31812 17.01.1949
Referat
Lt. Nicolaescu Gh.

DGSP cu ordinul nr. 118/61529 din 21.XII.1948, dispune investigații pentru a se stabili dacă numitul Vasile Leu, a părăsit țara și în ce condițiuni.

În urma informațiilor efectuate, s-a stabilit că numitul Leu Vasile, fiul Episcopului Grigore Leu, a părăsit țara în mod fraudulos, odată cu preotul Burducea și preotul F. Gâldău, prin luna septembrie 1948.

Se presupune că aceștia au plecat prin Constanța, iar la un moment dat, în rândurile clerului se afirma că numitul Leu Vasile, s-ar fi înnecat în Marea Neagră.

Nu s-a putut stabili în ce condițiuni a părăsit țara.

Față de cele de mai sus expuse, opiniem a se raporta DGSP în ref. ord. de mai sus.

Lt. de securitate, (ss) G. Nicolaescu.

În acest referat se subînțelege sursa informației ținând fie de Departamentul Cultelor, fie de un informator introdus la Patriarhie, deoarece se vorbește despre faptul că „în rândul clerului se vorbea…“ și se face confuzie cu preotul Burducea care a plecat din țară în alte condiții. Dar, el constituie unica bază a raportului care se înaintează cu nr. 13/31812 din 17 ianuarie 1949, referat pe care se pune rezoluția de a se face fișe

de securitate Episcopului Grigorie Leu, apărând de asemenea mențiunile „Făcut fișe“ și „operat din 23 ianuarie 1949“ - pus cu numărul 21692 - probabil al fișei cu care episcopul avea să intre pentru puțină vreme în fișierele securității.

3

RPR MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA SECURITĂȚII CAPITALEI
Nr. 13/31812 17.01.1949
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII POPORULUI

La ordinul dvs. nr. 118/61529 din 21.XII.1948, privitor pe numitul Leu Vasile, avem onoarea a raporta următoarele:

În urma informațiilor efectuate, s-a stabilit că numitul Leu Vasile, fiul Episcopului Grigore Leu, a părăsit țara în mod fraudulos odată cu preotul Burducea și preotul F. Gâldău prin luna septembrie 1948.

Se presupune că aceștia au plecat prin Constanța, iar la un moment dat în rândurile clerului se afirma că Leu Vasile s-ar fi înnecat în mare.

Nu s-a putut stabili prin ce mijloc au părăsit țara.

Lt. Col. de securitate (ss) T. Sepeanu
Cpt. de securitate (ss) V. Fenesan

Spuneam „pentru puțină vreme“ deoarece două luni mai târziu Episcopul avea să fie asasinat în scaunul său episcopal pe care nu-l părăsește decât pentru viața de apoi, iar locul de surghiun la Parohia Doamna Oltea rămâne doar o propunere în hârțoagele celor care-l condamnaseră mai dinainte.

Cu acestea, birocrația securistă clasează evenimentul, considerându-l pesemne încheiat odată cu suprimarea Episcopului Grigorie Leu, care apărea drept principalul autor - evident după indicația ca tocmai lui să i se facă fișă și să fie urmărit. Uciderea lui pare să-i mulțumească pe cei interesați în rezolvarea cazului și dosarul se închide.

Iată însă că, doi ani mai târziu, la 24 septembrie 1951, cu nr. 313/81572, Direcția Generală a Securității Statului ordonă regionalei de securitate București întocmirea dosarului personal al „legionarului fugit în străinătate Leu Vasile".

4

DIRECȚIUNEA SECURITĂȚII STATULUI

CONFIDENȚIAL Nr. 313/81572

Către: regiunea București

Dispuneți măsuri pentru întocmirea dosarului personal al legionarului fugit în străinătate Leu Vasile, conform instrucțiunilor primite în această problemă, urmând ca un exemplar al dosarului să fie înnaintat acestei Direcțiuni Generale.

Pentru ușurința muncii informative, se anexează o fișă personală, cuprinzând rezultatele obținute dela A.S.

Colonel de securitate (ss) G. Birtaș

Acest „AS" care pesemne înseamnă „arhivele secrete", menționează și locuri comune de genul: „Născut la 13 martie 1905 în comuna Oancea - Covurlui... fiul fostului episcop... domiciliat în... etc. - apoi informații care pot folosi la compromitere de genul : „Este semnalat că împreună cu vărul său, lt. Leu din Regimentul 3 Roșiori s-a pretat la afaceri cu evreii evacuați la Moghilev, făcând oficiul de legătură între cercurile conducătore evreești din țară și cei evacuați", sau „În 1944 a defraudat de la Liceul de Fete din Iași mai multe vagoane de lemne cu concursul soției sale, directoarea liceului, în urma cărui fapt a fost condamnat la mai mulți ani închisoare" sau, „a fost simpatizant legionar, activând totdeauna cu mare precauție, lăsând să se înțeleagă că este independent". Iar la urmă: 3) date recente primite, desigur de la informatorii infiltrați precum: „În 1949 a fost semnalat că se găsea închis în lagărele de la Kovaciția (Jugoslavia)" sau: „În ianuarie 1950, preotul Leu Vasile este semnalat că a fost făcut episcop în străinătate de către Visarion Puiu, luând numele de episcopul Victor", sau: „În prima zi de Paște

a transmis la radio Londra o pastorală către ortodocșii din RPR", sau: „În noiembrie 1950 este semnalat Leu Vasile că se găsește la Gratz, zona de ocupație anglo americană din Austria, unde distribuia ajutoare bănești din fonduri engleze românilor aflați acolo. Între aceștia și Emilian Ioan - spion legionar în slujba imperialiștilor, s-a iscat un conflict asupra modului cum trebuie servite interesele imperialiștilor"...

Ca dovadă că „operațiunea" s-a pornit intens este faptul că din mai multe direcții încep să curgă atât informațiile cât și amănuntele denigratoare cu care să poată fi compromis prin zvonuri și „explicații" lansate în țară, cel care a început a avea faimă printre sutele de mii de ascultători clandestini ai posturilor de radio străine care de abia așteptau emisiunile religioase de duminică pentru a putea rosti împreună cu înaltul prelat a cărui voce o ascultau: „...și ferește-ne Doamne de Sovrompatriarhie". Cu nr. 313/41578 din 16.10. 1951 se ordonă alte investigații asupra „numitului Leu Vasile" care se vede că începe a deveni inamicul public nr.1, iar Direcțiunea Generală a Securității Statului comunică unităților în subordine prin circulara nr.425/827092 din 02.11.1951 următoarele date biografice ale celui care trebuie fișat cu cât mai mare vigilență.

5

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

Nr. 425/827092 din 2.XI.1951

Către DRSS București

Obiectul: investigații asupra numitului Leu Vasile cerute cu nr. 313/41578 din 22.IX.1951

1. Date biografice

Leu Vasile este fiul lui Leu Grigore fost episcop la Huși (decedat), (numele mamei nu a putut fi stabilit) născut la 13 martie 1905 în comuna Oancea, Regiunea Galați, preot, fost cu ultimul domiciliu în str. Gramond nr. 9A, Raionul N. Bălcescu secția 21.

Din investigațiile efectuate și din discuțiile avute cu Verzea Nicolae născut în anul 1907 în Brăila, președintele sindicatului Administrația Patriarhală din str. Antim, cu domiciliul în aceași stradă nr. 29, Modoran Ioan membru PMR, director la cadre și cabinet la Patriarhie, Horea Petre născut în anul 1891 la 12 iunie în Basarabia, com. Pârliți-Bălți-URSS pensionar cu domiciliul în str. Gramond nr. 9A rezultă următoarele:

Numitul a fost preot din 1935 la Parohia Parcul Domeniilor București unde a funcționat până în anul 1948-1949.

Susnumitul a fost și ministrul Cultelor.

Susnumitul a avut mai multe procese la Iași pentru cazuri de imoralitate, flagrant delict de adulter și excrocherii, deținere de arme și a culminat în afacerile de Devize și aur.

În 1942-1943 a fost descoperit și arestat în acceleratul de Iași la Gara de Nord de numitul Tomiță, fost colonel și procuror la Curtea Marțială (decedat).

Din anul 1948 numitul este dispărut și simulând că este înnecat la Constanța lansând acest svon printre cunoștințe.

Menționăm că din discuțiile avute cu cei de mai sus, a rezultat că în prezent susnumitul se află la Londra de unde face propagandă prin postul de radio împotriva Bisericei din RPR.

Susnumitul are rude în com. Covurlui-Moldova. În București nu are nici un fel de rude.

Soția numitului este decedată din timpul bombardamentelor.

În București a fost proprietarul unui imobil, în prezent naționalizat în str. Gramond nr. 9A.

Lt. Col. de securitate (ss) Gh. Lerescu

Maior de securitate (ss) A. Ciupagea

Iar la 30 noiembrie 1951, cu nr.313/41587, transmite fișa completată cu informații - false desigur - că „ în 1944 a aderat la PNȚ“, iar „în 1946 s-a înscris în PSD“ și că „a fost implicat într-un proces de escrocherii în legătură cu niște materiale de construcții în urma cărui fapt, în 1948 a fugit din țară împreună cu preoții Burducea Constantin și Gâldău Florian“.

REGIUNEA BUCUREȘTI Nr. 313/41578 din 30 noembrie 1951

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

La ordinul dvs. nr. 313/81572 din 21 septembrie 1951, vă înaintăm alăturat fișa personală a numitului Leu Vasile - în dublu exemplar.

Menționăm că susnumitul nu are nici un fel de rude și prieteni în București - pentru care fapt nu i s-a deschis dosar de acțiune.

Colonel de securitate (ss) A. Stancu

Căpitan de securitate (ss) a. Olimpiu

Cu ajutorul, deci, al arhivelor și bârfelor din cartier, al spionilor introduși printre emigranți, al unor cadriști de la Patriarhie care sunt pe ascuns și membrii PMR, atâta se reușește să se strângă pentru lansarea zvonurilor de compromitere în țară și străinătate a celui care devenise una dintre principalele voci de conștientizare a sutelor de mii de ascultători din țară, dar și unul dintre cei mai eficienți factori determinanți de unitate și de acțiune conjugate în străinătate pentru ideea de rezistență românească și de împotrivire la comunizarea țării.

Mai mult nu se reușește și se aplică rezoluția „Lucrarea se va clasa la dosar“. În legătură cu această rezoluție pusă, totuși, de un român la 4.12.1951, mă întreb dacă ea era concomitentă și cu concluziile dosarului - acela de organiza răpirea acestui element periculos din mijlocul celor a căror luptă încerca să o unifice, sau ideea a venit mai târziu, prin consilierii sovietici cărora le-a fost pus pe masă dosarul ? Precizez că dubiile sunt numai impotriva datei, nu și a deciziei care, e, limpede, cea exprimată mai sus. O decizie foarte rară, care presupunea mult risc și scandaluri internaționale. O decizie cum nu se mai luase cu nici unul dintre vârfurile emigrației politice. Tocmai pentru că pericolul era aici și mai mare; era vorba de două elemente naționale: de politica națională a exilului românesc, pe care o reprezentau și ceilalți, dar și de Biserica națională a exilului românesc, pe care el o

reprezenta cu adevărat și la modul foarte activ, foarte agresiv la adresa anticristului de inspirație moscovită. Pentru aceasta el trebuia răpit și dus la Moscova, lucru care, astfel, s-a și întâmplat.

Dar, vorba nefericitului anchetator: „Asupra acestui capitol vom mai reveni". Acum suntem în momentul strângerii de documente compromițătoare și a pregătirii dosarului. Se caută martori, se caută documente ale păcatelor sale trecute, se caută în rândurile cinului preoțesc guri care să-l denigreze, se încearcă presiuni spre a-i fi negat rangul ierarhic, în străinătate sunt puși pe urmele lui agenți năimiți din țară sau direct de la Moscova, în țară se lansează tot felul de zvonuri numai ca oamenii să nu mai asculte emisiunile: De la zvonul că ar fi fost răspopit ca legionar, la minciuna că nu poate fi episcop pentru că ar fi avut soție evreică. Diversiunea nu mai cunoaște margini, ca dovadă că și aici, la distanță, este la fel de periculos prin marea audiență prin care o are la toți acei oameni, care, în epocă, cumpărând aparate de radio rusești, își închideau bine ferestrele spre a asculta posturile occidentale.

Reacția a fost furibundă, până la disperata decizie de răpire, pentru suprimare. Iar, când aceasta s-a îndeplinit, când elementele de compromitere au devenit și acuze la dosarul din proces, acuzatul nu a avut decât a zâmbi: unele le folosise chiar el pentru a se demonstra oficial că nu era apropiat de tatăl său și fuga lui nu putea să împieteze asupra aceluia ; altele erau contrafăcute grosolan, iar restul, ce mai contau chiar dacă erau adevărate, de vreme ce el trăise marea convertire de la cele lumești care-i bântuiseră tinerețile și devenise altul prin toată credința sa și prin jurământul prin care se angajase față de tatăl său și de toți înaintașii să-și ducă la îndeplinire misiunea ?!

Nu dă înapoi, recunoaște că nu a fost ușă de biserică, recunoaște că s-ar fi dorit mai degrabă aviator decât preot și, printre acuzațiile de înaltă trădare și ură împotriva comunismului, el le dă dreptate acuzatorilor în măsura în care

ei pot înțelege căința creștină: „Este adevărat că am fost afemeiat până la moartea soției mele". Cât despre procesele anterioare: cel din 1944 în care se spune că „a fost implicat cu soția sa și condamnat la ani grei" pentru niște vagoane de lemne, este inexistent deoarece în 1944 soția îi murise. Cu mulți ani în urmă, când administratorul liceului unde soția îi era directoare, a defraudat niște lemne de foc, el s-a prezentat la proces asumându-și toată răspunderea spre a nu-și lăsa soția în situația penibilă de complice, dar i s-a recunoscut nevinovăția și, nu numai că nu a avut de executat nici o condamnare, ci dimpotrivă a fost promovat confesorul trupelor de jandarmi. În ceea ce privește trimiterea lui pe front, în vremea menționatelor afaceri cu evreii, este drept că, datorită conflictelor cu generalul Piki Vasiliu a fost trimis în linia întâi, la batalioanele disciplinare, dar s-a întors de acolo cu „Crucea României", „Serviciul Credincios", „Mihai Viteazul" și chiar „Crucea de Fier". Iar povestea că a fugit în străinătate fiindcă a vândut niște tablă e cusută cu ață albă; el a emigrat spre a găsi sprijin ca să dărâme anticristul comunist; zvonurile cu diferite rele făcute tatălui său, înadins au fost lansate...

Pentru a conchide în fața completului de judecată cu: „Recunosc în întregime faptele cuprinse în rechizitoriu. Activitatea mea este mult mai vastă decât cea arătată în rechizitoriu. Nu speram să devin Patriarh în România după dărâmarea regimului, ci un simplu călugăr…"

Dar, dărâmarea regimului o spera!... Alungarea influenței străine îl implicase în luptă și nici nu-i păsa dacă faptele lui deveneau la dușmani elemente de acuzare. El și le accentua și le definea caracterul acuzator, chiar mai mult decât le puteau concepe ei. Întrucât țelul pentru care pornise el, venea în virtutea unei înalte tradiții. Tatăl său îl trimisese în străinătate tocmai ca să salveze Biserica Națională de infiltrare străină, iar el o făcuse cu toate puterile sale, o făcuse chiar cu riscul de a-și

supăra protectorii; dar nu putea altfel, pentru că jurase să nu aibă decât un scop: cauza turmei de români pe care o păstoriseră și înaintașii săi. Pentru misiunea pe care a primit-o de la toți cei strânși în jurul simbolului de rezistență pe care îl reprezenta Episcopul Grigorie. Misiunea de a nu lăsa drept cap al Bisericii unul aservit intereselor străine, venea încă din veacul de demult al sinodului de la Iași convocat de Mitropolitul Iacov Putneanul la 1752, tocmai pentru a nu se mai putea pune interese străine în fruntea Bisericii noastre. Iată documentul: „Hotărârea soborului ținut la Mitropolia din Iași deschide măreț șirul argumentărilor cuvenite în sprijinirea și apărarea ideii de a nu mai fi aleși ierarhi străini de neam în fruntea eparhiilor. „În știință dăm tuturor cum se cade a ști, glăsuiește adunarea, de vreme ce fiștecare țară are osebite obiceiuri și se ține și se păzesc cu obiceiurile sale, după cum și Sfântul Părinte poruncește și întărește asupra obiceiului țării a se urma și a se păzi. Cuvine-se dar nu numai a păzi oricine obiceiul țării și al patriei sale, ca să steie neâncetat și necălcat, ce încă apărători cu toată tăria să se ție, asupra potrivnicilor ce încearcă a călca obiceiul cel bun și de folos țării. Fiind dar obiceiu și întru aceasta de Dumnezeu păzită țară, mitropoliți și episcopi din streini să nu se facă, fără numai din pământeni, care obicei din descălicătură țării și până acum, așa s-a urmat și s-au păzit și niciodată, altul strein nu s-au întâmplat să fi fost primit la păstoriu vreunui scaun“…

Izvorul „bunului obicei al pământului“ este cel atât de bine cunoscut început al istoriei noastre din descălecătura țării, iar el, Mitropolitul Moldovei, împreună cu soborul din jurul său, strajă neadormită să facă din adânca sa conștiință de neam și de Pravilă sfântă… Iată pentru ce: „hotărâm și legăm ca fiște care, atât în vremile ce le vom trăi noi, cât și în cele viitoare a urmașilor noștri, ca nicidecum obiceiul țării și al sfintelor scaune a eparhiilor țării, altădată să nu se mai calce, nici să se strămute, ci oricând va avea trebuință țara de păstori la vreo eparhie să urmeze obiceiul țării; și din pământeni să se aleagă mitropoliți sau episcopi“…-

(la 1752 sub domnie fanariotă)… Sufletul acestui istoric sobor al Bisericii din Moldova era însuși Mitropolitul (Iacov Putneanul). Vrednic de subliniat este faptul că alături de el se aflau în același cuget episcopii săi sufragani: Ioachimie al Romanului, Dositei al Rădăuțiului, Ierotei al Hușilor, egumenii vestitelor mânăstiri neînchinate, fruntași ai țării, cărturari și întregul popor.“

(**Teoctist, Mitropolit al Moldovei și Sucevei:** „În slujba ortodoxiei românești „Mitropolitul Iacob Putneanul“ - Tipografia mânăstirii Neamț 1978).

Acest legat al înaintașilor Episcopului Grigorie avea două veacuri vechime și venea din experiența altor multe veacuri. Se împlineau de la sinodul care l-a proclamat la Iași 196 de ani atunci când vărul meu lua drumul străinătății să-i îndeplinească Pravila. În virtiutea lui își atribuise dreptul nu numai de a-i împiedica pe moscoviți să pună mâna pe emigrația noastră, dar rezistase și unor avansuri făcute la Londra de acoliții săi, rezistase și pretențiilor mercantile ale patriarhului Atenagoras. Convertirea sa la acest Adevăr era prea mare și prea categorică, pentru a se mai teme de meschina bârfă asupra unor păcate ale tinerețiilor sau de pedeapsa capitală pe care nu avea cum să nu i-o dea anticristul.

Am citat din volumul al cărui autor este Prea Fericitul Patriarh Teoctist și pentru marea valoare documentară de simbol ecleziastic românesc a textului sinodal de la Iași, dar și pentru a arăta cum, forțând prin sacrificiul său cătușele ideologiei străine, anchetatul, acuzatul, condamnatul la moarte Leu Vasile Victor, a deschis căile simțirii naționale chiar sub apăsarea regimului adus de armata roșie. Pentru că acest studiu naționalist în sensul cel mai nobil al cuvântului, semnat de un înalt ierarh român, putea astfel să apară încă din anul 1978, chiar sub cenzura ceaușistă.

Premoniția existenței unui duh al viitoarelor generații care

trebuie păzite pentru păstrarea Valorilor Naționale ale Bisericii se adeverește astfel doar la un sfert de veac după refuzul anchetatului de a da vreun nume de părtaș dintre cei pe care bine îi știa că ar putea să-l continue pe el și pe Episcopul Grigorie.

Capitolul IX

„MARTORII“

S-a declanșat astfel mecanismul de anihilare al aparatului securității RPR împotriva celui mai eficient inamic pe care-l avea în epocă regimul bolșevic în tendințele sale de dominare a întregului „lagăr“. S-a încercat „demascarea“ în țară prin mijloacele pe care le-am văzut sau, cum declară în depoziția sa martorul preot Ioan Hagiu:

„… am auzit că ar fi fugit împreună din țară și cu preotul Burducea. Pe cine anume am auzit nu pot preciza, însă cred că pe la sinod, deoarece toți aceștia au fost caterisiți de Sinod… Într-o ședință oficială știu că actualul Patriarh Marina Justinian a arătat că Leu Vasile împreună cu Gâldău Florian ponegresc țara noastră și biserica de la posturile de radio străine. În 1952, ducându-mă la tipografia patriarhiei, am citit într-un ziar de limba germană că Leu Vasile a fost arestat în Viena întrucât a fost prins că voia să fure o casetă cu documente și bijuterii de la niște bătrâni, fiind trimis de serviciul de informații englez. În atingerea acestui scop, Leu Vasile și-a tuns și ras barba“…(interogatoriu - 6 martie 1954 între orele 8 și 15).

Sunt limpezi etichetele vremii cu serviciile de informații imperialiste, cu atitudinea „dușmănoasă“ și chiar unele elemente ale scenariului KGB - adică făcut cu „ajutor sovietic“-. Pentru că, declarațiile de anchetă ale unor români transfugi aflați în stare de arest (nu se știe unde!) apar la Moscova și îi sunt arătate vărului meu. Iată ce spune el și, apoi, textul declarațiilor, cum apar la dosar:

Declarații din 13,14 și 15 aprilie 1953

„… Tot la Moscova, am citit o declarație dată de Crăciunaș recunoscându-i scrisul, și o declarație dată de un oarecare Olaru.

Crăciunaș spunea în acea declarație că eu aș fi adăpostit niște material și muniții în țară și alte invenții de ale sale. Olaru, pe care nici nu l-am cunoscut vreodată, a dat și el o declarație pe care am citit-o, plină de invenții și de lucruri care nu-mi aparțin."

„Am ajuns în închisoarea din Baden. Acolo am fost cercetat de către un colonel rus care a făcut anchetă asupra identității mele. A doua zi, un avion m-a trimis la Moscova, unde au continuat cercetările…"

„…La Moscova am stat cu un ziarist francez căruia i-am spus peripețiile mele. El mi-a spus că acolo unde am fost, adică în localitatea de la 30 km de Viena, este Baden. De aici am plecat la Moscova. La Moscova mi s-a spus că sunt în închisoarea Liubianka din Moscova. Din avion am remarcat chiar și Kremlinul…

În legătură cu acest capitol, aș vrea să mai spun că eu îmi dau seama că dvs. urmăriți să aflați amestecul meu în Serviciul englez de Informații. Eu am spus și repet că nu am făcut nici un fel de spionaj pentru nimeni și că dacă voi mai trăi, sunt sigur că la anul poate tot în această cameră, voi fi anchetat de către englezi.

Întrebare: Dar ce te face să te gândești tocmai la englezi ?

Răspuns: Din câte citeam din ziarele din Vest și din discuțiile pe care le-am avut cu diverși oameni, am putut afla că în 1954, v-a începe războiul și că regimul din România se va prăbuși și odată cu el se va prăbuși și regimul capitalist și în lume se va introduce un socialism creștin care se va sprijini pe biserică. Eu nu am crezut și nu cred în stabilitatea regimului din România, unde domnește foametea și teroarea. În urma acestui război eu cred că vor câștiga americanii și mai cred că dacă va fi să fiu judecat de ei sau de englezi, voi fi fără îndoială acuzat de

comunism. Să nu credeți însă „domnilor" că eu aștept eliberarea din partea americanilor sau a englezilor. **Deși după cum am mai afirmat, sunt un adversar al acestui regim din România care a transformat țara într-o închisoare și deși mă aflu în mâinile dvs., eu nu vă fac nici un fel de tămâieri sau să încep a recunoaște binefacerile acestui regim, urmărind prin aceasta să-mi ușurez vina și să-mi îmbunătățesc traiul. Nu cer mila nimănui.**

Dată în fața noastră.

Lt. de Securitate, indescifrabil.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Silviu Crăciunaș declar următoarele despre Leu Vasile:

În țară nu am știut nimic despre acesta.

În străinătate la Paris, l-am cunoscut personal pe Leu Vasile în oct. 1949, prin mijlocirea colonelului Iliescu - Londra. Vasile Leu mi-a vorbit personal despre faptul că în timpul regimului antonescian a fost arestat și condamnat la închisoare, trimis pe front în detașamente de pedeapsă, reabilitat după ce a fost rănit grav pe front; mi-a vorbit fără să-mi dea date precise, despre marile legături pe care le-a avut în țară la palatul regal, la București și în țară în general; mi-a vorbit de faptul că a fost trimis la Moscova în 1948 cu delegația bisericii ortodoxe române, care a vizitat în acel an Uniunea Sovietică.; mi-a spus că a avut în țară legături cu grupurile de rezistență din munții județului Neamț, cărora le-a furnizat arme și munițiuni, mi-a spus că pentru a i se pierde urmele a simulat o sinucidere la Constanța, la mare, și că apoi a fugit cu popa Florian Gâldău peste Jugoslavia, Triest în Austria, la Gratz, zona engleză, unde s-au prezentat autorităților engleze de ocupație. De aici a plecat în Italia unde a luat legătura cu generalul Puiu Petrescu, cu aviatoru Vasiliu Cluj și cu alți reacționari români. De aici a plecat în Germania unde a avut o întrevedere cu H. Sima; apoi a plecat în zona engleză din Germania,

unde a înființat „episcopia românilor ortodocși din Europa de Apus“; de aici a plecat în Anglia. La Londra, colonelul Iliescu l-a luat sub protecția lui. Vasile Leu a intrat cu ajutorul lui Iliescu și Florin Gâldău, fost paroh al bisericii anglicane din București, în legătură cu conducerea bisericii engleze, căreia i-a propus să-l sprijine în planul său de înființare a unei episcopii ortodoxe române la Londra. Prin mijlocirea acestei episcopii, Vasile Leu urmărea să-și asigure o influență dominantă asupra românilor emigranți sau stabiliți în Europa de Vest și în alte părți, asupra bisericii ortodoxe române din Paris, asupra bisericii române ortodoxe din Ierusalim, asupra chiar a românilor ortodocși din Statele Unite, unde episcopia este fără episcop. Vasile Leu a arătat bisericii engleze că acest episcopat ortodox român din Londra, va fi în viitor trambulina pentru ocuparea locului de patriarh al bisericii ortodoxe din România, când aceasta ar reveni în sfera de influență imperialist englez-americană. Vasile Leu a arătat bisericii engleze că astfel guvernul englez și biserica engleză pot dispune de un factor de influență foarte important, în imprejurările actuale, în spațiul dominat de englezi, americani, francezi, iar în viitor și în România. Biserica engleză a acceptat acest plan de acțiune, cu aprobarea guvernului englez. Pentru realizarea planului era nevoie esențială ca Vasile Leu să fie sfințit ca episcop. Pentru acest scop era necesar ca sfințirea să fie făcută de un mitropolit; singurul mitropolit ortodox român existent în străinătate, era Visarion Puiu la Paris. Colonelul Iliescu, Ben Dekin, secretarul bisericii anglicane și Vasile Leu, au venit la Paris pentru a convinge pe Visarion Puiu să plece în Anglia. L-au convins, au organizat o adevărată răpire, dar nu au reușit să o realizeze din cauza intervenției grupului simist, cu care au intrat în contrazicere de interese, grupul simist având planuri proprii de înființare a unui episcopat ortodox român la Paris. Vasile Leu a încercat să-l determine pe generalul Rădescu cu care a intrat direct în legătură la Paris, în octombrie 1949, să-l susțină pe el pe Vasile Leu, să devină episcop la proectata episcopie ortodoxă română din Paris, sau la episcopia vacantă din Statele

Unite. Intervenția nu a reușit și Vasile Leu s-a înapoiat în Anglia fără nici un rezultat practic.

De la inginerul Titi Constantinescu, același Petrică Bogdan, agent american la Salzburg, am aflat că Vasile Leu i-a cerut să-i mijlocească legătura cu țara. Aici voia Vasile Leu să se înapoieze pentru a relua legătura cu grupurile de partizani din munții Neamțului.

De la popa Boldeanu am aflat în septembrie 1949, la Paris, că Vasile Leu a făcut excrocherii în țară, fapt pentru care a fost condamnat la închisoare în timpul regimului antonescian; l-a acuzat pe Vasile Leu că este agent comunist, fuga lui clandestină fiind făcută cu ajutorul autorităților din RPR.

Chiar de la Vasile Leu am aflat la Paris că trăiește în concubinaj cu Sanda Stătescu, pe care vroia să o ducă cu el în Anglia, ca secretară personală.

Vasile Leu mi-a spus că a făcut o legătură cu francmasoneria engleză; și cu cea franceză prin Vintilă Betala, prin care a reușit să obțină sprijinul francmasoneriei în favoarea bisericii ortodoxe, și pentru înființarea episcopatului proectat.

Nu cunosc altceva despre viața particulară murdară, despre activitatea și legăturile lui Vasile Leu.

ss/ Silviu Crăciunaș

Pentru conformitate,

Horn Adelina

Proces verbal de interogatoriu

Arestata, Magos Olariu Constanța, născută la 11 martie 1909 în comuna Cubin-Jugoslavia, fica lui Dumitru și Sofia, cu ultimul domiciliu în Paris, str. Lubek nr. 35.

Întrebare: În ce perioadă ai fost în străinătate ?

Răspuns: Am stat în Franța din anii 1948 până în vara anului 1951.

Întrebare: Cine era în conducerea bisericii ortodoxe pentru fugarii români în acest timp din Europa ?

Răspuns: În Europa era Leu Vasile, un preot originar din Moldova, fugit din țară în 1948.

Întrebare: Arată când și în ce împrejurări ai cunoscut pe Leu Vasile ?

Răspuns: Pe Leu Vasile nu l-am cunoscut personal, însă am auzit despre el prima dată în 1949, la începutul anului când împreună cu Gâldău Florian au sosit în Austria.

Întrebare: Arată tot ce cunoști despre Leu Vasile și de la cine anume cunoști fiecare lucru în parte ?

Răspuns: La începutul anului 1949, prin februarie, când a venit din țară cu pașaport legal, Beguin Coca, la Paris, a întrebat pe Boilă Romulus, la care stăteam eu, directorul ziarului Nation Roumaine și secretar al PNȚ din Paris, dacă acesta cunoaște de Gâldău unde este, că a plecat de acasă și familia nu știe nimic unde este. Boilă i-a spus că a auzit pe unul Gâldău că a vorbit la un post de radio în Austria și că din discursul lui a rezultat că atunci sosie în Austria împreună cu Leu Vasile fost preot militar.

După ce m-am împrietenit cu Coca Beiguin, am aflat de la aceasta, cât și de la Boilă Romulus și soția acestuia că Leu Vasile a fost pe la Paris în septembrie 1949 și că a fost la Geneva la Consiliul Ecumenic, pentru ce anume nu știu. La Paris, a fost la Lupoaia Ion, fost maior de administrație PNȚ-ist și se ocupa cu vinderea vinurilor în Franța. Aici a fost găsit de Beguin Coca.

În 1949 era prieten cu legionarii, având legături cu preoții legionari din Paris ca: Boldeanu Vasile, Blaga Lucaci Ștefan și Grațian. Mai târziu s-a certat cu aceștia, pentru ce anume nu știu și a trecut de partea lui Răutu Mihai, Comaniciu Horațiu. Nu cunosc altceva din legăturile lui Leu cu persoanele arătate mai sus.

După ce am luat legătura cu Titi Constantinescu, de la Salzburg prin Opran Mihai, am aflat de la acesta despre Leu Vasile următoarele:

Leu Vasile a plecat din țară împreună cu Gâldău Florian cu sprijinul Inteligence Service. Cum și în ce împrejurări nu

cunosc, însă în 1949 a venit în Austria la Gratz și s-a stabilit apoi la Salzburg. Când a fost recrutat pentru Inteligence Service, iar nu știu. Din Salzburg, a plecat la Geneva și apoi la Londra, unde s-a stabilit, făcea colectări prin Geneva, Salzburg, Gratz, Paris, Londra, întrucât fusese ales episcop al fugarilor români din Europa, și ținea legătura cu Consiliul Ecumenic.

În Austria luau contact cu noii fugari veniți din țară și culegea informații pentru Inteligence Service, totodată se ocupa cu împărțirea de ajutoare de la americani pentru fugarii români din lagărele din Austria. În activitatea sa pentru serviciul de informații englez, ținea legătura cu Iliescu și unii reprezentanți ai bisericii anglicane, de care a fost primit cu mare fast la Londra când s-a dus împreună cu Gâldău. La Londra știu că a vorbit la postul de radio BBC împotriva regimului din țară și pe lângă aceasta, ținea predici în biserici pe unde mergea, pentru fugarii români împotriva regimului din țară.

Totodată scria articole la ziarele din Apus cu conținut dușmănos RPR.

Întrebare: Arătați altă activitate desfășurată de Leu Vasile împotriva RPR ?

Răspuns: În afară de cele arătate nu cunosc.

Întrebare: Cu ce persoane avea Leu Vasile legături în străinătate ?

Răspuns: Cunosc tot de la persoanele pe care le-am arătat, că Leu Vasile la Paris cu Sanda Stătescu, agentă a Inteligence Service-ului, maiorul Iliescu de la Londra, avocatul Cristea de la BBC și celelalte persoane arătate. De la biserica anglicană, nu știu cu cine a avut Leu Vasile legături.

Întrebare: Ce altă activitate cunoști desfășurată de Leu Vasile la Paris ?

Răspuns: Nu cunosc altă activitate în afară de cea arătată.

Întrebare: Cunoști o persoană cu numele Keti Gavrilescu și în caz afirmativ când și în ce împrejurări ai cunoscut-o ?

Răspuns: Pe Keti Gavrilescu nu am cunoscut-o personal, însă

de la Coca Beguim, cunosc că aceasta este o ingineră chimistă, care până prin 1949-1950 a stat la Paris și apoi a plecat în Anglia și lucra la un laborator chimist.

Întrebare: Ce cunoști despre felul cum a ajuns Keti Gavrilescu la Paris și în ce împrejurări a plecat în Anglia ?

Răspuns: Nu știu cum a ajuns la Paris și nici cum și de ce a plecat din Paris la Londra.

Întrebare: Ce cunoști despre formarea unei formații militare dintre fugarii români în Europa Apuseană ?

Răspuns: Cunosc faptul că în 1949, fostul rege Mihai, a însărcinat pe generalul Petrescu Puiu și amiralul Dumitrescu Gheorghe, să formeze din coloniștii români și persoanele fugite din țară, o formațiune militară care să lupte împotriva RPR. Aceste persoane, împreună cu alți foști ofițeri din țară, fugiți în Franța, au format la Paris „Asociația foștilor militari români". În această asociație se făceau înscrieri ale foștilor ofițeri și fugari români care împliniseră vârsta stagiului militar, cu scopul - așa cum era scris și în statutul lor - „formării unei eventuale armate române, în cadrul armatei europene".

Întrebare: Ce rol a avut Leu Vasile în formarea acestei asociații ?

Răspuns: Nu cunosc dacă Leu Vasile a avut vreun rol în această asociație.

Țin să menționez că eu cunosc numai viața românilor din Franța și pe ceilalți din alte țări numai din auzite, anumite frânturi din activitatea lor așa cum am cunoscut despre Leu Vasile.

Prezentul proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și el corespunde în totul cu cele declarate de mine.

ss. Magos Constanța Olariu

Va să zică dosarul începe a se alcătui la Moscova. Episcopul emigrației române este răpit și dus la Moscova, cum vom vedea amănunte în documentele de mai târziu, dar și martorii, sau mărturiile (i se arată texte olografe a căror grafie o recunoaște) ajung tot acolo. Nu am găsit la dosar declarația celui numit

Neamțu; în legătură cu cei doi - Silviu Crăciunaș și Magoș Olariu Constanța, rezultă clar că au fost în occident o vreme, dar au reajuns prizonieri la comuniști unde, la presiunile anchetatorilor fac unele concesii, cu toate că se simt obligați să declare în special, lucruri oneste. Astfel, în declarația lui Crăciunaș se insinuează lucruri compromițătoare cum ar fi participarea vărului meu în 1948 într-o delegație la Moscova, lucru absolut neadevărat dar și neverosimil, dar pus pentru a da verosimilitate celorlalte insinuări: că ar fi agent al RPR trimis în străinătate; se mai trece apoi prin concubinaj și antecedente dubioase pentru a se ajunge la legături cu francmasoneria. Va să zică un prelat român, care ajută partizanii din munți dar face parte din delegația oficială la Moscova și cultivă intens francmasoneria. Conexiuni atât de grosolane încât nu pot fi crezute nici de magistratura cea mai totalitaristă. Cealaltă depoziție, a Constanței Olariu, barem re cunoaște de la început că nici „nu l-a cunoscut personal pe Leu Vasile" și că „nu știe când a fost recrutat pentru Inteligence Service ".

Și, cu toate acestea, astfel de depoziții au fost menționate și în dosarul procesului, instanța considerându-le valabile și chiar hotărând că nu mai este necesară audierea sau confruntarea martorilor. Desigur - Pentru ca totul se „organiza" cu următorul scop:

Declarație din 15 aparilie 1953

La Zurich, m-am oprit vreo două zile la familia Saposnic pentru a o vedea și pentru a-mi completa jurnalul meu de zi.

Jos, la familia Saposnic am cunoscut un consilier de Legație elvețian, cu serviciul la Belgrad. Întreținându-mă cu el, vremea a trecut fără să-mi dau seama. Grăbindu-mă, mi-am uitat jurnalul de zi în noptieră la familia Saposnic. Am telefonat din Insbruck d-nei Saposnic spunându-i să-mi trimită jurnalul de zi prin consilierul elvețian care a doua zi urma să treacă spre Belgrad.

Convorbirea mea cu d-na Saposnic fusese interceptată. D-na Saposnic mi-a spus că-mi va trimete jurnalul, asigurându-mă că

va lua măsuri ca jurnalul de zi să-mi ajungă la timp. Ducându-mă la gara Insbruck pentru a-l aștepta pe consilierul elvețian, pe peronul gării care nu era aglomerat, înainte de sosirea trenului, am fost trântit de un hamal care ducea un cărucior. Numai printr-un miracol am scăpat de a nu fi călcat de trenul care intra în gară. La anchetă s-a stabilit - după declarațiile hamalului - că hamalul nu făcuse acest gest întâmplător, ci la anchetă s-a stabilit că el fusese plătit cu 2500 shilingi pentru a face aceasta. Hamalul declarase că fusese plătit de un domn care vorbea prost nemțește - era probabil englez - care îi promisese că dacă va săvârși faptul, va primi încă 2500 shilingi.

Dup anchetă, hamalul, care era localnic și căsătorit în Insbruck, a dispărut din localitate.

Am istorisit această încercare de atentat lui Rădescu, Răutu, Udrițchi, Bercu și Biscoff.

Capitolul X

CĂTRE CITITOR

Rareori în viața aceasta se atinge sublimul și nu multor oameni dintre miliardele care viețuim le este dată o asemenea binecuvântare. Credința creștină, prin toată experiența biblică și prin Adevărul adus de Domnul Isus este convinsă că, printre oamenii pe care Dumnezeu i-a făcut să se înmulțească și să stăpânească pământul, există doar unii care sunt aleși ai Lui.

Ființe ale vieții fiind, în general condamnările la moarte ne zguduie, iar știrea unor execuții ne terifiază conștiința indiferent de ce specie de subconștiință umană ar fi vorba. Dar mi te când omuciderea are loc în cazul unei puternice personalități care ar mai putea face multe pentru omenire!

Mă obsedează, din copilărie, capul așezat în țărână al lui Nicolae Iorga, cu barba răvășită după asasinat, dintr-o fotografie de ziar care mi-a căzut în mână. Mi-l amintesc pe tatăl meu - unul dintre puținii oameni care votase cu „Nu“ la referendumul făcut de Ion Antonescu explicând că-l acceptă ca militar, dar nu-i place dictatura - cum, în dimineața lui iunie 1946 când a auzit la radio vestea executării mareșalului a plâns și a spus: „ticăloșii“...

Deseori, în mod cu totul necontrolat, îmi revine în memorie chipul unui prim-ministru dintr-o țară importantă cu care am avut conversații de foarte plăcută elevație intelectuală în câteva seri ale unui mare festival cultural și căruia i-am văzut apoi în „Paris Match“ secvențele spânzurării de poarta unui stadion, urcat pe-o ladă de bere care i se lua de sub picioare.

Ca om, te cuprinde o răscolire în fața oricărei execuții, tocmai pentru că e terifiant gândul distrugerii unei conștiințe. Ce să mai spunem, dar, despre o conștiință care, spre deosebire de noi, muritorii de rând, a atins sublimul !

Din acest motiv, din toate paginile dosarelor - pagini ce

mi-a fost dat să le citesc la vârstă înaintată despre fapte petrecute în adolescența mea, unele m-au cutremurat, altele m-au făcut să lăcrimez, unele m-au făcut să fiu mândru de neamul meu, dar câteva fraze m-au umplut de revoltă până la Dumnezeu, făcându-mă să exclam disperat: „Cum ai putut răbda, Răbdătorule, atâta ticăloșie animalică și lipsă de simțire umană ?! "... Poate că voi găsi loc să vorbesc și despre celelalte, dar cea mai gravă dintre acestea, care mă chinuie atât de mult încât aș fi fericit dacă aș putea să nu mi-o mai amintesc, este cea din textul sentinței: ***„…având în vedere periculozitatea excepțională a acuzatului, faptul că este imposibilă reeducarea lui, Tribunalul apreciază că nu sunt circumstanțe atenuante în favoarea sa, urmând să sufere pedeapsa capitală pentru aceste fapte".***

Celor cărora, această frază li se pare corectă măcar din punctul de vedere a formei juridice, le explic faptul că indignarea mea izbucnește doar la întâlnirea unui cuvânt: „reeducare". Tocmai pentru că sună foarte uman și vrea să-și aroge simțăminte omenești, chiar dacă ele sunt de neputință. Dar e numai cinism. Un cinism strict animalic, lipsit de orice fior al simțirii umane, venit din partea unor - Dumnezeu să-i ierte - vânduți. Vânduți conștient, sau poate și mai rău în materie de desumanizare pe care a adus-o glorioasa putere sovietică - vânduți inconștient tocmai prin educația la care ei se referă când vorbesc de reeducare. Educație care, golită de morala creștină și de înțelegerea aspirațiilor superioare, spre divin, rămâne doar o găunoasă formă de dresare a ființelor pentru interesele unei dictaturi.

Dumnezeu să-i ierte pe Lavrovii, Solomonii, Lalyerii care-au semnat o asemenea sentință, ca și pe Franciscii Butyka, Branovicii, Pantiușii și Panovii care i-au dirijat din umbră. Nu le poate pretinde nimeni să aibă vreun sentiment față de sintagma: „Biserica Română". Cu toate că, dacă ar fi fost oameni normali, indiferent de credința lor, ar fi avut măcar intuiția că se apropie de ceva sfânt, de un lucru asupra căruia trebuie meditat cu grijă oricât de păgân ai fi !... Nu le pretind asta, dar dacă ar

fi fost oameni, măcar oameni - „ființe cu conștiință superior organizată" - cum spune chiar și tătucul lor materialist, și tot și-ar fi dat seama că, în fața lor, oricât de importanți s-ar fi considerat, se află o conștiință. Și încă una care a atins cotele maxime din ce poate atinge o conștiință omenească: un om căruia nu-i e teamă să-și recunoască absolut toate faptele, ba chiar să și le agraveze; un om pe care l-au putut prinde și răpi tocmai pentru că nu a cedat tentațiilor nici la Londra, nici la Patriarhia Ecumenică, ci a avut o singură credință misionară: turma al cărei păstor era.

Ei bine, poți avea convingeri contradictorii cu această credință misionară a celui încătușat din fața ta, poți chiar să te consideri adversarul unor asemenea convingeri sau chiar jandarmul care trebuie să le distrugă, dar nu poți să nu respecți sublimul la care un om a ajuns în credința lui ! La execuția lui Mata Hari, comandantul plutonului care o punea la zid, întâi i-a dat onorul în semn de profund respect pentru ceea ce reprezentase ea și abia apoi a comandat foc. Călăii rugurilor inchiziției găseau calea de a-și arăta respectul pentru sfințenia celor sacrificați dându-le întâi lovitura de grație, adică ușurându-le moartea și abia apoi aprinzându-le rugul. Eroul aviator Agarici s-a luptat în aer încercând să-și doboare adversarul rus, dar când a constatat că acela a rămas fără muniție, l-a salutat și și-a luat zborul în altă direcție. Chiar și la vânătoarea de animale, doar Ceaușescu trăgea în urșii înfometați și apoi ademeniți cu mâncare; legile morale ale vânatului, însă, te obligă să găsești animalul și să te întreci cu el doar când are o șansă dintr-o sută ca să se salveze prin fugă.

Dar toate acestea, țin de niște legi morale pe care Lavrovii, Solomonii, Lalyerii, în ciuda studiilor juridice pe care ar fi trebuit să le aibă, le ignoră sau chiar își arogă dreptul bolșevic de a le călca în picioare. Ei decid că nu e nevoie să fie audiat vreun martor și nu le pasă că depozițiile de la dosar au fost luate unor arestați sub cine știe ce presiuni sau promisiuni, evacuează

sala de judecată (și, oare cine alticeneva decât proprii lor oameni putuseră intra acolo !?), rămân în încăpere singuri cu victima lor și, apoi, dau sentința ***„în ședința publică a Tribunalului“****. Ca să nu mai vorbim de paragraful din Hotărârea Judecătorească ce precizează că „Executarea pedepsei începe la 28 august 1952, când data de luare în primire în țară a arestatului este consemnată de actele de la dosar la 16 martie 1953. Nepăsarea față de erorile judiciare este atât de mare în această concepție totalitaristă asupra actului - chiar formal - al justiției, încât acești mărunți executanți români nici nu-și pun problema dacă au sau nu dreptul de a parafa o condamnare pe teritoriul altui stat, mai ales că acolo este însăși măreața Uniune Sovietică. Iar, dacă ne uităm la mandatele de arestare de care e plin dosarul, dar date la modul retroactiv, constatăm la toate ca la cel pe care-l reproducem de probă la începutul cărții, că „prevede deținerea între 1 și 31 ianuarie 1954“, dar este emis la 9 ianuarie 1954, pentru o persoană pe care actul de judecată o consemnează arestată la 20 august 1952. Nici măcar grija pentru a șterge urmele actului de răpire la care au procedat patronii lor sovietici, nu o au slugile lor de aici. Ca să nu mai vorbim de conștiința pe care ar trebui să o aibă niște oameni ai justiției când semnează un act oficial în numele legii. Dar, mimarea simplă a rolului în completul de judecată, ca și cursurile superficiale serale sau muncitorești pentru formarea unor roboți cărora li s-a smuls din suflet morala creștină, își spune cuvântul. Batjocorindu-și propria clasă conducătoare și făcând-o sluga unei nomenklaturi, comunismul dă naștere la asemenea profesioniști și semidocți lipsiți de conștiința profesiei lor. Pentru că un magistrat care a străduit ani de zile pentru învățarea legilor, a unei competențe și a conduitei sale profesionale nu-și pune semnătura pe un act, chiar de teroare, precum sentința despre care vorbim, fără să-și ia măsurile de prevedere a legalității lui, pe care o pot aprecia alte instanțe prezente sau viitoare. În asta constă conștiința profesională, indiferent în slujba cui o pui. Dar semidoctului, parvenitului, marionetei care mimează doar profesionalismul*

funcției știind că e un simplu mecanism al aparatului monstruos pe care-l are în spate, nu-i este teamă de greșelile inculturii și ale neprofesionalismului său. El execută ce-i spun șefii și se simte tare avându-i pe aceștia în spate, ca orice slugă, ne punându-și problema dacă va fi la rându-i judecat de alții. Sentința despre care e vorba, avea doar rostul birocratic al unui dosar hotărât dinainte, care se închidea odată cu cazul și nimeni nu-l mai scormonea. Dar iată că soarta n-a vrut să fie așa. Și, dacă după o jumătate de veac vorbesc despre aceste semnături incompetente, este doar datorită faptului că fiind vorba de un caz foarte grav, de o condamnare la moarte, de pedeapsa capitală și executarea unui om - o fac doar spre a sublinia cititorului prezent care ar mai putea avea nostalgia unor avantaje ale bolșevismului, cât de falsă și de periculoasă pentru societate era metoda înlocuirii specialiștilor profesioniști cu „activiștii“ fabricați la grămadă. Greșelile grave de legalitate, redactarea cu suficiență și superficialitate a unui act legal care nu este o adeverință oarecare, ci o sentință de condamnare la moarte, trebuie să-i facă să se rușineze pe toți cei care, din pofta unor salarii grase, și-au arogat titluri fără studii, s-au mulțumit cu diploma în locul învățăturii, crezând că dictatura va dura o veșnicie și nimeni nu-i va trage la răspundere pentru incompetența lor. Și asta, în mii, în milioane de cazuri banale care n-au avut cum să fie remarcate decât global, prin falimentul ideii de stat socialist, de economie socialistă, de ideologie bolșevică. Cazuri neobservate, mărunte, mai greu de comentat, pe care le subliniem prin evidența acestui act ce reprezintă mult mai mult decât o eroare judiciară: reprezintă un ***fals judiciar în sprijinul crimei de desnaționalizare a României.*** *Și, încă, un fals prost făcut de niște simbriași de Comintern cărora, dacă nu le pretindem să fi avut conștiință națională, avem dreptul să acuzăm prin ei neprofesionalismul regimului care și-a probat incompetența socială. De unde vine aceasta ? Din sfidare.*

Sfidarea dictatorului care ți-a pus botul cizmei pe piept și are convingerea că poate face ce vrea pe lumea asta, tocmai pentru că nu-i pasă de judecata lui Dumnezeu și a istoriei. Nu sunt de vină Lavrovii, Solomonii, Lalyerii ridicați din mediile cele mai promiscue pentru a servi drept magistrați regimului de incultură și imoralitate; ci stăpânii care nici măcar nu s-au sesizat ce triptic pun să judece un proces de „trădare națională" Caz de incompetență până și în actul criminal ! Oare, un asemenea proces, în care era judecată însăși Biserica Națională și un asemenea Acuzat, care devenise atât de important în organizarea rezistenței dinafară încât, ca în nici un alt caz dintre vârfurile emigrației, s-a pus la cale răpirea lui, nu ar fi cerut mai multă atenție din partea oficialilor. Oare Gheorghiu-Dej și ceilalți „Politbirou" nu aveau interesul unei argumentări juridice credibile într-un proces ce putea provoca discuții pe plan extern ? Sau, dacă la nivelul lor de cultură nu-și dădeau seama de anvergura internațională, intelectualii de fațadă care tot se compromiseseră cu regimul - un Groza, un Sadoveanu, un Ghelmegeanu, un Ralea, nu puteau atrage atenția să se angajeze un jurist ca lumea care să dea o formulare competentă măcar ca aspect formal ?!

Aceasta deosebește mentalitatea de slugi a tuturor celor angajați în stratificatul regim dictatorial: nu se băgau, nu-i interesa; executau doar ordinele: Vărul meu fusese adus de la Moscova cu anchetă gata făcută și condamnarea hotărâtă dinainte; tot ce se făcea aici era o formalitate din punctul de vedere al „justiției" pe care o putea face orice absolvent de școală de ucenici diplomat la un curs seral de trei luni pentru a înlocui „intelectualitatea în care nu poți avea încredere fiindcă nu are simț de clasă" - cum se învață tot la acele cursuri. Așa că degeaba ne întrebăm ce păzeau un Ralea sau un Sadoveanu - Își păzeau pielea lor cam groasă și foarte bine hrănită - atâta tot. Procesul public făcut Bisericii Neamului și marii ei tradiții naționale nu-i interesa !

În schimb, demagogia funcționează din plin. Terorismul agresiv și totalitarist ar vrea să se împăuneze cu idei umaniste vehiculate de propaganda învățământului seral și să-și aroge rolul de a se gândi la „reeducarea" condamnatului, dacă acesta n-ar fi atât de înverșunat. „Periculozitatea excepțională a acuzatului" (formulare prin care, cutremurați și ei de adevărurile anchetei, călăii dovedesc a intui totuși ceva din starea de excepție a sublimului intelectual și creștin pe care îl trăiește victima lor), se agravează prin „faptul că este imposibilă reeducarea" - însemnând pentru mintea lor acceptul arestatului de a se vinde așa cum s-au vândut ei, de a se murdări așa cum s-au murdărit ei, de a se lepăda de tot ce înseamnă frumusețe morală, așa cum s-au lepădat ei devenind biete slugi ale întunericului.

De aici provine indignarea mea, pe care nu m-am putut abține să nu i-o mărturisesc cititorului și recunosc în fața lui următoarele:

Am folosit de mai multe ori, comentând diverse stări sau situații anchetate prin interogatoriile luate vărului meu, termenul de ***„convertire"*** *și chiar mi-am permis să dezvolt uneori teza convertirii lui de la cele meschine și lumești, de la cele aventuroase și egoiste, de la cele culpabile și chiar nedemne de familia noastră și de înaltul prestigiu duhovnicesc, național și cultural care-l caracteriza pe tatăl său, la conștiința misionară pe care i-o ceruse acesta trimițându-l în străinătate.*

Pentru un neavizat s-ar putea pune întrebarea: ce mai e de convertit la o persoană care a ajuns la creștinism. Dar nu numai pentru neavizat, ci chiar pentru omul obișnuit a raporta convertirea doar la sensul de a crede, a ajunge să crezi ceea ce nu credeai, a ajunge să iubești Dumnezeirea pe care n-o iubeai și, mai ales, a ajunge să te simți iubit în credința ta de către Cel Care Este Numai Iubire, s-ar mai putea pune întrebarea dacă nu pare tautologic să vorbim de convertirea unui om care este preot, este slujitor al Domnului, este chiar un înalt prelat ? În toate aceste cazuri, însă, înseamnă că omitem, că nu ținem seama de acea ***permanentă convertire a făpturii***

***prin credință**, de acel ideal creștin de a tinde să fii cât mai mult după chipul și asemănarea Creatorului !*

*În acest sens, urmând un asemenea drum al luminării creștine prin Duh Sfânt și aprofundării Credinței sale, se ilustrează **permanenta convertire spre bine și mai bine** a celui care, în cronologia interogatoriului își reconstituie devenirea în credința misionară de la păcatul pământesc și de la luarea în ușor a moralei și până la apostolatul care îl aduce în pragul execuției. Lui îi sunt limpezi toate acestea și încercarea etalării unor fapte denigratoare, reale sau nereale, nu-l impresionează în fața conștiinței de sine care-l apropie tot mai mult de apostolat. Indiferent de cedarea la ispitele tinereților, indiferent de căderile în păcat spovedite cu răbdare, indiferent de convulsiile relațiilor lui lumești de până la clipa când și-a asumat purtarea crucii, adică a avut revelația convertirii - el apare, pe măsura precipitării rosturilor ierarhice pe care și le asumă, tot mai nezdruncinat în credința a ceea ce are de făcut, tot mai împăcat cu destinul său, tot mai perseverent în unicitatea misiunii de salvare națională prin Biserica a cărei corabie trebuie să o țină drept, fără a se mai lăsa pradă intereselor care l-ar fi putut ispiti la modul personal. **De la portretul pe care i-l fac dușmanii și până la sacrificiul pe care el îl acceptă cu convingerea că semnul credinței sale va învinge, se cuprinde un întreg simbol al Schimbării la Față.***

Dar ce știu bieții lui anchetatori despre Lumina Taborică și simbolul pe care-l reprezintă ea pentru transfigurarea întregii lumi ?! Ce știu ei despre ce au văzut Petru, Iacov, și Ioan pe muntele Taborului și cum Mântuitorul nu i-a lăsat să facă acolo cele trei corturi ci a coborât cu ei în mijlocul lumii care trebuie schimbată la față în întregul ei ! Nu știu nimic și cred că, acolo, în celula zero a Jilavei care are ieșirea doar spre valea cu piersici a execuțiilor, acest om ajuns la sublimul depășirii propriei sale ființe prin adâncimile convertirii, le va spune tainele marii sale credințe.

Când ?

Când el are acum convingerea clară că sămânța va rodi, tot așa cum a avut-o și tatăl său plătind cu viața, dar știindu-l pe el ajuns în străinătatea civilizată unde putea împiedica aservirea Bisericii românești la ierarhii străine.

Pentru că, ce s-ar fi făcut miile de emigranți români fugiți de comunism, fără un duhovnic de-al lor, care să-i îmbărbăteze moral și să-i ajute material să-și facă un rost ? Ce s-ar fi ales din spiritualitatea diasporei românești dacă ar fi fost păstorită spre altfel de interese decât cele naționale ? Cum ar fi ajuns bejenarii români la ajutoarele date de Consiliul Mondial Ecumenic dacă acestea ar fi trecut prin mâinile unui om străin de ei și de aspirațiile lor ? Nu ar fi fost asimilați emigranții români de diaspora slavă dacă ar fi devenit sufragani episcopilor acelora ? Și nu s-ar fi infiltrat mai ușor astfel diversiunea comunistă ?!... Aceasta, dacă ne gândim doar la situația dinafara granițelor. Dar, pe lângă miile de români din emigrație, să-i numărăm pe cei de zece ori sau de o sută de ori mai mulți a căror mică mângâiere în țară era ascultarea posturilor străine de radio. Ce efect ar fi avut predica unui Vlădică străin și în ce limbă ar fi vorbit acesta ? Ca să nu ne mai întrebăm ce apel ar fi putut face un străin la sentimentele noastre naționale și dacă ar fi avut inima sau căderea să o facă. În orice caz, impactul cu sufletul ascultătorului de liturghie în semiclandestinitate ar fi fost mult mai mic și efectul de susținere a moralului credincioșilor din țară mult mai mic !

În acest fel, însă, prin trimiterea lui din țară de către cei care mai putuseră încă gândi această faptă înainte de a fi anihilați, se îndeplinise și canonul sinodului de la 1752 al Mitropolitului Iacob (în mod fericit, până la consecințele moderne ale păstoririi prin undele radio care aduc predica cea dreaptă) dar se salvase însuși segmentul spiritual al ideii de rezistență la comunizare prin desnaționalizare. Conștientizarea se pornise și la cei dinafara țării care se-ntăreau printr-o anumită organizare pe criterii naționale, dar chiar și la cei din interiorul statului comunizat, prin întărirea unei mentalități mai proprii, împotriva sovietizării.

Misiunea lui aceasta fusese și, prin îndeplinirea ei, el făcuse toți pașii posibili spre convertirea deplină indentificându-se cu Credința sa în fața căreia nu mai contau nici condamnarea nici denigrările; și nici probele cu care îl amenințau, pentru că el le oferea de zece ori mai multe.

Înafara tainei de jurământ eclezial prin care avea garanția continuității.

Ajunși în acest punct al tăcerii lui solemne asupra celor sfinte - pentru că sfântă se dovedește pentru el îndatorirea misionară pe care o împărtășise cu alții - sigur că ne-ar interesa, totuși, să aflăm și să cinstim astăzi măcar unele dintre numele celor care l-au încurajat și l-au susținut pe animatorul acestei idei, pe Episcopul Grigorie Leu.

Cu certitudine, este vorba despre unii din cercul mai larg pe care l-am enumerat. Unii: Desigur, prelații cei mai prestigioși precum cei izolați sau chiar îndepărtați din Sinod: Tit Simedrea, Nifon Criveanu, Patriarhul Nicodim și Mitropolitul Irineu Mihălcescu - atâta vreme cât au trăit. Desigur că e vorba de toți marii cărturari: Gusti, Petrovici, Paulescu, Crainic, Rădulescu Motru, Galaction, Agârbiceanu și de câțiva politicieni precum ultimii miniștri țărăniști și liberali, atâta vreme cât n-au simțit recluziunea regimului.

Desigur că erau frații sinodali ai Episcopului Grigorie, rămași încă în scaunele lor. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, episcopul Valerie Moglan al Clujului, episcopul Nicolae al Oradiei, Partenie Ciopron, Policarp Morușca și, cunoscut sigur de mine, episcopul Chesarie al Tomisului.

Tot în mod sigur erau rudele: tatăl meu Ioan Leu, fratele mezin Constantin-Nil Leu, cumnatul Șerban Onose, cumnatul Nicolae Gâlea, cei din familiile Blănaru, Ursu, Racoviță, Filiuță, Popoiu, Arșic, Cahu, Modiga, Zugravu, Vicol, Vrabie, intelectuali de țară cu verticalitate și simțire națională reprezentând prin legăturile lor, un întreg curent de opinie antibolșevică.

Înafara lor, însă, au fost și alții mai tineri, colegi de-ai vărului meu sau chiar proaspeți membri ai Sinodului care se dorea „înviat" - slujitori bisericești poate tăcuți, poate mai puțin activi, precauți din pricina terorii, dar păstrând în sufletele lor conștiința de teologi ai Bisericii Neamului și de duhovnici ai sufletului românesc, deciși în rostul lor misionar de a-și ajuta credincioșii să reziste asaltului la care îi supunea anticristul, ca și preoții din străinătate care păzeau acolo puritatea românească a Bisericii, așa cum îi îndrumase întotdeauna cel față de care aveau ascultare - Episcopul Grigorie Leu.

Acuzatul, interogatul, condamnatul - sau cum vrem să-i spunem - este foarte grijuliu să nu transapară din declarațiile sale vreun indiciu care să dea dușmanului posibilitatea de a distruge asemenea mlădițe. Reacția lui e diversă: de la sofism la amnezie și de la schimbarea direcției declarației la refuzul fățiș de a răspunde. Dar scopul lui este unul: De a păzi tot ***ceea ce a construit tatăl său aici și el în străinătate****, de a nu da șanse dușmanului ca să găsească vreo cale de distrugere. Așa că, la dosar, nu se poate găsi nici un document în această privință.*

Și, totuși, acești oameni, aceste conștiințe au existat și au acționat de vreme ce, așa cum am demonstrat mai înainte, cu un sfert de veac mai târziu, în țară chiar sub regimul cel vechi, ceea ce mocnise începu să apară fățiș în lucrări de studiu asupra rostului Național al Bisericii. Iar românii din străinătate au păstrat relații tot mai strânse cu Biserica Mamă, colonii românești sufragane unor ierarhi străini fiind puține și îndreptate nu spre ortodoxia slavă, ci spre cea ecumenică, ce nu se amestecă în problemele tradiției Naționale. Acești oameni au existat, prin ei ideea a rezistat iar martiriul celor doi episcopi despre care vorbesc în această carte a dat rod spiritual intens, ca orice martiriu creștin. Ca să-i aflăm și să-i cinstim cum se cuvine, trebuie continuată cercetarea istorică. Și le-aș fi recunoscător tuturor celor care ne vor ajuta să facem publice lucrurile pe care le știu. Pentru că, spre cinstirea Bisericii, aceasta a fost o mișcare - o mișcare de

mare conștiință națională. Iar cei doi episcopi care prin drama suferinței devin azi cunoscuți, au fost exponenții unei asemenea mișcări naționale și nu doar niște inițiatori de unii singuri.

* * *

Am încercat să stau de vorbă cu unii dintre ei, care m-au ajutat la reconstituirea faptelor în amănuntele lor, în date foarte concrete și de evidență pentru diverse aspecte, dar un cunoscător al ansamblului problemei n-am mai găsit.

Doi, de la care speram să aflu mai multe pentru că fuseseră în relație directă și cu Grigorie și cu Victor Leu, aveau o stereotipie a răspunsurilor cu care se obișnuiseră în anchetele la care au fost supuși acum aproape cinzeci de ani, stereotipie pe care jumătatea de veac de taină (și teamă de oficialitate, poate) le-o osificase într-un asemenea hal încât unul dintre ei, răposatul arhiepiscop Antim Nica, a avut o replică pentru care, după aceea mi-a cerut iertare: „Dar de ce vrei să dezgropi lucrurile astea după atâta vreme în care toți le-am uitat ?!“ Antim Nica i-a fost elev Episcopului Grigorie la seminarul teologic de la Ismail, i-a fost coleg de facultate Episcopului Victor Leu, a fost printre cei pe care Grigorie Leu îi ajuta cu burse din propriul său salariu de arhiereu vicar la Mitropolia Iașilor și epitrop la marele așezământ al Spiridoniei, luându-și astfel doctoratul în teologie la Strassbourg și a ajuns arhiereu în Basarabia. Când aceasta a fost ocupată, s-a refugiat la Huși devenind protosul tuturor preoților și călugărilor basarabeni pe care Episcopul Grigorie îi adăpostea în eparhia sa. Era prieten al vărului meu și discipol intim al unchiului meu, el făcându-i și sumbra slujbă de înmormântare sub ochii vigilentei securități și ai reprezentanților guvernamentali. Din străinătate, vărul meu i-a transmis o scrisoare mulțumindu-i pentru această devoțiune față de tatăl său până la drumul final, ceea ce, desigur, l-a supus pe Antim Nica unor suspiciuni și unor anchete datorită cărora, mulțumind lui Dumnezeu că a scăpat, a uitat totul și s-a dezis de tot păstrându-se în ierarhie până la aproximativ recenta sa trecere întru Domnul.

Nu cred că, în aceste condiții spirituale, înafară de acordul pasiv, el să fi întreprins ceva.

Cel de-al doilea, și mai apropiat al nostru, fiindu-ne rudă și lui lăsându-i-se engolpionul prin care Episcopul Grigorie îi transmitea fiului său însemnele arhierești, a avut o evoluție asemănătoare, scuzat fiind de faptul că însuși vărul meu ne-a lăsat în familie cuvânt de ordine când a plecat: să-l ponegrim cât mai mult ca să ne salvăm dovedindu-ne rupți de el.

După o jumătate de veac, la vârsta foarte înaintată a amândurora, acel „nu știu, n-am fost implicat“ omenește explicabil, pe care-l luaseră în brațe la anchetă, dar îl repetau încă timorați, nerealizând că trecuseră aproape cinzeci de ani, mi-au împiedicat aproape orice posibilitate de comunicare.

Alte date, circumscrise la eparhia Hușilor, am strâns destule de la rudele noastre preoți și de la călugării care-au suferit odată cu ierarhul. Dar sunt date unilaterale ale acțiunilor Episcopului Grigorie în zonă, ale încurajării țăranilor care credeau în el și ale trimiterii peste Prut a călugărilor basarabeni pentru slujbe clandestine sau răspândirea cuvântului pastoral. Am aflat și alte încumetări asemănătoare pentru care călugării aveau binecuvântarea și îndemnul Episcopului și au suferit împreună cu el, mila Domnului făcând să supraviețuiască încă arhimandritul Mina Dobzeu. Sper totuși că, în tainele mânăstirești, unde călugării comunică cu frații lor mai tineri, alte amintiri s-au mai păstrat, mai multe adevăruri putându-se reconstitui cu timpul.

O variantă greu de crezut, putând chiar să producă reacții defavorabile la unii, dar nu imposibilă dacă ținem seama de posibilitatea creștină a convertirii oricărui păcătos, ar fi și cea a cunoașterii parțiale de cauză, sau măcar a acordului tacit pe care și l-ar fi dat însuși patriarhul Justinian, cel instalat de puterea atee, printr-un salt rapid cu avansări forțate la care l-a ajutat Gheorghiu-Dej al cărui om era.

La evadarea sa din lagărul de la Târgu Jiu, Gheorghiu a fost găzduit de preotul Ion Marina la seminarul din Râmnicu Vâlcea

pe care acesta îl administra. Scăpat din lagăr la 15 august - unde nici acolo, se spune, n-o ducea prea rău fiindcă Ceaușescu, fiindu-i un soi de valet, îl servea cu țuică la gheață, conducătorul comunist s-a așezat pe trai la preotul oltean și - „mănăstire, maici, chef" împreună cu Chivu Stoica și Ion Gheorghe Maurer - a uitat de insurecție (dacă cumva o fi știut ceva !) ajungând la București de-abia pe 26-27 august. Răsplata pentru preot a fost mare, cu numele Justinian el fiind impus Arhiereu-Vicar la Iași, în coasta marelui cărturar naționalist Irineu Mihălcescu care, ulterior, a fost trimis la mânăstire și a murit într-un mod destul de neclar. Pentru a doua oară, Justinian Marina a fost săltat peste rând fiind înscăunat mitropolit în calitate de vicepreședinte al Frontului Plugarilor, funcție politică incompatibilă cu cea bisericească. Dar totalitarismul poate orice și, după moartea la fel cu semn de întrebare a patriarhului Nicodim, în numai trei-patru ani de călugărie Justinian ajunge patriarh, peste capul multor prelați bătrâni, teologi naționaliști care trebuiau făcuți inofensivi.

Se pune întrebarea: a putut oare, în asemenea condiții, omul lui Gheorghiu pus în fruntea Bisericii, să accepte și calea ei dreaptă ? Și deoarece creștinismul ne învață că drumul dreptcredinței se arată oricărui păcătos, să vedem argumentele întru aceasta: Indiferent de cameleonismul său politic, preotul Ion Marina era format în școala teologică clasică a Bisericii noastre, alegând astfel drumul preoției. La Iași când a venit, conform canonului monahal a trebuit să-și ia un duhovnic și acesta a fost Episcopul Grigorie, drept cel mai vechi și mai de prestigiu ierarh din eparhia mitropolitană, el fiind și cel care, la modul firesc, fără jocurile politice, la rangul lui și la calitatea de locotenent metropolitan pe care o mai avusese, le-ar fi urmat în scaun lui Irineu Mihălcescu la Iași și lui Nicodim Munteanu la București.

Duhovnicul, după cum se știe, trebuie considerat părinte sufletesc și prim sfătuitor al celui care i se spovedește așa că, o

influență în bine de la austerul vlădică Grogorie la proaspătul vlădică susținut de regim, a putut să existe. Părintele Patriarh Teoctist relatează cum, la instalarea ca mitropolit a lui Justinian Marina la Iași, lumea era foarte rezervată și chiar ostilă celui impus de guvernare, iar personalitățile Moldovei ocoleau palatul mitropolitan. De abia când a sosit, pentru a participa la ceremonie și a face slujbă Episcopul Grigorie, lumea importantă a Iașilor a venit la catedrală.

Prestigiul acestuia era necontestat. Toată lumea cărturărească a Iașilor îl aprecia pe Vlădica Grigorie și-l considera ca pe unul de-al lor încă din perioada când, în calitate de vicar aici, fusese unul dintre stâlpii vieții spirituale moldovenești, publicându-și tocmai în acea perioadă lucrările de bază ale operei sale teologico-sociale. Toată lumea clericală și monahicească îl știa ca pe un părinte sufletesc drept și cumpătat, care, printr-o viziune conducătoare clară făcuse ordine în viața curentă bisericească aducând multe foloase prin modernizarea și dinamizarea administrării parohiilor și mănăstirilor și valorificând resursele în special pentru susținerea la studii înalte a sute de tineri mireni sau monahi. În sfârșit, toată țărănimea Moldovei îl cunoștea ca pe apărătorul drepturilor ei pentru că, în acei ani de secetă se opusese de a se lua cotele la care erau supuși țăranii și ceruse guvernului o lege pentru apărarea plugarilor din toată Moldova; dar îl cunoștea și fizic, de la cuvântarea directă pe care o adresa fiecărui credincios, deoarece în viața sa arhierească el introdusese stilul misionar pe care alții nu-l aveau. El nu era doar un vlădică de palat episcopal și de slujbe la catedrală; păstrând pentru aceasta doar sărbătorile mari, el colinda satele duminică de duminică slujind în câte o biserică modestă de țară, stând de vorbă cu enoriașii, predicându-le, ajutându-i moral, cu sfatul, dar și material - din sate drumurile sale trecând pe la prefecturi unde intervenea pentru necazurile oamenilor. Nu exista hram de biserică la care să nu sfințească bucatele de pe masa obștilor sătești și, de cele mai multe ori, venea în acele modeste așezări

moldovenești însoțit de soborul său de preoți și cu întregul cor al episcopiei.

Lumea îl cunoștea bine, știind că, dacă nu ar fi fost presiunile politice ale unui guvern detestat, el ar fi fost, de drept, cel care trebuia instalat în scaunul mitropolitan al Iașilor, deoarece condiția la Unirea Principatelor pentru acceptarea Capitalei la București fusese: „cap al Bisericii moldovean" - și nu doar trecut pe la Moldova, cum s-au lărgit lucrurile în practică. Însăși tradiția ultimului veac arăta limpede cum, de pe sacunul episcopal de la Huși, ajunseseră primați ai României și C. Arămescu și Sofronie Miclescu și Nicodim patriarhul.

Gestul Episcopului Grigorie Leu de a nu ține seamă de afrontul care i se aducea prin avansarea în locul său a omului regimului și de a veni să slujească chiar el în catedrala ieșeană a fost cel ce a adus la ceremonie înaltele personalități ale orașului care, altfel, ar fi simțit nevoia să-și manifeste cât mai evident dezaprobarea față de intrusul impus de guvernarea comunistă. Dar, înafară de această frumusețe a gestului făcut de un ierarh pentru care nu orgoliile ci doar destinul sfânt al unității Bisericii sale contează, venirea lui acolo spre a sluji la instalarea propriului adversar, avea și simbolul de a sluji Biserica ținându-i drumul drept indiferent de vicisitudinile sorții, de a încerca să-i unești pe toți fii ei și de a-i aduce chiar pe cei răi la ascultarea celor sfinte !

Și atunci, pun eu întrebarea: cel rău, preotul vâlcean care uzurpase cu ajutorul comunist, când a văzut atâta înțelegere creștină, nu a avut și el o licărire a celor bune din suflet ? Oare atunci când a îngenunchiat în mijlocul catedralei sărutând mâna duhovnicului său, nu și-a dat seama că, oricine l-ar susține, slujirea lui trebuie să fie pentru această Biserică și că numai ei îi aparține ?! Imposibil lucru ca un om care cunoște cărțile sfinte, un teolog care a trecut prin hirotonisirea în preot și prin hirotonisirea în arhiereu, să rămână insensibil într-un asemenea moment și să nu se apropie de porunca lui Dumnezeu !...

Din acest motiv și, în plus, cunoscându-mi bine unchiul în

toate manifestările lui de caracter drept, vertical și deschis, nu pot să cred că, în îngrijorarea pe care a avut-o fără să și-o ascundă, atunci când a auzit că Moscova vrea să pună mâna pe bisericile diasporei noastre, să nu-i fi spus lui Justinian gândul său de a preîntâmpina acest pericol. Și e imposibil ca cel trecut prin scaunul mitropolitan de la Iași în care șezuse Iacob Putneanul când a prezidat sinodul de la 1752 afurisind suirea străinilor în scaun arhieresc românesc, să nu înțeleagă valoarea patriotică a unui asemenea gând. Ba, chiar să-și dea seama că un asemenea gest l-ar putea face iertat de alte păcate ale conlucrării cu anticristul. Cunoscând forța de persuasiune a unchiului meu, care venea din profunda sa credință și onestitate, nu pot crede că cel care-l luase, măcar din canon dacă nu din convingere, drept duhovnic, a putut să nu se lumineze la cuvântul lui. Și, chiar dacă n-a acționat, a aprobat tacit, ceea ce este tot un triumf al puterii credinței. Și, ca să cinstim aici cele curate din om crezând chiar și în convertirea unui asemenea păcătos, trebuie să menționez fapta unui suflet curat: Într-o scrisoare din 1992, în ultimul său an de viață la Mount Vernon în SUA - preotul Florian Gâldău îmi sugerează să merg și pe această cale de cercetare subliniind că Vlădica Grigorie i-a fost duhovnic fostului om al lui Gheorghiu-Dej. Florian Gâldău, cel ponegrit și blasfemat de Justinian Marina, dă o șansă de reabilitare sufletului acestuia sugerându-mi să cercetez influența benefică a duhovniciei exercitate de Episcopul Grigorie.

În legătură cu triumful puterii credinței, îmi mai permit aici divagația unei amintiri în legătură cu unchiul meu, Episcopul Grigorie Leu. Era în august 1944 în timpul ofensivei rusești pe linia Iași-Chișinău. Nemții își retrăseseră câteva unități de blindate ducându-le pe frontul de vest, armata română rămăsese descoperită, frontul aliniat la Iași vreme de câteva luni era spart de armata roșie înaintând spre linia Focșani-Nămoloasa-Galați - cea mai apropiată posibilitate de regrupare a armatelor noastre. Deci Moldova intra în

întregime în mâna dușmanului.

Comandamentul militar care se retrăgea a făcut apel la retragerea generală punând un tren la dispoziția administrațiilor județene și a instituțiilor importante pentru a le duce în spatele frontului. Episcopia Hușilor a primit și ea loc, dar Episcopul a trimis doar odoarele refuzând compartimentul care i se rezervase. Și a explicat: comandamentul nu avea posibilitatea să pună trenuri la dispoziția întregii populații care era astfel obligată să rămână sub ocupație. Păstorul avea datoria să rămână cu turma - iar el era păstorul. Atunci, țărani din zeci de sate moldovene pornite în bejenie cu carele lor s-au strâns în jurul lui și au făcut o mare tabără pe dealurile Bârladului în care preoții deveneau popi de tabără ca pe vremea lui Ștefan cel Mare, iar Episcopul lua rostul strămoșului nostru Mihail Leu Blagocinul. Când, pe drumurile dinspre Prut au apărut avangărzile armatei roșii, Episcopul a strâns în jurul său întregul sobor de preoți, a așezat cântăreții în șiruri pentru a duce cuvântul printre mulțimea de oameni și când au ieșit la iveală tancurile a început o slujbă solemnă de încredințare a zecilor de mii de suflete strânse pe dealurile din jururi în grija Domnului. Mulțimea ocupa un spațiu imens părând dușmanului o întreagă armată. Dar nevăzându-se armament au fost trimiși cercetași să constate despre ce era vorba. Iar cercetașii, oricât de „educați" la Comsomol, când au văzut imensa slujbă la care se rugau preoții și oamenii de rând au îngenunchiat și s-au trezit în ei simțurile pravoslavnice. Același lucru s-a întâmplat și cu batalioanele și regimentele care au venit ulterior. Au îngenunchiat cu toții și au ascultat slujba: De-o parte a altarului sub cerul liber miile de țărani moldoveni, de partea cealaltă miile de ocupanți din armata anticristului, împăcați pentru o clipă sub slujirea divină. Reveniți la sufletele lor curate, soldații ruși alungau diavolul leninist îngenunchind și făcându-și semnul crucii. Înaintarea sovietică s-a oprit acolo, pe dealurile Bârladului, evenimente grave s-au produs în toată țara a cărei istorie avea să ia un alt mers. Dar imaginea aceea cu mulțimea

în bejenie pe dealuri moldave, având în mijloc un episcop în odăjdii ce slujește cu soborul său iar armata ocupantă ce înaintează pe văile Prutului, oprindu-se și îngenunchind în strălucirea amintirilor curate din sufletul ei pervertit, rămâne în memoria creștină a lucrurilor.

Am relatat aceasta tot ca argument: Tăria credinței care dădea o hotărâre aspră și neînduplecată tuturor gesturilor acelui om cu suflet bun și duios de adevărat părinte, cel ce avea să fie, din nefericire, ultimul vlăstar din spița marilor Vlădici a căror personalitate marchează istoria Moldovei. Tăria sa perseverentă și sinceră, cu vorba deschisă care, dacă a putut îngenunchea o armată întreagă în fața simbolurilor Bisericii sale, oare, când a strigat anunțând pericolul bolșevizării ortodoxiei noastre, nu a găsit ascultare la frații săi ierarhi, inclusiv la prospătul patriarh ?!

Nu-mi vine să cred și, tocmai din acest motiv, înclin a considera că strădania și martiriul lui au fost lucrarea Domnului asupra unui întreg Sfânt Sinod care a putut să aibă în sânul său și un Toma Necredinciosul și un Iuda pe care propria-i căință să-l ducă la streang și chiar un Petru al clipelor de lepădare, pentru că scriptura nu ne va sfinți dintr-o dată, dar, în întregul ecleziastic pe care-l reprezintă, nu a putut decât să aprobe și să încurajeze rezistența pe canoanele noastre proprii, pentru care Episcopul Grigorie își trimitea fiul în străinătate. Trebuia prea multă mârșăvie și necredință, ca să nu înțelegi și să nu aprobi spiritul de tradiție al luptei lor, chiar dacă propaganda comunistă punea etichetele ei cu invective caracteristice. Sau mai mult: tocmai pentru că anticristul pune asemenea etichete cum ar fi „trădarea de țară" sau „periculozitatea maximă", înseamnă că lucrurile stau exact invers și conștiința creștină te obligă să le înțelegi ca atare. Că au existat Iude, e firesc. Dar nu pe acelea vrem să le dezvăluim deoarece în fața Marii Judecăți nu au cum se ascunde. Dar sufletele curate sau ajunse la curățenie care-au gândit într-un întreg românesc încurajarea unei asemenea

acțiuni de rezistență, ar merita să fie știute. Ca și cele care au aprobat tacit, cum ar putea fi cazul Justinian Marina asupra păcatelor căruia ar fi nedrept dacă n-am lăsa să se vadă și momentele de iluminare cu care Dumnezeu îl dăruiește pe orice păcătos, iar Biserica îl ajută să se ridice deasupra.

Apoi, din acest punct de vedere, alte două indicii: Cu toate că vărul meu nu pomenește niciodată în anchetă numele patriarhului în funcție și cu toate că, în cuvântările sale anterioare transmise prin emisiunea pe care a înființat-o la BBC și radio München l-a acuzat pe acesta de complicitate în uciderea Episcopului Grigorie Leu, și niciodată nu și-a schimbat această părere, depoziția unuia sau, poate, chiar a doi dintre martori, menționaseră de mai multe ori cu insistență, prezența lui Justinian Marina în diverse întâlniri de dinaintea fugii lui Vasile Leu, vorbind și de faptul că de câte ori venea din Iași la București era găzduit în casa acestuia (am vorbit de casa de lângă Patriarhie, str. Gramond nr. 9 A unde trăgea și Episcopul Grigorie și unde locuia în permanență vărul meu). Sunt arătate de asemenea strânsele relații dintre ei câtă vreme vărul meu fusese consilier ministerial la Culte - rang de demnitar pe care îl avea el și un alt preot - Constantin Burducea subliniat în epocă de rima lui Păstorel: „La Crăciun popa Burducea/Când cu steaua, când cu crucea".

Anchetatorul insistă asupra acestor amănunte, dar depozițiile martorului, (care e posibil să fie un arestat, speriat de închisoare) nu găsesc nici o confirmare în depozițiile vărului meu care în mod perseverent refuză, după cum am spus, a da asemenea amănunte ferindu-ne pe toți, chiar și pe mine, care n-am avut decât rol episodic, lipsit de aspecte doctrinare. În cazul acesta sunt două variante: Fie există o doză de adevăr dar care nu se poate dovedi, fie ancheta, dorind să afle cât mai mult provoacă asemenea declarații cu care, apoi să-i zmulgă anchetatului alte amănunte și să ajungă la un nou dosar. Fie valabilă una sau alta dintre variantele cu patriarhul Marina,

anchetatul nu se lasă impresionat, nu-i pasă de amenințări și torturi, iar anchetatorii se văd nevoiți să părăsească pista.

Al doilea indiciu este în legătură cu preotul Burducea: După cum am văzut, rapoartele din teritoriu ale securității alarmate de fuga vărului meu și informații culese de la instituții și agenți menționează trei nume de preoți care au părăsit țara căutând azil în străinătate: Vasile Leu, Florian Gâldău și Constantin Burducea. Cert lucru că și preotul Burducea făcuse același gest poate concomitent, dar în nici un caz împreună cu cei doi. Interogat în legătură cu Burducea, vărul meu declară scurt că, în călătoriile sale misionare a auzit de prezența aceluia într-un lagăr de români din Italia, dar nu a luat legătura cu el. Și trece foarte repede peste acest subiect ceea ce, înțelegându-i acum stilul, poate însemna că vrea să ferească încă o pistă pe care ar putea-o folosi provocările dușmanului. Îl ferește pe Burducea ca și pe toți ceilalți preoți români din străinătate, prin cât mai puține amănunte despre parohiile lor și despre enoriașii lor, tocmai ca informațiile să nu intre în mâna celor care vor să pună stăpânire pe Biserica noastră spre a dispune de sufletele credincioșilor ei.

De ce, însă, eu consider important amănuntul Burducea?... Pentru că, plecarea acestuia din țară fiind la fel de evidentă ca și a vărului meu, conjugându-se cu faptul că au deținut amândoi demnități la Ministerul Cultelor sub ultimul guvern care mai avea demnitari din partide istorice, duce la concluzia că în sânul acelui minister care cunoștea, desigur, ca organ de specialitate al administrației de stat, intențiile pe care Moscova le avea cu Biserica noastră, s-a creat un curent de opinie patriotică și de rezistență care - firesc, de vreme ce era vorba de Vasile Leu ca demnitar acolo - să se unească, sau chiar să pornească din harul grupului sinodal naționalist al cărui lider era Episcopul Grigorie Leu. Și, astfel, avem imaginea unei reale mișcări de rezistență națională pornită din miezul spiritualității ei tocmai în momentul în care pro-moscoviții dau loviturile lor cele mai

grave: alungarea regelui, procesul și întemnițarea fruntașilor național țărăniști și a altora, scoaterea reperezentanților ultimelor fracțiuni de partide burgheze din coaliția guvernamentală.

În acest fel se demonstrează că decapitarea politică făcută cu o brutalitate care a văduvit de personalități reale cel puțin trei generații românești, a condus la o resurecție în lumea morală și intelectuală pentru păstrarea valorilor naționale prin spiritualitatea cea largă, în special a Bisericii, cea care se adresează tuturor sufletelor - va să zică unei mulțimi ce nu poate fi distrusă precum vârfurile politice. Acesta era idealul Episcopului Grigorie, pe acesta l-a continuat fiul său declarând ca atare în anchetă că scopul său misionar în străinătate a avut două direcții ***- una religioasă, de păstrare a ortodoxiei românești și una politică, de întărire a acelui partid românesc-creștin*** *format în Italia și America sub conducerea lui Constantin Vișoianu, cu scopul de a organiza rezistența românească unindu-i toate forțele sub ideal creștin.*

Cu durere filială subiectivă, dar și cu obiectivitatea unei posibilități de raționament în plus, regret mult faptul că tatăl meu - implicat în această mișcare cu îndelunga sa experiență politică de șef al unor formațiuni importante și suferind de pe urma ei ani de detenție, nu mai trăiește acum când mă aflu în posesia unor asemenea documente. Cu toate că el ar fi fost categoric împotriva oricăror circumstanțe atenuante pentru patriarhul Justinian, căruia i-a atribuit tot timpul o vină în moartea fratelui său - Episcopul Grigorie, aceste date în legătură cu preotul Burducea, cu Ministerul Cultelor, cu ultimii politicieni liberali ca Vântu, Bujoiu, Roșculeț și chiar Guță Tătărăscu și rolul lor de tampon alături de compromisul pe care l-au făcut, ar fi putut căpăta coerență prin clarificări făcute de tatăl meu. Lucrurile stând însă altfel, documentele apărând de abia acum, eu rămân doar cu regretul că nu le pot comenta cu el și cu datele pe care el mi le-a dat sau le-a

adăugat pentru precizarea amintirilor mele din adolescență.

La Ministerul Cultelor, înafară de personalitatea mai ștearsă a lui Stanciu Stoian, (dar despre care aflu din anchetă că era prieten cu Gâldău, deci ar fi putut avea confidențe cu acesta fiind cumva atras sprea a apăra în vreun fel biserica) s-au perindat oameni ca Radu Roșculeț (care făcuse înainte de război politică în Dobrogea împreună cu tatăl meu), Mihai Ralea (care era din Huși), oameni cu care, pe lângă aceste aprecieri menționate, se putea avea dialog intelectual. Ca să nu mai vorbim de ceilalți doi demnitari - de vărul meu și de preotul Burducea, pe care, acum, îi știm prea bine. Poate că Ralea era mai aservit puterii, cu el putându-se pune probleme doar de ordin filosofic până a nu fi devenit marxist; dar Radu Roșculeț era un liberal integru care, la puțin timp după ministeriat a intrat direct în pușcărie unde a și murit. Mai mult decât atât: la întrunirea de la Medgidia, pe care am relatat-o mai înainte, a participat un avocat rudă care urma să-i transmită ceva la Paris lui Horia Grigorescu. Or, Horia Grigorescu era prieten bun și coleg de partid cu Radu Roșculeț. Ajungem astfel la o demonstrație prin care, chiar dacă gestul și martiriul celor două rude ale mele se minimalizează prin faptul că vin să facă parte dintr-o adevărată tabără de conștiințe care au încercat salvarea țării prin Biserica națională, semnificația unei voințe mult mai largi vine spunând un cuvânt istoric. Și chiar dacă ei, din protagoniști unici- cunoscuți datorită celor ce au avut de suferit, rămân doar exponenții unei voințe mai largi, care a animat mult mai mult intelect național, va trebui să ne facem datoria față de toți aceștia, aflându-le cu timpul numele și așezându-l în panteonul pe care-l merită, fie că au încurajat prin faptă, fie că au consimțit numai prin tăcere la această lucrare care privea Biserica și neamul aparținându-le deopotrivă.

S-ar putea ca, prin aceasta, să-i dezamăgesc pe unii care, mai puțin creștinește, ar dori doar să acuze. Dar eu îmi pun întrebarea: de ce să nu-l așezăm în lumina Taborică și pe ticălos ? De vreme ce Mântuitorul - care e al tuturor tocmai fiindcă e Mântuitor -

reflectă această lumină către toți; înseamnă că El vrea - doar de asta a venit ! - ca schimbările produse de o asemenea lumină să cracterizeze întreaga lume.

Persoana umană a fost creată nu ca un mecanism fix și imobil ale cărui rezultate să se înmulțească doar în funcție de număr, ci ca o forță interioară ce se poate schimba mereu dând roade neașteptat de multe din partea unuia singur cât din partea a mii alții, tocmai prin puterea de schimbare și de luminare interioară. Personalismul creștin consideră adevărul reprezentat de fiecare persoană precum un pivot al conviețuirii spre bine în fața revelațiilor pe care le are. El diversifică la infinit persoana în împlinirea ce și-o poate produce după minunea continuă a Dumnezeului ei și nu-și permite să o bage într-un tipar sau într-un număr de ordine.

Ce-au folosit călăii care au sperat în compromiterea lui Vasile-Victor Leu scormonind trecutul victimei lor, dacă ei nu înțelegeau sublimul pe care el îl atinsese făcându-și misionar întreaga datorie dată de Dumnezeul lui ?! Ce-am folosi noi, dacă am găsi doar vinovați de martiriul celor două rude înaintașe ale noastre ?! Ce ne-ar folosi vorbind despre latura ticăloasă a fostului patriarh și nu despre posibilele sale momente de iluminare ?!... Important este că Grigorie Leu și Vasile Victor Leu,ne fiind singuri, au avut în jur sprijin și încurajare, au simțit idea de solidaritate creștină și au triumfat astfel într-o lucrare care nu este doar a lor, ci a unei întregi Biserici cu prelați, slujitori și enoriași ce i-au păstrat ființa nealterată de cel rău, care voia să pună mâna pe ea. A fost un adevărat sinod secret care s-a ținut în sufletele celor care au participat la el prin faptă sau prin gând bun. Și, astfel, Domnul a ajutat ca lucrarea acestuia să nu se piardă.

Mutând lucrurile pe planul faptelor, putem spune că: de vreme ce, în mod concomitent, doi preoți români, foști ambii demnitari la culte pleacă în străinătatea în contextul în care Moscova face presiuni pentru preluarea autorității spirituale asupra tuturor

emigranților din țările devenite satelite; de vreme ce opoziția în țară a Episcopului Grigorie și a altora din jurul lui față de un asemenea pericol este bine cunoscută având pentru el chiar consecințe fatale; de vreme ce trimisul înafară, preotul Vasile Leu, ajuns episcop al diasporei devine atât de periculos încât trebuie anihilat prin răpirea de către KGB, cert lucru că toate acestea au reprezentat o mișcare destul de amplă de rezistență spirituală, care și-a avut miezul moral în Sinodul Bisericii Ortodoxe Române nelăsând, după cum s-a dovedit și mai înainte și mai târziu și întotdeauna, să fie alterată misiunea națională a acestuia. Și acest lucru este mai important decât orice persoană în parte !

În informațiile adunate de agenți după fugă, în care sunt menționate cele trei nume de preoți laolaltă, transpare faptul că ele provin de la cineva care spionase sau primise delațiuni de la o foarte importantă sursă de decizie: Formularea este că:„ Leu Vasile - fost ministru la culte, a fugit în străinătate însoțit de Burducea și Gâldău“ - era cunoscut sau bănuit, deci, rostul lui primordial, decis încă de aici, de a fi pus în fruntea episcopiei diasporei prin eforturile și relațiile celorlalți doi; dar nu se știa dacă plecaseră împreună sau separat, tocmai pentru că, în caz de nereușită a unuia să nu fie în pericol și celălalt.

O asemenea strategie presupune o mișcare organizată care, desigur, a pornit de aici, din interior, cu pregătiri și luări de măsuri pe linie de solidaritate ecumenică și nu cum văd securiștii la modul lor grosolan: pe linie de spionaj imperialist…

***

Nu vreau să fac aici un proces al întregului semidoctism vulgarizator proletcultist și înjositor pentru ființa umană ca gândire, dar să meditățm o clipă în plus la ce înseamnă acest mod grosolan de gândire a securiștilor. În raportul final de la prima anchetă, dovedind șefilor săi că are studii psihologice pentru studierea cu finețe a anchetaților, un securist care se plânge că nu a reușit să aibă probe materiale, probe prin mărturie sau de orice

altă natură pentru acuzația de spionaj și de conlucrare cu agenturi străine, încearcă să le compenseze pe acestea cu „observațiile sale psihologice“ și scrie: „Dealtfel, în afară de argumentele prezentate la capitolul B se mai adaugă și faptul că anchetatul este destul de familiarizat cu termeni specifici muncii informative, folosind cu ușurință noțiunile: investigație, filaj, supraveghere, muncă conspirativă, rezident, etc, ceea ce face să credem că Leu V. a avut o activitate de spionaj…“ *Prin aceasta Sherlok Holmes-ul de ocazie călit la școala lozincilor sovietice care-i înlocuiesc cultura, poate aduce un argument foarte temeinic pentru cei de-o teapă cu el, adică cei lipsiți de-o cultură elementară care au învățat la un curs rapid de calificare primii și ultimii termeni cu care manevrează, tot așa cum muncitorii lui Ford învățau doar o singură operație pe care o repetau la infinit ca un mecanism. La fel și anchetatorul nostru anonim de la Serviciul III, consideră drept probă în acuzația de spionaj faptul că anchetatul știe cei acela filaj sau filieră sau rezident. Ca și cum un intelectual normal, cu cultură medie, care a mai citit și ceva cărți polițiste, n-ar ști asemenea lucruri.*

Dar, din păcate, totul se raportează la trogloditismul regimului de „democrație populară“, la fanatismul prosovietizării și, din ridicole, asemenea acuzații pot ajunge chiar probe și pot fi luate în serios de un complet de judecată total incompetent care nici nu le mai judecă, ci le ia ca atare, cum a făcut și cu martorii cărora le-a luat drept bune declarațiile smulse de securiști și nici nu i-a mai adus în fața instanței, măcar pentru a-i confrunta cu acuzatul și a se vedea dacă au avut vre-o legătură cu el, sau sunt martori inventați dintre arestații care vor să scape mai ușor !

Dar aceasta nu contează. Ca și în cazul cu fotograful evreu din Huși căruia i s-a cerut fotografia Episcopului Grigorie pe catafalc pentru a fi trimisă drept probă de executare a ucazului stalinist, și aici, cu toate că suntem în 1954, după moartea lui Stalin, copilașii crescuți sub învățătura lui dăinuie păstrând obiceiurile dictaturii. Lor le trebuie doar dosarul formal care să confirme condamnarea la moarte cu care acuzatul venise de la

Moscova. Iar faptul că un om cu doctoratul luat în țară și la Paris, cu practică academică de șef de catedră, cu funcții ministeriale și canonice importante, că un asemenea om știa ce înseamnă cuvântul „rețea“ era cea mai temeinică probă în acuzația de spionaj. Exact c-an glumele macabre cu Stalin: „ De ce l-ați împușcat ?“ „Păi, a numărat până la douăzeci; știa prea multe !“

Sărmanul Dumitrășconiu !

Acum, că știu numele acesta chisnovat al anchetatorului care m-a supus și pe mine la interogatorii privindu-mă pe sub sprâncenele țigănoase, mă cuprinde mila pentru modul primitiv în care fusese învățat să ducă ancheta!... Nu era prost, avea și un bun simț omenos care-l făcea să mă căineze pentru faptul că, atât de tânăr fiind intrasem în încurcăturile familiei mele, admitea din când în când și unele considerații logice pe care le făceam în legătură cu conceptul de libertate, dar în două situații reacționa furibund amenințând cu vehemență: când era vorba de preoți, care erau toți niște „stricați exploatatori plătiți ca să adoarmă țărănimea“ și când era vorba de „provocările spionajului imperialist la care se dedase familia mea“. Nici o nuanță, nici o înțelegere omenească mai diferențiată, nici o tresărire la ideea de îndatorire națională sau comandament moral. Totul era la el provocare imperialistă sau miere sovietică. Și nu era deloc prost; era doar înrăit într-o asemenea concepție care i se inoculase muiată în serul luptei de clasă.

Sărmanul Dumitrășconiu ! Cum să înțeleagă el nevoia unei Biserici libere care a străduit prin secole pentru libertatea națională ?!... Cum să înțeleagă el un partid patriotic de morală creștină al românilor, altfel decât o provocare la adresa măreției Uniunii Sovietice ?! Cum să depășească el eticheta de „agent imperialist periculos“ care i se pusese încă de la Moscova anchetatului principal și să înțeleagă că vărul meu se poate delimita și de Vatican și de Biserica Anglicană și de alte mari forțe bisericești - sau chiar de simbolul ortodoxiei - patriarhia

Constantinopolelui când aceasta îi cere să nu recunoască secularizarea lui Cuza, numai pentru a-și face datoria față de români - a-i salva pe cei din țară de influența stalinistă, a-i salva pe cei din străinătate de ocupația spirituală moscovită, a-i scăpa pe macedoneni de influența nefastă a unui Marcos plătit de Cominform, a-i ajuta pe basarabeni să spere realipirea și a construi pentru toți , pe undele cerului, o Biserică unică de limbă română, înălțată din predici și slujbe patriotice pe toate posturile de radio care aveau emisiuni românești !

De, unde, sărmanul Dumitrășconiu ?!

El era mecanismul construit special spre a ajunge la următoarele concluzii ca să placă Moscovei.

Capitolul XI

SIMULACRELE LOGICII TOTALITARE

12 aprilie 1954

Proces verbal de constatarea infracțiunii

Eu, lt. Dumitrășconiu Nicolae din Direcția de Anchete a MAI a RPR, încheind cercetările în problema arestatului Leu Vasile, am stabilit următoarele:

Leu Vasile, născut la 13 martie 1903, după acte 1905, în comuna Oancea regiunea Galați, fiul lui Grigore și Lucreția, de naționalitate română, cetățean al RPR, originea socială: tatăl fost episcop, studii: licențiat în Teologie, de profesie preot, văduv, are un copil, a mai fost judecat în mai multe rânduri pentru escrocherii, înșelăciune, furt și condamnat de fiecare dată, cu ultimul domiciliu în țară, la București, str. Gramont nr. 9 bis, iar în străinătate la Paris B-dul Saint Michel, a fost arestat în august 1952.

Numitul Leu Vasile este un vechi dușman înverșunat al RPR, activitatea lui criminală și-a început-o încă înainte de războiul antisovietic.

În 1940, fiind confesor militar la Inspectoratul de jandarmi, a devenit profesor la Școala de ofițeri de Jandarmi din București, înființând catedra de secte religioase și curente subversive, unde prin cursurile ce le-a predat a dus o propagandă de defăimare a PCR, sădind în inima și mintea ofițerilor de jandarmi ura contra comunismului, îndemnându-i pe aceștia să lupte cu orice preț până la moarte împotriva comuniștilor.

La declanșarea războiului antisovietic - iunie 1941 - aflându-se în inspecție la batalioanele de jandarmi pentru intervenție, ce erau aliniate de-alungul Prutului a trecut în linia I, luptând în cadrul Regimentului 6 Mihai Viteazu, fapt pentru care a fost decorat

cu „Coroana României“.

Revenind în București la Inspectoratul de Jandarmi, întrucât fusese rănit, pentru a da tot concursul regimului antonescian în acțiunea lui de lichidare a mișcării comuniste și progresiste, a încercat să corupă și să compromită pe un luptător progresist, întrebuințând tot felul de șiretlicuri, minciuni și șantaj.

Făcând diferite escrocherii, în 1942, a fost condamnat. De la închisoare, Leu Vasile a cerut să fie trimis pe frontul antisovietic ca, confesor militar.

Pe front a început din nou activitatea lui fascistă, sprijinind efectiv războiul de jaf și cotropire a Patriei Sovietice, fapt pentru care a fost decorat cu: „Steaua României“, „Mihai Viteazu cl. III“, „Medalia războiul din Răsărit“, „Serviciul credincios cu spadă cl.III“ și decorația „Crucea de fier germană“.

După 23 august văzând că activitatea fascistă i-a fost îngrădită, că nu mai poate să întreprindă nici o acțiune, de a submina regimul nostru în mod liber, văzând că statul nostru democrat popular se întărește din zi în zi, Leu Vasile, pentru a-și continua activitatea sa criminală a hotărât să fugă în străinătate, de unde să activeze mai intens împotriva tânărului nostru stat.

Astfel în august 1948, împreună cu Gâldău Florian a fugit din țară, în Jugoslavia, unde prin intermediul patriarhului Gavril al Jugoslaviei, a luat contact cu organele UDB, cărora le-a furnizat o serie de informații militare, economice, politice și sociale, privind RPR, făcându-se astfel vinovat de crima de Înaltă Trădare.

Tot cu sprijinul patriarhului Jugoslaviei, a plecat în Austria, zona engleză, unde prin Gâldău Florian, a luat legătura cu conducătorii serviciilor de informații engleze, maiorul Montgomery și Atkinson, care era și delegatul organului internațional bisericesc - Consiliul Ecumenic - agent al Inteligence Service-ului.

În primăvara anului 1949, cu sprijinul serviciului de informații englez, a fost hirotonisit ca episcop al fugarilor români din Europa

Apuseană și Orientul Apropiat.

Sub masca activității religioase, Leu Vasile începând de la această dată și până la arestarea sa, a dus o multiplă activitate criminală împotriva RPR.

Îndeplinind toate misiunile date de către serviciul de informații englez, privind acțiunile acestora îndreptate împotriva tânărului nostru stat democrat popular și luând legătura cu fugarii reacționari români fugiți din RPR, Leu Vasile se face vinovat de mai multe crime penale pedepsite de legile RPR.

În anul 1949 în Elveția la Lauzane, a luat legătura cu fostul rege Mihai, de la care a primit misiunea de a convinge pe ofițerii reacționari români, fugiți din țară, să nu emigreze în alte continente și să rămână în Europa Apuseană, întrucât se va înființa armata Europeană în care va intra și o formațiune compusă din fugari români care să lupte împotriva RPR. Această misiune i-a fost amintită (confirmată) și de trădătorul de patrie, fostul general Rădescu, în septembrie 1949.

Leu Vasile în călătoriile sale pe care le-a făcut în Europa Apuseană și Orientul Apropiat, deoarece avea pașaport englez, care-i dădea posibilitatea să umble dintr-o țară capitalistă în alta, a dus la îndeplinire această misiune și, mai mult, a adunat o parte din acești ofițeri, la Paris, ca până la formarea armatei europene să ia parte ca asistenți la cursurile școalei superioare de război din Paris, contribuind astfel la formarea unei unități militare compacte care să lupte împotriva statului nostru, în scopul de a schimba prin forță orânduirea nostră de stat și să instaureze în RPR regimul capitalist.

În vara anului1949, Leu Vasile a plecat la Londra, unde a luat contact cu fruntașii fugarilor români agenți ai IS (Inteligence Service) ca: fostul maior Iliescu Gheorghe, amiralul Dumitrescu, aviator Puiu Cristea, prof. Nandriș, Florin Bercu, Hugo Bișov și alții, pe care ca și pe ceilalți întâlniți până la Londra, i-a informat asupra situației militare, economice, politice și sociale din RPR.

Prin maiorul Iliescu a luat legătura cu Oadams, secretarul general al bisericii anglicane și conducătorul IS pe linie bisericească, pe care Leu Vasile îl numește „conducătorul de fapt și nevăzut al Consiliului Ecumenic".

Pe acesta l-a informat amănunțit cu privire la situația din RPR din toate punctele de vedere și asupra impresiilor și constatărilor sale în urma vizitelor făcute în lagărele de români din Austria și Germania Occidentală.

Leu Vasile a ținut legătura cu Oadams până în vara anului 1950, în care timp a îndeplinit o serie întreagă de misiuni date de acesta și l-a ținut la curent cu întreaga lui activitate, cu starea de spirit a fugarilor români din Europa Apuseană și Orientul Apropiat față de politica engleză și i-a furnizat informații privind RPR, pe care Leu Vasile le afla de la fugarii români veniți din țară cu care a venit în contact, deoarece a avut misiunea de la Consiliul Ecumenic de a cerceta pe aceștia sub masca eliberării unor certificate de creștini practicanți, fără de care nu puteau să emigreze în alte țări capitaliste.

Tot la cererea lui Oadams, Leu Vasile în septembrie 1949 a înființat la postul de radio BBC din Londra emisiunea religioasomorală în limba română, în fiecare duminică, unde Leu Vasile a ținut discursuri împotriva RPR pe baza unor informații denaturate în mod tendențios date de IS, calomniind astfel conducătorii și regimul nostru democrat popular, calomnii pe care Leu Vasile le-a folosit și în presa reacționară a fugarilor români din străinătate prin scrierea diferitelor articole împotriva RPR.

În afară de postul de radio Londra, Leu Vasile a vorbit împotriva RPR la postul de radio Paris, Roma, Salzburg, Insbruc, Gratz, München, Atena, Istambul, etc. În acelaș timp a scris articole în ziarele fugarilor români din străinătate și anume: în ziarul Făclia de la Londra, Patria din Germania Occidentală, Vestitorul din Austria, Nation Roumaine și Bire din Paris, Vatra din Roma, etc. Această activitate criminală împotriva RPR, prin presă și la radio, Leu Vasile a dus-o până la arestarea sa.

În anul 1949, Leu Vasile fiind la Paris, a aflat de la Sanda Stătescu - agent al IS - că prof. chimistă Keti Gavrilescu se afla la Paris pentru specializare și urma să se reântoarcă în RPR. A luat legătura cu aceasta, a făcut presiuni morale asupra ei, folosind intimidarea și șantajul până a determinat-o să se instaleze în Anglia, unde să pună în practică descoperirile pe care ea le făcuse în domeniul energiei hidrogenului.

Și în 1950 Leu Vasile pe când se afla în Grecia a corupt mai mulți cetățeni ai RPR de a nu se reîntoarce în țară, făcând presiuni morale asupra lor.

În anul 1950, la Londra, a primit misiunea de la fostul amiral Dumitrescu - agent IS - de a-l pune în legătură pe acesta cu marinarii fugari din RPR aflați în Europa Apuseană și Orientul Apropiat.

Amiralul Dumitrescu i-a explicat lui Leu Vasile că englezii i-au pus la dispoziție un vas de război care urmează să fie dotat cu echipaj complet din rândurile fugarilor români. Acest vas de război va face parte din flota armatei europene, iar până la declanșarea războiului, englezii au hotărât ca acest distrugător să fie dotat cu un aparat puternic de radio-emisie, care să staționeze în apele turcești, de unde să transmită emisiunile BBC-ului pentru a nu mai putea fi bruiate.

Leu Vasile a dus la îndeplinire și această misiune, punând în legătură pe fostul amiral Dumitrescu cu o serie de marinari români, ce se aflau în special în Grecia, Italia, Turcia și Liban.

Tot în anul 1950, la propunerea profesorului universitar din Londra, Nandriș - agent al IS - Leu Vasile a ținut două conferințe la o școală a Intelgence Srvice-ului, cu următoarele subiecte:

1. Amintiri și aspecte din lupta soldatului român contra Rusiei și

2. Descrierea orașului Galați și împrejurimile lui din toate punctele de vedere.

Deasemeni, tot în 1950, Leu Vasile deplasându-se în Grecia a făcut o noapte escală la Roma, unde a luat legătura cu

Papanace, fruntaș legionar macedonean. Papanace i-a făcut cunoscut lui Leu Vasile că în munții Macedoniei se află circa 300 de partizani români, din armata generalului Markos, care din cauza ascunzișurilor muntoase și alimentarea ce le-o fac satele românești din apropiere, trupele grecești nu pot să-i prindă. El a pregătit o proclamație, prin care, ca macedonean, le cere să se predea autorităților grecești, însă înainte de a fi răspândită în această regiune, proclamația va trebui să fie semnată de conducătorul aromânilor, ce se află în Turcia.

În acest scop, Leu Vasile a primit misiunea să meargă în orașul Smirna - Turcia, unde să ia contactul cu Hagigogu, conducătorul românilor macedoneni din Grecia și să-l determine pe acesta să semneze proclamația.

Leu Vasile s-a achitat și de această misiune, făcând presiuni morale asupra lui Hagigogu, care a semnat proclamația, în urma cărui fapt grupul de partizani aromâni a fost lichidat.

Pe lângă alte fapte criminale desfășurate de Leu Vasile împotriva RPR, acesta a uneltit contra bunelor relații internaționale ale RPR cu alte state, dând material denaturat cu caracter calomnios în mod tendențios împotriva RPR.

Asemenea material a dat Președintelui Federației Universale Baptiste din America, cu care a luat contact în Elveția, în scopul de a fi prelucrat la ONU, ministrului de externe al Angliei Eden, cu care a luat contact la Londra în 1949 și altor persoane din conducerea țărilor imperialiste.

În 1951, fiind în Austria, la Gratz, Leu Vasile a înființat o organizație studențească numită România Mare, cu scopul de a duce acțiuni dușmănoase împotriva RPR.

Faptele mai sus arătate sunt dovedite prin recunoașterile învinuitului, coroborate cu declarațiile martorilor: Leu Florica, Hagiu Ioan, Băleanu Alexandru, Teodoru Iosif, Ionescu Hareta, Leu C. Ioan, Crăciunaș Silviu și Magos Olariu Constanța.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal, spre

cele legale.

Locotenent: (ss) N. Dumitrășconiu

STRICT SECRET

Exemplarul nr.…

Strict secret

9 aprilie 1954

SE APROBĂ

ss indescifrabil (locțiitor de ministru)

19.04.'54

REFERAT

Privind rezultatul cercetărilor asupra arestatului: Leu Vasile

MOTIVUL ARESTĂRII:

Leu Vasile a fost arestat de către organele unei țări prietene și predat organelor MAI din RPR la data de 4 martie 1953, ca cetățean român, ce a trecut fraudulos frontiera în Jugoslavia în august 1948 și care în străinătate a desfășurat o activitate dușmănoasă împotriva RPR.

În continuare referatul cuprinde aceleași date ca și procesul verbal anterior, până la capitolul:

CE REZULTĂ DIN DECLARAȚIILE ALTORA:

Băleanu Alexandru - arestat, declară că Leu Vasile a fost profesor la Școala de Ofițeri de jandarmi și confesor al Inspectoratului de Jandarmi. Deasemeni arată că în 1948, înainte de a fugi din țară l-a chemat și pe el, spunându-i că el pleacă împreună cu Gâldău în străinătate. Mai știe că a vorbit la radio Londra împotriva RPR. (fila 296-297)

Leu C. Ioan - nearestat, confirmă cele spuse de Băleanu Alexandru și arată că în străinătate Leu Vasile a fost episcop. (fila 287)

Ionescu Hareta - nearestată, declară că a cunoscut de la fica lui Leu Vasile, că acesta vorbea la posturile de radio străine împotriva RPR.(fila 302)

Hagiu Ioan - nearestat, în declarația sa arată că Leu Vasile, după ce a fugit din țară în străinătate a fost ales episcop și făcea propagandă împotriva RPR. (fila 316-317)

Leu Florica - nearestată, fica lui Leu Vasile, în declarațiile sale confirmă cele declarate de Leu Vasile în ce privește activitatea lui în țară, iar în străinătate arată că Leu Vasile a dus o activitate împotriva RPR, că a fost episcop și a făcut călătorii în Anglia, Austria, Turcia, Grecia, Jerusalim, Liban, etc. (fila 330-332)

Crăciunaș Silviu - arestat, venit din Franța, arată că la Paris s-a întâlnit cu Leu Vasile și a aflat de la acesta că în anul 1948 a fugit din țară; pentru a i se pierde urma, a simulat un înec la Constanța, după care a fugit în Jugoslavia - Austria, unde s-a prezentat la autoritățile de ocupație engleză.

A făcut călătorii în Italia, Germania Occidentală, Anglia, Franța, etc, luând legătura cu fugarii reacționari din RPR ca: generalul Rădescu, Horia Sima, Puiu Petrescu, Iliescu Gheorghe, etc. A înființat episcopia ortodoxă-română din Europa Apuseană, după care s-a dus la Londra, luând legătura cu biserica anglicană, care îl sprijinea pe Leu Vasile în toate acțiunile sale împotriva Statului Român. (fila 338-340)

Magos Olariu Constanța - condamnată, fost în Franța, fiind cercetată cu privire la Leu Vasile, a declarat că cunoaște despre acesta că a plecat din țară împreună cu Gâldău Florian cu sprijinul Inteligence Service-ului. În 1949, ajuns în Austria, de acolo a plecat la Geneva la Consiliul Ecumenic, apoi la Londra unde și-a stabilit sediul. A fost episcop al fugarilor români din Europa Apuseană și ținea legătura cu Consiliul Ecumenic. În Austria a luat contact cu fugarii români nou veniți din țară, de la care culegea informații pentru IS, împărțea ajutoare americane pentru fugarii români din Austria și lua contact cu diferiți fugari reacționari români, pentru a întreprinde cu aceștia acțiuni împotriva RPR. Știe că Leu Vasile a ținut discursuri la radio BBC, la Londra împotriva regimului din RPR și a scris articole în ziarele reacționarilor din Apus, cu

conținut dușmănos la adresa RPR. O parte din declarațiile făcute de Leu Vasile sunt confirmate prin verificările făcute la D. I-a.

REZULTATUL DE LA FIȘE:

La fișe este cunoscut că având legături cu organizația legionară, Leu Vasile, în cercetări nu a recunoscut acest lucru.

Deasemeni, este arătat că a făcut o serie de escrocherii, pentru care a fost condamnat.

CONCLUZII:

Din cele arătate mai sus, rezultă că Leu Vasile înainte de începerea războiului antisovietic, funcționând la Inspectoratul de Jandarmi, a dus o activitate criminală împotriva luptătorilor progresiști și a PCR.

În perioada războiului antisovietic, fiind un element fascist-antonescian, Leu Vasile, pe front, s-a dedat la tot felul de acțiuni împotriva armatei sovietice care-și apărau pământul Patriei lor. A dus o propagandă deșănțată și a întreprins tot felul de acțiuni mârșave împotriva Statului Sovietic, sprijinind efectiv războiul de jaf și cotropire al Patriei Sovietice, pentru care a fost de mai multe ori decorat cu decorații fascisto-antonesciene.

După 23 august 1944, pentru a-și continua activitatea sa criminală împotriva tânărului stat, Leu Vasile în anul 1948, împreună cu Gâldău Florian - agent englez - au fugit din țară, trecând în Jugoslavia. Acolo a furnizat diferite informații cu caracter de spionaj organelor UDB, după care a trecut în Austria, zona engleză, și s-au pus în slujba serviciului de informații englez, cu ajutorul căruia Leu Vasile a fost ales episcop al fugarilor români din Europa Apuseană și Orientul Apropiat.

Având pașaport englez, Leu Vasile a trecut dintr-o țară capitalistă în alta, unde a îndplinit diferite misiuni ale serviciului de informații englez și american, sub masca activității religioase.

Totodată a luat legătura cu fugarii români cu care a întreprins o serie de acțiuni împotriva tânărului nostru stat democrat popular.

A făcut o propagandă deșănțată, plină de calomnii împotriva Statului nostru la posturile de radio din țările pe unde a umblat și în presa reacționară a fugarilor români din străinătate.

Leu Vasile nu s-a dat în lături de la nici o acțiune îndreptată împotriva RPR și a URSS, cât de mârșavă ar fi fost ea, fapt ce rezultă din însăși declarațiile sale.

Față de cele de mai sus

PROPUNEM:

Ca arestatul Leu Vasile să fie deferit Tribunalului Militar Teritorial București.

De acord

Șeful serviciului, (ss) căpitan D. Marinache

Anchetator prim,(ss) locotenent N. Dumitrășconiu

De acord

Șeful direcției, (ss) colonel Fr. Butyka.

STRICT SECRET

R E F E R A T

(de încheiere a cercetărilor)

Data 15 aprilie 1954

În urma studierii dosarului de anchetă nr. 71 deschis împotriva arestatului Leu Vasile am constatat că activitatea criminală a aresatatului Leu Vasile este dovedită prin materialul rezultat din cercetările preliminare, iar ca urmare dispunem încheierea cercetărilor din dosarul de față și transmiterea dosarului de acuzare al arestatului Leu Vasile prin Procuror, la instanța de judecată.

Cuprinsul prezentului referat va fi adus la cunoștință arestatului.

Semnătura anchetatorului

ss indescifrabil

„DE ACORD"; Semnătura Organului de anchetă

ss indescifrabil

Am luat cunoștință de conținutul prezentului referat.

Semnătura arestatului: V. Leu; data 22 apr. 1954

Capitolul XII

RĂPIREA

Referitor la precizarea pe care, spre deosebire de celelalte documente, referatul Direcției a 8-a a MAI îl face confirmând că ***„Leu Vasile a fost arestat de către organele unei țări prietene*** *(n.n. la 16 august 1952)* ***și predat organelor MAI din RPR la data de 4 martie 1953",*** *să vedem cum s-a făcut această „arestare" și, mai ales, cine a contribuit la înfăptuirea ei, cu alte cuvinte să vedem cum rezultă din documente „marele ajutor sovietic" dat „tinerei RPR" în elaborarea și realizarea scenariului prin care spiritualitatea noastră - adică exact ceea ce contează mai mult și este mai obligatoriu de respectat în omenirea contemporană - trebuia anihilată sau stâlcită după model sovietic. Din aceste documente, scenariul apare grosolan și lipsit de subtilități, ca și mentalitatea totalitaristă a autorilor săi.*

Proces-Verbal de interogator

1 martie 1954

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 8 și ... min

" s-a terminat la ora 12 și ... min

Întrebare: Arată activitatea d-tale după ce ai plecat din Orientul Apropiat?

Răspuns: Am plecat din Beyruth la Roma, unde m-am ocupat de îngrijirea sănătății mele însă neavând condițiuni de tratament optime am plecat la Gratz la clinica prof. Beck și m-am internat în spital unde am stat până în august 1952.

După ce am ieșit din spital mi-am făcut programul de a pleca în Genova la o căsătorie a unui român fost mecanic în marina

militară română Mihăilescu și apoi să mă duc la Paris unde hotărâsem să fixez sediul episcopiei.

Întrebare: Cu ce trebuia să mergi în Italia?

Răspuns: În Italia trebuia să merg cu trenul pe traseul Gratz-Bruk-Roma. Eu am luat biletul și am plecat la Bruk unde așteptam trenul de Viena-Roma.

Pentru mine nu este clar dacă acolo la Bruk am fost arestat sau am plecat eu între timp la Viena de unde am fost arestat.

Întrebare: Pentru ce ai fost d-ta la Viena sau pentru ce trebuia să mergi?

Răspuns: Nu îmi este clar acest capitol și nu pot să dau nici un răspuns clar.

Întrebare: D-ta ai arătat că trebuia să mergi în Italia. Arată amănunțit când ai plecat din Gratz.

Răspuns: Știu că în ziua de 15 august 1952 am fost la biserică în Gratz, iar a doua zi după masă am luat bilet de voiaj până la Cannes în Franța, unde era Rautu. Din Gratz am plecat singur. Am plecat din Gratz îmbrăcat în haine civile, cu barbă mare, am avut 3 geamantane mici în care aveam haine curate și bisericești, lengerie, cărți, arhiva episcopiei și un geamantan mare cu veșmintele și obiectele de slujbă pe care le-am dat la coletărie pentru Genova. Iar cele trei le-am luat cu mine și la Bruk le-am pus la bagajele de mână.

Întrebare: Când ai ajuns la Bruk?

Răspuns: Am ajuns în aceeași zi seara și am stat 2-3 ore așteptând expresul de la Viena.

Declarația din 13 aprilie 1953

De la Gratz m-am pregătit pentru plecarea în Franța, doream ca să mă fixez definitiv la Răutu în Sudul Franței, dar pe urmă m-am trezit la Moscova.

Eu am plecat din Gratz cu bagajele și am venit până la Bruk pentru a lua expresul care trecea pe la orele 24.

Am depozitat bagajele la Bruk în gară și am luat cu mine

doar servieta de nylon, pentru a mânca ceva în oraș. Din oraș mă întorceam în gară pe la orele 10-11 1/2.

La jumătatea bulevardului în apropierea gării, am fost doborât, introdus într-o mașină, unde mi s-a făcut o injecție și apoi m-am trezit într-un apartament necunoscut, unde o persoană mă zgâlțâia și-mi spunea că trebuie să fugim că vine poliția. În curte, am început să mă dezmeticesc. Mi-a spus că suntem în Viena sectorul rus. El a fugit și m-a părăsit.

Când am ieșit pe stradă, mi-am dat seama că sunt în Viena. Am intrat la a doua poartă înăuntru într-un subsol. Probabil că pe stradă era scandal. Disperat am înghițit somniferele pe care le dețineam asupra mea. Pe urmă m-am trezit într-un spital austriac, înconjurat de câțiva medici. Pe urmă a început seria anchetelor. Mi s-a explicat că întâi am fost dus la o Circ. de poliție, că aș fi făcut declarații pe care le-aș fi semnat, deși eu nu știu cum. M-au lămurit când am ajuns la închisoarea din Baden. Acolo am fost cercetat de către un colonel rus, care a făcut ancheta asupra identității mele.

A doua zi, un avion m-a trimis la Moscova, unde au continuat cercetările. Întâi mi s-au cerut date asupra persoanei mele, de unde sunt, cum am ajuns la Viena. Mi-au pus în față declarațiile unui grec, precum că aș fi avut intenția de a fura niște documente și valori, că această plănuire era pusă la cale de mai demult, că am făcut preparative, pe grec îl chema Alexandri.

S-au început verificări, confruntări de date. Atunci aveam impresia că în Rusia se termină ușor, că procesul și celelalte se termină repede.

Am aprobat cele spuse de grec, ba chiar am inventat despre școala de la Oxford, că aș fi avut misiunea din partea I.S. Mi s-a pus în față că aș fi fost în Finlanda, dar s-a adeverit că nu.

S-a frământat apoi Orientul Mijlociu. S-au trimis oameni la fața locului pentru verificări. La Moscova eram așa de încurcat până când au venit cei trei ofițeri, care au cules probe.

Colonelul mi s-a adresat într-o franțuzească impecabilă, mi-a

spus că este ceea ce am declarat eu că sunt dușman al regimului comunist, dar că nu am nici un amestec în problema Orientului Mijlociu, Chișinău, Finlanda.

Mi s-a prezentat un dosar gros, am citit mai mult declarațiile lui Neamțu. Ancheta a fost dirijată de un colonel, cineva din țară și un maior Panov, care era ofițer de justiție. Din întregul dosar care trebuia să intre în justiție au căzut (multe date) rămânând numai despre activitatea mea dușmănoasă, trecerea frontierei în Viena, scopurile, faptul că am cunoscut pe Knezovici, Neamțu, Vasiu. Declarațiile date de Crăciunaș și Neamțu, le-am citit cu lupa.

Procurorul, pentru a verifica afirmațiile mele, a trimis trei ofițeri care au plecat unul la Viena, altul în Extremul Orient și altul în România.

În fața Tribunalului nu am mai apărut. M-am îmbolnăvit.

În loc să mă duc spre judecată, am fost trimis spre România, într-un vagon-dubă, până la Odesa unde am stat 2 zile, la o închisoare, apoi la Ismail, unde am stat o săptămână, iar de acolo cu mașina până la Reni, apoi peste Prut, când am fost predat autorităților române.

Aceste date le-am cunoscut, pentru că peste tot unde intram într-o închisoare se semnau niște acte. De al Prut până la București, am venit într-un jeep. Nu s-a oprit până la București.

Întrebare: Cum erați îmbrăcat când ați plecat să mâncați la restaurantul din Bruk?

Răspuns: În negru. Nu-mi dau seama cum am ajuns în acea mașină. Dacă nu-mi făceau injecția în picior, eu poate scăpam de ei. Pe acolo nu era lume. În mașină am strigat, dar era prea târziu, nu mă așteptam la așa ceva.

Cred că la Viena am ajuns la aproximativ două zile. La Bruk era sâmbătă seara în 16 august 1952, iar la Viena, luni seară 18 august 1952.

A doua oară m-am trezit peste două zile, adică la 20 august. Între 18 și 19 august, nu știu ce s-a întâmplat cu mine. La

spitalul din Viena, m-am trezit fără barbă și cu părul vopsit roș-castaniu.

În Austria, de la Gratz la Bruk, am fost tot timpul singur. Grecul Alexandri, care cunoștea limba română, a susținut că mă cunoaște, fiindu-mi anterior prezentat de către un macedonean într-un mic orășel de lângă Salzburg. În declarațiile lui, susținea că l-am angajat, i-am dat arvună, că am fost la el în orașul unde locuia lângă Salzburg, că acolo i-aș fi fixat ziua și ora când să vină la Gratz, că i-aș fi dat niște acte false și că am mers împreună de la Gratz la Bruk. Deasemeni susținea că la Bruk am stat împreună la un hotel, unde mi-am tuns barba și vopsit părul, că la Viena am cumpărat instrumente pentru spart case de fier, că i-am arătat casa bătrânei croitorese (nu știu numele).

Din declarațiile lui, reiese că eu l-am angajat pe el ca să lucreze, că eu am fost inițiatorul tuturor acțiunilor.

Nu i-am citit toate declarațiile, pentru că el le-a dat în două rânduri. Cred că unele au fost făcute la Viena și altele la Baden.

El dorea să arate că a fost doar o simplă victimă, un angajat. Nu-mi mai amintesc dar știu că a dat o serie de detalii. Eu l-am văzut prima dată în casă când m-am trezit, apoi în curte și apoi la închisoarea Comandamentului rus. Acolo l-am putut fixa mai bine la masă (masa se lua într-o singură sală comună). Ultima dată l-am văzut la Baden pe scări, era tuns. Nu am avut posibilitatea de a vorbi cu el. El susținea că mă cunoaște bine, încă cu doi ani înainte. Glasul acestui grec nu l-am mai auzit. La Moscova am cerut o confruntare cu Alexandri, dar nu mi s-a acceptat această dorință.

Până a lua pastilele (cele 20 de somnifere) am trecut într-un gang.

Nu știu de cine am fost arestat. Din declarațiile lui Alexandri, reiese că am fost arestat de austrieci. Pastilele le țineam în buzunarul de la ceas (pantalon). Aceste pastile le foloseam pentru somn, cât și contra durerilor de cap.

În Austria am fost anchetat prima dată de un ofițer rus civil (ei

nu utilizează sistemul ochelarilor). Eu nu am fost clar, nu mi-am revenit decât la Baden.

La Moscova am stat cu un ziarist francez, căruia i-am spus peripețiile mele. El mi-a spus că acolo unde am fost, adică în localitatea de la 30 km. de Viena, este Baden. De aici am plecat la Moscova. La Moscova mi s-a spus că sunt în închisoarea Lublianka din Moscova. Din avion am remarcat chiar Kremlinul.

La Moscova am dedus că fiica mea este acolo, când maiorul Panov- înainte de redactarea ordonanței - m-a întrebat râzând dacă nu am vreo dorință și atunci mi-am amintit de fiica mea. Am spus că poate nici fiicei mele nu i-ar face plăcere să mă vadă.

Eu am văzut-o în tren, când plecasem din Moscova spre Odesa și a trecut prin fața cabinei mele.

A doua oară am văzut-o la închisoare la Odesa, în momentul când îmi aduceau masa. Am verificat acest lucru în tren de la Odesa până la Ismail.

Din alimentele pe care le primisem de la Moscova, am cerut ofițerului care mă însoțea în trenul de la Odesa la Ismail, să le dea fetei mele care se afla în tren.

Ofițerul nu a negat, ci mi-a confirmat.

A doua confirmare a fost la Ismail în discuția avută cu un maior. Acestui maior i-am spus același lucru ca să dea mâncarea mea fiicei mele. Nici acest ofițer nu a negat acest lucru. A doua zi un colonel a venit și m-a anchetat, întrebându-mă că de unde știu că fiica mea care este cetățeană românca a fost în Rusia.

Declarația din 15 aprilie 1953

Întrebare: Știai că Ioachim Văcărescu este agent englez?

Răspuns: Da, și cu toate acestea la început am fost în foarte bune raporturi cu dânsul. L-am folosit pe linie de biserică și m-a însoțit la diferite slujbe ca dascăl. S-a discutat cândva cu dânsul problema hirotonirii sale ca preot pentru Graz, întrucât era vorba să se căsătorească cu o românca. Întrucât căsătoria nu a mai avut loc, nu s-a mai făcut nici hirotonirea lui. După ruperea

raporturilor mele cu englezii, Văcărescu singur mi-a spus că nu mai poate ieși cu mine în oraș, întrucât riscă să-și pierdă pâinea. Ultima dată când am fost la Graz am vorbit cu Văcărescu, care m-a vizitat la clinică.

Întrebare: Cu ce persoane ai luat contact înainte de a pleca din Graz spre Bruck?

Răspuns: Voitek, Manoilof, Zaborodnic și alte persoane, care m-au vizitat la Clinica Dr. Beck.

Declarația din 24 mai 1953

Un alt fapt semnificativ: Aflându-mă tot în clinică la Graz, am trimis printr-un om de serviciu de la clinică o scrisoare lui Ioachim Văcărescu, rugându-l să vină pe la mine pentru a-mi ajuta să fac unele cumpărături, deoarece eu nu cunoșteam limba germană.

După o lună sau o lună jumătate, vine Văcărescu la mine și scuzându-se pentru întârziere, îmi spune că el sufletește este alături de mine, dar nu mai poate apare cu mine în public, întrucât riscă să-și piardă pâinea pe care o are la Graz.

I-am spus că este liber să facă cum crede că este mai bine și ne-am despărțit...

După refuzul lui Văcărescu de a mă ajuta în ceea ce privește cumpărăturile, am apelat la un alt român anume Manoilov. Am făcut împreună cumpărăturile necesare după care voiam să ne oprim la o cofetărie în centrul Graz-ului. Aici, la o masă, era Ioachim Văcărescu împreună cu unul numit Ștefănescu.

Acest Ștefănescu este un legionar simist. Din 1946, el este stabilit la Klagenfurt, un oraș din Austria, zona engleză, centru militar englez. El este cunoascut în Austria sub numele de Plopeanu. În 1948 - mi se pare - a furat de la Salsburg actele Caroman-ului, care în acea vreme era condus de Dr. Teodoru.

De pe urma acestui furt, Teodoru a avut multe neplăceri și numai datorită faptului că avea unele cunoștințe la Paris, s-a putut stabili în Franța.

Din felul cum se duceau discuțiile dintre Văcărescu și Plopeanu,

mi-am dat seama că între ei existau bune relații de prietenie.

Pe Văcărescu împreună cu Ștefănescu, i-am mai întâlnit la Badhall, în Austria, în august 1952.

Localitatea Badhall îmi era cunoscută din auzite de la Eugenia Hatter. Aceasta, în iarna anului 1951, îmi scrisese o scrisoare în care îmi spunea să ne întâlnim la Badhall, un orășel în Austria în apropierea zonei ruse. Ea alesese acest orășel, deoarece era mai aproape de Viena, de care nu voia să se depărteze, întrucât avea un magazin de încălțăminte la Viena și fiind sezon de cumpărare, nu putea lipsi de la magazin prea mult timp. Ea mi-a vorbit că la Badhall există o vilă care are un nume românesc - Bukarest - și că în această vilă ea are multe cunoștințe. Nu m-am dus la Badhall atunci, întrucât urma să plec în Italia.

Am plecat la Badhall în august 1952, pentru a mă întâlni cu Bercu și Bișof, care se aflau în această localitate.

Ajungând în dreptul vilei „Bukarest", împreună cu Bercu și Bișof, l-am văzut pe Văcărescu însoțit de Ștefănescu. Aceștia, zărindu-mă, au întors imediat capul, făcându-se că nu mă văd.

Amintindu-mi că Eugenia Hatter îmi spusese că la această vilă are niște prieteni, am rugat pe Bercu și Bișof să vadă ce este cu această vilă.

N-am mai putut urmări această chestiune, întrucât a intervenit răpirea mea.

Mai relatez un fapt care arată că Ștefănescu era pe urmele mele:

În august 1952, fiind la biroul de voiaj din Graz - unde mi-am scos bilet pentru Cannes - Franța - am văzut la ghișeu pe Ștefănescu. Acesta s-a interesat la cassă să vadă pentru ce localitae am scos eu bilet.

Pentru lămurirea altor probleme, eu repet rugămintea mea ca dv. să verificați dacă preotul Racocea a dus în 1951 tratative cu Eugenia Hatter, pentru mutarea preotului de la Viena la Salzburg.

În altă ordine de idei, vă rog să verificați dacă, în 1951, a existat

la Istanbul un consul român de origină armean.

Verificarea acestor lucruri mă vor lămuri asupra unor probleme la care gândesc și pe care vreau să le lămuresc.

Declarația din 14 aprilie 1953:

A doua persoană este Eugenia Hatter, o ardeleancă, căsătorită cu un austriac, care are un magazin de încălțăminte în Viena, sectorul rus.

Pe această Eugenia Hatter am cunoscut-o în 1950 la Salzburg, recomandată de maiorul Florescu. La acea vreme, ea își scosese un pașaport pentru a veni în țară spre a-și vedea rudele. Am profitat de această ocazie și i-am dat vreo 2-3000 de shilingi ca să cumpere ceva lucruri de îmbrăcăminte și să le trimită fiicei mele la București.

Reîntorcându-mă la Londra, am găsit o scrisoare trimisă de Eugenia Hatter, prin care mă anunța că nu mai poate pleca în RPR. La această scrisoare, i-am răspuns spunându-i ca să trimită pachetul pentru fiica mea pe numele Magda Ștefănescu, București, str. Plantelor - nu-mi amintesc numărul.

Îmi amintesc că o rugasem pe Eugenia Hatter să cumpere pentru fiica mea unele lucruri de îmbrăcăminte, printre care și o pereche de pantofi și nu știu dacă ea a trimis acest pachet fiicei mele.

Cu dna. Hatter am mai discutat în legătură cu mutarea preotului Racocea de la Viena la Salzburg.

Racocea făcuse afirmații față de dna. Hatter că ar vrea să se mute din Viena și pentru că eu nu aveam preot la Salzburg, o rugasem pe dna. Hatter să discute această problemă cu Racocea, urmând ca în locul lui la biserica din Viena să vină preotul Vasilovschi. Discuțiile pe această temă au durat vreo jumătate de an și în cele din urmă dna. Hatter mi-a comunicat că Racocea nu mai dorea să se mute la Salzburg.

Când am revăzut-o pe dna. Hatter la Graz, i-am spus că îmi pare cam suspect faptul că Racocea nu mai pleacă din Viena.

Declarația din 15 apriie 1953:

Întrebare: Câte scrisori ați scris dnei. Hatter?

Răspuns: În total vreo 5-6 scrisori, în care am discutat problema preotului Racocea și problema ajutorării fiicei mele.

Întrebare: Cine este dna. Hatter și cum arată aceasta?

Răspuns: Dna. Hatter este o româncă originară din Ardeal, în vârstă de aproximativ 50 ani, stabilită de mai multă vreme în Austria. Era căsătorită cu un austriac care era proprietarul unui magazin de încălțăminte și care, fiind alcoolic, era internat într-un spital. Cu această doamnă, pe care o consideram mai aproape pentru că îmi făcuse unele servicii, am avut raporturi obișnuite ca și cu toți emigranții români.

Întrebare: Pentru ce servicii ai utilizat-o pe dna. Hatter?

Răspuns: Când am cunoscut-o, a fost problema plecării ei în țară și, legat de aceasta, problema ajutorării fiicei mele. Alt serviciu a fost acela în legătură cu preotul Racocea. Nu am urmărit alte obiective cu dna. Hatter.

Întrebare: Recunoști că ai cerut dnei. Hatter să-ți ușureze corespondența cu fiica d-tale?

Răspuns: Da, am rugat-o verbal când trebuia să plece în țară.

Întrebare: Ai trimis bani fiicei d-tale în țară?

Răspuns: Da, am trimis și nu am spus acest lucru de la început, pentru că nu doream să agravez situația acestei ființe nenorocite. Această poziție am adoptat-o încă la Moscova, deoarece acolo mi-am dat seama că a coresponda cu țara și a trimite bani înseamnă o culpă.

Declarație din 24 mai 1953:

Vreau să aduc unele lămuriri asupra capitolului VIENA cu întreaga aventură care a avut loc. Astăzi, după o lungă gândire și meditare, capitolul Viena îmi apare clar și anume:

Pe când mă aflam la clinică la Beyruth, comandorul Udrițchi, care este aviator la o societate aeriană libaneză, a făcut o cursă la Paris, unde a dus niște negustori arabi.

Soția sa îl rugase ca, ajuns la Paris, să se intereseze la o clinică ginecologică despre tratarea unei boli femeiești.

Udrițchi, ducându-se la clinica indicată de soția sa, s-a întâlnit acolo cu regina Ana, soția lui Mihai, cu care a discutat și căreia i-a spus că eu mă găsesc la Beyruth, bolnav și fără bani.

Regina mi-a trimis prin Udrițchi o scrisoare și 1.000 dolari. Scrisoarea avea două părți: în prima parte se putea vedea clar influența bigotismului catolic asupra acestei femei culte, cu o experiență de viață, o femeie care făcuse războiul ca ofițer în armata americană.

Ea se temea să nu fie blestemată de Dumnezeu și de Papă, pentru faptul că trecuse la ortodoxism prin căsătorie și mă ruga în scrisoare ca să fac rugăciuni pentru iertarea păcatelor ei.

Regina îmi mai spunea în scrisoare că, dacă voi mai fi în situații materiale grele, să mă adresez ei direct și, deși nici ea nu stă prea strălucit materialicește, mă va ajuta.

Ea mă sfătuia ca, după ce mă voi însănătoși, să mă stabilesc într-o țară de sector american, indicându-mi Franța sau Italia.

Această scrisoare am citit-o aproape de o sută de ori și am arătat-o și altora. Pe plic era conturul României și avea emblema lui Mihai.

Păstram scrisoarea în portmoneul meu, împreună cu ultima scrisoare pe care o aveam de la tata.

Când eram în clinică la Graz, aceste scrisori mi-au dispărut. Iată împrejurările:

La clinica din Graz, aveam o cameră de clasa I, unde stăteam singur. Camera avea o singură comunicare și era despărțită de restul camerelor printr-un mic coridor. În această cameră nu intra decât o bătrână călugăriță care făcea curățenie. Portmoneul cu actele mele și cele două scrisori erau în sertarul noptierei.

Fiind în clinică, am fost vizitat de Eugenia Hatter, cu care tratam problema aducerii preotului Racocea de la Viena la Salzburg. În timp ce Eugenia Hatter se afla în camera mea, am fost chemat de doctor pentru a-mi face tratamentul medical.

Am lipsit din cameră circa 15-20 minute, lăsând-o pe Eugenia Hatter singură. Când m-am întors de la tratament, Eugenia Hatter se găsea în fundul camerei citind un ziar. Am continuat discuțiile cu ea, am luat masa împreună și apoi ea a plecat. Seara, neputând adormi, am căutat cele două scrisori pentru a le reciti, dar nu le-am mai găsit. Cu toate cercetările care s-au făcut la clinică, nu s-a putut da de urma scrisorilor.

Declarația din 14 aprilie 1953:

Revenind la perioada Viena, vreau să arăt că atunci când m-am trezit, mă aflam într-o cameră împreună cu un tânăr care mă zgâlțâia spunându-mi să coborâm întrucât vine poliția să ne aresteze. Camera în care m-am trezit împreună cu grecul, tânărul de care am vorbit mai sus, aparținea sau era domiciliul unei bătrâne croitorese prietenă cu dna. Hatter - în instrucția care s-a făcut atunci, a reieșit că dna. Hatter a declarat că eu sunt un dement și un iresponsabil și că eu am fost la acea bătrână pentru a săvârși un furt. Coborând în stradă, am observat uniforme militare austriace și rusești și mi-am dat seama că mă aflu în Sectorul Sovietic al Vienei. Voind să mai cer unele explicații de la tânărul care coborâse cu mine, nu am putut face acest lucru, întrucât tânărul fugise și atunci eu am intrat într-o încăpere vecină printr-un gang de unde observam strada și militarii austriaci și ruși care erau pe acolo. În fața acestei situații, am încercat să mă sinucid luând 20 de pastile de somnalin pe care le aveam în buzunarul unde-mi țineam ceasul.

Pentru lămurirea acestui capitol, aș avea o rugăminte: să verificați dacă dna. Hatter a trimis pachetul cu haine și pantofi fiicei mele și dacă în 1950, la Viena, a dus timp de câteva luni tratative cu preotul Racocea (pentru mutarea de la Viena la Salzburg).

Urmează ca dv., dacă vreți să verificați și pe dna. Hatter, pentru a vedea ce este cu această femeie. Aș vrea să adaug că în închisoare la Moscova, am stat împreună cu un ziarist francez, care în același timp era unul din vârfurile serviciului de spionaj francez pentru

Polonia și cu care, discutând capitolul Bruck-Viena, acesta mi-a spus că Eugenia Hatter ar fi un agent dublu care ar lucra și pentru ruși sau pentru români, cât și pentru englezi și că ea a fost pusă la cale să mă atragă pe mine în cursă spunându-mi că pleacă în România. Pe de altă parte, cred că nici Racocea nu este ostil rușilor.

În orice caz, capitolul Viena pentru mine rămâne o problemă pe care nu o pot descurca.

În legătură cu tânărul despre care am mai vorbit, aș vrea să spun că nu mi-i cunoscut și nu l-am mai văzut niciodată în viața mea. El era de statură mijlocie, slab, cu părul șaten dat peste cap.

Declarația din 15 aprilie 1953

Întrebare: Când te-ai mai întâlnit cu grecul, adică cu acel tânăr de care ai mai vorbit?

Răspuns: L-am văzut o dată la Viena sau la Baden, când eram în închisoare. Știu că atunci era tuns. De atunci nu l-am mai văzut. Am citit însă la Moscova declarațiile lui în românește. În aceste declarații, acest tânăr spunea că m-a cunoscut mai de mult, că i-am propus să comitem o crimă pentru care i-aș fi dat o sumă de bani drept avans, urmând ca după săvârșirea faptului să-i dau restul și alte lucruri pe care nu mi le mai amintesc. Tot la Moscova, am citit o declarație dată de un oarecare Olaru. Crăciunaș spunea în acea declarație că eu aș fi adăpostit niște material și muniții în țară și alte invenții de ale sale. Olaru pe care nici nu l-am cunoscut niciodată, a dat și el o declarație pe care am citit-o plină de invenții și de lucruri care nu-mi aparțin.

Ce altceva s-ar putea remarca în încheierea acestui capitol decât legăturile grosolane, forțate evident și neplauzibile în fața oricărui act de justiție adevărat, dar practicate cu nepăsarea de meseriaș prost pe care-l acoperă forța tancurilor. Nu este vorba nici măcar de un scenariu palpitant, ci de o crimă prin act pirateresc, pusă la cale cu agenți ticăloșiți. Ce invenție mai stu-

pidă decât de a spune că un om cu preocupările politice și spirituale pe care le-am văzut pune la cale o spargere la o croitoreasă care, de fapt, e prietenă cu urmăritoarea lui?! Și unde? În sectorul sovietic al Vienei unde el n-a călcat nici o dată știind că-i e fatal. Și cum? Angajând un spărgător și cumpărându-i acestuia scule specializate ca și cum era vorba de o bancă și nu de ceva ce putea fi luat de la o biată croitoreasă bătrână. Și cu câtă lipsă de logică? Pentru că, în loc de a-l aștepta într-un spațiu lipsit de risc pe cel plătit care își are de luat răsplata dacă aduce lucrul cerut, plătitorul se duce cu el în sectorul sovietic și intră chiar în casa croitoresei ca și cum i-ar fi hoțului tovarăș și nu patron !...

Nu vreau să continui demontarea unui scenariu atât de prost imaginat pentru că, datorită accentelor grave ale acestei cărți, nu am starea de a mă amuza. Dar pot să constat și aici precaritatea învățământului sovietic, dacă și aparatul de provocare are oameni pregătiți tot la curs seral !

Cert lucru că, a fost necesară răpirea vărului meu pentru anihilarea personalității salei care devenea marcantă prin coagularea de forțe pe care o oferea lumii libere în opoziția ei la comunism. Cert lucru că s-au pus în mișcare niște trădători de profesie și mijlocul clasic al adormirii celui răpit pentru a-l duce într-un loc unde să poți oficializa răpirea printr-o arestare. Cert lucru că a existat o mică jenă față de poliția austriacă la mărturia căreia trebuia apelat, ea nefiind chiar subalternă în condițiile de ocupație din 1952. Atunci răpitorii, fiindu-le teamă de austrieci, văzând figura de preot, pe care, poate, o și cunoșteau din mediatizarea la care ajunsese din belșug, fac singurul lor act de inteligență bărbierindu-l și vopsind părul celui adormit. Din păcate, le joacă festa tentativa vărului meu care ia puternicele somnifere și nu se mai trezește când au calculat ei. Este dus la un spital din care (nu avem date cum: - poate încă o răpire, poate intimidarea organelor austriece) ajunge la Baden în incinta comandamentului sovietic unde nu mai trebuie dat socoteală

nimănui. Aici, într-adevăr, este adus și un translator spre a fi anchetat, dar ancheta nu se ocupă deloc de mobilul „arestării" - adică așa zisul jaf de la casa croitoresei din sectorul sovietic unde el fusese transportat sub anestezie, ci are un unic scop: identificarea lui. Pentru ca nu cumva să fie trimis la Moscova vreun altul și răpitorii să fie siguri că nu vor fi bețeliți de șefii lor. Imediat după anchetă (nota bene: anchetarea unuia surprins într-o casă vieneză în care se presupunea că vrea să atace niște cetățeni austrieci) el nu este predat autorităților austriece nici măcar pentru o cercetare formală, nici măcar pentru vreo concluzie a legislației de pe teritoriul pe care s-ar fi produs culpa, ci este suit repede în avion și trimis la Moscova.

Totul este făcut la modul terorist, cu încălcări grosolane ale oricăror reguli, de către oameni care, fiind ei înșiși lipsiți de morală, nu cred nici măcar în necesitatea aspectelor formale ale actului de justiție.

Datele din acest capitol dezvăluie o atât de josnică și radicală condiție umană încât te întrebi de ce le-or fi trebuit toată mascarada și de ce, din mașina în care l-au adormit, nu l-au dus direct cum ar fi făcut niște răpitori cumsecade?... Paradoxul constă în psihologia îngâmfării ocupantului care te spoliază dar zice că te ajută și te pune să-l ridici în slavă. Matrițat astfel, cu îngâmfarea barbariei lui, omul sovietic se credea dator să dea și lecții omenirii. Iar autorii acestui scenariu și-au justificat leafa și prin aspectul provocator-propagandistic în fața occidentalilor: ați adăpostit un ticălos; vi l-am compromis și nu mai aveți cum folosi influența lui. Și nu și-au pus, bieții de ei, nici măcar întrebarea dacă cineva va putea crede că un episcop al emigrației ostile comunismului ar călca de bună voie într-un sector controlat de sovietici.

Nu s-a obținut nici un ecou, iar lor nu le mai rămânea decât să-și împuște victima. L-au stors la Moscova de tot ce credeau că pot scoate de la el și l-au trimis la București cu rechizitoriul gata făcut, cu condamnarea capitală gata hotărâtă, slugilor din România nerămânându-le decât executarea. Executarea ordinelor

și executarea osânditului.

Amănunte triste și degradante pentru condiția umană, prin lipsa troglodită a oricărui cavalerism față de un adversar de importanță pe care-l poți învinge fizic dar, în cazul în care ești om, te chinuie totuși întrebarea dacă nu cumva te va învinge el ideatic!

Comportamente animalice, lipsite de orice zvâcnire de conștiință a evoluției sentimentelor umane chiar și față de cei învinși!... Negarea firescului reacției de logică umană în fața unui adversar a cărui pregnanță este indubitabilă! Toate acestea le-a adus ateismul prin golirea de morală a sufletului omenesc, prin cinismul cultivării intereselor meschine, până la a face omul incapabil de spiritualitate.

Printre toate nimicniciile, raza de lumină dintre rândurile acestui capitol este relatarea în legătură cu cele două scrisori dragi pe care vărul meu le recitea în clipele trăirilor sale cele mai intime. Despre scrisoarea reginei au comentat chiar vorbele lui. Strigătul pe care l-am auzit în sine-mi s-a petrecut când am citit că s-a aflat și o scrisoare de la tatăl său:

Vasăzică, după ajungerea lui în străinătate, după primele demersuri, au mai apucat, deci, să comunice! E o știre impresionantă din punctul de vedere al sentimentelor mele: Vlădica Grigorie nu a murit înainte de a ști că fiul său își începuse cu temeinicie misiunea! A avut vreme să afle, a avut vreme să-i și scrie și să-l îmbărbăteze pe mai departe.

Acesta este un lucru foarte important pentru continuitatea spirituală a familiei noastre: n-au reușit s-o fractureze nici măcar prin asasinarea Vlădicăi Grigorie.

Până la a avea această informație, am trăit în sinea mea întotdeauna durerea gândului că unchiul meu a murit fără să știe dacă demersul său patriotic avea șanse de reușită. Vărul meu plecase, dar încurcăturile din Iugoslavia îl reținuseră acolo până în iarnă. La întâi martie, episcopul Grigorie murea fiind posibil să nu fi primit încă vești de la el.

Dar iată că acum mi se confirmă a fi primit și chiar că au

corespondat. Ceea ce înseamnă că unchiul meu nu s-a stins înainte de a ști că ținta începea să fie atinsă și a avut totuși răgazul de a da ultimele îndrumări. Cele spirituale s-au desfășurat firesc, fără fractura dorită de dușman.

Capitolul XIII

RECHIZITORIUL MAI BLÂND DECÂT AUTOACUZAREA

Da, rechizitoriul e mai blând decât cele ce spune acuzatul despre lupta sa împotriva guvernării comuniste în ultimul interogator dat în fața instanței.

Rechizitoriul e mai blând, pentru că nu-l interesează decât să ajungă la suma faptelor prevăzute de articolul 184 al Codului Penal pentru a justifica condamnarea la moarte.

Depoziția acuzatului este mult mai dură, deoarece el vrea să obțină cât mai repede executarea acestei pedepse pentru a fi sigur că taina celor care-l pot continua o va duce cu el dincolo, nelăsând anticristului posibilitatea să-i împiedice.

Rechizitoriul făcut de un procuror mai profesionalizat încearcă să fie mai în litera legii, dând la o parte unele etichete grosolan-securiste și folosind termeni mai calmi precum „injurii Partidului și Guvernului Român", „dușmănie față de statul nostru democrat", „articole dușmănoase regimului nostru și URSS prin care combătea comunismul". Din acest punct de vedere, lăsând mai mult faptele să vorbească, lectura lui astăzi te face să te întrebi dacă cele incriminate nu constituie mai degrabă elementele unui elogiu. Numai sensurile din epocă - astăzi depășite- conduc spre ideea de culpă: „a îmbărbătat soldații pentru a lupta împotriva armatelor eliberatoare sovietice" sau „a dus o activitate împotriva clasei muncitoare fiind un dușman al acesteia".

Dar, cum am spus, rechizitoriul are miza sa peste care nu trece. El vrea condamnarea la moarte și, constatând că o obține, nu supralicitează în stil lozincard ceea ce face ca, pentru o minte curată care-l citește astăzi să trezească doar admirația față de cel incriminat, rezumând cât de multe a putut el să facă pentru țara sa într-un timp atât de scurt și cu mari piedici ivite la tot pasul.

Pe lângă rechizitoriu, însă, avem documentele de instanță ale

judecății propriu zise care sunt jalnice, dovedind faptul că completul funcționa strict decorativ, având clară convingerea că face o formalitate. Astfel, pe lângă meticulozitatea unora dintre interogatoriile anchetei, unde securiștii știau că au de stors date necesare informației lor și fișării tuturor elementelor diasporei, grefierul de ședință așterne pe hârtie (cu toate că are caligrafia mai evoluată decât a celorlalți) niște rezumări făcute neatent, bălmăjind conținutul, confundând termenii și nerețindu-i ideile, lăsând goluri și completându-le după ureche, ceea ce face foarte greu utilizabil acest document care ar fi fost de mare valoare deoarece, după unele accente ale sale, se vede clar că acuzatul și-a folosit ultimul cuvânt spre a face unele considerații și afirmații esențiale pentru soarta țării, fără să-i fie teamă de condamnare și dorind ca ele să fie cât mai publice.

Completul, însă, marcat de rostul său formal, nu are nevoie de documentul depoziției nici măcar pentru a-și justifica hotărârea și lasă la dosar textul sărit, ciuntit și cu termeni falsificați după ureche, poate, chiar, nemaicitindu-l, doarece totul este o formalitate spre a-l putea împușca pe dușmanul din fața lor. Deoarece ei nu au simțul justiției, ei nu au sentimentul că stau în acele scaune ale legii pentru a face dreptate unui inculpat, ci, conform luptei de clasă, ei execută doar ordinul de a condamna un dușman al regimului.

Subliniez aceasta pentru conștiința viitorului privind elementele transcendente ale actului de justiție, ca un comentariu la milioanele de abuzuri judiciare ale regimului totalitarist. Și mă îndoiesc chiar de valabilitatea schimbării încadrării din „crima de înaltă trădare prevăzută de art. 184 Cod penal" în „crimă de trădare de patrie prevăzut de Decretul 199 pe anul 1950" - punându-mi întrebarea dacă în cazul unei condamnări capitale, care este cel mai grav act de justiție posibil, instanța se poate prevala doar de un simplu decret, fără a invoca prevederile unei legi oragnice?

Dar asupra actului judecătoresc formal nici nu mai are rost

să discutăm. Iată documentele:

PROCURATURA MILITARĂ TERITORIALĂ
BUCUREȘTI
Dosar nr. 186/954
RECHIZITORIU
nr. 186 din 2 iunie 1954
Noi, Lt.Maj. de Justiție
Examinând actele dosarului privind pe:
LEU VASILE
CONSTATĂM URMĂTOARELE:
În fapt,

În tot timpul activității sale, învinuitul a dus o activitate împotriva clasei muncitoare fiind un dușman al acesteia.

În timpul războiului antonescian, în iunie 1941, a funcționat ca profesor și confesor la Corpul de Jandarmi.

Mai târziu s-a încadrat ca voluntar la Rgt. 6 Mihai Viteazu și pentru faptul că a intervenit în momente critice îmbărbătând soldații și fiind rănit, a fost decorat cu „Coroana României".

În iulie 1942, a fost repartizat în calitate de confesor militar la Batalionul 991 format din deținuți, atașat pe lângă Divizia 14 infanterie, luptând în linia I-a a frontului în sectorul Cotul Donului.

În această calitate a îmbărbătat soldații pentru a lupta împotriva armatelor eliberatoare sovietice, fapt pentru care a fost decorat cu Medalia „Serviciul Credincios".

În 1945, a fost preot la Parohia „Jianu" și confesor al familiei regale.

În anul 1946, a venit la inculpat Preotul Gâldău Florian, pe care-l cunoștea mai de înainte și i-a expus situația sa materială, care în acel timp era destul de precară.

Leu Vasile i-a promis lui Gâldău că îl va lua ca preot la Parohia „Jianu".

Între timp, Gâldău Florian a funcționat ca preot la Biserica

Anglicană și la Legația Engleză.

Pe lângă această calitate, Gâldău Florian a fost recrutat pentru serviciul de spionaj englez, lucru pe care învinuitul Leu Vasile l-a aflat mai târziu.

La sfârșitul anului 1947, odată cu alungarea monarhiei de la cârma țării, Gâldău Florian, împreună cu Leu Vasile s-au înțeles să părăsească țara și să plece în Anglia.

Gâldău Florian a făcut această propunere lui Vasile Leu, susținând că Episcopul Visarion Puiu, care îndeplinea funcțiunea de Episcop al Românilor din Europa Apuseană, este paralizat și că Leu Vasile va fi ales Episcop.

Mai târziu, aflând de la Gâldău că se pregătește arestarea lui, s-a hotărât ca împreună să fugă din țară prin Ungaria, pentru ca apoi să-și schimbe planul de fugă prin Iugoslavia.

Mai târziu, Gâldău Florian a venit cu schița în care era întocmit planul de fugă.

Planul de fugă a fost discutat de către învinuit împreună cu Gâldău Florian, în toamna anului 1947-1948, iar mai amănunțit în iarna anului 1948.

După ce au stabilit modalitățile fugii din țară, Gâldău Florian l-a pus pe învinuit să jure că nu va divulga la nimeni acest lucru.

Din declarația învinuitului (vezi fila 38 dosar) reiese totuși că acesta i-a spus numitei Ionescu Hareta și lui Leu Cornel despre fuga sa din țară.

Pe baza celor discutate cu Gâldău Florian la 19 august 1948, au plecat împreună la Constanța.

Leu Vasile s-a oprit la Medgidia de unde l-a luat pe Leu Cornel în scopul de a-i acoperi plecarea din țară.

În ziua și ora fixată, Leu Vasile s-a întâlnit cu Gâldău la marginea orașului Constanța, la o plajă.

La plajă, Leu Vasile l-a luat și pe numitul Leu Cornel, cu care a stabilit că peste o oră sau două, după ce el va intra în apă, să înceapă să-l caute și să spună că s-a înecat.

Potrivit indicațiilor primite, Leu Cornel a simulat faptul că

învinuitul s-a înecat și în acest scop i-a trimis o telegramă lui Ionescu Hareta.

În aceeași seară, împreună cu Gâldău, s-au înapoiat în București, iar a doua zi, adică în ziua de 21 august 1948, au plecat din București la Orșova, unde au ajuns noaptea.

De la Orșova au plecat cu vaporul la Baziaș, iar de acolo au luat trenul spre Timișoara.

Conform planului stabilit, învinuitul împreună cu Gâldău, după ce trenul a plecat din stația Isanova - Iugoslavia, au sărit pe geam în noaptea de 23 august 1948, plecând împreună într-un sat la depărtare de 2 km la Isanova, unde au găzduit la preotul ortodox Cornel.

A doua zi au plecat la Belgrad unde au luat legătura cu Patriarhul Gavrilă -și au fost repartizați la hotelul Moscova din Belgrad.

La hotel, au fost vizitați de un colonel de la UDB, căruia i-a dat o declarație, arătându-i că este împotriva regimului actual din RPR și că vrea să fugă în Austria și apoi în Anglia.

După câteva zile, atât învinuitul cât și Gâldău au fost duși la închisoarea „Covaciță", unde erau închiși numai români.

Din februarie 1949, cu ajutorul unui plutonier, care făcea serviciul la închisoarea „Covaciță",învinuitul împreună cu Gâldău Florian și Bârsan Ion, au evadat și au trecut frontiera în Austria.

În Austria, Gâldău cunoștea că este așteptat de către maiorul Montgomery și în acest scop s-au deplasat cu toții la Gratz.

De acolo au plecat cu o mașină la lagărul Strasse, care era un lagăr de refugiați, iar învinuitul a fost internat la infirmerie deoarece era suferind.

În lagăr, a fost vizitat de un delegat al organizației „Caroman", care fusese trimis de către dr. Teodoru, care era directorul organizației din Salzburg și care se ocupa de refugiații români din Austria.

De la acest delegat a primit 3-400 șilingi.

Tot în acest lagăr a mai fost vizitat și de către un delegat din partea Consiliului Ecumenic (organizația internațională

bisericească cu sediul la Geneva), care s-a interesat de sănătatea lui aducându-i alimente și dându-i suma de 1000 șilingi.

După 2-3 săptămâni au plecat la Gratz, unde Gâldău a luat legătura cu Montgomery și i-a explciat situația sănătății învinuitului care era șubredă, rugându-l să-l interneze într-un spital.

Astfel învinuitul a fost internat într-un sanatoriu de lângă Gratz, unde a stat timp de aproximativ 3 luni.

În același sanatoriu a fost internat și Gâldău Florian care a stat internat până în ajunul sărbătorilor de Paște, când a plecat la Salzburg, deoarece lipsea preotul de acolo.

În timpul cât învinutul se afla în sanatoriu, Gâldău Florian a luat legătura cu delgatul general al Consiliului Ecumenic pentru întreaga Austrie, englezul Atkinson.

Gâldău i-a comunicat învinuitului că a primit instrucțiuni din partea lui Atkinson ca să susțină candidatura lui Leu Vasile ca episcop al românilor refugiați.

În acest scop au hotărât ca în ziua I-a de Paști să fie adunați la Salzburg delegați ai tuturor coloniilor și comunităților religioase române din țările din Europa Apuseană în vederea alegerii episcopului.

În ziua sosirii sale la Salzburg, Leu Vasile a fost întâmpinat de către Gâldău, Atkinson și un grup de români din Colonia de la Salzburg.

Cu ocazia alegerii învinuitului ca episcop, s-au ținut o serie de discursuri în care se arăta personalitatea lui spunându-se că a luat parte la războiul din Răsărit și că a fost decorat cu „Crucea de Fier".

În întâmpinarea învinuitului, la Gara din Salzburg a fost și maiorul Neagoe, fost cetățean român, actualmente cetățean american, care deține funcția de șef al serv. de spionaj american, secția română din Austria.

După terminarea slujbei religioase s-a procedat la înființarea Episcopiei Ortodoxe Române Autonome din Europa Apuseană și Orientul Apropiat și apoi la alegerea lui Leu Vasile, în calitate de

episcop al acestei episcopii.

Actele de înființare a episcopiei și alegerea lui Leu Vasile ca episcop au fost înmânate lui Atkinson care le-a predat la Viena reprezentanților guvernelor americane, engleze și franceze, pentru recunoaștere.

După această dată învinuitul a umblat în calitate de episcop în toată Austria, pentru a înființa 3 parohii românești luând în acest scop contact cu diferiți refugiați români.

Începând de la sfințirea sa ca episcop, toate cheltuielile au fost suportate de către Consiliul Ecumenic, plățile făcându-se de către Atkinson.

Tot prin Atkinson, Leu Vasile a obținut și un pașaport provizoriu cu care putea să treacă în toate zonele din Europa Apuseană.

Datorită acestui fapt, a vizitat o serie de colonii românești din străinătate și în diferite ocazii care se iveau a căutat să întărească moralul refugiaților spunându-le că în curând va izbucni războiul și că americanii și englezii vor restaura în RPR vechile regimuri de exploatare burghezo-moșierești.

Folosindu-se de cunoștințele pe care le-a avut în țară, cât și de cele ce auzise în străinătate de la fugarii români a căutat să folosească aceste informații împotriva RPR, publicând acest material dușmănos, de multe ori denaturat, în scopul de a discredita statul român față de țările apusene.

În discursurile pe care le ținea, în articolele pe care le publica în presa străină și în cuvântările pe care le rostea la radio a adus injurii la adresa regimului din RPR, și a întreținut un curent de dușmănie față de statul nostru democrat căutând să împiedice relațiile dintre RPR și celelalte țări capitaliste.

În acest scop, când s-a aflat la Geneva a dat material Președintelui Federalei Universale Baptiste din America care avea un conținut dușmănos RPR. În acest material ponegrea situația religioasă din RPR, arătând că nu există libertate religioasă atât pentru secte cât și pentru ortodocși.

În 1949, a cunoscut pe Eden, ministrul de externe al Angliei,

prin numitul Bercu de la radio BBC. Acestuia i-a dat o serie de informații din țară, spunându-i că nu este libertate, că poporul nu agreează RPR și l-a asigurat că dacă se va deslănțui un război împotriva țărilor de democrație populară și a URSS, poporul român va fi alături de politica engleză.

Tot lui Eden i-a cerut să se suprime buletinul legației române din Londra în limba engleză, întrucât influențează de cetățeni londonezi și slăbește eficacitatea politicii anglicane dusă împotriva RPR.

Același lucru l-a făcut învinuitul și atunci a fost în Grecia, Spania și Portugalia, spunând miniștrilor de externe să suprime buletinele legațiilor române din acele țări pentru a nu influența populația din țara respectivă asupra realizărilor din RPR.

În jumătatea lunii februarie 1950, pe când învinuitul se afla la Geneva, a luat legătura cu fugarul Bossi și împreună s-au dus la sediul Crucii Roșii din Geneva în scopul de a nu se recunoaște organizația Crucea Roșie din țară, ci pe cea din străinătate „Caroman". În urma susținerilor sale în sensul că, Crucea Roșie din țară nu a împărțit ajutoarele date populației și că „Caromanul" ar fi dat ajutoare refugiaților fugiți din țară, și bazându-se pe un buletin informativ de la Londra folosit de radioul BBC și dat de către Intelligence Service, care cuprindea date eronate și calomnii împotriva regimului nostru, Crucea Roșie din Geneva, a recunoscut organizația „Caroman".

La Londra, inculpatul LEU VASILE l-a cunoscut pe maiorul Gheorghe Iliescu care era în slujba „Intelligence Service", pe care l-a vizitat în mai multe rânduri, unde a luat masa împreună și unde inculpatul a ținut discursuri pentru sănătatea regelui Mihai și pentru eliberarea României.

Tot la Londra împreună cu GÂLDĂU și cu maiorul Iliescu au fost la Palatul Regal unde a iscălit în registrul oaspeților oficiali.

De asemenea a mai vizitat și Palatul Arhiepiscopiei din Londra unde au fost primiți cu mare fast de către Arhiepiscopul Ficher, Șeful Serviciului Religios al Angliei. De față mai erau și înalții

demnitari ai bisericii engleze precum și OADAMS, Secretarul General al Bisericii Anglicane.

Și cu această ocazie s-au ținut diferite discursuri potrivnice regimului nostru.

Mai târziu inculpatul a vizitat pe OADAMS căruia i-a făcut un expozeu asupra stării bisericii românești și RPR. Cu această ocazie i-a dat detalii amănunțite la întrebările pe care i le pusese OADAMS și și-a exprimat părerea că majoritatea preoților români din țară pot fi folosiți de către englezi într-un eventual război.

Inculpatul a mai făcut o serie de călătorii atât în Europa Occidentală cât și în Extremul Orient: Cairo, Abisinia, iar întreținerea sa a fost suportată de către guvernul englez care așa după cum i-a explicat Maiorul Iliescu era din fondurile „Intelligence Service“ vezi fila 118 dosar.

Mai târziu, prin intermediul Maiorului ILIESCU l-a cunoscut pe directorul general al BBC și de la care a primit ca sarcină să extragă toate informațiunile din Buletinul Săptămânal pe care îl redacta această agenție privitor la țara noastră și să scoată în evidență persecuția bisericii din RPR.

Atât LEU VASILE cât și GÂLDĂU FLORIAN au luat acest material și l-au prelucrat în spiritul instrucțiunilor primite, iar apoi l-au predat BBC, Secția Română.

În septembrie 1949, inculpatul a vorbit pentru prima oară la postul de radio BBC, inaugurând emisiunea religioasă română, emisiune în care se aduceau injurii Partidului și Guvernului Român.

În toamna anului 1949, inculpatul a plecat de la Londra la Paris, unde s-a întâlnit cu trădătorul RĂDESCU și cu fostul rege Mihai care discutau problema participării românilor refugiați în așa zisa „armata Atlanticului“, numind în acest scop pe Generalul PETRESCU PUIU în fruntea armatei pe care ei o pregăteau.

Armata urma să aibă un cămin la Paris unde să fie și Comandamentul.

Tot în acest scop au avut loc unele consfătuiri între inculpat,

PETRESCU PUIU, Col. NEFERU, Col. IVANOVICI, Comandorul Udrițchi, Lt.Col. GHERGHEL și G-ralul ION GHEORGHE, toți fugari și trădători de patrie.

La acele consfătuiri s-a hotărât înființarea acestei armate, adică formarea unui corp de comandament dintre ofițerii români din Europa Apuseană și să se aducă trupă din vechii coloniști români din America care să fie încadrați voluntari, precum și din refugiații politici din țară.

Ofițerii urmau să ia parte ca asistenți la cursurile superioare de război din Paris până în momentul formării „armatei Atlanticului“.

Inculpatul a primit misiunea de a duce propagandă printre ofițeri să renunțe la emigrarea din Franța și să vină la Paris la căminul ofițerilor români în scopul constituirii acestei armate.

Și la Paris a dus aceeași activitate de defăimare a regimului nostru democrat popular, vorbind de 3 ori la radio Paris, Secția română, discursuri care erau îndreptate împotriva regimului din RPR, îndemnând poporul din țară să lupte împotriva regimului nostru și împotriva Uniunii Sovietice, pentru că în curând vor veni în ajutor puterile imperialiste.

Asemenea propagandă împotriva RPR și Uniunii Sovietice a mai făcut și prin presă scriind câteva articole în ziarul „Națiunea Română“ cât și printr-un buletin de știri.

Propaganda împotrvia regimului nostru inculpatul a mai dus-o și în alte ziare din localitățile pe care le vizita. Astfel a scris în ziarul „Patria“, organ al românilor refugiați din Germania, în ziarul „Vestitorul“, organ al românilor din Austria și în ziarul „Vatra“, organ al românilor din Italia, articole dușmănoase regimului nostru și URSS, și prin care combătea comunismul.

În 1950 se înapoiază la Londra unde îl întâlnește pe fostul rege Carol cu care ia legătura și discută problema ofițerilor români aflați în Paris care o duceau foarte prost deoarece înființarea „armatei Atlanticului“ întârzia.

La îndemnul inculpatului, fostul rege Carol a fost de acord să ofere castelul său și ferma sa din Franța, situată la 120 km de

Paris, pentru a se face acolo un cămin al ofițerilor români refugiați.

Din declarațiile inculpatului / vezi fila 187 dosar / rezultă că acesta a cunoscut că această „armată a Atlanticului“ avea drept scop de a începe un nou război împotriva URSS și a țărilor de democrație populară sub comanda instructorilor americani.

În timpul cât se afla la Paris a fost invitat de către Maiorul ILIESCU în casa căruia l-a cunoscut pe JUNIOR CHURCHILL, fiul premierului englez CHURCHILL și subșef al „Intelligence Service“.

La această întâlnire inculpatul a dat o serie de relații și informațiuni lui JUNIOR CHURCHILL privitor la partidele istorice și rolul lor după un eventual război mondial.

Tot în timpul cât a stat la Londra a mai ținut câteva conferințe la o școală a Serviciului de Informații Englez, care pregătea cadre în acest scop pentru diferite misiuni de spionaj în România.

În această școală care era condusă de profesorul NANDRES, LEU VASILE a ținut două conferințe, iar din întrebările puse de elevi cât și din faptul că cei care o conduceau făceau parte din Serviciul de Informații Englez, și-a putut da seama că este o școală de spionaj ai căror elevi, după absolvirea școlii, urmează să fie trimiși în diferite misiuni de spionaj în țările de democrație populară.

În 1950, îl găsim pe inculpat în Italia unde a luat legătura cu Cardinalul MONTINI, unde împreună au discutat dușmănos împotriva comunismului și necesitatea unui nou război din partea țărilor imperialiste pentru așa-zisa eliberare de sub comunism.

Ambii au ajuns la concluzia că până la declanșarea războiului trebuie să se țină trează lupta anticomunistă sprijinind și alimentând această luptă, deoarece PAPA a declarat că adevăratul război sfânt este războiul viitor care va distruge comunismul.

Tot în anul 1950, inculpatul vizitează Spania, fiind primit de către dictatorul FRANCO și cu care prilej i-a cunoscut pe STELIAN POPESCU, fostul Director al ziarului „Universul“, cât și pe PAMFIL ȘEICARU, fostul director al ziarului „Curentul“.

În vizitele pe care le-a făcut diferitelor personalități din Spania, inculpatul a discutat în mod dușmănos regimul nostru democrat popular.

Tot în Spania a mai oficiat un parastas la mormântul eroului necunoscut spaniol pentru MOȚA și MARIN.

De la Madrid, inculpatul a plecat la Lisabona unde a fost primit de către URDĂREANU, care l-a condus la reședința ex Regelui CAROL al II-lea.

Cu CAROL a discutat problema mutării Episcopiei din Londra la Paris și de asemenea au luat hotărârea de a-l trimite pe fostul General ULEA la Paris să rezolve situația ofițerilor români fugari, prin fixarea soldelor ce urmează să le primească în mod regulat de la Misiunea Militară Americană până la înființarea „Armatei Atlanticului“.

În anul 1951 se înapoiază la Paris unde s-a stabilit acolo trecând din slujba Serviciului de Spionaj Englez în slujba ex Regelui Carol al II-a.

De la Paris inculpatul a plecat la Marsilia, de acolo la Istanbul, apoi în Grecia, la Beyruth, Ierusalim și alte localități unde a luat legătura cu diferite personalități clericale și au discutat dușmănos împotriva regimurilor de democrație populară a Uniunii Sovietice cât a comunismului.

Inculpatul își recunoaște faptele care i se pun în sarcină și ele se coroborează cu declarațiile martorilor aflate la dosarul cauzei.

În drept:

În sarcina inculpatului urmează a se reține:

- Crimă de înaltă trădare p.p. de art. 184 C.P., deoarece, în calitatea sa de cetățean român, s-a pus în slujba diferiților agenți ai spionajului englez, francez și american, în scopul de a-și știrbi independența Statului nostru de democrație populară.

- Delictul de trecere frauduloasă a frontierei p.p. de art. 267 al. 1 C.P., deoarece a trecut frontiera din RPR în Iugoslavia fără a poseda acte legale și prin alte locuri decât cele destinate călătorilor;

Văzând dispoz. art. 218, pct. 1, C.Pr.Pen.;

Văzând și dispoz. art. 269 și urm. C.PR.Pen.;
Având în vedere și dispoz. art. 200, pct. 9 C.Pr.Pen.
DISPUNEM:
Sesizarea Tribunalului Militar Teritorial - București, cu judecarea cauzei privitor pe
inculpatul LEU VASILE în stare de arest.
PROCUROR MILITAR AJUTOR
Lt.Maj. de Justiție (ss) indescifrabil

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
Treibunalul Militar Terit. București
Dos. nr. 1878/954
ÎNCHEIERE
Astzi 6 octombrie 1954
S-au întrunit în ședință pregătitoare pentru a examina dacă în cauza privitoare pe LEU VASILE învinuit pentru crimă de înaltă trădare p.p. de art. 184 C.P. și delictul de trecere frauduloasă a frontierei p.p. de art. 267 al .1 C.P.
TRIBUNALUL
Deliberând în secret asupra faptului dacă în cauza privitoare pe LEU VASILE învinuit pentru crima de înaltă trădare p.p. de art. 184 C.P. și delictul de trecere frauduloasă a frontierei p.p. de art. 267 al.1 C.P. sunt probe necesare, suficiente și legal adminsitrate,
DISPUNE
Trimiterea în judecată în stare de arest a inculpatului LEU VASILE pentru crima de înaltă trădare p.p. de art. 184 C.P. și delictul de trecere frauduloasă a frontierei p.p. de art. 267 al.1 C.P. Inculpatul se află reținut la Penit. Jilava. Se vor cita martorii acuzării prevăzuți în rechizitor precum și martorii apărării ce vor fi propuși. (n-au fost citați n.a.)
Judecata va avea loc în București.

PREȘEDINTE,
Maior de Just. (ss) Branovici I.
Asesori populari: Locot. Maj. (ss) indescifrabil
Locot. (ss) indescifrabil Grefier: (nesemnat)
Președinte: (ss) indescifrabil
TERMEN DE JUDECATĂ
LA 01.11.54

RPR
TRIBUNALUL MILITAR TERITORIAL
București
Str. Danielopol nr. 2
Nr. 1872 din 9 oct. 954
Către
PENITENCIARUL JILAVA
Trimiteți sub excortă la acest Tribunal MIlitar în ziua de 18 oct. 1954, ora 8 dimineața, pe deținut Leu Vasile, născut în anul 1903, fiul lui Grigore și Lucreția pentru studierea dosarului spre a se face formele cerute de art. 236 C.M.M. spre a fi judecat ca inculpat în dosarul nr. 1872/1954.
Președintele Tribunalului Mil. Teritorial:…
Grefier Șef…

RPR
Tribunalul Militar Terit. București
Nr. 1872 din 9 oct. 1954
Către
COLEGIUL AVOCAȚILOR CAPITALEI
Rugăm a delega ....avocați care să pună concluziuni ca apărători din oficiu în dosarele privit oare pe următorii ... arestați, cu termen

de judecată la 1 noiembrie 1954

Dos. nr. 1872/54 privind pe Leu Vasile

Inculpatul va fi prezent la Grefa Tribunalului în ziua de 18 oct. 1954 pentru a lua legătura cu apărătorul numit din oficiu.

Dosarele pot fi studiate la grefa acestui tribunal până în ziua termenului, dată până la care se pot depune și motivele scrise.

Președintele Tribunalului Mil. Teritorial:…

Grefier Șef…

RPR

COLEGIUL AVOCAȚILOR Reg. Buc.

Biroul colectiv de avocatură

Din oficiu

DELEGATIA nr. 112421/774

Avocat L. Horovits din București, str. Dobrogeanu Gherea nr. 25, este delegat a susține interesele Leu Vasile, domiciliat în str… nr… , în fața Trib. Terit. Buc. Dos. nr. 1872/1954

Conform art. 23 Decret nr. 39/1950, prezenta delegație ține locul oricărei procuri generale sau speciale

Data 18 oct. 1954

Director: (ss) indescifrabil

RPR

Procuratura Militară Teritorială București

Nr. 186 din 9 oct. 1954

către

TRIBUNALUL MILITAR TERITORIAL BUCUREȘTI

Urmare adresei noastre nr. 186 din 23 sept. 1954, cu care v-am trimis spre judecare dosarul privind pe inculpatul LEU VASILE,

vă facem cunoscut că U.M. 0123/E cu adresa Nr. 0063720 din 1 oct. 1954, că susnumitul inculpat nu poate fi depus la Penitenciarul Jilava din motive ce interesează securitatea Statului, ci va rămâne în arestul M.A.I., la dispoziția dv. până la judecarea cauzei.

PROCURORUL PROCURATURII MILT. TERIT. BUC.,

Lt. Col. de Justiție:…

Secretarul procuraturii:…

Dos. 1872/54

REFERAT

Proc.(uratura) prin termen inc.(ulpatul) (cuvinte neinteligibile) nu sunt martori

Grefier (ss) indescifrabil

(și rezoluția:)

Pr.(ocuror) asistent de vorbit inculpat

Leu Vasile.

RPR

Tribunalul Militar Teritorial București

Dosar Nr. 1872/1954

PROCES-VERBAL

Ședința publică din ziua de 16 noiembrie 1954

INTEROGATOR DE INCULPAT

Numele de familie Leu prenumele Vasile data nașterii: anul 1903 luna martie ziua 13 locul nașterii: comuna (orașul) Oancea Raionul (Regiunea) Galați Numele părinților: tatăl Grigore mama Lucreția domiciliul: comuna (orașul) București str. Gramont nr. 9 bis et. apart… Raionul… Regiunea… cetățenia… ocupația în prezent episcop în trecut Buletinul Populației Nr…. eliberat de…

Starea civilă (necăsătorit, căsătorit, numărul copiilor) da un copil

Averea personală una casă; averea soției…

Situația militară (satisfăcut, nesatisfăcut) da ctg. unitatea de aviație C.T. de care aparține

Condamnat în trecut (instanța, faptul, pedeapsa și când) da și achitat

Pregătirea școlară: Dr. în filozofie (pesemne teologie n.a.); ocupația și averea părinților nu

După ce Președintele i-a pus în vedere infracțiunea pentru care este dat judecății, dovezile faptelor și i-a cerut să spună ceea ce este util apărării sale, inculpatul a dat răspunsurile reproduse în rezumat de către grefier după cum urmează:

Recunosc în întregime faptele cuprinse în rechizitor.

Activitatea mea este mult mai vastă decât cea arătată în rechizitor.

Nu speram să devin patriarh în RPR după dărâmarea regimului, ci un simplu călugăr.

Nu am acceptat niciodată să devin un simplu agent la aceste servicii, deoarece eram episcop.

În problemele militare în grupul trupelor Armata Atlanticului se ocupau ofițeri de carieră militară, eu am primit misiunea din partea regelui Mihai și a lui Rădescu să mă ocup de pregătirea morală a celor care urmau să fie încadrați.

Statele majore ale acestor grupuri erau formate și un batalion de ostași de asemenea erau pregătite și schemele de recrutare a lor.

Acest grup urma să se constituie din cetățeni americani de origină română și din refugiați din RPR.

În această armată se încadrau de bună voie și erau salariați după modelul american.

Noi am discutat viitoarea formă de organizare a României și cum să luptăm împotriva regimului actual în urma unui război mondial, acestă organizare însemna restaurarea monarhiei, în frunte cu Mihai, urmând ca Carol să rămână șef al casei regale române cu sediul în Spania, urma să se facă un plebiscit, dacă poporul va

dori să vină regele în țară, noi scontam că poporul român din informații va accepta, iar în caz negativ urma să se înființeze o republică burgheză, ca partid de bază în țară urma să fie partidul creștin în frunte cu Vișoianu, care a și luat ființă în Italia.

Ideologia acestui partid era vechiul socialism de dreapta în jurul bisericii.

La acest partid aderaseră mulți membri ai partidului liberal și țărănist.

În acest partid socialist creștin, colabora și urma să colaboreze și pe viitor cu ramura legionară papanăcistă (Papanace, Gârneață și Lefter).

Horia Sima cu partizanii săi în colaborare cu săgețile de foc și cu Franco sperau să formeze un guvern în viitoarea formă, aceasta după ce Horia Sima nu a fost primit în Comitetul Românilor.

Am dus această activitate pentru că regimul comunist este o cămașă de forță pe sufletul și ființa neamului românesc.

Activitatea mea anticomunistă a început încă din anii studenției, conducând Cercul Studențesc Teleologic, reușind să determin congresul studențesc de la Oradea ca să adopte ca linie în activitatea sa ideea că nu antisemitismul este pericolul României Mari, ci comunismul.

Activitatea mea anticomunistă a început în Basarabia în anii 1928-29 și 1930, la Chișinău, unde colaboram cu insp. de siguranță Maimuca, am demascat activitatea comunistă a lui Constantinescu-Iași, constribuind la procesul acestuia, cât și la arestarea și condamnarea altor comuniști care activau la Chișinău.

Membrii marcanți ai mișcării legionare au fost salvați de mine cum sunt: Papanace, Gârneață și…

Eram de acord cu mișcarea legionară, așa cum era preconizată de Moța, fără omor și cu amprenta spiritualității creștine.

În țară eram considerat ca un protector și consilier; în țară la fel și în străinătate cu excepția lui Horia Sima.

Este adevărat că am fost un mare afemeiat până în 1944, când soția a fost omorâtă de bombardamentul rusesc.

Activitatea mea anticomunistă a culminat cu lecțiile pe care le-am predat la școala de ofițeri de jandarmi din București, unde mă ocupam de secte și org. subversive. În acest curs mă ocupam în mod special de comunism și mă consider ca singur autor moral responsabil al tuturor crimelor pentru care au fost judecați mulți din elevii mei și condamnați, crime săvârșite împotriva comuniștilor.

Nu sunt iresponsabil și-mi dau seama perfect de susținerile mele.

Consider comunismul ca dușman principal al creștinismului și de aceea fac totul -indiferent de mine - el a devenit principala mea preocupare.

Președinte: lt. maj. justiție (ss) indescifrabil
Grefier (ss) indescifrabil
Episcop ✞ V. Leu

RPR
Tribunalul Militar Teritorial
București
Dosar Nr. 1872/1954
PROCES-VERBAL (MINUTĂ) Nr. 2417
Astăzi, anul 1954, luna noiembrie ziua 20

Tribunalul Militar Teritorial București compus din Lt.mj de Just. Lavrov George Președinte

Lt.mj Solomon Iosi, Lt. Lalyer Iosif asesori populari deliberând în secret asupra culpabilității și aplicațiunii pedepsei în cauza penală privitoare pe: Leu Vasile, învinuit pentru crimă de înaltă trădare și del. de trecere frauduloasă a frontierei p.p. de art. 184 C.P., 267 C.P.

Pentru motivele se se vor vedea în corpul sentinței și în unire cu concluziile Procurorului Militar,

În numele poporului hotărăște

Cu unanimitate de voturi declară culpabil pe Leu Vasile pentru crima de trădare de patrie pp de art. 1 lit. a, b, c D. 199/50 prin schimbarea calificării din crimă de înaltă trădare pp de art. 184 C.P., culpabil pentru del. de trecere frauduloasă a frontierei pp. 267 al.1 C.P. p.p. de art.

Asemenea cu unanimitate de voturi declară că nu sunt circumstanțe atenuante în favoarea sa.

Făcând aplicațiunea art. 292 c.j.m. , art 1 lit. a, b,c. Dec. 199/50, 267 C.P. 101 C.P. cu 304 și 463 c.j.m. de voturi îl condamnă pe Leu Vasile la moarte pentru crima de trădare de patrie pp. de art. 1 lit. a,b,c D.199/50, confiscă întreaga avere, îl condamnă la 10 (zece) ani închis. corect. pentru del. pp. 267 C.P. Conf. 101 C.P. va executa pedeapsea cea mai gravă. Îl obligă la 200 (două sute) lei cheltuieli de judecată.

Comută prevenția de la 20 august 1952
Dată și citită în ședință publică astăzi 20 noiembrie 1954
PREȘEDINTE (ss) Lavrov
GREFIER (ss) Zeciu
ASESORI POPULARI (ss) Solomon (ss) Lalyer

Tribunalul Militar Teritorial
București
Dosar Nr. 1872/1954
Nr. 22603 din 11 noiembrie 1954
Către Penitenciarul Jilava și U.M. 0123/0 Buc.

Vă facem cunoscut că acest Tribunal, prin sentința nr. 2417 din 20 noiembrie 1954, a condamnat pe LEU VASILE, născut la 13 martie 1903, în orașul Galați, fiul lui Grigore și Lucreția, în prezent deținut în acel penitenciar la MOARTE pentru crima de trădare de patrie prev. și pedep. de art. 1 lit. a, b și c din Decretul 199/950 și la 10 (zece) ani închis. corecțională pentru delictul de trecere frauduloasă a frontierei prev. și pedep. de art. 267 C.P.

Conform art. 101 C.P. va executa pedeapsea cea mai gravă, adică moartea.

Îi confiscă întreaga avere și-l obligă și la 200 (două sute) lei cheltuieli de judecată.

Îi comută prevenția de la 20 august 1952.

Se află deținut în baza mandatului de arestare preventivă nr. 1429 din 2 iulie 1954.

În consecință urmează de îndată a-i face cunoscut susnumitului condamnarea dată și a i se pune în vedere că împotriva sentinței de condamnare nu are dreptul de a declara recurs, ci numai cerere de grațiere la Prezidiul Marii Adunări Naționale în termen de 5 (cinci) zile de la înștiințare.

În cazul când acesta renunță a face cerere de grațiere ne veți comunica de îndată rezultatul.

PREȘEDINTELE TRIBUNALULUI MILITAR TERITORIAL BUCUREȘTI

Maior de Justiție (ss) Branovici

Grefier (ss) Zeciu

PENITENCIARUL JILAVA

Subsemnatul LEU VASILE, deținut în Penitenciarul Jilava, am luat cunoștință de

Sentința nr. 2417/20.XI.1954 a Tr. Milit. Terit. Buc. prin care sunt condamnat la ped. cu Moarte.

Deținut (ss) ✞ Episcop V. Leu

Azi 25.11.1954

Proces-Verbal

Astăzi 6 decembrie 1954

Noi, cpt. justiție Alexandru Gheorghe, procuror militar la Procuratura Militară Terit. Buc., asistat de grefierul șef D. Petrescu Joițeanu, ne-am deplasat la Penitenciarul Jilava pentru a comunica sentința de condamnare la moarte nr. 1427 din 20 noiembrie 1954 pronunțată de Tribunalul Militar Teritorial București

condamnatului LEU VASILE și procedând la comunicare, i s-a pus în vedere că fiind condamnat la moarte, potrivit legii, nu are cale de atac, dar că poate să facă cerere de grațiere sau de comutare a pedepsei la Prezidiul Marii Adunări Naționale.

După ce i s-a făcut aceste comunicări, condamnatul LEU VASILE ne-a declarat că nu înțelege să facă cerere de grațiere sau de comutare a pedepsei și nu a delegat nici o persoană care să facă o asemenea cerere în numele său.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal spre cele legale.

Procuror Militar (ss) Alexandru

Condamnat (ss) ✞ Episop V. Leu

Grefier șef (ss) Petrescu Jițeanu

Capitolul XIV

CĂTRE CITITOR

Când am intrat în posesia dosarelor și am pornit să alcătuiesc această carte, nu m-am gândit la cititor în sensul publicului larg ci, documentele de față - împreună cu altele cuprinzând acte de familie de la strămoși și fotografii ale celor mai noi, care au ajuns a trăi după invenția lui Daguerre - urmau a fi multiplicate și legate în câteva exemplare pentru urmașii care mai existăm și pentru episcopiile unde a slujit Vlădica Grigorie. Pe parcursul alcătuirii, însă, cartea a căpătat de la sine o adresă mai largă, faptele și mai ales învățămintele pentru un viitor de oameni toleranți într-o societate cu gândul la Dumnezeu și veghe asupra tradițiilor care ne definesc în lume, prezentând interes și pentru familia mai mare, a neamului. Drumul ei la tipar a necesitat astfel unele clarificări și explicații pentru cei care nu cunosc amănuntele din familie,nu cunosc tradiția culturală autohtonă pe care au slujit-o înaintașii mei și unele elemente specifice ale pioșeniei ortodoxe. Pioșenie care vine atât din scriptură, cât și din tradiție, rostul moral al oamenilor cu învățătură de carte, cum au fost cele nouă generații de preoți și dascăli ce se trag în spiță dreaptă din blagocinul Mihail Leu, fiind astfel mai mare printre școlari și enoriași, deoarece acolo unde adevărul moral se trage și din scriptură și din tradiție, rostul slujitorului nu este numai unul liturgic, pentru oficierea și citirea celor scrise, ci este și unul de model uman, așa cum tradiția ne învață prin pildele ei nescrise, ci doar transmise ca exemplu de gândire, de morală și de faptă dat celor alături de care viețuiești și celor care te urmează. Formați fiind astfel într-un asemenea creuzet ortodox a cărui flacără a fost întreținută de intelectualitatea satelor ca păstrătoare a tradiției și sursă de îmbogățire a culturii

naționale, înaintașii mei nu au avut cum să nu ia în serios rostul de lideri pe care li l-a recunoscut obștea și au transmis tradiția nu doar prin predică, ci prin însăși fapta lor. Asta nu înțeleg și nu-și dau seama că trebuie să ne respecte predicatorii de ocazie care, bieții de ei, creștini târzii, vin să ne evanghelizeze pe noi care ne-am născut chiar în timpul când se scriau evangheliile și am avut apostoli care ne-au ales pe noi dintre neamuri.

Iar precizarea care trebuie neapărat făcută este că apostolii ne-au ales ca popor și nu ca stat; au ales sufletele și nu organizarea administrativă sau militară, au clădit bisericile oamenilor în care au intrat apoi domnitorii, cum s-a întâmplat și-n Grecia și-n Italia, și nu au convertit capetele încoronate care, la rându-le, să-și convertească supușii.

Feudalii noștri vin din sânul Bisericii, din mijlocul unor asemenea slujitori care au devenit lideri de tradiție; puterea lor s-a bazat pe credința comună cu a celor din jur și nu invers, ca în cazul națiunilor creștinate de conducătorii lor care, având puterea, au adus credința.

Iar popa de tabără al lui Ștefan cel Mare, care a întemeiat ramura aceasta a familiei Leu, venea dintr-o asemenea tradiție. Ai lui, cei dinainte, poate chiar dinainte de descălecat, au condus obștile mici în structura cărora se afirma statornic ființa neamului daco-roman pe care năvălirile barbare îl fărâmițaseră dar îi întăriseră sămânța pe aceste locuri. Organizați în mici obști sătești, cel mult zonale, oamenii locului aveau un conducător spiritual care îi învăța adevărurile evangheliei, iar, când năvălea dușmanul, devenea și conducător militar în numele sfintei cruci. Creștinismul se dezvolta în atari obști mici, asemănătoare celor în care propovăduiseră apostolii și, din motive de structură asemănătoare, păstrând cel mai bine tradiția apostolică. Pentru că apostolii nu s-au adresat împăraților cerându-le să-și creștineze supușii - asemenea fapte de botezare colectivă a unor popoare s-au petrecut mai târziu, când creștinismul triumfase tocmai prin strădania luminării de la suflet la suflet.

Apostolii opreau în mijlocul oamenilor, intrau în templele cultelor lor și aduceau lumina învățăturii celei noi de la inimă la inimă și de la conștiință la conștiință, direct, vorbind fiecăruia și luminându-l, aducând botezul în familii și în mici obști unde propovăduiseră și nu prin intermediul mai marilor cetății sau ai statului. Acesta este sensul apostolic al încreștinării și pe acesta l-am moștenit și l-am permanentizat noi, pe meleagurile noastre din cea mai străveche vreme a credinței care aduce lumii iertarea. Astfel, ne este firească dorința de a ne păstra în acestă tradiție unde biserica a fost a populației, slujită de păstori sufletești care erau și conducători firești ai obștei hotărând treburile administrative în vremuri de pace și devenind popii de tabără în vremuri de luptă. Chiar mai târziu, să zicem în vremea lui Ștefan cel Mare, oastea cea mare a țării, adică obștile sătești chemate la luptă, veneau din satele lor, cu căpitanii lor și tot așa se despărțeau când se întorceau de la luptă către casă, obștea de răzeși avându-și organizarea ei într-un democratic mod creștinesc păstrat prin tradiție și supunându-se feudalului care, tot prin cea mai perseverentă tradiție era de credința lor.

Credința fusese a populației, deci, în cel mai adevărat mod apostolic, iar domnitorul o împărtășea cu populația. Aici nu s-a cunoscut acel principiu târziu de „cuius regio ejus religio" - care a fost pesemne necesar în alte țări, dar a însemnat și prima tendință de secularizare a problemelor ce țin de spirit și credință veșnică, a însemnat implicarea unor interese statale și, de aici, s-a ajuns la schismele care au măcinat unitatea Bisericii.

Nu este aceasta doar o demonstrație a faptului că Ortodoxia noastră reprezintă ramura care niciodată nu s-a rupt, ci demonstrează faptul că întotdeauna s-a păstrat. S-a păstrat la trunchiul tradiției apostolice și a fost a populației înainte de a fi a domnitorilor. Ideea ecumenismului este firească la noi, cei care niciodată nu ne-am rupt de ceva. Și, din pricina aceasta, am fost ostili întotdeauna ideii de prozelitism, adică

de cumpărare a sufletelor cu alte mijloace decât cele ale credinței drepte și ale moralei care spune că trebuie respectată credința fiecăruia. Printr-o asemenea explicație, noi avem ca simbol național martiriul Brâncovenilor, adică a credinței mai presus de viață și ecumenismul nostru apare ca o sinceră problemă de credință - care nu este a statului trecător, nu este a vreunor interese lumești, ci este a permanenței Dumnezeirii în viața noastră. Noi nu ne- am schimbat niciodată confesiunea în funcție de domnitor ci, cel mult, am schimbat confesiunea domnitorului când a fost nevoie să-l alegem dintr-o alta. Cu atât mai puțin ne-am schimbat după ocupanți, ci dimpotrivă, încă din timpul năvălirilor, barbarii se creștinau, ajungând pe pământul nostru, adică ocupanții erau creștinați de noi preluându-ne credința. Biblia lui Ulfilla care marchează și prima scriitură germană și încreștinarea goților a fost scrisă aici, iar Sfântul Sava Gotul este martirul nostru. Metodiu și Chiril au propovăduit la slavi folosind o scriere care, în forma ei paleografică, s-a găsit la noi; iar vizigoții botezați aici au ajuns în Spania ducând obiceiurile noastre creștine. „Bizanțul după Bizanț" este iarăși o realitate a noastră, poate cea mai distinsă trăsătură a feudalismului românesc; Osmanlâii au fost obligați să ne respecte credința și nu au schimbat la noi nici o biserică în moschee; iar uniatismul, indiferent de presiunile dinafară, a apărut doar ca o formă de rațiune națională pentru păstrarea cât mai multora dintre tradițiile noastre, spre a ne apăra de pericolul calvinizării, care ar fi produs o îndepărtare și mai mare între frați. Astăzi, după o jumătate de veac de distrugere ateistă, credința noastră înflorește demonstrând că și-a păstrat rădăcinile la fel de puternice.

Respectând credința altora, am cerut întotdeauna să nu se facă prozelitism, adică am avut grijă, am vegheat și chiar am luptat ca spiritualitatea pogorâtă asupra noastră atât prin scriptură cât și prin tradiție să nu se piardă.

În acest sens trebuie înțelese strădaniile și vicisitudinile prin care trec personajele din cartea de față. Nevoia lor de ripostă dar și veghea de-a nu se îndepărta de la trunchiul credinței pe care au moștenit-o și o au în păstrare, sunt consecințele unei atari convingeri venite prin strămoșească spiritualitate. Pravila pe care am pomenit-o aici a sinodului convocat de Iacob Putneanul la Iași în 1752, este, de fapt prevăzută de constituțiile multora dintre statele cele mai moderne. Cerința de atunci de a nu se mai alege întâistătător decât din sânge național, născut pe pământul țării, este prefigurarea condiției constituționale a lumii moderne pentru candidatul care trebuie să fie un nativ al locului.

Dorința acelor oameni de conștiință națională care l-au trimis pe vărul meu să ocupe locul episcopal în diaspora se dovedește astfel a fi și firească în tradiție și modernă în logică.

Pentru că nici un păstor străin nu ar fi avut aceeași comunicare cu turma și nici un prelat de alt neam nu ar fi putut aduna laolaltă atâta spiritualitate românească dinlăuntrul și dinafara granițelor, nelăsându-se ispitit de interese care nu erau ale acestei spiritualități.

Iar faptul că toate bisericile epocii noastre moderne au recunoscut pericolul prozelitismului și s-au angajat să nu-l practice, este recunoașterea nevoii creștine de apropiere.

Ecumenismul este pasul esențial al înțelegerii moderne a Dumnezeului unic și a nevoii creștinești de revenire la unitatea Bisericii. Am scris în acest sens un roman despre viața Apostolului Pavel, descifrând în toată învățătura sa o strădanie nemaiîntâlnită pentru împiedicarea tuturor forțelor care încercau de pe atunci să învingă proaspăta Biserică a lui Hristos provocând ruperi între frați și schisme între interese mărunte. Toată invocația sa despre dragostea personală și dragostea universală este un mesaj misionar pentru unitatea Bisericii. Iar toată dragostea revărsată din el asupra lui Petru este liantul care trebuie să lege biserica făcând din întreaga

lume mireasa lui Hristos. Este apelul la înțelegere interumană prin respect și grijă reciprocă, ceea ce,în limbaj modern, se traduce prin democrație, conviețuire, respectarea semenului, toleranță. Adică toate soluțiile moderne nu sunt altceva decât traducerea în limbaj contemporan a iubirii de aproape propovăduită și profesată tradițional de creștinism. Deturnarea propovăduirii în altă direcție, cum dorea și anticristul din scenariile cominterniste, o rupe de tradiție și produce în sufletul omului acea fractură pe care, din păcate, noi am trăit-o din plin, consecințele fiind corupția rapid generalizată în tot spațiul geopolitic pregătit temeinic pentru aceasta prin golirea de morala la care a atentat jumătatea de veac de ateism profitând de slăbirea Bisericii sau, ca în cazul de față, procedând chiar, cu mijloacele cele mai ticăloase, la slăbirea Bisericii.

Biserica s-a rupt prin schismă; aceasta este o realitate seculară pe care în loc s-o comentăm, am prefera să străduim pentru a o remedia. Nu comentăm pentru că, oricum am întoarce- o, nu putem scoate din ecuația schismei setea de putere lumească și, de aici tendința -„imperialistă", aș numi-o într-un termen contemporan și nu numai - înspre prozelitism.

Strădania de remediere respiră însă în paginile acestei cărți și prin ajutorul dat de Consiliul Mondial Ecumenic celor care l-au cerut pentru salvarea Ortodoxiei române și prin sprijinul de fugă în grele condiții KGB-iste dat de Patriarhia Iugoslaviei, și prin găzduirea de refugiu pe care o oferă Biserica Anglicană și prin marea înțelegere pe care o arată cardinalul Montini când cel acuzat aici ca arhiepiscop al emigrației române îi subliniază faptul că diaspora noastră are nevoie de unitate pentru a lupta împotriva comunismului și nu tocmai acum de divergențe în interesele confesionale. Toate sunt acte de solidaritate creștină, de înțelegere a comandamentului superior al luptei împotriva anticristului care face atât de simțită nevoia de unitate a Bisericii și, tocmai

de aceea, tendințele de prozelitism explicabile în intersele politice ale confesiunilor și în păcatele lumești ale unor slujitori, sensibilizează atât de mult sufletul vărului meu făcându-l mai degrabă să renunțe la ajutor decât să cedeze. Acest lucru îl jurase în taina tunderii lui în călugărie de către propriul său tată, care-i devenea astfel și părinte sufletesc, tundere monahică îndeplinită tocmai în scopul trimiterii lui în misiunea grea care i se pregătise de aici, din țară și pentru care se primiseră, după cum am văzut, ecumenicele promisiuni de sprijin. Am avut norocul ca vărul meu să-mi împărtășească exact la timpul respectiv emoțiile lui în legătură cu evenimentul crucial pe care îl trăia, așa că le voi relata chiar în finalul acestui capitol.

Până atunci, însă, să revenim la ecumenicul jurământ de a nu se face prozelitism, ca un prim pas al înțelegerii întru idealul de unire creștină. Pentru că, în cazul condamnării generale a tendințelor de prozelitism nu este vorba doar de un respect reciproc al domeniului fiecărei confesiuni, la simplul mod de înțelegere feudală și pact între cetăți, ci este vorba, în primul rând, de șansa principală a revenirii prin respect și solidaritate la Biserica unică. Antiprozelitismul nu este un simplu pact politic, ci e o mare filozofie pentru viitorul omenirii, este ***futurologia ecleziastică a ecumenismului.*** *De vreme ce sunt creștine întru Hristos, confesiunile ajung la concluzia că nu au cum să fie una mai bună și alta mai rea, ci pot reprezenta cel mult nuanțe după sufletul și tradiția etniilor sau locurilor din lume pe care le reprezintă. Din pricina aceasta rădăcina credinței și a moralei creștine nu se poate întări smulgându-se unii din ea spre a fi transplantați pentru interesele altora; și nu poate fi vorba de* ***biserici*** *puternice dacă* ***Biserica*** *nu este puternică. Ideea ecumenică luminată prin Duh este de a se apropia fiecare ștergând urmele schismatice din suflete tocmai prin respectul și înțelegerea pentru formele proprii prin care fiecare ne manifestăm spiritualitatea. Fiecare persoană umană e deosebită, iar țelul credinței de a o face mai bună, mai aproape*

de asemănarea cu Hristosul care e unic pentru toți, se realizează numai prin respectul față de ceea ce este deosebit la semenul tău.

Ce altceva simbolizează astăzi ideea de Uniune Europeană, dacă privim Europa drept continentul integral al creștinismului, cu o spiritualitate întemeiată pe gândire creștină și cu o morală identificată prin cea creștină? Ce altceva înseamnă comunitarismul în decizia economică și cooperarea în decizia politică, bazate pe respectarea specificului cultural?

Sunt traduceri laice, în termenii politologiei moderne, a ideii ecumenice de întărire a unității prin renunțarea la prozelitism, tocmai în spiritul respectării fiecărei persoane și a personalității fiecărei colectivități.

În virtutea unor asemenea convingeri, e bine să respectăm tradiția fiecăruia și să nu încercăm a o schimba impunând-o pe a noastră pentru că aceasta nu înseamnă decât slăbirea rădăcinii comune. Și, în acest sens, chiar dacă anchetatul arată rațiunile sale naționale pentru care a vizitat Vaticanul fiind admonestat astfel de Anglicani, nu ne permitem să comentăm noi competiția Bisericii Anglicane față de Catolicismul de care s-a emancipat având anumite probleme tradiționale cu acesta și încercând, pesemne, în epocă, să-și impună propriile canoane. Nu putem nici măcar comenta din punctul nostru de vedere pretențiile patriarhului Athenagoras de la Constantinopol deoarece, din punctul de vedere al Patriarhiei sale, secularizarea averilor mănăstirești de către Cuza i-a creat un mare dezavantaj, iar el a putut crede că-și face misiunea recâștigând acele prerogative nefirești din punctul nostru de vedere, în autocefalia ortodoxă.

Dar, în același timp, nu pot să nu admir integritatea vărului meu care nu a dorit nimic altceva decât ceea ce impune tradiția noastră drept canon bisericesc și a rezistat oricărei tentații neținând seama de interesele sale personale.

Sau, mai bine zis: nemaiținând seama de persoana sa. Ea nu

mai conta. Ea era dedicată misiunii pe care și-o asumase convertindu-se tot mai mult întru aceasta, adică confundându-se cu ea și nemaiexistând el, așa cum le spune anchetatorilor săi, chiar dacă vorbește pentru cei asurziți de îndoparea cu lozincile anticristului:

„Am dus această activitate pentru că regimul comunist este o cămașă de forță pe sufletul și ființa neamului românesc... Nu sunt iresponsabil și-mi dau seama exact de susținerile mele. Consider comunismul ca dușman principal al creștinismului și de aceea fac totul indiferent de mine!...“

Iar acum să revenim la convertirea creștină ce luminează sufletul omului, conferindu-i tot mai puternice revelații. Vorbesc despre ea ca despre un proces îndelungat care ne încarcă sufletește și nu ca un moment unic ce este al opțiunii. În anul acela, 1948, sărbătoarea Sfântului Ilie, care ne aduna pe toate rubedeniile la hramul bisericii din Țuțcani, s-a petrecut mai solemn, dar mai restrâns decât de obicei. Oamenii erau îngrijorați, vremurile erau tulburi, proprietarii moșiilor din jur erau îngrădiți de lupta de clasă, țăranii, după anii de trecere a frontului, a secetei și a cotelor obligatorii către stat (pentru care erau terorizați cu sadism să cumpere grâul din altă parte spre a-l da la colectare), își luau lumea-n cap ducându-se pe șantiere. Seara din preziua praznicuui a avut loc în salonul cu tavan de lemn traforat al casei nostre bătrânești ce domina de pe o colină peisajul satului, un consiliu de familie la care au participat doar frații. Iar a doua zi, impresionată, lumea a plâns când Vlădica Grigorie a oficiat liturghia doar împreună cu fiul său și cu arhimandritul, cu toate că avea un sobor de preoți. Ceilalți frați și veri care erau mireni, au cântat la strană. Predica a fost scurtă, despre vremurile grele cărora trebuia să le facem față cu sprijin de Sus și cu renunțare la cât mai multe lucruri lumești, după care fiul în odăjdii a îngenuncheat sărutând mâna tatălui. Atât: scurt, ca un simbol numai de ei știut, dar dorit a se petrece tocmai în biserica strămoșească din satul familiei

noastre, la altarul căreia slujiseră toți înaintașii noștri, rânduiți, generație după generație, sub troița ce străjuia piatra de mormânt a lui Mihail Blagocinul și a urmașilor săi cu inscripția ***„Întru pomenirea bărbaților Leu“*** *- Era biserica slujită, îngrijită, târnosită și retârnosită de opt generații de preoți din familia noastră și cine știe câți alții dintre postelnicii Leu pomeniți în uricul de la 1392. În timpul praznicului s-au adunat rudele în marele cerdac al casei strămoșești,a fost îmbrățișat vărul meu pe rând de către toți, s-a rostit discret numele de Victor, dar nu s-a vorbit nimic altceva, respectându-se discreția capului familiei care era Vlădica Grigorie.*

Două-trei săptămâni mai târziu, însă, când a venit în august la Medgidia, vărul meu a fost primit de tata cu un anume ceremonial, cu toate că-i era nepot mai tânăr, spunându-i „Ava“ - așa cum se spune doar ierarhiilor monahicești. În noaptea aceea am dormit cu el, cum se întâmpla de când eram copil, lui plăcându-i să se joace cu mine și să mă ocrotească, tot așa cum, la vârstă mică, tatăl meu se jucase și îl ocrotise pe el. Dar discuțiile noastre au fost sobre și grave. El mi-a vorbit despre tinerețile lui, despre studiile lui, despre aviație, despre armata în care a slujit cu plăcere și rănile pe care le-a căpătat, dar totul era ca o concluzie sau ca o renunțare sau ca o schimbare totală. Și mi-a mărturisit că se călugărise pentru că așa își simțea rostul, iar schimbarea aceasta era esențială în viața lui, în cele ce avea el de făcut de atunci înainte, în răspunderea cu care îl încărcase tatăl său și „Ceilalți“. Pun „ceilalți“ în ghilimele, deoarece cititorul cunoaște acum strădania mea de a le descifra numele. Ei hotărâseră intrarea lui în monahism, ei hotărâseră trimiterea lui, desigur, stabilind de aici prin alegerea pe care o făcuseră, că el va fi ierarhul diasporei românești. Și nu numai stabilind, dar și comunicând aceasta prin legăturile ecumenice pe care le aveau și cerând ajutor de solidaritate creștină în lupta cu anticristul de la răsărit. Fapt care s-a și adeverit, prin modul

cum a fost primit de prima dată în străinătate.

Era plin în seara aceea, era încărcat de greutatea răspunderii sale. Și, dacă planul pe care l-am făcut pentru a doua zi: să dau o telegramă prin care să existe un alibi de neimplicare a Episcopului Grigorie, sperându-se că în acest fel ticăloșii nu-i vor face vreun rău - l-am pus la punct rapid, apoi sfatul de taină, întinși în întuneric, eu adolescent cu zeci de întrebări, el în deplină maturitate și la moment de mare răscruce, a durat mult în noapte.

Se vedea că nu-i fusese ușor să ia decizia trecerii la monahism, nu pentru că n-ar fi vrut, ci pentru că dorea să o facă cu toată răspunderea, schimbându-și complet viața, încărcând-o de spiritualitatea de care avea nevoie gestul său grav și plin de responsabilitate. Era o convertire puternică în el, pe care n-a mai dezmințit-o niciodată. Paginile dramatice ale acestei cărți o certifică din plin, prin documentele ei autentice, ceea ce demonstrează că valoarea creștină se capătă mereu și tot mai adânc de către sufletul omenesc.

A doua zi am plecat împreună la Constanța, am luat o cabină la plaja „Modern", unde el și-a pus alte haine, lăsându-le pe cele vechi în cuierul de acolo pentru ca la sfârșitul zilei de plajă ele să fie remarcate și să se dea alarma ca pentru un om neîntors din apă. „Îți mulțumesc - mi-a spus el luându-ne rămas bun - ai înțeles că am o misiune care nu e deloc ușoară! Să-i spui tatei că o voi îndeplini. Cele ce-am vorbit cu tine aseară i le aveam de spus lui, ca să-l încredințez încă o dată că așa va fi! Dar iată că n-am să-l mai văd; îi spui tu!..." Și s-a depărtat cu pas egal, fără grabă, ca și cum s-ar fi dus undeva pe aici, pe aproape.

Am dat telegrama și la adresa lui din București și la Episcopia din Huși, comunicând că „Bădia Vasile probabil înecat". În zilele următoare și tatăl meu dădea telegrame și trimitea scrisori, în așa fel încât totul să pară un gest unilateral al vărului meu, fără alte persoane implicate. Era chiar

cuvântul de ordine: „Vă deziceți cât mai mult de mine, ca să putem salva ceva". Din păcate, cea mai valoroasă țintă - episcopul Grigorie, cu întregul său prestigiu național, nu a putut fi salvat. În câteva luni, dușmanul recurgea la răzbunarea criminală față de el. Ceilalți am fost arestați în diverse etape. Când voia să mă umilească, anchetatorul care-mi lua interogatoriul îmi spunea: „să nu te dai mare și să te crezi cine știe ce rezistent; ești un biet favorizator și n-am nevoie nici măcar de lege ca să te pedepsesc."

Poate că avea dreptate: convertirea mea s-a petrecut mai târziu. Sau, încă se mai petrece, de vreme ce clipa convertirii are loc în minutul dulce al acestei întregi vieți pământești.

Și, pentru că încercarea noastră de a feri poziția de conducător spiritual al unei asemenea mișcări de salvare națională a Episcopului Grigorie Leu nu a reușit, el căzând pradă crimei anticristului, adăugăm aici rândurile scrise de către Părintele Galeriu despre martiriul său:

„În a douăzecișiopta zi a lunii iulie, Episcopia Romanului și Hușilor pomenește pe cel între ierarhi de vrednică cinstire Grigorie Leu. Este ziua în care a fost așezat ca arhipăstor al istoricei Eparhii a Hușilor.

S-a născut în 2.05.1881 dintr-o familie de preoți cu mai multe generații atestate în comunele Țuțcani, Mălușteni, Sărățeni, jud. Covurlui (astăzi Galați) ca parohi, dascăli, învățători, până la înaintașul Mihai Leu - blagocinul, „popă de tabără al lui Ștefan cel Mare, cu piatră de mormânt datată 1507".

Se cuvine mai întâi o mică schiță biografică: A urmat seminarul la Roman și Iași, teologia la Kiev și București. Hirotonit, a slujit ca preot de mir în comuna Oancea, devenind apoi spiritual și profesor la Seminarul Central din București. Intră în rândurile clerului militar organizând protopopiate militare în timpul primului război mondial. Sfârșindu-se războiul, trece ca director al Seminarului Teologic din Ismail și e împuternicit guvernamental

pentru sudul Basarabiei, lucrând cu zel pentru întregirea spirituală a neamului. În anul 1925 este sfințit Arhiereu Vicar al Mitropoliei Moldovei, iar în 1936 este ales Episcop de Argeș. În sfârșit este chemat de Colegiul Electoral ca Episcop de Huși în 1940; iar în Sfântul Sinod primește sarcina de a conduce comisia sinodală pentru misiunea Bisericii în țară și a Parohiilor Ortodoxe Române din străinătate. Se săvârșește prin moarte martirică în anul 1949.

L-a învrednicit Dumnezeu să slujească jertfelnic în atâtea plaiuri ale țării; și-a împlinit misiunea prin slujbă divină, prin cuvântul rostit, ca și prin cuvântul scris. Lucrările publicate pe o arie de peste treizeci de ani începând cu 1916, cuprind teologie misionară, istorică, pastorală. Între multiplele lucrări pomenim studiile despre Sf. Ioan Damaschin, despre Mărturisirea Ortodoxă de la 1642, despre „Biserica Ortodoxă Română - situația actuală și pregătirea clerului", despre „Confesiuni și secte", volume de predici, cuvântări și altele.

Personal, l-am privit în față de două ori - în 1936 când, ca Arhiereu Vicar al Iașilor, a venit în vizită la Roman invitat de P.S. Episcop Lucian; eram seminarist. Am și acum în imagine chipul luminos, iradiind de harul divin lăuntric. Personalitatea sa mi s-a întipărit și mai profund în primăvara anului 1940, când a trecut ca episcop la Huși. Alegerile se făceau pe acea vreme în Parlamentul țării. Am mers câțiva studenți teologi să asistăm la un asemenea eveniment. Slujirea sa în această chemare sacră era esențializată încă din 1925 prin mărturia de la hirotonia sa ca Arhiereu: „Putea-voi duce austeritatea persoanei mele după pilda Prototipului nostru - măcar până la drumul arzător al apostolatului zilnic?…Căci de-o încoronare cu spini și întinsul mâinilor pe cruce e prea greu să mai vorbim noi, muritorii de astăzi". Întrezărea el oare, în har, cu adâncă presimțire a spiritului, jertfa pe care avea să o ofere ?!… Pentru că, real, martiriul său s-a săvârșit în 1949. În sarcina și calitatea pe care o avea în Sf. Sinod, de a conduce secția misionară cuprinzând și parohiile Ortodoxe ale românilor din emigrația ce sporea mereu, i

s-a cerut atunci de guvernul comunist aservit Uniunii Sovietice, să consimtă la intrarea acestor parohii sub jurisdicția canonică a Patriarhiei Moscovei, pentru a se trimite de acolo „misionari". Episcopul Grigorie a apărat, deopotrivă, o dreaptă cauză și bisericească și națională și n-a acceptat să semneze un asemenea act. Această hotărâre, pe lângă întreaga lui ținută jertfelnică, i-a oferit cununa martiriului. În numai câteva zile se mistuia sub asasine acțiuni „tainice", trecând pe celălalt tărâm al existenței, din întuneric la lumină, în întâmpinarea Domnului vieții.

Semnificativ, Episcopul Grigorie Leu anticipa spiritual-canonic un act devenit astăzi atât de prezent prin reactualizarea Mitropoliei Basarabiei. Pentru că, în spiritul autentic al revelației, se impune tema fundamentală a relației Bisericii cu neamul. În istorie, imperialismul a însumat diverse forme: politică, economică, socială, culturală; toate pentru subordonarea țărilor mai mici. Din nefericire, printr-un fel de contagiune politică, au apărut și forme de imperialism bisericesc. Ce tragică metamorfoză ! În loc ca biserica dintr-un stat imperialist să dea o mărturie spirituală în Hristos, împotriva oricăror tendințe și forme de subjugare și asuprire totalitară imperialistă, ea suportă acte de teroare, precum martiriul acestui prelat. Se lasă ea atrasă în cursa unei asemenea atitudini străine de adevărul divin revelat ? Pentru că, fundamental, se pune întrebarea: Biserica e deasupra neamului, sau se conjugă firesc și armonios cu neamul pe care îl slujește, îl sfințește în limba și sufletul lui ? În ziua Cincizecimii, Biserica odrăslită din sângele lui Hristos pe Cruce se naște și intră vizibil în istorie, în Duhul Sfânt prin limbile de foc ale Apostolilor, în limba și sufletul fiecărui neam. Fiecare neam fiind chemat înaintea lui Dumnezeu la judecată „să-și aducă cinstea și slava lui". (Apoc. 21,26)

Părintele Galeriu - În România Liberă 1993

Capitolul XV

SĂ NU AI DREPTUL NICI LA MOARTE !

Penitenciarul Jilava
ADEVERNIȚĂ nr. 17303
22 .VI.1957
Anul 1954 luna noem. ziua 17

Noi, Directorul Penitenciarului Jilava asistat de secretarul de grefă, adeverim că astăzi 17.XI.1954, am primit și înmatriculat la acest penitenciar, sub nr. 3291/1954 pe prevenitul LEU VASILE în baza mandatului de arestare nr. 1423 din 2 iulie 1954 emis de Proc. Milit. Teritorială Buc.

Drept pentru care am emis prezenta adeverință.

Ministerul Afacerilor Interne
Dir. Penitenciare, Lagăre și Colonii
Serviciul Pază și Regim
Nr. GR/503777 din 30.XI.1954
Către
PENITENCIARUL JILAVA,

Înaintați în termen de 24 ore o procură ce o veți lua de la deținutul LEU VASILE, născut la 13.03.1903, fiul lui Gheroghe și Lucreția, în care va indica persoana cu domiciliul exact căreia să-i fie predate obiectele ce se află la magazia U.M. 0123/E, rămase de la data reținerii sale.

/ȘEFUL SERVICIULUI
(ss) Lt. Colonel Brucăr Jean,
SEFUL SECȚIEI REGIM,
(ss) Lt. Maj. Petrescu M.

(N.A. Acesta este protocolul condamnărilor la moarte - un fel de testament: cine ridică obiectele rămase.)

ORDIN DE REPARTIZARE
Către
Șeful Secției Nr. III
Tov. plut. Velicu Niculae

Veți primi și repartiza pe deținutul LEU VASILE în camera Nr. 41.

Ofițer de serviciu al Penit. Jilava
Semnătura
Data 17.XI.954

PROCES VERBAL
Nr. 3291
Astăzi 17.XI.1954

Noi, lt. Grozavu Vasile, of. de serv. pe penit. Jilava împreună cu plut. Radu Ioan, asistat de cap. Anton Tudor însărcinați cu percheziționarea deținuților noui sosiți pentru încarcerare, am procedat la percheziția deținutului LEU VASILE la care am găsit asupra sa următoarele:

1. Una p. ochelari cu toc de carton roșu
2. Un cearceaf
3. un maieu
4. Una cravată două basmale
5. Un p. mănuși stofă
6. Una traistă pânză
7. Două obiele
8. Un guler preot

Asupra deținutului au mai rămas următoarele:

1. două cămăși, două ismene
2. una batistă
3. una flanelă
4. una cămașă flanelată
5. un pantalon cu haină

6. un pardesiu, una p. pantofi

7. una bască

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal semnat și de deținut, obiectele găsite asupra deținutului au fost predate la magazia de obiecte a deținuților

Of. de serviciu, (ss) indescifrabil Asistent,(ss) indescifrabil

Deținut

(ss) V. Leu

Confirm primirea obiectelor conform prezentului proces verbal

Magazioner (ss) indescifrabil

Data ____

Întocmit în ___ ex.

1 la magazia de obiect a deț.

1 la dosarul deținutului

Am primit toate obiectele

Deținut

TRIBUNALUL MILITAR TERITORIAL

BUCUREȘTI

Dosar nr. 1872/1954

Nr. 226 din 22 noiembrie 1954

Către

PENITENCIARUL JILAVA

Vă facem cunoscut că acest Tribunal prin sentința nr. 2417 din 20 noiembrie 1954, a condamnat pe LEU VASILE, născut la 13 martie 1903, în orașul Galați, fiul lui Grigore și Lucreția, în prezent deținut în acel penitenciar la MOARTE pentru crima de trădare de patrie prev. și pedep. de art. 1 lit. a, b și c din Decretul 199/1950 și la 10 (zece) ani închis. corecțională pentru delictul de trecre frauduloasă a frontierei prev. și pedep. de art. 267 C.P.

Conform art. 101 C.P. va executa pedeapsa cea mai gravă, adică moartea.

Îi confiscă întreaga avere și-l obligă și la 200 (două sute) lei cheltuieli de judecată.

Îi comută prevenția de la 20 august 1952.

Se află deținut în baza mandatului de arestare preventivă nr. 1429 din 2 iulie 1954.

În consecință urmează de îndată a-i face cunoscut susnumitului condamnarea dată și a i se pune în vedere că împotriva sentinței de condamnare nu are dreptul de a declara recurs, ci numai cerere de grațiere la Prezidiul Marii Adunări Naționale în termen de 5 (cinci) zile de la înștiințare.

În cazul când acesta renunță a face cerere de grațiere, ne veți comunica de îndată rezultatul.

PREȘEDINTELE TRIBUNALULUI MILITAR TERITORIAL BUCUREȘTI

Maior de Justiție (ss) indescifrabil

Grefier (ss) indescifrabil

Ministerul Afacerilor Interne

U.M. 0123/0

Nr. 0082657

24 nov. 1954

Strict Secret

Ex. Nr. 5l

Penitenciarul Jilava

Vă rugăm să permiteți delegaților noștri tov. maior Marinache Dumitru și lt. Dumitrasconiu Nicolae, pentru a lua contact cu deținutul Leu Vasile în interesul unor cercetări.

Șeful U.M. 0123/0

MAI

Penitenciarul Jilava

Bir. Evidență Cazier

Nr. 17780 din 25 nov. 1954

Către

Tribunalul Militar Teritorial Bucureșrti

La adresa dv. nr. 22603 din 22 noiembrie 1954 vă trimitem odată cu prezenta dovadă semnată de deținutul Leu Vasile, care după ce a luat la cunoștință de cuprinsul sentinței nr. 2417 din 20 noe. 1954 pronunțată de căre dv. în care este condamnat la pedeapsa cu moartea, a semnat și totodată a dat alăturata declarație prin care refuză să facă cerere de grațiere la Prezidiul Marii Adunări Naționale.

Comandant,
Maior
Șef Bir. Evidență
Slt.

Ministerul Afacerilor Interne
Direcția Penitenciare, Lagăre și Colonii
Nr. S/1589
4 decembrie 1954
Către
Cabinetul Locțiitorului Ministrului Afacerilor Interne
General Maior Adi Ladislau

Vă înaintăm anexat protestul deținutului Leu V. Victor, care în prezent se găsește în penitenciarul Jilava.

Rog a dispune.
Prim Locțiitor Șef Direcție
Locot. Colonel
Bădică Ilie

Episcopul V. Leu
Prizonier de război
către
Procuratura Gl. RPR
Protest

Subsemnatul Episcop ortodox român, Leu V. Victor, al Europei Apusene și Orientului apropiat, Confesor șef, General de Divizie, al grupului de unități militare ortodoxe din Armata Atlanticului -

am fost capturat de trupele sovietice pe teritoriul Austriei, în vreme ce mă aflam în exercițiul misiunii mele.

Timp de doi ani jumătate, de când am fost capturat, am parcurs în Viena, Moscova, Odesa și București, toată gama sistemelor de anchetă comuniste, suferind mari torturi morale și fizice. De la Moscova, în contra voinței mele de cetățean apatrid, am fost adus prin forță în RPR.

Aici am constatat o serie de stări revoluționare, printre care și creiarea timp de pace a unui Tribunal Militar al Reg. București în fața căruia am fost trimis spre judecată. În fața acestei instanțe, am demonstrat pe temeiuri juridice că în cazul meu, instanța este ilegală, am protestat și fiind forțat am acceptat să fiu judecat.

În ziua de 20 noiembrie 1954, Tribunalul mi-a anunțat sentința condamnării la moarte, iar în ziua de 25 curent mi s-a comunicat și oficial sentința când mi s-a precizat că nu am dreptul la recurs că singurul drept ce-l mai am este numai formularea unei cereri de grațiere la Prezidiul RPR.

Am refuzat cu oroare formula cererii de grațiere și în acest sens am dat și o declarație scrisă. În conformitate cu uzanțele în procedurile anterioare, o sentință fără drept de recurs care are la dosar și declarația condamnatului de renunțare la cererea de grațiere trebuia să fie executată în 24 de ore de la pronunțare și comunicare.

Au trecut zece zile de la pronunțare și cinci zile de la comunicare și sentința mea nu a fost încă executată - în schimb eu am fost mutat într-o celulă a fortului Jilava, unde în plină iarnă sunt ținut fără foc, fără geamuri, pe o rogojină, legat în lanțuri de mărime și formă medievală, lanțuri care din cauza rănilor din război și a reumatismului, ce ni s-a agravat f. tare, nu-mi permit să mai fac nici măcar mișcările strict necesare pentru necesitățile fizice.

Deoarece eu atribui acest regim barbar, neomenos și îndeosebi amânarea execuției mele unuia din cei 21 de„ anchetatori“ pe care i-am avut în țară - și anume ultimului meu anchetator un domn maior din Securitate, care a ținut să vină

în celula mea după ce mi se comunicase sentința și după ce mi se puseseră lanțurile, care deși vedea că astăzi are în fața sa numai un om bătrân, bolnav, extenuat de anii grei de pușcărie moscovită, doborât de lanțuri etc. - totuși a avut ferocitatea ca în ironie să mă întrebe - „Ce fac? Cum mă simt?“

I-am răspuns că cu ajutorul lui Dumnezeu mă simt foarte bine. Apoi mi-a cerut să vorbesc despre anumite capitole de care nu am vrut să vorbesc în timpul anchetei, reamintindu-mi că am promis că voi vorbi după sentință. În fața acestei cruzimi și la o astfel de neomenie am răspuns că eu sunt un om sfârșit, desprins de orice legătură pământească și puținele clipe ce le mai am de trăit le-am închinat exclusiv meditațiilor mele religioase pentru purificarea și mântuirea sufletului și în consecință eu nu spun și nu mai am nimic de vorbă. Am remarcat că răspunsul l-a enervat și demonstrativ a părăsit celula.

Pe temeiul celor arătate mai sus, în rezumat - protestez - în numele tuturor principiilor Umanității și Civilizației (din care se susține că fac parte și Principiile Civilizației Comuniste) și cer ca să înceteze această culminândă barbarie - să se execute sentința dată.

✞ V. Leu

DECLARAȚIE

06.12.54

Dată în fața noastră

Cpt. Jurist

Subsemnatul Episcop Vasile Leu declar că am luat cunoștință de sentința nr. 2417/20.XI.954 a Tribunalului Militar Terit. Buc. prin care am fost condamnat la moarte și declar că nu fac cerere de grațiere.

Dată astăzi 6 dec. 1954

(ss) ✞ Episcop V. Leu.

Post Scriptum pe spatele paginii:

În același timp precizez că nici nu deleg pe nimeni să facă cererea în numele meu

(ss) ✞ Episcop V. Leu

TOVARĂȘE PREȘEDINTE,

Subsemnatul, avocat Leon Horovitz, apărător din oficiu al numitului LeuVasile, condamnat la pedeapsa capitală prin sentința Nr. 2417/954, a Tribunalului Militar Teritorial București, vă rog a-i comuta pedeapsa într-una privativă de liberatate pe care o veți aprecia.

Pentru Leu Vasile

Av. din oficiu Leon Horovitz

TOVARĂȘULUI PREȘEDINTE AL PREZIDIULUI MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

TRIBUNALUL TERITORIAL BUCUREȘTI

Nr. 2828 din 24 ianuarie 1955

Către

PENITENCIARUL JILAVA

Facem cunoscut că după cum rezultă din ordinul Nr. 004527 din 09 decembrie 1954, al Direcției Tribunalelor Militare, Prezidiul Marii Adunări Naționale a RPR i-a comutat pedeapsa aplicată deținutului LEU VASILE, prin sentința acestui tribunal Nr. 2417 din 20 noiembrie 1954, din pedeapsa cu moartea în muncă silnică pe viață.

Pentru executarea acestei pedepse, vi se trimite alăturat mandatul de executarea pedepsei Nr. 1872 din 04 ianuarie 1955.

Rugăm a-l încunoștiința și pe deținutul condamnat despre această situațiune sub luare și înaintare de dovadă.

PREȘEDINTELE TRIB. MIL. TERIT. BUCUREȘTI

Maior de Justiție

(ss) Brancovici Ioan

Grefier Șef

(ss) Bors Gheorghe
(N.A: *această încunoștiințare nu s-a făcut*.)

RPR
TRIBUNALUL MILITAR TERITORIAL BUCUREȘTI
Dosar nr. 1872/1954
Poziția reg. exec. Nr. 4342/1954
MANDAT DE EXECUTAREA PEDEPSEI
Nr. 1872 din 4 ianuarie 1955
Noi maior de justiție Brancovici Ion

Președintele Tribunalului Militar Teritorial București, văzând sentința nr. 2417 din 20 noiembrie 1954 a Tribunalului Militar Teritorial București prin care numitul Leu Vasile, născut la data de 13.03.1903 în comuna Oancea raionul Regiunea București de profesiune preot de apartenență socială de origină socială burgheză fiul lui Grigore și al Lucreția, a fost condamnat la muncă silnică pe viață prin comutare din pedeapsa cu moartea conform Decretului Prezidiului Marii Adunări Naționale, confiscarea averii personale și 200 (două) sute lei cheltuieli de judecată pentru crimă de trădare de patrie prev. și ped. 1 lit. a, b și c din Decretul 199/1950

Văzând că hotărârea a rămas definitivă de la data de 10 decembrie 1954 la acest Tribunal.

Ordonăm tuturor agenților forței publice să aresteze și să conducă pe susnumitul condamnat la Penitenciarul Jilava.

Ordonăm directorului penitenciarului menționat să primească pe condamnat, să-l rețină și să-l facă să execute pedeapsa mai sus arătată, în a cărei durată se va socoti și timpul cât a stat în detențiune preventivă de la 2 decembrie 953 până la conform mand. nr. 6698/1953 și 1429/54 ale Procuraturii Militare Teritoriale București.

Executarea pedepsei începe la 2 decembrie 1953 data arestării preventive și expiră la ... când va fi pus în libertate dacă nu va fi reținut pentru alte fapte. (*iarăși confuzie cu răpirea din 1952 și așa zisa arestare din 1953 n.a.*)

Președintele Tribunalului Militar Teritorial București
Maior de justiție (ss) Brancovici I.
Grefier (ss) indescifrabil

ORDIN DE MUTARE
Către
Șeful Secției Nr. I
Tov. sg. maj. Stan Marian
Veți primi pe deținutul LEU VASILE din camera nr. 0 în camera Nr. 1 S conform ordinului Comd.
Ofițer de serviciu al Penitenciarului Jilava
Semnătura (ss) indescifrabil
Data 26.I.955

MAI
Penitenciarul Jilava
Bir. Evidență și Cazier
Nr. 1300 din 27.I.1955
Către
Tribunalului Militar Teritorial București

Rugăm verificați dv. nr. 1872/954, și comunicați cât mai urgent acestui penitenciar care este adevărata dată a începerii pedepsei privind pe deținutul Leu Vasile.

Cerem aceste date deoarece dv., în adresa nr. 22603 din 20.XI.1954, precizați că pedeapsa începe la data de 20 august 1952, iar în mandatul de executarea pedepsei nr. 1872/1955, precizați că pedeapsa începe la data de 2.XII.1953, deci acest penitenciar nu poate face nici o formă de imatriculare în dosarul personal și nici procesul verbal de încarcerare nu vă poate trimite până când nu primim rezultatul acestei adrese.

Comandant
Maior (ss) indescifrabil
Șef Bir./ Evidență
Slt. (ss) indescifrabil

Tribunalul Militar Teritorial
București
Dosar nr. 1872/1954
Nr. 4094 din 21.02.955
Către Penitenciarul Jilava

La adresa dvs. nr. 1300 din 27 ianuarie 1955, vă facem cunoscut că executarea pedepsei deținutului Leu Vasile începe la data de 20 august 1952, data arestării preventive, și nu 2 decembrie 1953, cum din eroare a fost menționat în mandatul de arestare.

În consecință, prezenta adresă urmează să fie anexată la mandatul de arestare ca o justificare pentru dvs. în ce privește data executării pedepsei.

Președintele Trib. Mil. Terit. București
Maior de Justiție
Brancovici Ioan
Grefier (ss) indescifrabil

Penitenciarul Jilava
Către
Șeful Secției Nr. I
Tov. sergent Hudului Mihai

Veți muta pe deținutul LEU VASILE din camera nr. 1 în camera Nr. 47, conform ordinului Comandantului.

26.II/955
Semnătura
Data 17.XI.954

Penitenciarul Jilava
Nr. plicului
Data 18.III 1955
Consultat și găsit sănătos
Deparazitat
Medic (ss) indescifrabil
FOAIE DE TRANSFERARE

(pentru uzul vagoanelor penitenciare)

Deținutul Leu Vasile Mtr. nr. 3291 1954 de profesiune episcop condamnat MSV pentru faptul de crimă de înaltă trădare, pedeapsa expiră la MSV 195/ se transferă la penitenciarul Pitești pentru muncă conf. ord. DPHC Nr. 28780/955

Gradul de periculozitate: Periculos

Semnalmente: Vârsta 52 ani talia 1,74 m, fruntea smeadă nasul mij. Gura mijl. Bărbia ovală Fața smeadă Ochii căprui Părul cărunt, Sprâncenele cast. Barba rade, Urechea mijl. Mustața poartă

Semne particulare (Semne, cicatrice, tatuaje etc.) n-are
I s-a dat hrană rece pentru zilele:
Șeful Biroului de Evidență și Cazier

N.B. Această foaie de transferare se lipește pe plicul cu dosarul deținutului, în caz de lipsă sau având datele cerute incomplete, șeful de vagon va refuza primirea deținuților.

ORDIN DE REPARTIZARE
Către
Șeful Secției Nr. 1
Tov. plut. Sandu Ilie

Veți primi și repartiza pe deținutul LEU VASILE în camera Nr. 5.

Ofițer de serviciu al Penit. Pitești
Semnătura
Data 19.III.955

Proces-Verbal nr. 334
Astăzi 20.III.1955

Noi, Căp. Mândrași Petre, Comandantul Penit. Pitești, asistat de Miroș Movilă din partea biroului inspecții de Pimen Gh. Comandantul gărzii și de milițianul Radu Nicolae, portar, constatăm că la încarcerarea deținutujui Leu G. Vasile matricola - inmatriculat azi, depus pentru înaltă trădare MSV a declarat și depus următoarele efecte, valori obiecte, acte și numerar.

I. Numerar :…
II. Obiecte de valoare:…
III. Acte:…
IV. Efecte:…
1) două cămăși
2) Una pereche ismene
3) Una cravată preoțească
4) Una traistă pânză

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în trei exemplare, din care unul merge la casierie, unul la magazie, iar unul rămâne la cotor.

Comandantul
Comandantul Gărzii,
Din partea biroului inspecții
Milițian portar
Transferare
Restituire
Deținut:
V. Leu

Efecte rămase la deținut
Potcapi preoțesc
trei cămăși
trei ismene
trei batiste
două prosoape
trei perechi ciorapi
un maieu
un cearșaf
un pulover cu mâneci
una haină
una pereche pantaloni
un pardesiu negru
una pereche pantofi

una pereche ochelari
un toc port ochelari
Deținut V. Leu
Asistent la percheziție…

Copie de pe Ordinul MAI DPLC Secția Sanitară nr. 110034/955 înreg. la Pitești sub nr. 8931 din 18.11.955

Ministerul Afacerilor Interne
Direcția penitenciare, lagăre și colonii
Secția sanitară nr. 110034 din 14.11.1955
Către
Penitenciarul Pitești

Ca urmare la raportul dvs. nr. 8508 din 29.10.1955, vă facem cunoscut că se aprobă transferarea cu primul vagon penitenciar la penitenciarul Văcărești a deținutului Leu Vasile fișa nr. 3291/954 pentru a fi internat în spitalul acelui penitenciar.

În actele de transferare veți anexa în copie prezentul ordin, precum și raportul medicului.

Șeful direcției
(ss) indescifrabil
Șeful Secției sanitare
Doctor (ss) indescifrabil
Pentru conformitate
Plutonier…

Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Pitești
Nr. 8931 din 20 noembrie 1955
Către
Penitenciarul Văcărești

Conform ordinelor DPLC Secția Sanitară cu nr. 110034, 110044 și nr. 110040/1955 pe care le anexăm în copie vă transferăm prin ambulanța penitenciar împreună cu dosarele personale pe deținuții notați mai jos, după cum urmează:

1. Rotaru I. Ioan
2. Popescu Ioan Pera
3. Leu Gr. Vasile

Conform ordinelor de mai sus deținuții CR menționați mai sus urmează să fie internați în spitalul acelui penitenciar.

Confirm primirea susnumiților și a dosarelor
Comandantul Unității
Căpitan…
Șeful biroului evidență
Slt.…

Penitenciarul Pitești
Nr. plicului 8931
Data 20 nov. 1955
Consultat și găsit sănătos
Deparazitat
Medic

FOAIE DE TRANSFERARE
(pentru uzul vagoanelor penitenciare)

Deținutul Leu Vasile Mtr. nr. 36 1955 de profesiune episcop condamnat MSV pentru faptul de crimă de înaltă trădare, pedeapsa expiră - se transferă la penitenciarul Văcărești pentru spitalizare conf. ord. DPLC Direcția sanit. Nr. 110034/955

Gradul de periculozitate: foarte periculos are cond. MSV

Semnalmente: Vârsta 52 ani talia 1,74 m, fruntea înaltă nasul potrivit Gura potrivită Bărbia ovală Fața smeadă Ochii căprui Părul cărunt, Sprâncenele castanii Barba rade, Urechea potrivite Mustața poartă

Semne particulare (Semne, cicatrice, tatuaje etc.) cicatrice pe frunte

I s-a dat hrană rece pentru zilele: 21 nov. 1955
Comandant
Șeful Biroului de Evidență și Cazier

N.B. Această foaie de transferare se lipește pe plicul cu

dosarul deținutului, în caz de lipsă sau având datele cerute incomplete, șeful de vagon va refuza primirea deținuților.

ORDIN DE REPARTIZARE
Către
Șeful Secției Nr. Spital 28
Tov. plut. Tudor Grigori
Veți primi și repartiza pe deținutul Leu Vasile în camera Nr.
Ajut. de serv. al cdt. Văc.
Semnătura…
Data 21.XI.955

Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Văcărești
Biroul evidență
Nr. 16138 / 2 apr. 1956
Către
Penitenciarul Jilava

Vă transferăm pe cale administrativă pe deținuții CR, după cum urmează

1. Nicolescu Alexandru, fiul lui Marin și Maria, condamnat 7 ani TG pentru activitate contra clasei muncitoare.

2. Leu Vasile, fiul lui Grigore și Lucreția, condamnat M.S.V. pentru crimă de trădare.

Susținuții au terminat spitalizarea conform fișelor medicale de la dosare.

Va rugăm a ne confirma primirea.
Comandantul Penit. Văcărești
Șef Bir. Evidență…

Am primit pe deținutul Leu Vasile și repartizat în camera nr. 14 la data de 2.IV.1956 ora -
Șeful Secției nr.
Semnătura…

Ministerul Afacerilor Interne
Direcția penitenciare, lagăre și colonii
Penitenciarul Jilava
Inventar nr. 489 din 2.IV.1956
de obiectele și lucrurile de îmbrăcăminte luate spre păstrare de la deținutul Leu Vasile data nașterii 13.III.903 în baza art. 17 pază și regim:
1. valiză scândură 1 uzat
2. pantofi negri piele vechi
3. curea pânză 1 vechi
4. ciorapi lână 2 p. purtați
5. cămăși 2 purtate
6. ismene 2 p. purtate
7. fular lână negru 1 purtat
Ajutor de serviciu al comandantului
(semnătura)…
Asistent la percheziție(semnătura)…
Deținut:
V. Leu
Primit spre păstrare de către resp. camerii de păstrare
(semnătura)…

Penitenciarul Jilava
Nr. plicului
Data 4.04 1956
Consultat și găsit sănătos
Deparazitat
Medic
FOAIE DE TRANSFERARE
(pentru uzul vagoanelor penitenciare)
Deținutul Leu Vasile Mtr. nr. 3291/1954 de profesiune episcop condamnat MSV pentru
faptul de cr. trădare, pedeapsa expiră MSV, se transferă la penitenciarul Pitești pentru ex. pedepsei, conf. ord. DPLC Direcția

sanit. Nr.024210/55
Gradul de periculozitate: f. periculos.
Semnalmente: Vârsta 53 ani talia 1,74 m, fruntea înaltă, nasul potr., Gura potr., Bărbia ov., Fața șatenă, Ochii căprui, Părul cărunt, Sprâncenele cast., Barba rade, Urechile potr.,
Mustața poartă
Semne particulare (Semne, cicatrice, tatuaje etc.) n-are
I s-a dat hrană rece pentru zilele: 5.IV 1956
Comandant…
Șeful Biroului de Evidență și Cazier…
N.B. Această foaie de transferare se lipește pe plicul cu dosarul deținutului, în caz de lipsă sau având datele cerute incomplete, șeful de vagon va refuza primirea deținuților.

Copie
RPR
Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Pitești
Nr. 3677 din06.04.956
Către
Penitenciarul Jilava
La adresa dvs. nr. 5240/956 confirmăm primirea la acest penit. împreună cu dosarele a următorilor deținuți:
1. Leu Vasile
2. Alăvescu Ioan
3. Etem Hagi Akmet
4. Repezeanu Nicolae
Rugându-vă să binevoiți a dispune.
Anexe
Comandantul unității…
Referent-șef…

Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Pitești

Data 29 decemb. 1956
Văzut
Comandantul Penit. Pitești…
Dovadă de Încunoștiințare
Subsemnatul Leu Gr. Vasile, deținut în penitenciarul Pitești
Condamnat prin sentința nr. 2417 din 20.XI.954 a Trib. Milit. Teritorial Buc. la moarte, (Deci la doi ani după această sentință, încă nu i se comunicase comutarea ei n.a.) am luat cunoștință astăzi 29 luna decembrie anul 1956 ora 8 că în conformitate cu dispozițiile Decretului nr. 363/956, am dreptul a declara recurs în termenul legal de 3 zile, de la data prezentei înștiințări, împotriva sentinței sus menționate.
Semnătura condamnatului…
(*Până acum s-a știut condamnat la moarte! n.a.*)

Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Pitești
Nr. 11488 din 30 decembrie 1956
Către
T.M.Reg. II Militară
Vă trimitem alăturat dovada de incunoștiințare precum și recursul declarat de deținutul Leu Vasile, împotriva sentinței nr. 2417 din 20 noembrie 1954 a Trib. Milit. Terit.
București.
Menționăm: că susnumitul prin sentința de mai sus a fost condamnat la moarte iar conf. art. 4 din dec. Nr. 506/953 nu a beneficiat de dreptul de a face recurs, beneficiind numai de dreptul de a face cerere de grațiere comutându-i-se pedeapsa de la moarte la muncă silnică pe viață.
Conform dec. 363 din 26 noembrie 1956 abrogându-se art. 4 din dec. 506/953 susnumitul este repus în dreptul de a face recurs.
Comandantul unității
Maior…
Șeful biroului evidență…

Unitatea 0669
Pitești
Raport
din 28.II.1957, orele 13.00
Deținutul Leu Vasile, condamnat MSV pentru înaltă trădare din camera 82, secția nr. 6 a comis următoarele:
Am scos deținuții din această cameră la veceu am controlat camera 82 și am găsit la patul deținutului menționat mai sus 1 (un) săculeț de cârpă cu 1 (un) pieptene de păr și 1 (una) perie mică rotundă de haine și 1 (un) ac confecționat de el. Aceste obiecte interzise de regulament au fost ridicate imediat.
Am introdus deținuții de la veceu în cameră și am întrebat care e deținutul Leu și de unde are aceste obiecte el mi-a răspuns ca să mă ducă în eroare căci am aprobare de la Moscova de la DSPLM și de la Procuratura Generală și știe și domnul Comandant că port aceste obiecte în cameră.
Peste puțin timp deț. menționat mai sus a bătut în ușă, să chem of. de servici să se rezolve această problemă cu obiectele, și de ce am zis eu lui Leu, căci el e un om sfânt și nu mi-e mie rușine să vorbesc cu un episcop în felul aceta, ce el a păzit porci cu mine, și acum întrebuințez torturi împotriva lui.
Propun confiscarea obiectelor găsite și pedepsirea lui cu 5 zile izolare pentru purtare necuviincioasă față de personalul penit.
Plt. (ss) indescifrabil

Ministrul Afacerilor Interne
Direcția penitenciare, lagăr și colonii
Penitenciarul Pitești
Proces-verbal
astăzi 01.III.1957
Noi, lt. Dragomir Ghe. ajutor de serviciu al comandantului și plut. Pribeagu Ion, supraveghetor, procedând la percheziționarea deținutului Leu Vasile, în cadrul percheziției... am constatat următoarele:

Deținutul ..
2. una perie barbă ...
2. un piepten freză corn galben.
Aceste obiecte au fost ascunse în...
Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în trei exemplare, din care unul la comandant, al doilea împreună cu obiectele găsite a fost predat la magazia la Roibu al treilea Biroului de evidență, pentru a fi anexat la dosarul personal al deținutului
Ajutor de serviciu al comandantului pentienciarului
(semnătura)
Supraveghetor
(semnătura)
Deținut
V. Leu

Ministerul Afacerilor Interne
Unitatea Penit. Pitești
Nr. 2114
din
Către
Procuratura Mil. PItești
Vă înaintăm alăturat o declarație de începere a grevei foamei 1 martie 1957 ce privește pe deținutul Leu Vasile tichet nr…prin care solicită… rugându-vă să binevoiți a dispune
Comandantul unității…
Referent Șef…

Declarație
Subsemnatul Episcop V. Leu, deținut politic în Pen. Pitești, condamnat MSV p. înaltă trădare, declar că încetez greva foamei și a apei, începută în ziua de 18/II. întrucât mi s-a dat posibilitatea ca să raportez verbal Domnului Porcuror ceea ce am cerut întâi pe cale ierarhică în cadrul Penitenciarului și apoi pe calea grevei.

„... Încep să presimt ca Hristos e prezent în pușcărie. Nu-mi vine să cred că totul poate fi atât de complet, că am parte de atâta binecuvântat noroc.

Doctorul Voiculescu și episcopul Leu (tare dărâmat, umbla în cârje, e înțolit în straie mițoase de baci la o stână de munte înalt) sunt interogați pe îndelete de gardienii care, probabil, se plictisesc. Amândoi sunt batjocoriți, bețeliți, insultați, înjurați și porcăiți. Ceilalți scapă mai ușor... (apoi) Voiculescu, Leu, Sandu, Streinu, legionarii de la Aiud, șasii de la Codlea au plecat...“

(N. Steinhardt - „Jurnalul fericirii“, Ed. Dacia 1991,pag. 58-59)

„... După și mai ales în cursul conferinței la nivel înalt la Geneva din 1954 ne-am schimbat din „Bandiți“ în „Domnule deținut“... În cadrul înțelegerii de la Geneva, era vorba să se facă o vizită bilaterală între cele două lumi ale globului (deținuții sperau un regim mai blând)... În această scurtă periaodă de timp, sensibilă, și-a făcut apariția în birourile închisorii dl. Mihai Ralea însoțit de alți tovarăși, cu scopul de a sta de vorbă cu episcopul Leu, care se afla și el acolo închis - și să-i facă eventuale propuneri de colaborare în cazul că înțelegerea de la Geneva devenea - din nenorocire pentru ei - realitate.

I-au făcut într-adevăr propuneri de colaborare în numele salvării patriei, a iertării greșelilor, a uitării trecutului, a frăției creștine, a binelui obștesc. Se cunosc în această privință talentele de orator ale lui Mihai Ralea. Dar episcopul Leu a refuzat cu demnitate. Ralea și-a sporit argumentele, gestica și peroarația, dar în van. Leul a rămas Leu.

Întors în celulă a povestit minunea ce i s-a întâmplat. Deținuții au râs, alții s-au cătrănit, Leu însă blestema cu mâinile ridicate duhovnicește în aer, de zor, dar cu mare seninătate pe față, că domnii tovarăși în frunte cu conu Mișu Ralea, stând pe sofale,

înfulecau de zor din niște tartine delicioase, fără a-l pofti și pe el la o îmbucătăură măcar, „Bată-i Doamne!“.

Colaborarea era una, iar tartinele alta. Probabil ca înfulecatul tartinelor făcea parte dintr-o anumită strategie, era o tactică de a-l aduce pe Leu în ispită, de a-i dovedi că dacă se dă pe mâna lor va mânca și el ca lumea, dacă nu, atunci să poftească la gamela cu zeamă de arpacaș. Și iată că, în pofida behaviorismului lui Pavlov, Leu s-a întors la gamelă, refuzând tartinele...“

(Teohar Mihadaș - „Pe muntele Ebal“, Ed. „Clusium“ 1990, pag. 283-285.)

…Vă felicit ipentru ideea de a întemeia o fundație care să poarte numele episcopului martir Grigorie Leu. Eram prea tânăr și mă aflam mai întâi student în București în 1947-1948, și apoi fugar prin țară cu o condamnare în contumacie (1948-1954), în vremea martiriului său. În 1954 am fost prins și dus la Iași, Jilava, Galați, Văcărești și bineînțeles la Interne pentru anchete. Cât am stat la mănăstirea Slatina din Moldova, prin 1951, era la stăreție un frate Gheorghe Boboc, devenit apoi monahul Gamaliel, care fusese ucenic de chilie la P.S. Grigorie Leu la Huși. Păstra de la el o cămașă pe care o ținea ca pe o relicvă sfântă. N-a îmbrăcat-o niciodată. Mai apoi, părintele Gamaliel a ajuns prin Muntele Athos. Cred că a purtat cămașa cu el peste tot. Nu mai știu pe unde va fi fiind acum.

Sunt sigur că a trăit drama alături de cel căruia i-a fost ucenic până la moarte. Descoperit, ar putea să dea Fundației unele mărturii importante.

Acesta e și motivul pentru care v-am pomenit de el.

Prin 1955 sau 1956, la închisoarea Văcărești, m-am întâlnit cu părintele Vasile Leu, fiul P.S. Grigorie, dacă nu mă înșel. Cum Văcăreștii erau și închisoare-spital pentru deținuți, cred că părintele Vasile venea la spital, de undeva de la Aiud sau Gherla. Era în grup și pastorul Wurmbrand. Nu eram în aceeași celulă-spital, dar

ne întâlneam la plimbare. Uneori se lăsau deschise celulele, fiind spital, și ne mai vizitam. Am stat de vorbă cu părintele Vasile, dar nu foarte mult. El era cu ochii bandajați și spunea că nu vede. De aceea ceruse să fie adus la spital. Spunea că a fost arestat la Viena, apoi dus în Rusia, apoi predat Securității române. Mai spunea că ar fi fost hirotonisit episcop dar, potrivit obiceiului din închisori, nimeni nu făcea mărturisiri complete nimănui. Eu auzisem despre el la Jilava și am fost bucuros să-l întâlnesc la Văcărești. Nu i-am pus întrebări și el mi-a spus cât a vrut. Nu știu dacă prin bandaj m-a văzut. I-am spus că eram monah la Slatina. S-a bucurat...“

Dintr-o scrisoare a I.P.S. Antonie Plămădeală
Mitropolitul Ardealului

RPR
Tribunalul Militar al Reg. II-a Milit. București
Dosar nr. 1872/1954 al TMT Buc.
Mandat de executare a pedepsei
Nr. 205/56 din 03.04.1957
Noi colonel de justiție Casandra Aurel

Președintele Tribunalului Militar al Reg. II-a Milit., văzând hotărârea nr. 2417 din 20.11.1954 a Tribunalului Militar Teritorial București prin care numitul Leu Gr. Vasile, născut la data de 13.03.1903 în comuna Oancea regiunea Galați, domiciliat în comuna București str. Gramont nr. 9 bis etaj apart. raionul N. Bălcescu regiunea București de profesie preot de apartenență socială... de origină socială... fiul lui Grigore și al Lucreția, a fost condamnat la muncă silnică pe viață - pedeapsă comutată de Prezidiul Marii Adunări Naționale din pedeapsa la moarte - pentru trădare pp. art. 1 lit. a, b, c, din D. 199/50; 10 (zece) ani închisoare corecțională pentru trecerea frontierei pp. art. 267 cp. pentru conf. art. 101cp execută muncă silnică pe viață (din anul 1950, trecând fraudulos frontiera s-a încadrat în serviciul de spionaj străin, a

furnizat acestuia informații și a dus acțiuni dușmănoase contra RPR.

Văzând că hotărârea a rămas definitivă prin decizia nr. 102 din 27.02.1957 a Trib. Suprem-Colegiul Militar prin care i s-a respins recursul.

Ordonăm tuturor agenților forței publice să aresteze și să conducă pe susnumitul condamnat la Pentenciarul Pitești.

Ordonăm directorului penitenciarului menționat să primească pe condamnat, să-l rețină și să-l facă să execute pedeapsa mai sus arătată, în a cărei durată se va socoti și timpul cât a stat în detențiune preventivă la.. conf. Se anulează mandatul preventiv nr. 1429/54 emis de Trib. Milit. Terit. Buc.

Executarea pedepsei începe la 20 august 1952 și expiră la ***** când va fi pus în libertate dacă nu va fi reținut pentru alte fapte.

Președintele Tribunalului Militar al Reg. II-a Milit.
Colonel de justiție
(ss) Casandra Aurel
Grefier
(ss) Ref. adm
Teodorescu Ovidiu.

Raport
Către Pentienciarul Pitești
Comandant

Raportez la precheziția din 21.01.1958 am găsit asupra deț. Leu Victor 1 (un) cuțit confecționat de el și una pereche de zaruri.

Propun pedepsirea lui cu 3 (trei) zile regim sever.
Plt. (ss) indescifrabil

Raport
Către Tovarășu Comandant

în ziua mai sus arătată fiind de serviciu am prins pe deț. Leu Gr. Vasile de la CBS nr. 6 cu două sfori legate una de alta și le

dăduse drumul pe geam în jos

- am găsit un ac de cusut asupra lui mare cât o andrea la bae i-am dat ordin să se îmbrace cu cămașa și pantaloni pe el el a făcut invers s-a dezbrăcat de toate și a luat mantaua pe el și a plecat spunându-mi că este căldură mare.
- el la aliniere nu se scoală
- la deșteptare la fel

Vă rog luați măsuri de pedepsire asupra lui eu propun să fie pedepsit cu 7 zile de izolator
Serg. maj. (ss) indescifrabil

Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Pitești
Nr. 10999 din 15.07.1958
Către
Procuratura Militară Pitești

Vă trimitem alăturat declarația deținutului cond. C.R. Leu Vasile, prin care declară greva foamei pentru motivele arătate în conținutul declarației.

Vă rugăm a lua măsurile necesare.
Comandantul Unității
Maior…
Șeful Biroului evidență
A.C.…

Adeverință
Telegrama Nr. 224 din București
S-a primit în ziua de 15 oct. ora 21 m.10
Semnătura primitorului (ss) Sîrbu Augustin
Telegramă
Prezentată București M.A.I. Nr. 224 127 15/10 2055
Transmisă Formațiunea 0951
Către MAI Regiunea Pitești Penit. Pitești
Veți transfera cu duba dvs. de urgență la Pentenciarul Jilava pe

deținutul CR Leu Vasile, născut la data de 13/3/1903, fiul lui Grigore și Lucreția. Raportați telefonic de executare.

La primire penitenciarul Jilava îl va ține în condiții perfecte de izolare de restul deținuților și va raporta conducerii Direcției pentru a primi ordine în privința regimului de deținere.

Director general
Colonel LixandruVasile
Nr. T.M. 145552 din 15/10 1958
Col. 13/ 3/1903 T.M. 145552 15/10 1958
Pentru conformitate…

Ministerul Afacerilor Interne
Direcția penitenciare, lagăre și colonii.Penitenciarul Jilava
Inventar 1718 din anul 1958 luna octombrie ziua 17 de obiectele și lucrurile de înbrăcăminte luate spre păstrare dela deținutul Leu Gr. Vasile data nașterii 1903 martie 3
în baza (1) conf. regulamentului
1. valiză lemn 1 una
2. curea pant. cauciuc 1 una
3. pantaloni gri 1 una
4. haină bleumarin 1 una
5. fular de lână vechi 1 una
6. brâu improvizat 1 una
7. ciorapi lână 4 patru
8. căciulă neagră 1 una
9. cămăși diferite 3 trei
10. ismene 3 trei
11. cravată neagră 1 una
12. basmale 2 două
13. prosop 2 două
14. maieu 1 una
15. batiste 2 două
16. ochelari toc cu garnitură galbenă.
și lasate la el (2) conf. regulamentului:

1. cămăși 1 una
2. ismene 1 una
3. batiste 3 trei
4 ciorapi 3 trei
5. prosoape 2 două
Ajutor de serviciu al comandantului
(semnătura)…
Asistent în percheziție
(semnătura)…
Deținut
V. Leu
Primit spre păstrare de către resp. camerei de păstrare
(semnătura)

ORDIN DE REPARTIZARE
Către
Șeful Secției Nr. II
Tov.serg. major Tudorache Dtru
Veți primi și repartiza pe deținutul Leu Gr. Vasile în camera Nr. 20
Ajut. de serv. al cdt.
(Semnătura)
Data 17 oct. 1958

ORDIN DE MUTARE
Către
Șeful Secției Nr. III
Tov. s. m. Ungureanu Nicolae
Veți primi și repartiza pe deținutul Leu Vasile din camera nr. 93 cl. III în camera Nr. 3/55, conform ordinului tov. căpitan Alixăndrescu
Ofițer de serviciu al Penitenciarului Pit
(Semnătura)…
Data 1 noeimbrie 1958

ORDIN DE MUTARE
Către
Șeful Secției Nr. Spital
Tov. s. m. Tebeșan Ion
Veți primi și repartiza pe deținutul Leu Gr. Vasile din camera nr. 8/55 în camera nr. 48, conform ordinului tov. cpt. Alx.
Ofițer de serviciu al Penitenciarului
(Semnătura)…
Data 20.XII.58

Unitatea Jilava
De acord
Ofițer de serviciu
Aprob
Comandantul
Văzut
Medicul unității
Executat
Raport
În ziua de 25.05.1959 ora 21 deținutul Leu Vasile condamnat la MSV pentru din secția Spital camera 48 a comis următoarele: La percheziția făcută s-a găsit 2 cruci din lemn cu care în fiecare zi ține slujbe religioase cu deținuții din cameră, de asemnea discută probleme internaționale spunând că curând cele patru puteri se va întâlni și vor hotărî retragerea rușilor și totodată va cădea regimul.
Propun a fi pedepsit cu 5 zile de izolare sau eșirea din infermelie deoarece se face in stigație în cameră.
Supraveghetor
S.M.
Pedeapsa începe la ...
Pedeapsa expiră la ...

Ministerul Afacerilor Interne
Data 28.V.959

Delegație
Se deleagă de noi prin prezenta tov. Cpt. Niculescu Constantin spre a merge în interes de serviciu pentru anchetarea numitului Leu Vasile, născut la 13.III.1903 în com. Oancea Galați la Penitenciarul Jilava.
Director

ORDIN DE MUTARE
Către
Șeful Secției Nr. I
Tov. Serg. mj. Donciu Marin
Veți muta pe deținutul Leu Gr. Vasile din camera nr. 5 în camera nr. 47, conform ordinului cdt.
Ofițer de serviciu Jilava
(Semnătura)
Data 20.07.59

ORDIN DE MUTARE
Către
Șeful Secției Nr. Spital
Tov. s. m. Florea Ion
Veți primi și repartiza pe deținutul Leu Gr. Vasile din camera nr. 48 în camera nr. 5, conform ordinului comand.
Ofițer de serviciu al Penitenciarului Jilava
(Semnătura)…
Data 22.06.59

Intrare nr. 174.529
Anul 1959 luna VII ziua 3
Ministerul Afacerilor Interne
Direcția generală a penitenciarelor și coloniilor de muncă
Secția sanitară
Nr. 36214 din 29.VI.1959
Către

MAI UM 0123/U București

Ca urmare la raportul dvs. nr. 174048 din 25.VI.1959, vă facem cunoscut că se aprobă transferarea cu primul vagon penitenciar la penitenciarul Văcărești a deținutului Leu Vasile pentru a fi internați în spitalul acelui penitenciar.

În actele de transferare veți anexa în copie prezentul ordin precum și raportul medicului.

Director general
Șeful Secției sanitare
Doctor…

Republica Populară Română
Ministerul Afacerilor Interne
DGPCM Serv. Aprov. și Gospodărire
Nr. 0036214 din 29.VIII.1959
Către
Penitenciarul Jilava

Vă trimitem alăturat aprobarea de internare în spital nr. 36214/959 pentru deținutul Leu Vasile din unitatea dvs., aprobare solicitată de UM 0123/U București și aprobată de tov. Ministru Al. Drăghici Nr. c./4046/959.

Luați măsuri urgente de internare în spitalul Văcărești a deținutului și raportați de executare.

Șeful Serviciului
(ss) Maior Tache Petrache
Șeful Secției sanitare
(ss) Dr. Mihaly Zoltan

Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Jilava
Bir. Evidență
Nr. 9117 din 01 sept. 1959
Către
Penitenciarul Văcărești

Spital

Însoțit de dosarul personal, vă transferăm odată cu prezenta pe deținutul C.R. Leu Gr. Vasile, pentru a fi internat în spitalul dvs, conform ord. DGPCM Serv. aprov. și gospodărire nr. 0036214 din 29 august 1959, aprobarea în spital este solicitată de U.M. 0123/U București și aprobată de tov. Ministru Al. Drăghici cu ord. Nr. C./4046/959.

Rugăm confirmați de primire.
Comandantul penit. Jilava
Șeful Bir. Evidență

Spital
Nr. din 22 oct. 1959
Către
Tovarășul Comandant

Vă raportăm: deținutul C.R. Leu Vasile fiul lui Gheorghe Lucreția - conform avizelor medicale i se face ieșirea din spital la data de 22 oct. 1959.

Deținutul vine de la penit. Jilava fără adresă de trimitere.
Medic director
(ss) Dr. Popescu Niculae

Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Văcărești
Biroul Evidență
Nr. 228 din 24.10.1959
Către
Penitenciarul Jilava

Vă retransferăm pe cale administrativă pe deținuții CR, după cum urmează:

1/ Leu Vasile, fiul lui Grigore și Lucreția, născut la 13 martie 1903, condamnat la MSV pentru tărdare.

2/ Popa Ștefan fiul ui Stan și Dobra, născut la 22 octombrie 1900, condamnat în primă instanță la 7 ani corecție prin sentința

nr. 901/959 a Trib. Militar București, împreună cu dosarele cu actele de deținere și obiectele ce le aparțin.

Susnumiții au terminat spitalizarea conform fișei medicale anexate la dosar.

Rugăm confirmați primirea
Comandantul Penitenciarului
Colonel…
Șef Bir. Evidență…

ORDIN DE MUTARE
Către
Șeful Secției Nr. Spital
Tov. s. m. Tebeșan Ion

Veți muta pe deținutul Leu Gr. Vasile din camera nr. 48 în camera -, conform ordinului
Ofițer de serviciu
(Semnătura)…
Data 26.X.59

Ministerul Afacerilor Interne
Direcția generală a penitenciarelor și coloniilor de muncă
Penitenciarul Jilava

Inventar 2888 din anul 1959 luna octombrie ziua 26 de obiectele și lucrurile de valoare ridicate spre păstrare deținutul Leu Gr. Vasile data nașterii 1891 III 13 Gheorghe-Lucreția

Proces verbal despre rezutlatul percheziției sau în baza ordinului comandantului
Mag.
1. valiză scândură uzată
1 palton
1 haină
1 căciulă
1 p. pantalon
1 cămașă

3 p. chiloți
1 p. ciorapi
1 p. ochelari
1 pătură personală
1 p. bocanci
3 cămăși
3 ismene
3 batiste
3 ciorapi
1 flanelă

Ofițer de serviciu
(semnătura)…
Asistent în percheziție
(semnătura)…
Deținut
V. Leu
Primit spre păstrare
Casierul unității
(semnătura)…

Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Pitești
Nr. 16236 din 16.10.1958
Către
Penitenciarul Jilava

Conform ordinului DGPCM nr. 224127 din 15.101958, pe care vi-l anexăm în copie vă transferăm prin duba noastră pe deținutul C.R. Leu Vasile, împreună cu dosarul personal nr. 36 compus din 49 file.

La primirea deținutului CR rugăm a fi ținut în condiții perfecte de izolare de restul deținuților. Veți anunța DGPCM pentru a primi ordin în privința regimului de deținere.

Rugăm confirmați primirea deținutului și a dosarului personal.
Comandantul unității
Maior…
Șef birou evidență
A.C.…

Unicat
Unitatea B.J.
C.21
Sef nr.
Raft nr.
Proces verbal nr. 771
de depunere și percheziție corporală
Făcut astăzi 7 noiembrie 1959 ora 15.45 în București
Noi Boacă Ctin din MAI, adresa nr. 00843153/7.XI.959 adus de la Jilava din - se încarcerează în închisoare în interesul cercetărilor, arestatul Leu Vasile născut la 13.III.1903 în comuna Oancea raionul Galați regiunea Galați fiul lui Grigore și Lucreția de profesie episcop căsătorit cu - ultimul domiciliu în Londra str. nr. a mai fost arestat/nu a mai fost arestat de - la data - pentru -
Procedând la percheziția corporală s-a găsit asupra lui următoarele obiecte: una traistă, trei cămăși, două ismene, una pijama completă, un pantalon pijama, două per. ciorapi, două buc. cârpe, două batiste, două buc. săpun rufe, un săculeț mic, un săculeț cu diferite cârpe și medicamente, una pătură.
Drept care am încheiat prezentul proces verbal
Ofițer de serviciu…
Am primit obiectele
Magaziner…
Percheziționat
Transferat la - cf. ordinului nr. - din -
Am predat arestatul
Ofițer de serviciu…
Am predat obiectele

Magaziner…
Am primit arestatul, obiectele menționate în prezentul proces verbal și dosarul personal nr. -
Semnătura arestatului de primirea obiectelor
Data…

Notă
Din ordinul tov. col. Dumitrescu deținutul Leu Vasile se mută de la cl. 21 la cl. 50.
Of. de serviciu…
5.XII.1959

Republica Populară Română
Ministerul Afacerilor Interne
U.M. nr. 0123/H
Nr. 00240609 din 5 martie 1960
Dosar nr.
Către
Penitenciarul Jilava
Vă trimitem prin delegații noștri, împreună cu dosarul și obiectele ce-i aparțin pe deținutul Leu Vasile, pentru a fi transferat de către dvs. la locul de detenție de unde a fost adus.
Șeful unității militare
Lt. col…
Secretar
Plut.…

MAI
Penitenciarul Jilava
Biroul evidență
Nr. 3981 din 8.04.1960
Către
Ministerul Afacerilor Interne

Dir. generală a penit. și coloniilor de muncă
Serviciul evidență

Rugăm să binevoiți a ne da aprobare de a transfera la penitenciarul de executarea pedepsei pe deținutul CR Leu Vasile, născut la 13 martie 1903, fiul lui Grigore și Lucreția ce este condamnat definitiv la MSV pentru trădare prin sentința nr. 2417/ 1954 de Trib. Militar Teritorial Buc.

Menționăm că susnumitul a fost primit prin transferare de la Penit. Pitești pentru a fi pus la dispoziția MAI 0123/h, pentru cercetări, și MAI cu adresa nr. 00840609 din 5 martie 1960, îl depune în acest penitenciar cu mențiunea să fie transferat la locul de deținere de unde a fost transferat.

Comandantul unității
Lt. col.
Șeful Bir. evidență
A.C.

Penitenciarul Jilava
Nr. plicului
Data 16.04.1960
Consultat și găsit sănătos
Deparazitat
Medic…
Foaie de transferare
(pentru uzul vagoanelor penitenciare)

Deținutul Leu Gr. Vasile mtr. nr. 3291/1954 de profesiune episcop condamnat MSV pentru faptul trădare, pedeapsa expiră la MSV, se transferă la Penitenciarul Pitești (pentru executarea pedepsei conf. ord. DGPCM serv. Ev. nr. 33388/60)

Gradul de periculozitate : periculos CR
Semnalmente: vârsta 13 martie 1903 Grigore și Lucreția
Semne particulare (semne, cicatrice, tatuaje etc.) nu are
I s-a dat hrană rece pentru zilele:
Comandant…

Șeful biroului de evidență și cazier…

Ministerul Afacerilor Interne
Direcția penitenciare, lagăre și colonii
Penitenciarul Pitești
Adeverință-Caracterizare

Deținutul Leu Gr. Vasile, anul nașterii 1903, originea socială burghez, locul nașterii Oancea, când și de ce instanță a fost condamnat Trib. Militar București în baza cărui art. trădare pe termen MSV

Pe timpul deținerii în penitenciare a avut o comportare rea având la dosar rapoarte de pedepsire - comportare rea față de personalul penitenciarulu 7 și 3 zile izolare

Comandantul Penitenciarului
Semnătura…

Penitenciarul Dej
Nr. plicului
Data 08 februarie 1961Consultat și găsit sănătos
Deparazitat
Medic…
Foaie de transferare
(pentru uzul vagoanelor penitenciare)

Deținutul CR Leu Gr. Vasile mtr. nr. 3291/1954 de profesiune episcop condamnat MSV pentru faptul trădare pedeapsa expiră - se transferă la Penitenciarul
pentru spitalizare conf. ord. DGPCM nr. 167255/961)
Gradul de periculozitate: f periculos CR de supravegheat
Numele părinților
numele tatălui Grigore
numele mamei Lucreția
I s-a dat hrană rece pentru zilele: 08-09 februarie 1961
Comandant
Șeful biroului de evid.

Ministerul Afacerilor Interne
Unitatea Penitenciarul Dej
Nr. 1351
din 03 VI 1961
Către
Pentenciarul Văcărești
Vă înaintăm alăturat cererea deținutului CR Leu Gh. Vasile tichet nr.
prin care solicită una pereche ochelari
rugându-vă să binevoiți a dispune
Comandantul unității
Referent șef

Republica Populară Română
Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Dej
Nr. 01967 din 27 VII 1962
Dosar nr.
Către
Procuratura Regiunii III-a Militare Cluj

Înaintăm alăturat copia declarației de refuzul hranei a deținutului CR Leu Vasile, condamnat MSV

Față de aceasta rugăm a se lua măsurile cuvenite

Comandantul Penit. Dej
(ss) Cpt. Duma Emilian

Declarație

Subsemnatul Leu Vasile născut în com. Oancea jud. Covurlui în 13 martie 1893 fiul Grigore și Lucreția deținut CR condamnat MSV declar refuzul hranei, fiindcă, prin patru dovezi concrete am constatat că în contra mea se duce o acțiune de exterminare camuflată de către persoane din administrația Penitenciarului Dej.

Menționez că în ziua de 20 iulie am raportat că intru în refuzul

și greva foamei și am cerut să fiu izolat și să mi se dea hârtie ceea ce mi s-a refuzat.

Acstea sunt motivele pentru care declar refuzul hranei azi, 27/7.1962

V. Leu

Republica Populară Română
Ministerul Afacerilor Interne
Penitenciarul Dej
Nr. 01967 din 30 VII 1962
Dosar nr.
Către
Formațiunea 0951 București
Serviciul Pază și Regim

Conform Ord. Dv. Nr. 0047500/962 referitor la cazurile de refuzul hranei de către deținuți,

Raportăm:

În ziua de 25.07.1962 deținutul CR Leu Vasile, condamnat MSV a declarat refuzul hranei pentru motivul că este persecutat de către o parte din personalul de pază pe considerentul că în ziua de 20.07.1962 cu ocazia percheziției generale a fost scos din cameră în timpul cât s-a efectuat percheziția generală în cadrul secției.

În ziua de 30.07.1962 deținutul a renunțat la refuzul hranei pe considerentul că își dă seama că nu este persecutat de către cadrele din pază.

Cu raportul Nr. 01967 din 27.07.1962 s-a înaintat declarația deținutului, Procuraturii Militare Cluj, de începerea refuzului de hrană iar cu raportul Nr. 1990 din 30.07.1962 s-a înaintat declarația de încetarea refuzului de hrană.

Comandantul Penit. Dej
Cpt. Duma Emilian

Declarație

Subsemnatul Vasile Leu deținut CR cond. MSV p. Î.Tr. care în ziua de 20 iul. a.c. am declarat greva foamei, cerând să se procedeze la cele legale - în ziua de 25 iulie am fost scos la raportul conf. a or. comd. care mi-a dat hârtie și m-a izolat.

Astăzi 30 iulie pe temeiul angajamentului și cuvântului de onoare a D-lui. Comd. că nu există o acțiune de exterminare oficială în contra mea - declar că renunț la greva foamei.

V. Leu
Dej 30 iulie 1962

Deținutul Leu GH. Vasile a fost mutat din camera nr. 64 în camera nr. 58, la data de 27.09.1962 oraz 10

Șeful Secției nr. III
(Semnătura)…

Penitenciarul Dej
Nr. 02547/28.IX.1962
Procuratura Regiunii Militare Cluj

Înaintăm alăturat copia declarației de refuzul hranei dată de deținutul CR Vasile Leu în data de 27.09 .1962

Rugăm dispuneți.
Comandantul Penit. Dej
Maior Duma Emilian

Declarație

Subsemnatul Vasile Leu deținut CR condamnat MSV p. Î. Tr. născut în com. Oancea, jud. Covurlui, la 13 martie 1893 declar refuzul hranei deoarece am constatat și verificat că în penitenciarul Dej în care mă aflu se duce o acțiune camuflată de exterminare a mea fizică și morală.

Vasile Leu
27 sept. 1962

Copie

Declarație

Subsemnatul Vasile Leu deținut CR în penitenciarul Dej, condamnat MSV p. Î. Tr. născut în com. Oancea, jud. Covurlui, la 13 martie 1893, declar refuzul hranei, deoarece am constatat și verificat că în penitenciarul Dej în care mă aflu se duce o acțiune camuflată de exterminarea mea fizică și morală.

27 sept. 1962
Vasile Leu
Pt. conformitate cu originalul
(ss) Secretar A.C. Păuna Vasile

Declarație

Subsemnatul deținut Vasile Leu, condamnat MSV p. Î. Tr. declar: nu primesc să fiu hrănit artificial și refuz asistența și alimentația medicală.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau o susțin și o semnez.
Vasile Leu
29.IX.1962

Copie

Declarație

Subsemnatul deținut Vasile Leu, condamnat MSV p. Î. Tr. declar:

Nu primesc să fiu hrănit artificial și refuz asistența și alimentația medicală.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau o susțin și o semnez.
29.IX.1962
Vasile Leu
Pt. conformitate cu originalul
Secretarul Penit. Dej
(ss) A.C. Păuna Vasile

Penitenciarul Dej

Nr. 2576/01.X.1962
Formațiunea 0951 București
Serviciul Pază și Regim
Raportăm:

Pe data de 27 septembrie 1962, deținutul CR Leu Vasile matr. 3291/54 condamnat MSV pentru înaltă trădare de patrie, a declarat refuzul hranei, pentru motivul că conducerea unității nu a aprobat mutarea lui din camera 58 în camera 47 unde s-a cerut să fie mutat.

Cu raportul nostru nr. 02547 din 28.09.1962 am raportat și Procuraturii Militare Cluj care supraveghează unitatea noastră.

Rugăm dispuneți
Comandantul Penit. Dej
(ss) Maior Duma Emilian

Declarație

Subsemnatul Leu Gh. Vasile deținut în Penitenciarul Dej condamnat MSV pentru înaltă trădare

Renunț la refuzul de hrană ce l-am declarat în ziua de 27.09.1962

03.10.1962

(N.A. Scrisul nu este al său, ci numai semnătura, ceea ce înseamnă că a fost fie obligat, fie foarte slăbit după foame.)

Penitenciarul Dej
Nr. 2622/05.X.1962
Formațiunea 0951 București
Serviciul Pază și Regim
Urmare raportului nr. 02576 din 01 octombrie 1962,
Raportăm:

Le data de 03.10 1962, deținutul CR Leu Vasile a renunțat la refuzul de hrană, declarat în data de 27.09.1962.

Cu raportul nostru nr. 2619 din 05.10.1962 am raportat și Procuraturii Regiunii a III-a Militare Cluj.

Comandantul Penit. Dej
(ss) Maior Duma Emilian

Ministerul Afacerilor Interne
Formațiunea 0606 Gherla
Verificat
Procuror militar:
(ss) Maior de justiție Mureșan Gavrilă
Proces verbal
Încheiat azi 18 ianuarie 1963

Noi maior Alexandrescu Dumitru, comandantul formațiunii 0606 Gherla, în prezența lt. maj. Domocos Iosif delegatul Raionului MAI Gherla, sub supravegherea directă a tov. Mureșan Gavrilă de la Procuratura Militară de Regiune Militară Cluj, verificând dosarul numitului Leu Gr. Vasile condamnat la MSV pentru trădare conform art. dec. 199/50 prin sentința nr. 2417/1954 a Trib. Militar Teritorial București, pe baza căruia s-a emis mandatul de executarea pedepsei nr. 205/1956, constatăm prin prezentul proces verbal că susnumitul beneficiază de dispozițiile art. 7 din Decretul 5/1963 și urmează a se transforma pedeapsa în 25 ani MS.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces verbal într-un exemplar ce se va anexa la dosarul de penitenciar al condamnatului.

Comandantul Formațiunii 0606 Gherla
(ss) Maior Alexandrescu Dumitru
Delegat Raion MAI
(ss) Lt. Maj Domocos Iosif
Luat la cunoștință
(ss) V. Leu
19.01.1963
Republica Populară Română
Ministerul Afacerilor Evidență
SE NR. 0404344 din

Dosar nr. 113

Către Formațiunea 0606 Gherla

Conform adresei 00520800/14-03-1964 a MAI - UM 0123/0 București, veți transfera în formațiunea 9622 Aiud, pe deț. cr Leu Vasile nsc. 13.03.1903 fiul lui Grigore și Lucreția.

Locțiitor director general…

Șeful serviciului…

Secret

Ministerul Afacerilor Interne

Formațiunea 0606 Gherla

Nr. 1792 din 26 martie 1964

Către

Formațiune 0622 Aiud

În conformitate cu Ordinul DGPCM SE 040344 din 25.03.1964, vă transferăm împreună cu dosarul său personal pe deținutul CR Leu Vasile nsc. la 13.03.1903, fiul lui Grigore și Lucreția.

Rugăm confirmați primirea.

Comandantul Formațiunii

(ss) Trocaru Petru

Șeful Biroului evidență

(ss) a.c. Manoliu Petru

Ministerul Afacerilor Interne

Direcția g-rală a peniten. și a colon. de muncă

Locul de deținere Gherla

Adeverință-Caracterizare

Deținut Leu Gr. Vasile, născut la 13.03.1903 în localitatea Oancea, originea socială burgheză, condamnat de… - prin sentința penală nr.… - la… - pentru… - în baza art.… - a început să execute pedespsa la data de… - și expiră la data de… -

Execută pedeapsa în baza mandatului nr.… - emis de… -

Pe timpul deținerii La data de 29.02.1957 a fost pedepsit cu 5

zile izolare pentru păstrarea de obiecte nepermise, la data de 21.06.1958 a fost pedepsit cu 4 zile izolare pentru păstrarea de obiecte nepermise, la 25.05.1959 a fost pedepsit cu 5 zile izolare pentru nerespectarea regulamentului.

Comandant…

Data 26.03.1964

Penit. Gherla

Nr. plicului 1792

Data 26 martie 1964

Consultat

Deparazitat

Medic…

FOAIE DE TRANSFERARE

(pentru uzul vagoanelor penitenciare)

Deținutul Leu Vasile Mtr. nr. 32911954 de profesiune episcop condamnat la 25 ani pentru faptul de trădare, pedeapsa expiră la 13 august 1977, se transferă la penitenciarul Form. 9622 Aiud pentru conform Ordinului DGPCM nr. SE 040344/1964.

Gradul de periculozitate: să fie supravegheat

Semnalmente: Vârsta nsc. 13.03.1903, fiul lui: Grigore - Lucreția

Talia, Fruntea Nasul Gura…

Bărbia Fața Ochii…

Părul Sprâncenele Barba…

Urechea Mustața…

Semne particulare (Semne, cicatrice, tatuaje etc.)

I s-a dat hrană rece pentru zilele: 27 martie 1964

Comandant…

Șeful Biroului de Evidență și Cazier…

N.B. Această foaie de transferare se lipește pe plicul cu dosarul deținutului, în caz de lipsă sau având datele cerute incomplete, șeful de vagon va refuza primirea deținuților.

Formular nr. 5
Ministerul Afacerilor Interne
Direcția g-rală a peniten. și a col. de muncă
Locul de deținere Aiud
Adeverință-Caracterizare

Deținutul Leu Gr. Vasile, născut la data (anul, luna, ziua) 13.03.1903 în comuna… - raionul… - regiunea… - ocupația… - originea… - condamnat la 25 ani MS prin hotărârea penală nr.… - din… - la… - pentru… - în baza articolului…

Pedeapsa începe la data de… - și expiră la data de… -

Execută pedeapsa în baza mandatului nr.… - din… - emis de…

A mai fost condamnat pentru… -

Conținutul caracterizării: Pe timpul deținerii a avut o comportare rea fiind pedepsit în total cu 24 zile izolare cu regim sever ptr. revolte la adresa cadrelor, nerespectarea programului, păstrare de obiecte nepermise.

Comandant…
Data 15.07.1964

Form. 0622 Aiud
Nr. 5948 din 01.08.1964
Către
... (Evidența Operativă)

Vă facem cunsocut că în ziua de 01.08.1964 a fost pus în libertate numitul Leu Vasile, fiul lui Grigore și al Lucreția, născut în anul 1903 luna 03 ziua 13 în comuna Oancea raionul Galați, regiunea Galați, profesia episcop

A fost depus la data de 20.08.1952 în baza mandatului de arestare nr. 205/956 emis de TMR 2 M.BUc. fiind condamnat la 25 ani MS prin sentința/decizia penală nr. 2517/954 a

Tribunalului MT Buc. pentru trădare art. D. 199/950.

S/a eliberat fiind grațiat conf. D. 411/954 al Cons. de Stat al RPR

A declarat că-și va stabili domiciliul în regiunea București,

raionul N. Bălcescu comuna/orașul București, strada Gramont nr. 9 bis

Comandant…
Șeful Evidenței…

Formațiunea 0622 Aiud
Declarație

Subsemnatul Leu Gr. Vasile, domiciliat în București raion N. Bălcescu, str. Gramont nr. 9 bis

La punerea mea în libertate din penit. Aiud, am luat la cunoștință de faptul că nu am voie să divulg nimic din cele văzute și auzite de mine în legătură cu locurile de deținere pe unde am trecut și nici despre deținuții rămași în locurile de deținere.

De asemeni nu voi comunica nimic scris sau verbal rudelor sau altor persoane despre deținuții rămași în locurile de deținere.

În cazul că nu voi respecta cele arătate mai sus, am luat la cunoștință de faptul că sun pasibil a suporta rigorile legilor RPR.

Semnătura:
V. Leu
Data 1 august 1964

CAPITOLUL ULTIM

CĂTRE CITITOR

Eliberat astfel din temniță când ajunsese la ruinarea trupească și pierderea vederii, cel trecut prin totalitatea calvarului organizat cu cinism de păgânismul modern, păstrează senină și neprihănită mintea cu care l-a dăruit Duhul. Așa cum s-a putut vedea și din aceste acte publicate mai la urmă, el este adus pe parcursul detenției la mai multe „interogatorii" care, după datele lor calendaristice ar putea corespunde unor acțiuni diplomatice ale guvernării, cuvântul lui putând avea greutate în tratatativele cu Ocidentul. Dar tot după aceste acte, reântoarcerea lui la regimul sever de detenție, mârșăviile care îl fac să intre de mai multe ori în greva foamei, multele zile de izolare totală la care este supercondamnat și gradul de „mare periculozitate" la care este catalogat întotdeauna, demonstrează limpede că el a perseverat în a refuza orice colaborare.

Același refuz categoric pentru orice colaborare îl demonstrează și după ieșirea din închisoare. I se propun diferite funcții ierarhice dar, spre a nu avea datoria ascultării față de cei care, cu voie sau fără de voie, au fost martorii tăcuți ai martiriului tatălui său și ai ponegririi sale, își alege o mică biserică autonomă de cea oficială - Biserica Românilor Ortodocși Tradiționaliști - în care slujește fără dependență de ierarhiile vremii. Această confesiune ortodoxă îl alege întâistătător al ei - chiriarh bătrân și orb, dar demn și sigur pe mișcarea sa în fața altarului, prin cuvântul de la Dumnezeu adresat până în ultima clipă credincioșilor.

Trece la Domnul în 1978 scriindu-și sobru și convins de sine ultimul anunț. Acesta apare cu următoarele cuvinte:

„Credincioșii, Familia Leu, anunță decesul Arhiepiscopului Victor Leu, cel ce a fost Arhipăstor al Românilor de peste hotare și al Românilor Ortodocși Tradiționaliști din țară. Singuraticul strănepot al lui „Mihail Leu, Popă de Tabără al lui Ștefan cel Mare".

Protoereul Militar Leu al Cavaleriei Române, după o viață tumultoasă de 73 ani, încheie lanțul celor nouă generații de slujitori ai Altarului Românesc, care sunt o pagină din viața și luptele glorioase ale poporului Român, pagină intrată în patrimoniul Istoriei.

Retras în liniștea unei Mânăstiri Dreptcredincioase Române, unde îndeplinindu-i-se ultima sa dorință pământească, a fost înmormântat cu toate slujbele și datinile Ortodoxiei Românești, ca simplu și resemnat Monah.

COLOFON DE FAMILIE

Am lucrat cu pioșenie la această carte de familie, noi, cei trei urmași bărbătești ai episcopilor-martiri, pentru a fi alcătuită în întregime prin munca și spiritul nostru. Astfel, Corneliu Leu a extras din arhive și a ordonat aceste texte, Vlad Leu le-a așezat pe calculator și a făcut paginația, iar Tudor Leu a realizat coperta și forma definitivă a cărții, la anul Mântuirii 1998, în București.

APEL

Fundația Episcopul Grigorie Leu face apel pe această cale la toți cititorii din țară și străinătate care consideră că pot furniza date sau documente în plus privind subiectul acestei cărți, să le trimită la adresa ei din Bd. Dacia nr. 126, București 7026, fax 40 -1-210.54.11.

ISBN 973-9025-14-5
Casa de Editură și Tipografie
REALITATEA
anul 2001